

Talousarvio 2021

Taloussuunnitelma 2021–2023

Sipoon kunta

Valtuusto 7.12.2020

SIPOO
SIBBO

Sisällys

1 YLEISPERUSTELUT 5

1.1 Kunnanjohtajan katsaus 5

1.2 Strategiset tavoitteet ja niiden toteuttaminen 6

1.2.1 Koko kuntaa koskevat sitovat tavoitteet 6

1.2.2 Konserniyhteisöille asetetut sitovat tavoitteet 10

1.3 Sipoon kunnan organisaatio 11

1.4 Toimintaympäristö 12

1.4.1 Väestö 12

1.4.2 Väestönkehitys 13

1.4.3 Väestöennuste 18

1.4.4 Rakentaminen 19

1.4.5 Yhdyskuntarakenteen ja rakennetun ympäristön kehitys 19

1.4.6 Työllisyys 20

1.4.7 Sosiaali- ja terveyspalveluiden rakenneuudistus 21

1.5 Taloudelliset lähtökohdat 22

1.5.1 Talouden kehitysnäkymät ja kunnallistalous 22

1.5.2 Sipoon kunnan talous 26

1.6 Riskit 29

1.7 Henkilöstö 30

2 TALOUSARVIO 2021 TALOUSSUUNNITELMA 2021–2023 33

2.1 Tuloperusteet 33

2.1.1 Toimintatuotot 33

2.1.2 Verotulot 33

2.1.3 Valtionosuudet 38

2.1.4 Toimintatuotot ja verorahoitus yhteensä 40

2.2 Menoperusteet 41

2.2.1 Talousarvion keskeiset vaikutukset kunnan toimintaan vuonna 2021 42

2.2.2 Peruskunnan talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto 44

2.3 Talousarvion rakenne ja sitovuus 45

2.3.1 Talousarvion rakenne 45

2.3.2 Talousarvion ja taloussuunnitelman sitovuus 45

2.3.3 Tilivelvollisuus 49

2.3.4 Toiminnallisen ja taloudellisen tuloksen seuranta 49

3 KÄYTTÖTALOUSOSA 2021-2023 51

3.1 Keskusvaalilautakunta 51

3.2 Tarkastuslautakunta 52

3.3 Kunnanhallitus 52

3.4 Sosiaali- ja terveysvaliokunta 64

3.5 Sivistysvaliokunta 75

3.6 Tekninen valiokunta, Rakennus- ja ympäristövaliokunta 86

3.7 Kohderahoitteisten tehtävien käyttötalous 102

3.8 Käyttötalous toimielimittäin, yhteenveto 105

3.9 Sisäiset erät 107

4 SIPOON VESI 108

4.1 Tuloslaskelma 108

4.2 Investoinnit 108

4.3 Rahoituslaskelma 109

5 TULOSLASKELMAOSA 110

5.1 Tuloslaskelma, kunta ilman Sipoon Vesi-liikelaitosta 111

5.2 Tuloslaskelma Sipoon kunta ja Sipoon vesi 113

5.3 Sipoon veden vaikutus tilikauden tuloksen muodostumiseen 115

5.4 Rahoitustuotot ja -kulut 116

6 INVESTOINTIOSA 117

6.1 Investoinnit (ei sis. Sipoon Vesi) 117

6.1.1 Tekniikka- ja ympäristöosasto 121

6.1.2 Investoinnit, muut osastot 136

6.2 Sipoon veden investoinnit 137

7 RAHOITUSOSA 142

7.1 Rahoituslaskelma, Sipoon kunta 142

7.2 Rahoituslaskelma, Sipoon kunta ja Sipoon vesi 143

7.3 Kunnan lainakanta ja lainakanta/asukas 144

8 SIPOON KUNTAKONSERNI 145

8.1 Sipoon kuntakonsernin rakenne 145

8.2 Sipoon kunnan osakonserni 146
8.3 Asunto Oy Sipoon Tiltaltti – Bostads Ab Sibbo Gransångaren 146
8.4 Oy Sipoon Jäähalli – Sibbo Ishall Ab 147
8.5 Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Jussaksentie 14 147
8.6 Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Jussaksentie 18 148
8.7 Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Terveystie 1 148

9 LIITE:
SIPOON VESI -LIIKELAITOKSEN TALOUSARVIO VUODELLE 2021 150

1 YLEISPERUSTELUT

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Sipoo tulee budjettivuoteen 2021 koronakriisin aiheuttaman suuren epävarmuuden tilassa. Jo ennen koronakriisin alkamista maaliskuussa 2020, Suomen kuntatalous oli erittäin huono ja myös Sipoolla taloustilanne oli haastava. Kunnanvaltuusto oli siksi joulukuussa 2019 päättänyt sopeutusohjelman laadinnasta. Koronakriisi on tämän lisäksi laskenut kunnan tuloja ja lisännyt menoja vuoden 2020 aikana, mutta valtio on päättänyt avustaa kuntia rahallisesti vuoden 2020 kuntatalouden pelastamiseksi.

Tämä talousarvio on koronakriisistä johtuen alijäämäinen ja sisältää suuria epävarmuuksia eritoten kunnan tulojen arvioinnissa. Menokuria edistää sopeutusohjelman puitteissa linjatut toimenpiteet.

Sipoo kuuluu jo kuudetta vuotta Suomen prosentuaalisesti nopeimmin kasvavien kuntien joukkoon. Uskon, että voimakas kasvu jatkunee myös lähivuodet, koska koronakriisin aikana ihmiset ovat oppineet arvostamaan enemmän väljyyttä ja on odotettavissa, että etätyöskentely tulee pysyvästi lisääntymään. Nämä molemmat tekijät ovat Sipoon eduksi ja pitää huomioida eritoten kunnan kaavoituksessa. Monimuotoisen asumisen voimakas kasvu haastaa vuorostaan palveluntuotantomme entisestään ja aiheuttaa myös suuria investointipaineita. Samalla kasvu tuo myös erittäin tervetulleita verotuloja sekä maanmyyntituloja. Kasvun hallinnan hyvä suunnittelu sekä hyvä kaavatalous ovatkin nousseet keskeiseen asemaan kunnassa. Viimeisimmät väestöennusteet Suomessa näyttävät kuitenkin voimakasta väestönkasvun hidastumista sekä väestön vanhenemista, ja Sipoon pitää jatkossa tarkasti miettiä palveluinvestointiensa tarpeellisuutta ja ajoitusta. Näillä näkymin Sipoo voi pärjätä ehkä jopa tämän vuosikymmenen ilman suuria investointeja palveluverkkoon.

Valtuustokauden kuntastrategia hyväksyttiin tammikuussa 2018, ja se on selvästi aikaisempaa strategiaa konkreettisempi ja tavoitteellisempi. Kärkihankkeena on saada aikaan tarvittavat päätökset henkilöjunaliikenteen käynnistymiseksi Kerava-Nikkilä raidevälillä. Tämä edellyttää voimakasta fokusoitumista sekä kaavavarannon että asukaspohjan vahvistamiseksi eritoten Nikkilässä ja Talmassa.

Suomessa valmistellaan edelleen maakuntauudistusta, jonka osana koko kunnallinen sosiaali- ja terveydenhuolto sekä seudullinen pelastustoimi on tarkoitus siirtää maakunnan (”hyvinvointialueen”) alaisuuteen tämän hallituskauden aikana. Tätä budjettia tehdessä tähän liittyvät lakiesitykset ovat menossa poliittiseen käsittelyyn Suomessa. Budjettivuoden aikana on tärkeä huomioida tämän mahdollisen muutoksen vaikutukset kunnan toimintaan ja talouteen.

Tarvitsemme jokaisen hyvää työpanosta tässä haastavassa taloustilanteessa, jotta sipoolaisilla olisi hyvät peruspalvelut myös tulevaisuudessa elinvoimaisessa ja taloudellisesti vakaassa kunnassa.

Mikael Grannas

kunnanjohtaja

1.2 Strategiset tavoitteet ja niiden toteuttaminen

Sipoon kunnan strategiassa vuosille 2018–2021 on päätavoitteiksi asetettu:

a) Sipoossa asuu onnellisia ja hyvinvoivia ihmisiä.
b) Kunta toimii ja kehittyy kestävällä tavalla.
c) Talous on tasapainossa.

Valtuustokauden tavoitteiksi strategiassa on asetettu:

a) Asiointi kunnan kanssa on helppoa ja sujuvaa.
b) Sipoo kasvaa 600–800 asukkaalla vuosittain.
c) Sipoon elinkeinoelämä vahvistuu ja yksityiset palvelut lisääntyvät.
d) Sipoon kuntaorganisaation toimintaa ja rakenteita uudistetaan.
e) Sipoon kunnan talous on tasapainossa.

1.2.1 Koko kuntaa koskevat sitovat tavoitteet

Kunnan yleiset tavoitteet sekä sitovia tavoitteita ohjaavat periaatteet

Kunnan yhteiset tavoitteet tulevat kuntastrategiasta sekä hallitusohjelman keskeisistä linjauksista lukuun ottamatta ensimmäistä tavoitetta ja ne on lyhyesti listattu seuraavasti:

- Kunnan talous on ylijäämäinen viimeistään vuonna 2023. Korona-epidemia on heikentänyt kuntatalouden tilaa oleellisesti ja tämän takia Sipoon talous painuu alijäämäiseksi talousarviovuonna 2021. Suunnitelmavuosina 2022–2023 taloudellinen epävarmuus jatkuu, mutta tämän hetken ennusteiden mukaan alkaa hitaasti elpyä. Vuoteen 2023 vaikuttaa mahdollinen sote-uudistuksen toteutuminen ja sote-palveluiden siirtyminen sote-maakuntien hoidettaviksi.

Sipoon kunta valmistautuu sote-uudistukseen sille määritellyn aikataulun mukaisesti. Samalla tehdään uudistuksen jälkeisen kunnan talouslaskelmat.

- Siirrymme perinteisestä hallinto-organisaatiosta itseoppivaksi asiantuntijaorganisaatioksi vuoteen 2021 mennessä. Tämä edellyttää kunnan arvoihin perustuvaa uuden johtajuuden ja toimintakulttuurin luomista, jonka kautta pystymme järjestämään palvelumme tehokkaimmin ja vaikuttavimmin myymättä arvojamme.
- Pistämme kuntalaisen toimintamme keskiöön ja teemme aitoa kuntalaislähtöistä kehitystyötä perustuen vuorovaikutukseen kuntalaisten kanssa.
- Vapautamme työaikaa kuntalaisen palvelemiseksi.
- Yksinkertaistamme ja automatisoimme kaiken mahdollisen rutiinityön.
- Valtion suositukset otamme suosituksina, emmekä normeina ja harkitsemme tarvelähtöisesti mitä toteutamme ja miten.
- Normien toteuttamisen teemme mahdollisimman tehokkaasti ja joustavasti.
- Palvelujen digitalisointia edistämme kaikkialla missä mahdollista ja niin, että ratkaisut ovat testatusti helppokäyttöisiä ja intuitiivisia (”certified by mummo”). Kuntalaiset pitää mahdollisimman pian ohjata digitaalisten palveluiden piiriin.

Sitovien tavoitteiden suhteen seuraamme koko kunnassa näitä periaatteita:

- Sitovien tavoitteiden pitää tukea yllä mainittujen kunnan yleisten tavoitteiden saavuttamista.
- Sitovat tavoitteet eivät saa olla este kokeilukulttuurin luomisessa kuntaorganisaatioon.
- Sitovan tavoitteen toimenpiteeseen kytketyn mittarin pitää olla kunnan yhteisiä tavoitteita tukeva.
- Mitattavan tavoitearvon pitää olla selkeä ja eri tulkintoja pois sulkeva.
- Käytämme jokaisella osastolla samaa rakennetta, joka pohjautuu valtuustokauden strategisiin tavoitteisiin.

Koko kuntaa koskevat strategiasta johdetut sitovat tavoitteet vuodelle 2021

NRO	a) Asiointi kunnan kanssa on helppoa ja sujuvaa.	2021	Mittari
1	Asiakaskokemuksen mittaus on jatkuvaa. Asiakaskokemuksen mittaustulos julkaistaan kuukausittain.	Mittaustulos julkaistaan kuukausittain.	75 prosenttia vastanneista on tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä.
2	Teemme palvelupyynnön käsittelyn läpinäkyväksi.	Valtuustokauden tavoite saavutettiin 2020, kun asiointiportaali otettiin käyttöön. Vuoden 2021 tavoitteena on saavuttaa asiakaspalveluun uuden asiointipalvelun kautta tulevien yleisten palvelupyyntöjen vastausajaksi 3 työpäivää.	Vastausaika on vuoden mittausjaksolla alle 4 työpäivää.
3	Määritämme palvelulupaukset keskeisille asiakaspalveluille.	Annetaan vähintään 5 palvelulupausta lisää. SIVI: 2 kpl SOTE: 2 kpl TEKY: 1 kpl	Vähintään 5 palvelulupausta lisää per vuosi.
4	Asiakas voi käyttää kunnan palveluita 24/7 digitaalisten välineiden avulla. Yli 50 prosenttia digitalisoitujen palvelujen asioinneista tehdään sähköisesti.	Valtuustokauden tavoite saavutettiin vuonna 2019. Vuoden 2021 tavoitteena on siirtää käytössä olevasta e-lomakepalvelusta asioinnit vahvasti tunnistautuneen asiakkaan asiointipalveluihin ja sulkea vanha e-lomakepalvelu.	e-lomakepalvelu on suljettu, palvelimet on poistettu käytöstä ja asioinnit on siirretty vahvasti tunnistautuneen asiakkaan asiointipalveluihin.

NRO	b) Sipoo kasvaa 600–800 asukkaalla vuosittain.	2021	Mittari
5	Sipoon kunnalla on noin 2 vuoden kaavavaranto eri asumismuodoille tällä valtuustokaudella.	Keskitetään kaavoitusresurssit kasvua tukevaan monipuolista asuinkaavavarantoa taajamiin tuottavien asemakaavojen eteenpäin viemiseen.	Yhteensä noin 50 000 k-m2 asumista, josta noin 20 000 k-m2 monipuolista kerrostalokaavavarantoa (Nikkilän Oikopolku ja Söderkullan Opintie) ja 30 000 k-m2 pientalo- ja omakotikaavavarantoa (Itä-Taasjärvi ja osa Nikkilän kartanon keskusta). Noin 50 omakotitalotonttia.
6	Henkilöjunaliikenneratkaisu Nikkilä–Kerava–Helsinki on tehty valtuustokauden aikana.	Käynnistetään neuvottelut valtion kanssa hankkeen toteuttamisesta.	MAL-sopimuksen liikennejärjestelmähankkeiden osan, KeNI-ratahankkeen valtuuston tahtotilan mukaista aikataulua ja toteutusta on edistetty neuvotteluin seututasolla. Kunnan keskustojen ja valtion radan suunnittelun kokonaisuus on koordinoitu valtion ja kunnan välillä.
7	Rakennamme vähintään yhden liityntäpysäköintialueen lisää Nikkilään ja yhden Söderkullaan.	Tavoite toteutunut valtuustokauden osalta.	–
8	Lisäämme kevyen liikenteen väyliä vähintään 20 km valtuustokauden aikana.	Uusia kevyen liikenteen väyliä yli 20 km valtuustokauden alusta. Vuonna 2021 väylistä toteutetaan vähintään 3 km.	Tavoite toteutunut ja uudet väylät käytössä.

9	ARA- ja ASO-vuokratuotanto on valtuustokaudella alueittain (Nikkilä, Söderkulla, Talma) enintään 25 prosenttia kokonaisasuntotuotannosta.	Uusilla alueille ARA- ja ASO-tuotanto ei ylitä 20 % kokonaisasunto-tuotannosta.	ARA-kohteiden prosentti yksittäisellä alueella ei ylitä 20 %, ja Pähkinälehdossa ei enää myydä tontteja perinteiseen ARA-tuotantoon. Suunnittelussa Ara-korttelit hajautetaan ja valitaan sitovasti ennakolta alueella.

NRO	c) Sipoon elinkeinoelämä vahvistuu ja yksityiset palvelut lisääntyvät.	2021	Mittari
10	Sipoon yritysten määrä kasvaa vähintään sadalla.	Yhteistyötä kunnan ja yritysten välillä tiivistetään.	Yrityskoordinaattorilla väh. 60 yritystapaamista ja sijoittumistiimillä (yleensä elinkeinopäällikkö + tonttipäällikkö) väh. 40 tapaamista.
11	Sipoon työpaikkaomavaraisuus nousee 70 prosenttiin.	Parannetaan monipuolista kysyntää vastaavaa yritystonttitarjontaa.	Käynnistetään Söderkullan työpaikka-alueen (K10) asemakaavoitus. K10-yrityskaavan pohjaselvitykset tehty, mm. maaperä, kaavaluonnos nähtävillä.
12	Vähintään 1 iso (väh. 500 työntekijää tai liikevaihto 200M€) yritys on päättänyt etabloitua Sipooseen.	Markkinoidaan Boxin yritystonttia kansainvälisille toimijoille.	Tehdään Sipoolle markkinointisuunnitelma, jossa selvitetään sekä kansainvälisen että kansallisen markkinoinnin keinoja. Markkinointisuunnitelma esitellään kunnanhallitukselle.
13	Sipoolaisten matkailu- ja vapaa-ajanyritysten liikevaihto kasvaa 25 prosenttia valtuustokauden aikana.	Tuotteistetaan sipoolaisia matkailutuotteita ja löydetään niille oikeat jakelukanavat.	Tehdään sekä kunnan sisäisiä että kuntarajat ylittäviä matkailun edistämishankkeita, joilla etsitään jakelukanavia sipoolaisille matkailutuotteille.
NRO	**d) Sipoon kuntaorganisaation toimintaa ja rakenteita uudistetaan.**	**2021**	**Mittari**
14	Suunnitelma kuntaorganisaatiosta uudessa tilanteessa ja sen toiminnasta on tehty 2019. Toiminta on käynnistynyt vuoden 2020 alusta. Henkilöstön perehdytys on suoritettu ennen toiminnan käynnistämistä.	Tavoite ei ole ajankohtainen vielä v. 2021. Jatko riippuu Marinin hallituksen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen uudistamisen etenemisestä.	Muutoksen suunnittelu tehty ja muutoksesta päätetty.
15	Työntekijöiden hyvinvointiin ja johtamisen muutokseen panostetaan. Uudet tehtäväkuvaukset on tehty ja organisaatio on selkeä.	Työntekijöiden työhyvinvointi paranee ja sairaspoissaolot käännetään laskuun. Esimiestyötä tuetaan koulutuksia lisäämällä.	Henkilöstökyselystä johdetut kehittämishankkeet on toteutettu. Sairauspoissaolojen seuranta ja raportointi on säännöllistä. Esimiehille suunnattujen koulutusten määrä kasvaa vähintään 20 %.
16	Työhyvinvointikysely tehdään vuosittain.	Vuonna 2021 toteutetaan koko henkilöstölle suunnattu Kevan sähköinen työhyvinvointikysely.	Kysely on toteutettu ja tulosten käsittelylle on laadittu malli ja ohje.
17	Kunnan toimitilat ovat terveet ja turvalliset.	Kaikista kunnan käytössä olevista kuntaomisteisista kiinteistöistä on laadittu toimenpideohjelma ja se on viety investointiohjelmaan.	Tavoite toteutunut.

NRO	e) Sipoon kunnan talous on tasapainossa.	2021	Mittari
18	Sipoon kunnan käyttötalous ilman tontinmyyntituloja on positiivinen.	Tavoite on realistinen kuntatalouden heikentyneessä tilanteessa, mm. korona-epidemian takia, vasta vuonna 2023.	Tavoite toteutuu suunnitelmavuonna 2023.
19	Sipoon kunnan verrannolliset toimintamenot asukasta kohden laskevat joka vuosi.	Sopeutusohjelman toimenpiteitä alettu toteuttaa vuosina 2021–2023. Tavoite on kuitenkin erittäin haasteellinen kuntasektorin kustannuskehityksen takia.	Sopeutusohjelman toimenpiteet vuoden 2021 osalta toteutettu.
20	Sipoon kunta ei omalla toiminnallaan aiheuta kuntalaisten kokonaisverotaakan nousua.	Ei nosteta kunnallisveroa eikä kiinteistöveroa.	Kunnallisveroa ja kiinteistöveroa ei ole nostettu valtuustokaudella (lukuun ottamatta rakentamattomat asemakaavatontit).

Muita tavoitteita suunnitelmakaudelle 2021–2023

Budjettivuonna on tarpeen myös asettaa koko kuntaa koskevia tavoitteita, jotka huomioivat tulevia muutoksia sekä edelleen kehittävät kunnan johtamisjärjestelmää. Täksi budjettivuodeksi asetetaan seuraavat toiminnalliset tavoitteet:

1 Strategian mukaan valtuustokauden 2018–2021 tavoitteena on, että kunnan käyttötalouden on ilman tontinmyyntituloja oltava positiivinen. Nopeasti kasvavan kunnan kaavatalouden pitää olla tasapainossa, joka muun muassa tarkoittaa sitä, että maanmyyntituotot tulee pystyä täysimääräisesti käyttämään kasvun rahoittamiseksi. Kytkeytyy kohtaan 5.
Tavoite ei ole erityisesti koronaepidemiasta johtuvasta heikentyneestä taloustilanteesta realistinen. Uutena tavoitteena on, että kunnan talous on selvästi ylijäämäinen vuonna 2023.
2 Uuden valtuustokauden strategian luominen.
3 Tavoitteiden mittareiden ja mitattavuuden kehittäminen.
4 Pääministeri Sanna Marinin hallituksen sosiaali- ja terveyspalveluiden rakenneuudistukseen valmistautuminen. Sote-uudistuksen jälkeisen kunnan talouden analyysi.
5 Toiminnan ja talouden sopeuttamisohjelma vuosina 2021–2023.

1.2.2 Konserniyhteisöille asetetut sitovat tavoitteet

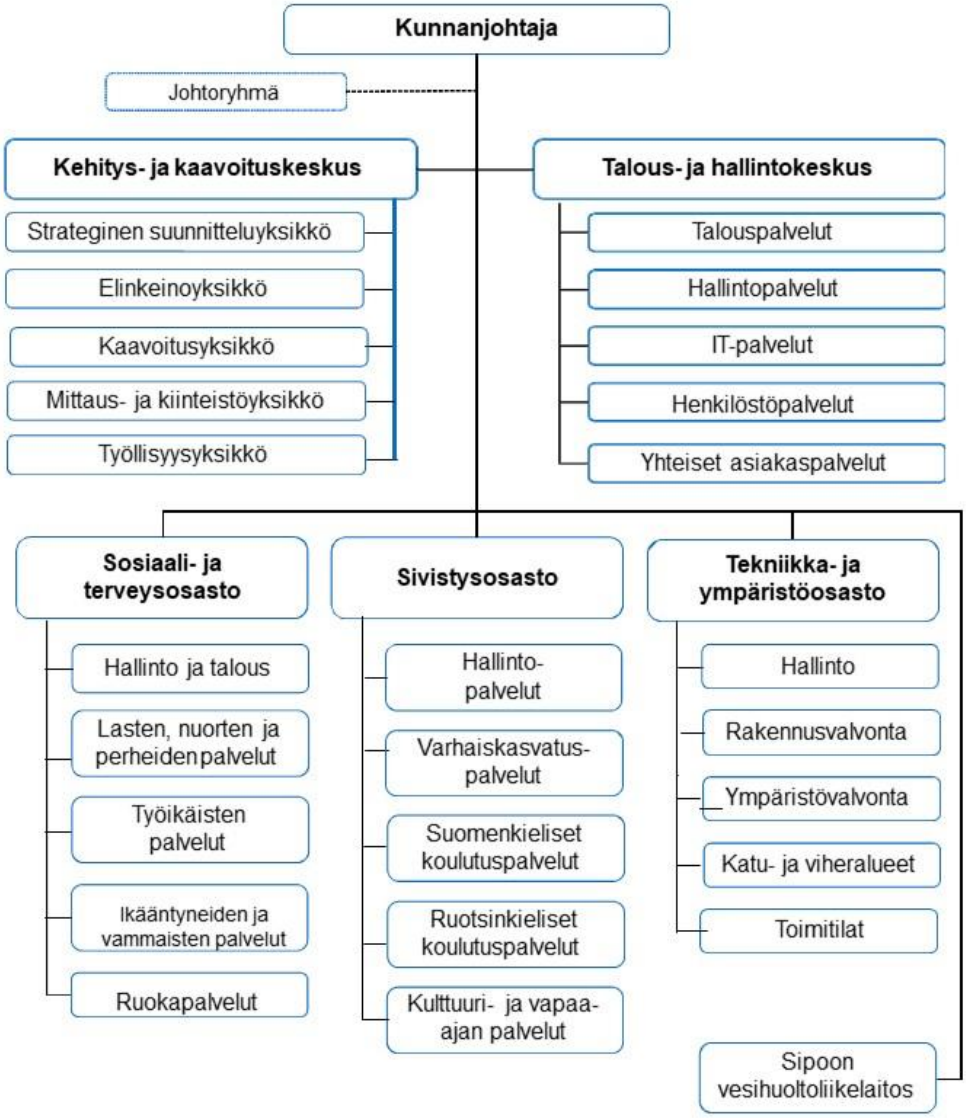
Kuntalain 110 §:n 1 momentin mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Kuntalain 110 §:n 2 momentin mukaan talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Kuntalain taloutta koskevia säännöksiä muutettiin 1.5.2015 voimaan tulleessa uudessa kuntalaissa. Konserninäkökulmaa on korostettu kunnan toiminnan ja talouden suunnittelussa ja raportoinnissa. Säännösmuutoksilla on pyritty korostamaan kunnan vastuunkantoa ja turvaamaan toiminnan taloudellinen kestävyys pitkällä aikavälillä. Konserninäkökulmaa korostetaan sillä, että talousarviossa on huomioitava kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet entistä selkeämmin. Tarkoituksena on, että talousarviossa ja -suunnitelmassa esitettäisiin omana kokonaisuutena kuntakonsernin kannalta olennaisia tulevia tapahtumia.

Vuoden 2021 talousarviossa asetetaan valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnan tytäryhteisöille. Asetetuilla tavoitteilla pyritään tukemaan kunnan strategisten tavoitteiden toteuttamista ja niillä pyritään vaikuttamaan konsernin talouden tasapainoon, konsernin tuottamien palveluiden laatuun ja palvelutuotannon tehokkuuteen sekä konsernin omaisuuden arvon säilymiseen. Tavoitteet on esitetty luvussa 8.

Tytäryhteisöt ovat velvollisia raportoimaan tavoitteiden toteutumisesta sekä toiminnastaan ja taloudestaan osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä. Tarkastuslautakunta ja kunnan tilintarkastajat arvioivat tavoitteiden toteuttamista kuntalain edellyttämällä tavalla.

1.3 Sipoon kunnan organisaatio

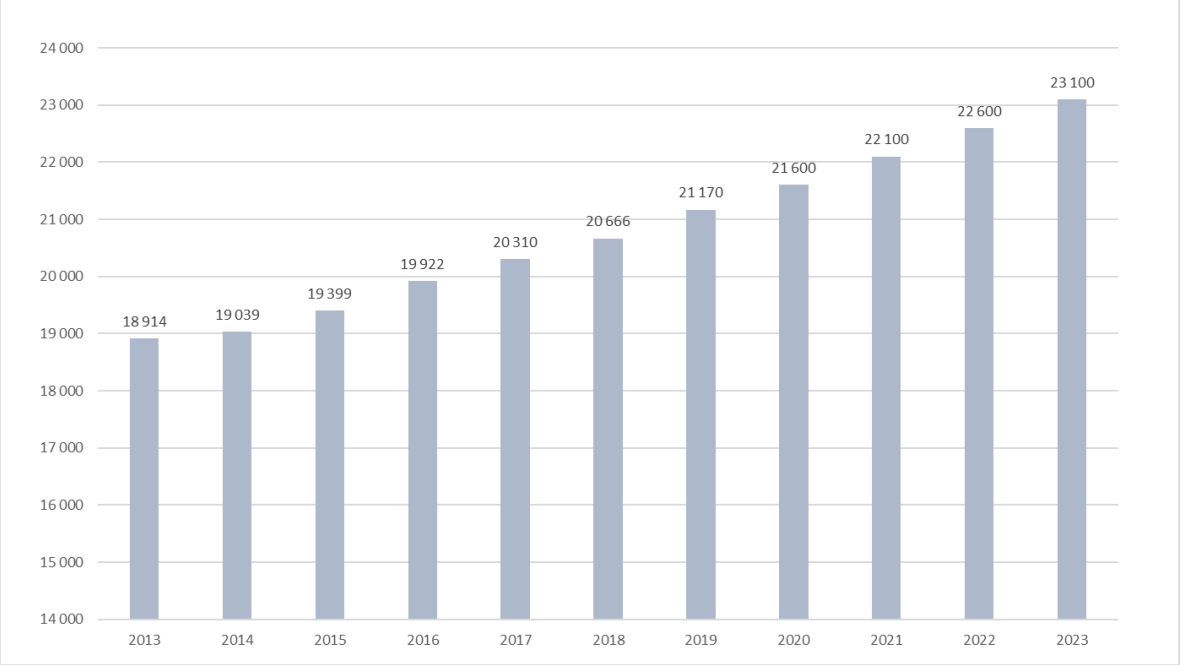

1.4 Toimintaympäristö

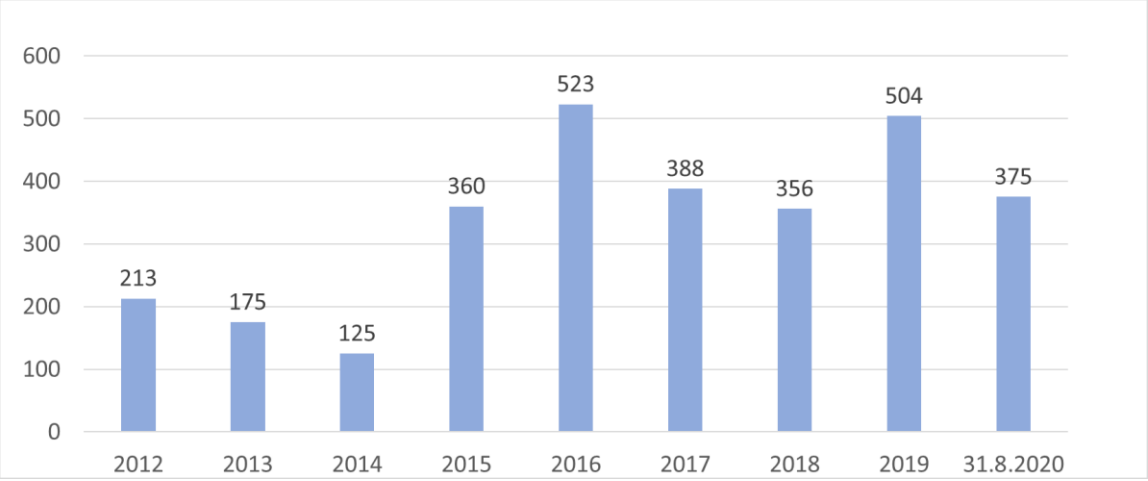
1.4.1 Väestö

Kuntastrategian mukaisen väestönkasvun tavoitteena on, että asukasluku kasvaisi suunnittelukaudella vuosittain 600–800 asukkaalla. Vuoden 2021 talousarvion operatiivisena vuosittaisena väestönkasvuna on alla olevassa taulukossa käytetty 500 asukasta.

Sipoon vuotuinen väestönkasvu 2013–2023

Väestönmuutokset (väestönkasvu vuositasolla kpl)

1.4.2 Väestönkehitys

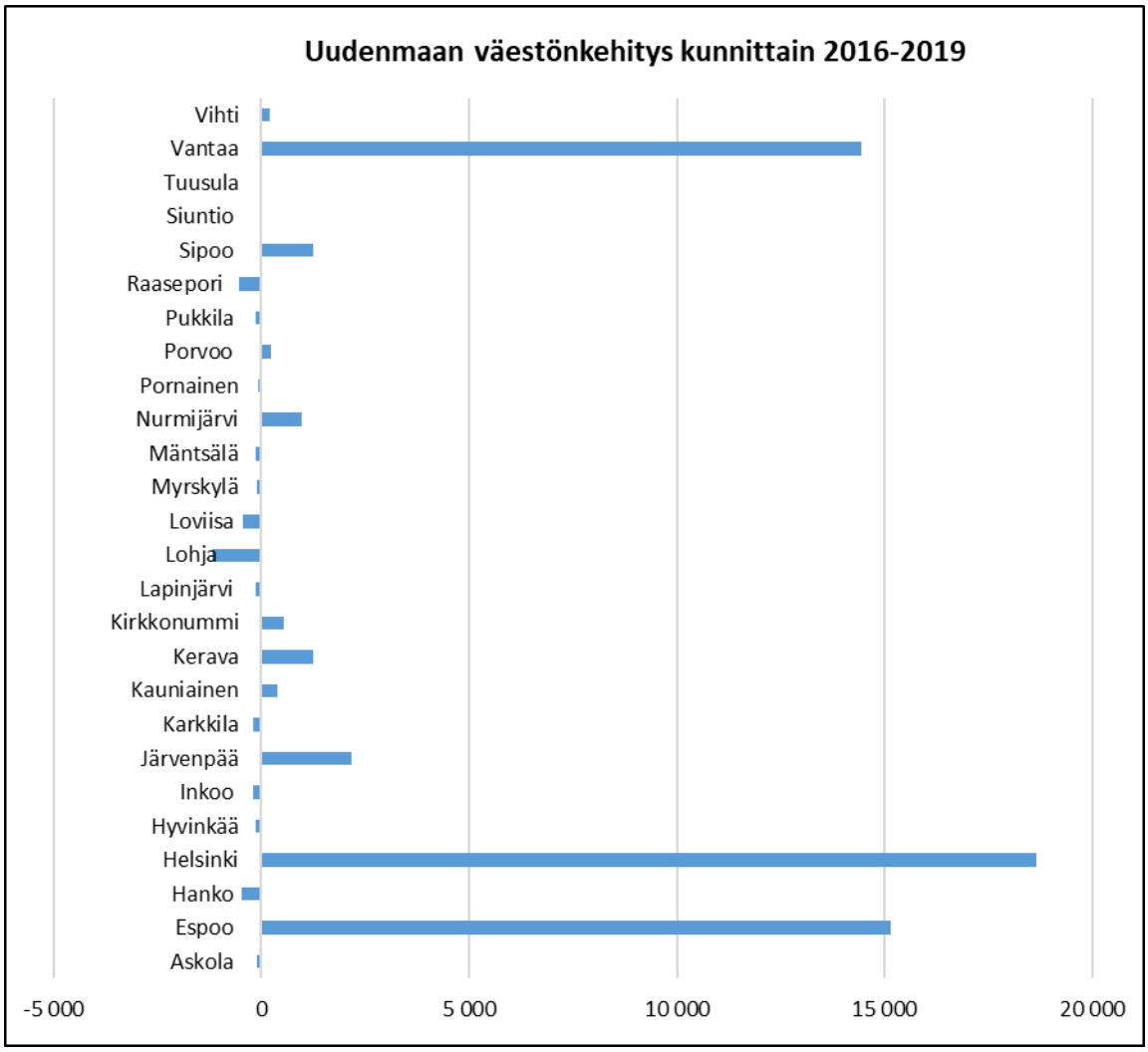
Vuodesta 2016 vuoteen 2019 väestö kasvoi ainoastaan viidessä Suomen yhdeksästätoista maakunnasta: Uusimaalla, Varsinais-Suomessa, Pirkanmaalla, Pohjois-Pohjanmaalla ja Ahvenanmaalla. Määrällisesti eniten väestön määrä lisääntyi Uudenmaan maakunnassa 51 432 henkilöllä ja Pirkanmaan maakunnassa 8 310 henkilöllä. Suhteellisesti eniten väestön määrä lisääntyi Uudenmaan maakunnassa, 3,1 prosenttia ja Ahvenanmaan maakunnassa, 2,3 prosenttia.

Väestöllinen huoltosuhde eli alle 15-vuotiaiden ja 65 vuotta täyttäneiden määrä sataa 15–64-vuotiasta (työikäistä) kohti oli 61,4 koko maassa ja Sipoossa 56,1 vuoden 2019 lopussa.

Uudenmaan väestönkehitys	**31.12.2016**	**31.12.2019**	**2016–2019**	
				%
Uusimaa	1 638 293	1 689 725	51 432	3,1
Askola	5 046	4 943	-103	-2,0
Espoo	274 583	289 731	15 148	5,5
Hanko	8 663	8 199	-464	-5,4
Helsinki	635 181	653 835	18 654	2,9
Hyvinkää	46 596	46 470	-126	-0,3
Inkoo	5 585	5 386	-199	-3,6
Järvenpää	41 529	43 711	2 182	5,3
Karkkila	8 911	8 714	-197	-2,2
Kauniainen	9 397	9 797	400	4,3
Kerava	35 511	36 756	1 245	3,5
Kirkkonummi	39 033	39 586	553	1,4
Lapinjärvi	2 739	2 606	-133	-4,9
Lohja	47 149	45 965	-1 184	-2,5
Loviisa	15 208	14 772	-436	-2,9
Myrskylä	1 986	1 882	-104	-5,2
Mäntsälä	20 853	20 721	-132	-0,6
Nurmijärvi	42 010	42 993	983	2,3
Pornainen	5 108	5 035	-73	-1,4
Porvoo	50 144	50 380	236	0,5
Pukkila	1 988	1 860	-128	-6,4
Raasepori	28 077	27 536	-541	-1,9
Sipoo	19 922	21 170	1 248	6,3
Siuntio	6 178	6 145	-33	-0,5
Tuusula	38 588	38 599	11	0,0
Vantaa	219 341	233 775	14 434	6,6
Vihti	28 967	29 158	191	0,7

Uudenmaan maakunnan väestönkasvusta huolimatta väki vähenee useissa uusmaalaisissa kunnissa. Vuodesta 2016 vuoteen 2019 Uudellamaalla väkiluku kasvoi määrällisesti eniten Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla sekä pääkaupunkiseudun ulkopuolella määrällisesti eniten Järvenpäässä, Keravalla ja Sipoossa.

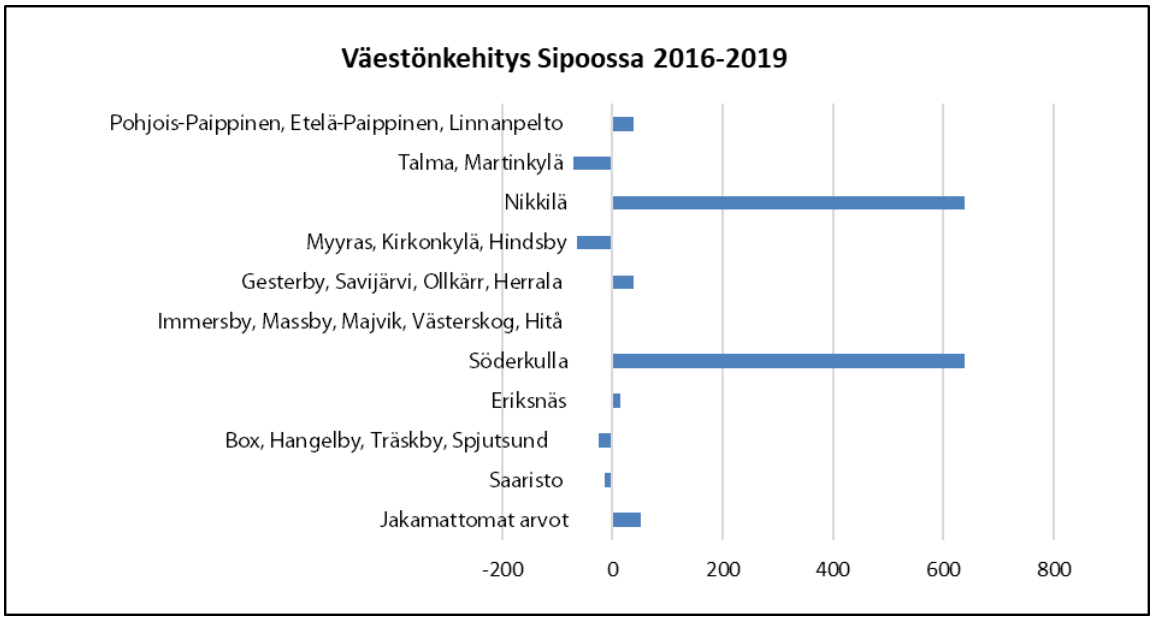
Sipoossa väestön määrä lisääntyi 1 248 henkilöllä. Kasvu oli 6,3 prosenttia. Suhteellisesti kunta kasvoi kaikista uusmaalaisista kunnista nopeimmin. Vuoden 2019 lopussa 21 170 henkilöä asui Sipoossa. Suomenkielisiä oli 13 574 (64,1 %), ruotsinkielisiä 6 504 (30,7 %) ja vieraskielisiä 1 092 (5,2 %).

Sipoon väestönkasvu on keskittynyt lähinnä Nikkilään ja Söderkullaan. Useassa kylässä väki on vähentynyt.

Sipoon väestönkehitys osa-alueittain 2016–2019

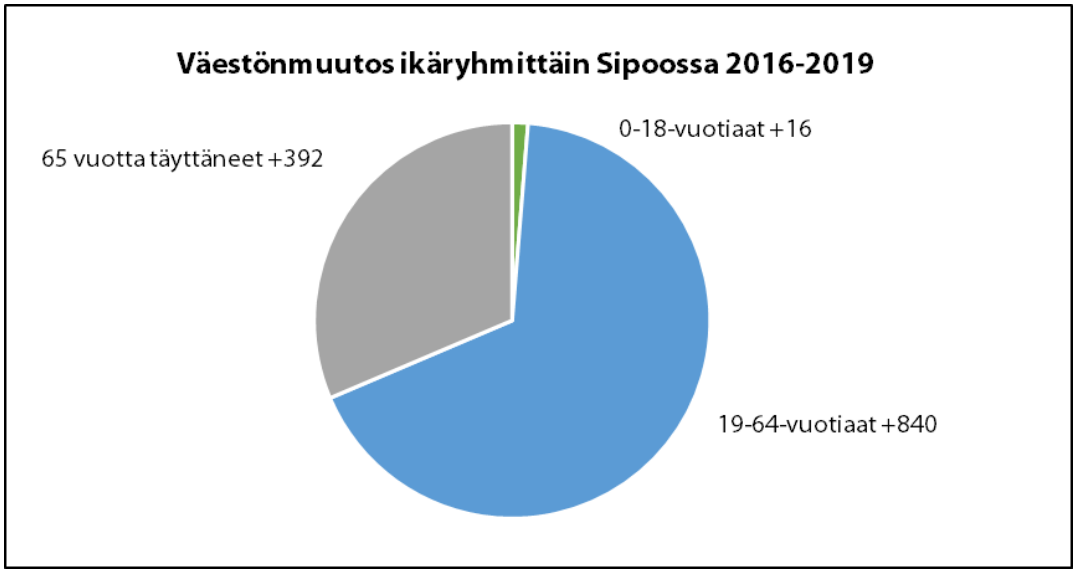
	henkilöitä
Pohjois-Paippinen, Etelä-Paippinen, Linnanpelto	38
Talma, Martinkylä	-70
Nikkilä	639
Myyras, Kirkonkylä, Hindsby	-65
Gesterby, Savijärvi, Ollkärr, Herrala	39
Immersby, Massby, Majvik, Västerskog, Hitå	-1
Söderkulla	639
Eriksnäs	15
Box, Hangelby, Träskby, Spjutsund	-25
Saaristo	-13
Jakamattomat arvot	52
Sipoo	1 248

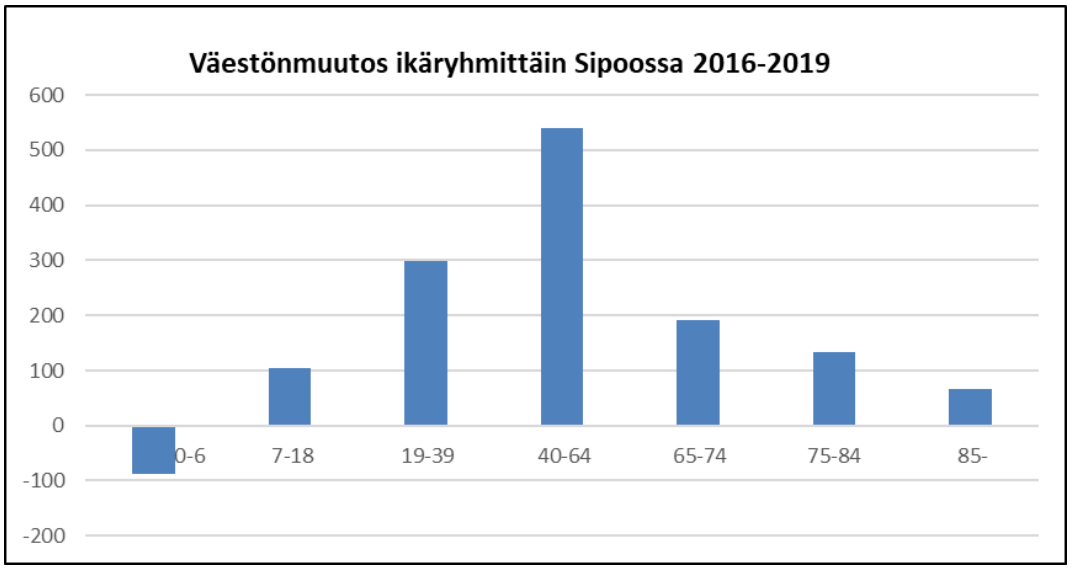
Sipoon väkiluku osa-alueittain vuosina 2016–2019

	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	*2016–2019*
henkilöitä					
1-3. Saaristo	166	163	161	153	*-13*
4. Västerskog	801	814	809	796	*-5*
5. Majvik	482	515	505	502	*20*
6. Immersby	275	274	273	265	*-10*
7. Hitå	125	123	115	113	*-12*
8. Söderkulla	3 571	3 782	3 952	4 210	*639*
9. Hangelby	276	266	269	262	*-14*
10. Massby	407	416	413	413	*6*
11. Träskby	569	578	564	562	*-7*
12. Spjutsund	240	237	236	233	*-7*
13. Box	823	832	839	826	*3*
14. Myyras	627	609	593	582	*-45*
15. Hindsby	339	345	345	339	*0*
16. Kirkonkylä	433	435	427	413	*-20*
17. Talman keskusta	624	625	614	599	*-25*
18. Talman seutu	645	641	642	642	*-3*
19. Martinkylä	656	635	624	614	*-42*
20. Gesterby	547	532	532	521	*-26*
21. Savijärvi	247	250	245	258	*11*
22. Nikkilä	3 030	3 122	3 225	3 223	*193*
23. Itäinen Jokipuisto	704	689	801	1 100	*396*
24. Nikkilän kartano	618	637	644	668	*50*
25. Linnanpelto	548	562	548	571	*23*
26. Etelä-Paippinen	868	866	878	865	*-3*
27. Pohjois-Paippinen	711	719	732	729	*18*
28. Ollkärr	333	321	324	314	*-19*
29. Herrala	305	343	360	378	*73*
30. Eriksnäs	738	737	739	753	*15*
Jakamattomat arvot	214	242	257	266	*52*
Sipoo	**19 922**	**20 310**	**20 666**	**21 170**	*1 248*

Vuodesta 2016 vuoteen 2019 Suomen ikärakenne on vanhentunut. Näin on tapahtunut myös Sipoossa. 0–18-vuotiaiden määrä on kasvanut 16 henkilöllä, 19–64-vuotiaiden määrä 840 henkilöllä ja 65 vuotta täyttäneiden määrä 392 henkilöllä.

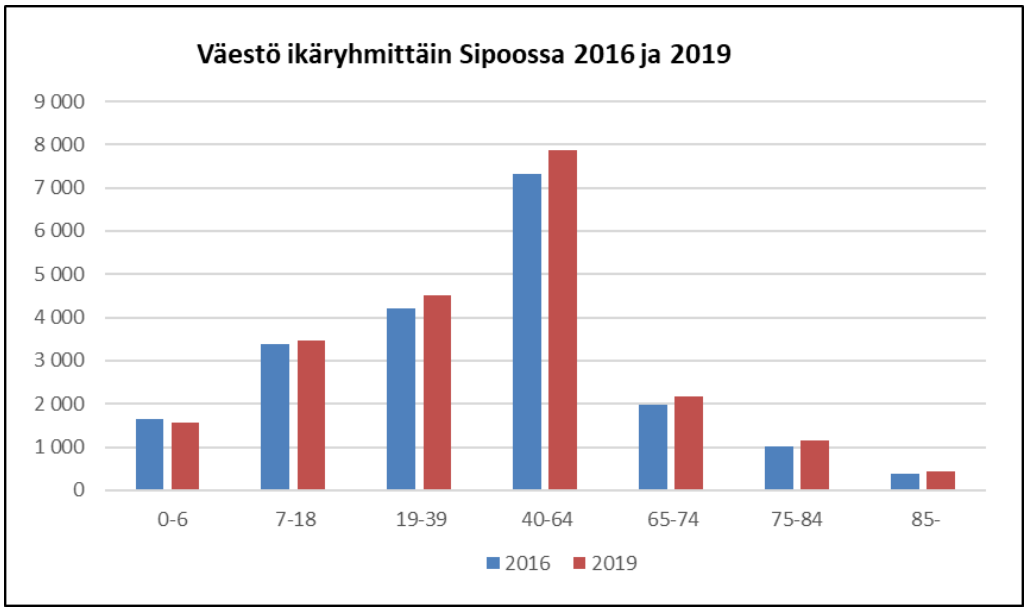
Kunnan väestönkasvusta huolimatta 0–6-vuotiaiden määrä on pienentynyt viime vuosina. Muut ikäryhmät ovat kasvaneet.

Vuoden 2019 lopussa 0–6-vuotiaiden osuus oli 7,4 prosenttia, 7–18-vuotiaiden osuus 16,4 prosenttia, 19–39-vuotiaiden osuus 21,3 prosenttia, 40–64-vuotiaiden osuus 37,1 prosenttia, 65–74-vuotiaiden osuus 10,2 prosenttia, 75–84-vuotiaiden osuus 5,5 prosenttia ja 85 vuotta täyttäneiden osuus 2,1 prosenttia.

Väestö ikäryhmittäin Sipoossa vuosina 2016 ja 2019

	0–6	7–18	19–39	40–64	65–74	75–84	85-	0–100
2016	1 649	3 374	4 214	7 321	1 969	1018	377	19 922
2019	1 561	3 478	4 513	7 862	2 160	1 152	444	21 170
2016–2019	-88	104	299	541	191	134	67	1 248

1.4.3 Väestöennuste

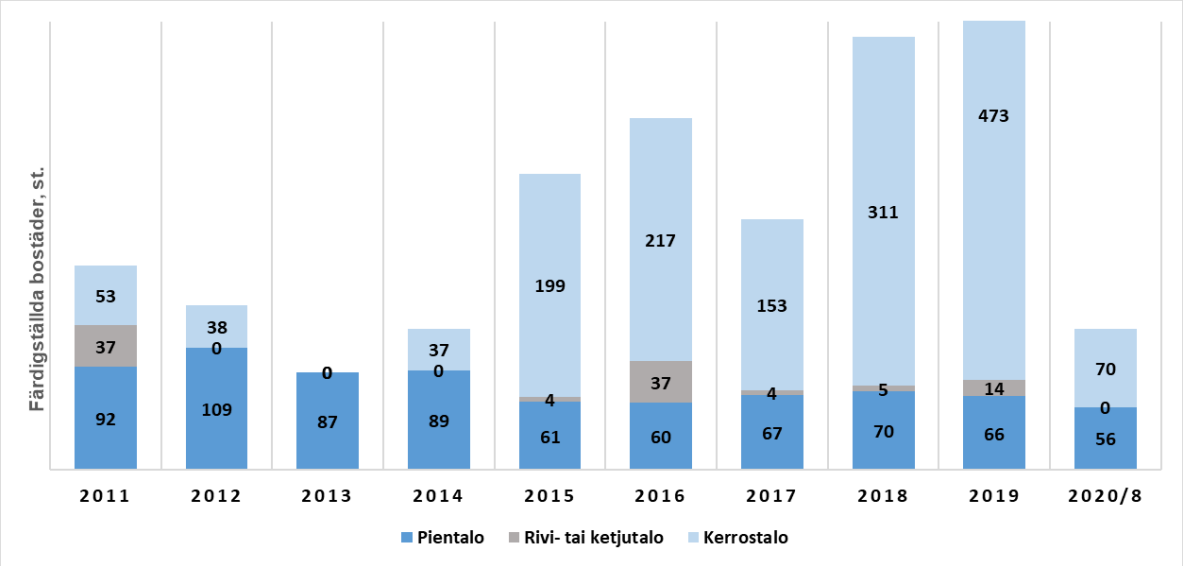
Tilastokeskuksen syksyllä 2019 laatiman väestöennusteen mukaan väestön ikärakenne vanhenee Sipoossa kuten useimmissa kunnissa tulevina vuosina. Lasten ja nuorten määrä vähenee samalla kuin aikuisten määrä, etenkin eläkeläisten määrä, kasvaa nopeasti.

	Kaikki	0–6	7–12	0–12	13–15	16–18	19–49	50–64	65–74	75–	65–
2019	21 170	1 561	1 753	3 314	863	862	7 663	4 712	2 160	1 596	3 756
2023	22 112	1 491	1 647	3 138	927	869	8 008	4 889	2 211	2 070	4 281
2025	22 655	1 507	1 585	3 092	908	919	8 143	5 009	2 289	2 295	4 584
2030	23 865	1 579	1 476	3 055	798	878	8 505	5 134	2 790	2 705	5 495
-2025	1 485	-54	-168	-222	45	57	480	297	129	699	828
-2030	2 695	18	-277	-259	-65	16	842	422	630	1 109	1 739

Väestöennusteen perusteella 0–6-vuotiaiden määrä vähenee vuoteen 2025 mennessä ja kasvaa hieman sen jälkeen. 7–12-vuotiaiden osuus vähenee huomattavasti jo vuoteen 2025 mennessä ja edelleen vuoteen 2030 mennessä. 0–12-vuotiaiden määrä yhteensä vähenee 222 henkilöllä vuoteen 2025 mennessä ja 259 henkilöllä vuoteen 2030 mennessä. Kehitys on päinvastainen 65–74-vuotiaiden ikäluokassa ja erityisesti 75 vuotta täyttäneiden ikäluokassa. 75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa 44 prosentilla jo vuoteen 2025 mennessä.

1.4.4 Rakentaminen

Uudisrakentamisen asuntotuotanto Sipoossa talotyypeittäin 2011–8/2020

1.4.5 Yhdyskuntarakenteen ja rakennetun ympäristön kehitys

Sipoon kunta on viimeksi kuluneet viisi vuotta kuulunut Suomen nopeimmin kasvaviin kuntiin. Viime vuonna kasvuprosentti oli noin 2,4 prosenttia. Kasvu on suurelta osin perustunut uusiin kerrostalovaltaisiin asuinalueisiin. Suurin osa kasvusta on aiemmin tapahtunut Söderkullan alueella.

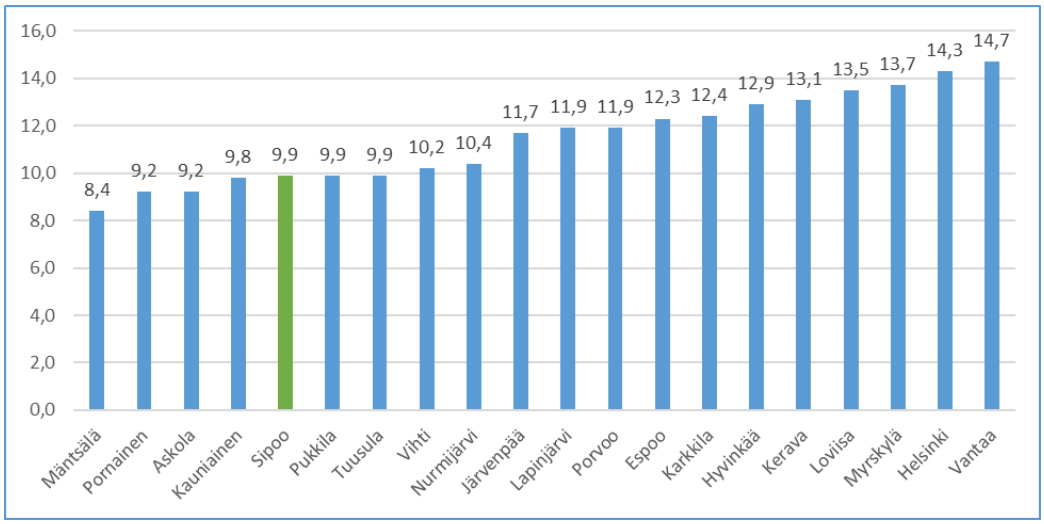
Sipoon strategia perustuu jatkossakin kasvuun. Nikkilän ja Söderkullan sekä myöhemmin Talman keskustojen tavoitellaan olevan tulevaisuudessa pikkukaupunkimaisia, noin 10 000 asukkaan keskenään omaleimaisia, monipuolisia ja toiminnoiltaan sekoittuneita taajamia.

Nykyisin myös Nikkilä kasvaa nopeasti ja myöhemmin Talma tulee kasvamaan. Tavoitteena on täydentää, uudistaa ja luoda yhdyskuntarakennetta niin, että keskuksiin voidaan järjestää julkiset palvelut ja tehokas joukkoliikenne (ensin bussiliikenteenä ja myöhemmin myös raideliikenteenä) ja niissä on houkuttelevia sijainteja kaupallisille palveluille. Sipoo kasvaa myös Sipoolle tärkeiden omakotitaloalueiden myötä.

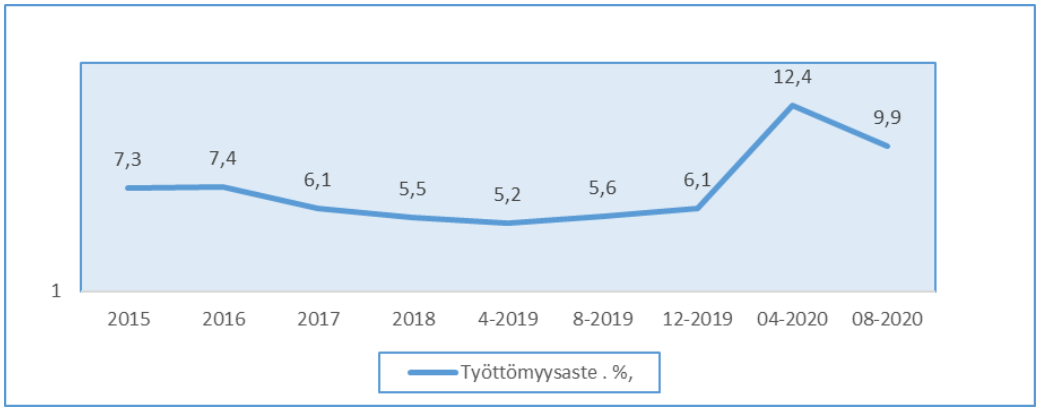
Kyliä kehitetään osayleiskaavoituksella niiden omista lähtökohdista ja vahvuuksiin tukeutuen.

1.4.6 Työllisyys

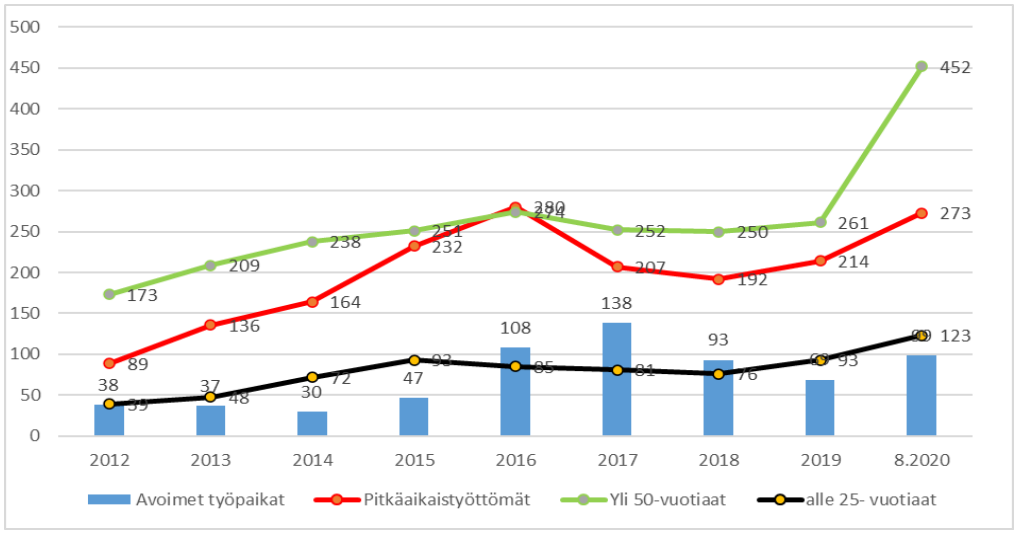
Työttömyysaste Sipoossa ja lähikunnissa elokuussa 2020

Sipoon työttömyysaste (prosenteissa) 2015–8/2020

Avoimet työpaikat sekä työttömät eri ryhmissä vuosina 2012–2020

	2017	2018	2019	08.2019	08.2020
Työttömät työnhakijat, kpl	599	565	641	585	1 062

	31.8.2019	31.12.2019	31.8.2020
Työttömyysaste . %, koko maa	8,9	9,7	**12,5**
Työttömyysaste . %, Sipoo	5,6	5,5	**9,9**
Nuorisotyöttömät	84	76	**123**
Pitkäaikaistyöttömät	209	192	**273**
Avoimet työpaikat	173	93	**99**

1.4.7 Sosiaali- ja terveyspalveluiden rakenneuudistus

Pääministeri Antti Rinteen/Sanna Marinin hallitus on käynnistänyt sosiaali- ja terveyspalveluiden rakenneuudistuksen valmistelun. Valmistelussa otetaan huomioon edellisten vaalikausien valmistelu ja perustuslailliset reunaehdot. Uudistus tehdään hallitusti ja vaiheistaen. Alueelliset erityispiirteet otetaan huomioon mahdollisuuksien mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa ja palveluiden järjestämisessä. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa kootaan sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäminen kuntaa suuremmille itsehallinnollisille alueille. Myös pelastustoimen järjestäminen siirretään maakuntien tehtäväksi. Itsehallinnollisia maakuntia on 18. Maakuntien toiminnasta, taloudesta ja hallinnosta säädetään erillisellä lailla. Alueiden päätöksenteosta vastaavat suorilla vaaleilla valitut valtuutetut. Asukkaiden osallisuutta ja käyttäjädemokratiaa vahvistetaan. Hallitus selvittää Uudenmaan, pääkaupunkiseudun tai Helsingin alueen erillisratkaisun yhteistyössä alueen kaupunkien ja kuntien kanssa vuoden 2019 loppuun mennessä. Itsehallinnolliset alueet mahdollistavat vaiheittaisen siirtymisen monialaisiin maakuntiin. Tämä valmistellaan parlamentaarisesti vuoden 2020 loppuun mennessä. Työssä selvitetään, mitä tehtäviä kunnilta, kuntayhtymiltä ja valtiolta siirretään maakunnille. Parlamentaarisen työn valmistuttua hallitus valmistelee lainsäädännön.

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta ja maakuntien perustamista koskevaksi lainsäädännöksi lähetettiin kuntiin kesäkuussa 2020. Lausunto hallituksen esitysluonnoksesta oli kunnanvaltuuston käsittelyssä 21.9.2020.

Jos uudistus toteutuu lakiluonnoksen mukaisena, muuttaa se kuntien talouden rakenteen oleellisesti.

1.5 Taloudelliset lähtökohdat

1.5.1 Talouden kehitysnäkymät ja kunnallistalous

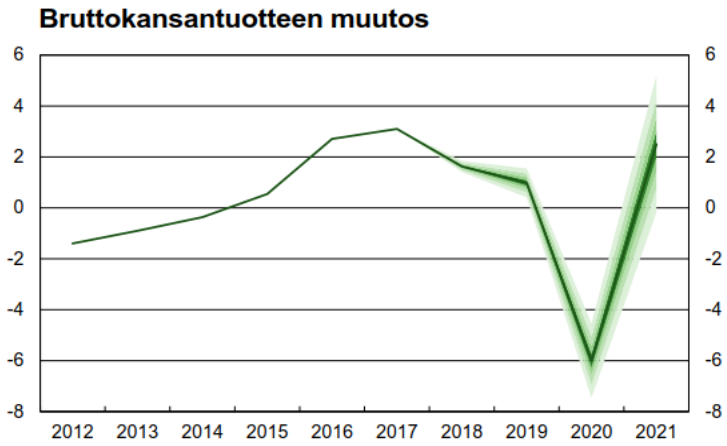
Covid-19-tartuntojen leviämisen hillitsemiseksi tehtyjä toimia on alettu purkaa alkukesän aikana, mikä tulee piristämään taloudellista toimeliaisuutta ennen kaikkea palvelualoilla. Rajoitustoimet supistavat taloutta merkittävästi Suomessa tänä vuonna. Suomen keskeisimmät kauppakumppanit ovat kuitenkin kärsineet rajoituksista vielä enemmän. Suomen talouden toipumiseksi tarvitaan selvästi parempia näkymiä vientimarkkinoilla ja kohenevaa luottamusta Suomen talouden kykyyn luoda kasvua ja työllisyyttä ja nousta ylös kuopasta.

Bruttokansantuotteen (240 mrd. euroa/2019) arvioidaan supistuvan 6 % vuonna 2020. Viennin lisäksi supistuvat yksityinen kulutus sekä yksityiset investoinnit. Julkisten menojen lisääntyminen tukee talouskasvua tänä vuonna.

Talouden toipuminen tämän vuoden loppupuolelta alkaen on hidasta taloudenpitäjien luottamuksen laskun sekä epävarmuuden kasvun seurauksena. Investointien toipumista heikentää myös asuinrakentamisen väheneminen. BKT:n arvioidaan kasvavan 2,5 % v. 2021 ja 1,7 % v. 2022.

Julkinen talous velkaantuu tänä vuonna nopeasti. Julkisen talouden alijäämä kasvaa yli 8 prosenttiin ja julkisyhteisöjen velka kipuaa noin 71 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Tulojen ja menojen välinen epätasapaino pienenee lähivuosina väliaikaisten talouden tukitoimien päättyessä ja kasvun elpyessä. Julkinen talous pysyy 2020-luvun puoliväliä lähestyttäessä silti edelleen selvästi alijäämisenä.

	2017	2018	2019	2020**	2021**	2022**
Bruttokansantuote, mrd. euroa	226	234	240	228	237	245
Palvelut, määrän muutos, %	2,5	2,5	1,5	-5,4	2,8	1,5
Koko teollisuus, määrän muutos, %	8,4	-1,6	1,0	-9,1	4,3	3,6
Työn tuottavuus, muutos, %	2,9	-0,8	0,3	-1,2	1,3	1,5
Työlliset, muutos, %	1,1	2,6	1,1	-2,5	-0,5	0,5
Työllisyysaste, %	69,6	71,7	72,5	70,8	70,7	71,1
Työttömyysaste, %	8,6	7,4	6,7	8,5	9,0	8,8
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	0,7	1,1	1,0	0,3	1,1	1,4
Ansiotasoindeksi, muutos, %	0,2	1,7	2,2	1,6	2,5	2,0
Vaihtotase, mrd. euroa	-1,7	-3,8	-1,8	-7,1	-5,3	-4,4
Vaihtotase, suhteessa BKT:een, %	-0,8	-1,6	-0,8	-3,1	-2,2	-1,8
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	-0,3	-0,3	-0,4	-0,3	-0,2	-0,1
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 v), %	0,5	0,7	0,1	-0,1	-0,1	0,0
Julkisyhteisöjen menot, suhteessa BKT:een, %	53,8	53,4	53,3	61,4	58,3	57,0
Veroaste, suhteessa BKT:een, %	42,9	42,4	42,1	42,9	43,1	42,9
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:een, %	-0,7	-0,9	-1,1	-8,2	-5,1	-4,0
Valtion rahoitusjäämä, suhteessa BKT:een, %	-1,8	-1,2	-1,2	-7,3	-3,4	-2,8
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:een, %	61,3	59,6	59,4	71,3	73,5	75,5
Valtionvelka, suhteessa BKT:een, %	46,8	44,9	44,3	54,8	55,8	56,9

	2019	2020**	2021**	2022**	2023**	2024**
BKT markkinahintaan, määrän muutos,%	0,9	-6,0	2,5	1,7	1,4	1,2
Bruttokansantuote, mrd. euroa	240	228	237	245	253	262
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	1,0	0,3	1,1	1,4	1,5	1,6
Työttömyysaste, %	6,7	8,5	9,0	8,8	8,5	8,3
Työllisyysaste, %	72,5	70,8	70,7	71,1	71,5	71,8
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:een, %	-1,1	-8,2	-5,1	-4,0	-3,5	-3,2
Valtio	-1,2	-7,3	-3,4	-2,8	-2,5	-2,2
Paikallishallinto	-1,2	-0,7	-1,8	-1,4	-1,3	-1,3
Sosiaaliturvarahastot	1,2	-0,2	0,1	0,2	0,3	0,3
Rakenteellinen jäämä, suhteessa BKT:een, %	-2,2	-5,5	-3,5	-3,0	-2,9	-3,0
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:een, %	59,4	71,3	73,5	75,5	77,4	78,7
Valtionvelka, suhteessa BKT:een, %	44,3	54,8	55,8	56,9	58,0	58,6
Tuotantokuilu, % potentiaalisesta tuotannosta[1]	1,6	-4,7	-2,8	-1,8	-1,0	-0,3

Lähde: Taloudellinen katsaus, kesä 2020, VM

Kuntasektorin rahoitusasema on heikentynyt merkittävästi viimeksi kuluneet kaksi vuotta. Myös kuluvasta vuodesta on muodostumassa haastava kuntatalouden jo valmiiksi vaikean tilanteen, taantuman ja covid-19-epidemian aiheuttaman menojen kasvun ja tulojen vähenemisen vuoksi. Kuntien menoja kasvattavat epidemian ohella mm. väestön ikääntymisestä johtuva sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kasvu sekä pääministeri Marinin hallitusohjelman mukaiset tehtävämuutokset. Uusista tehtävistä ja tehtävien laajennuksista aiheutuvat kustannukset kompensoidaan kunnille valtionosuuksien kautta.

Pääministeri Marinin hallitus on osoittanut kuntatalouteen merkittävän, useista toisiaan täydentävistä toimenpiteistä muodostuvan tukipaketin peruspalvelujen järjestämisen turvaamiseksi ja kuntatalouden aktiviteetin ylläpitämiseksi vuoden 2020 aikana:

- Verotuksen maksujärjestelyjen kompensaatio, 114 M€
- Peruspalvelujen valtionosuuden korotus, 550 (+ 400) M€; budjettiriihipäätöksen mukainen LTAE (400 M€) annetaan myöhemmin syksyllä
- Lasten, nuorten ja perheiden sote-palvelut, 112 M€

- Iäkkäiden palvelujen toimivuuden varmistaminen, 60 M€
- Kuntien yhteisöveron jako-osuuden korotus, 450 M€.

Vuoden 2020 tukipaketin ansiosta kuntasektorin rahoitusasema vahvistuu huomattavasti kuluvana vuonna ja vuosikate kohonnee ennätyslukemiin ajanjaksolla 2019–2024.

Vuonna 2021 kuntia tuetaan kolmella toimenpiteellä, jotka vahvistavat kuntataloutta jo toteutettujen toimenpiteiden lisäksi yhteensä noin 850 milj. eurolla:

- Yhteisöveron jako-osuuden 10 prosenttiyksikön määräaikaista korotusta jatketaan, 550 M€
- Peruspalveluiden valtionosuuden määräaikainen korottaminen, 280 M€
- Valtionosuuden harkinnanvaraisen korotuksen lisäys, 20 M€.

Kuntasektorin vuosien 2019–2024 kehitysarvio on painelaskelma, jossa on huomioitu yleisen talous- ja väestökehityksen lisäksi vain jo talousarvioesityksiin ja julkisen talouden suunnitelmaan sisältyvät kuntatalouteen vaikuttavat toimenpiteet.

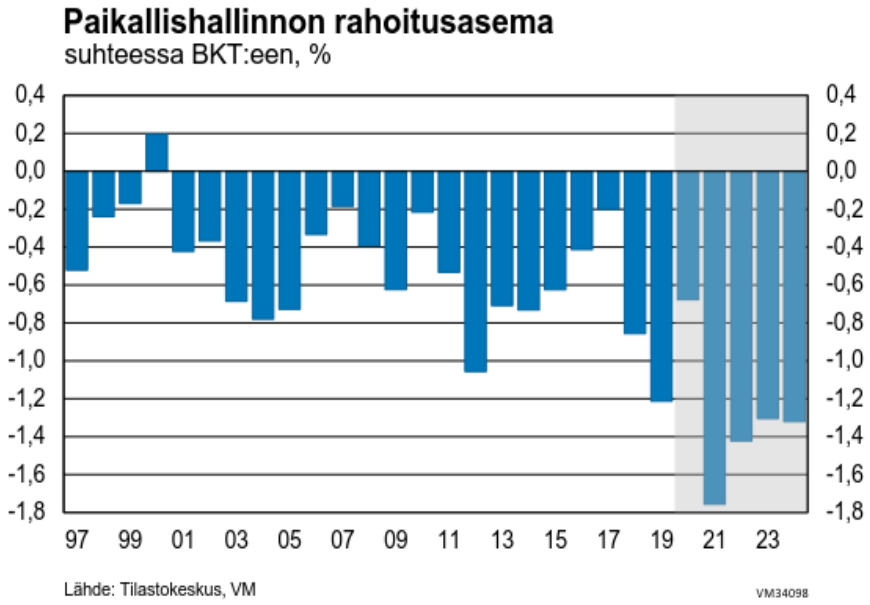
Arvio ei sisällä kuntien ja kuntayhtymien omia toimia vuosille 2021–2024. Ne huomioidaan kehitysarviossa vasta talousarvioiden valmistumisen jälkeen. Kunnallisveroprosentit on pidetty vuoden 2020 tasolla.

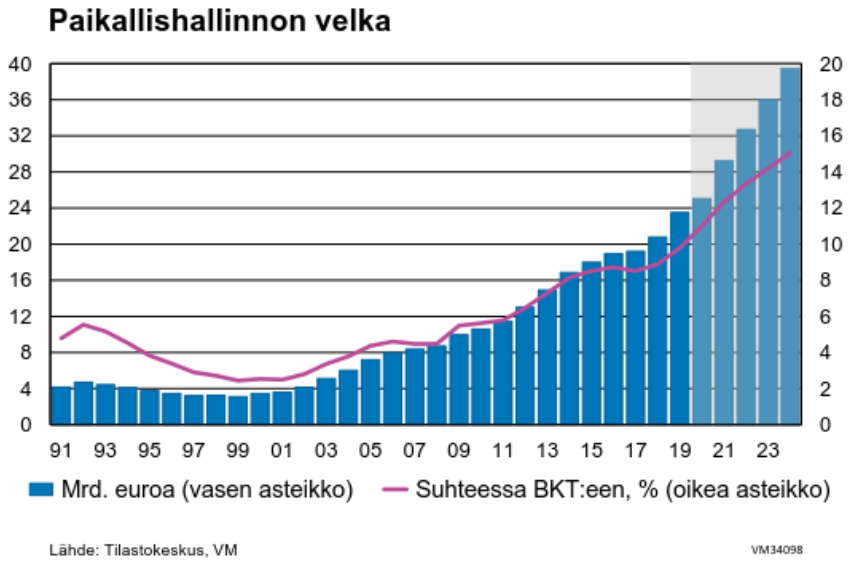
Tuloksen muodostuminen (Koko maa)

Käyvin hinnoin	2019	2020		2021		2022		2023		2024	
	1000 €	1000 €		1000 €		1000 €		1000 €		1000 €	
Toimintakate	**-30 356 935**	**-31 066 003**	**2 %**	**-32 606 554**	**5 %**	**-33 465 602**	**3 %**	**-34 550 007**	**3 %**	**-35 668 686**	**3 %**
Verotulot	22 912 315	23 491 434	3 %	24 482 156	4 %	24 610 213	1 %	25 248 086	3 %	25 992 536	3 %
Kunnallisvero	19 142 606	19 624 221	3 %	20 037 184	2 %	20 531 745	2 %	21 189 501	3 %	21 846 263	3 %
Yhteisövero	1 902 907	1 945 258	2 %	2 492 082	28 %	2 105 620	-16 %	2 065 779	-2 %	2 133 509	3 %
Kiinteistövero	1 866 802	1 921 955	3 %	1 952 890	2 %	1 972 848	1 %	1 992 806	1 %	2 012 764	1 %
Valtionosuudet	8 640 795	10 521 268	22 %	9 932 655	-6 %	10 119 538	2 %	10 775 184	6 %	11 179 512	4 %
Rahoitustuotot/-kulut, netto	551 442	569 750		511 505		459 075		430 883		376 855	
Vuosikate	**1 747 617**	**3 516 448**		**2 319 763**		**1 723 225**		**1 904 146**		**1 880 216**	
Poistot	-2 305 725	-2 384 144		-2 462 563		-2 540 982		-2 619 402		-2 697 821	
Satunnaiset erät, netto	394 017	0		0		0		0		0	
Tilikauden tulos	**-164 091**	**1 132 304**		**-142 801**		**-817 757**		**-715 255**		**-817 605**	
Laskennallinen paine veroprosentin korotukseen (%-yks.)	**1,5**	**0,3**		**1,5**		**2,0**		**1,7**		**1,7**	

Rahoitus (Koko maa)

	2 019	2 020	2 021		2 022		2 023		2 024	
Vuosikate	**1 747 617**	**3 516 448**	**2 319 763**		**1 723 225**		**1 904 146**		**1 880 216**	
Satunnaiset erät, netto	394 017	0	0		0		0		0	
Tulorahoituksen korjauserät	-838 734	-838 734	-838 734		-838 734		-838 734		-838 734	
Tulorahoitus, netto	**1 302 900**	**2 677 714**	**1 481 029**		**884 491**		**1 065 412**		**1 041 482**	
Investoinnit, netto	-2 733 057	-3 002 636	-3 009 206	0 %	-2 972 812	-1 %	-2 911 524	-2 %	-2 946 216	1 %
Rahoitusjäämä	**-1 430 157**	**-324 922**	**-1 528 177**		**-2 088 321**		**-1 846 112**		**-1 904 734**	
Lainakanta	18 160 138	18 485 060	20 013 237	8 %	22 101 558	10 %	23 947 669	8 %	25 852 404	8 %
Kassavarat	5 060 919	5 452 589	5 844 166		6 235 680		6 627 317		7 018 637	
Nettovelka	13 099 219	13 032 471	14 169 071		15 865 878		17 320 352		18 833 767	

Vuonna 2021 kuntatalous kääntyy alijäämäiseksi kuluvaan vuoteen verrattuna talouden elpymisestä huolimatta. Pääministeri Sanna Marinin hallitus jatkaa kuntakentän koronatukea myös vuodelle 2021. Vaikka tuki ei kata koronan aiheuttamia menetyksiä täysimääräisesti, tuen jatkuminen helpottaa kuntien ensi vuoden talousarvioiden laadintaa ja talouden tasapainottamista sekä vähentää paineita kunnallisverojen korotuksiin. Valtaosa kuntien 1,45 miljardin euron koronatuesta myönnetään kuntien yhteisöveron sekä valtionosuuksien kautta. Tukea kohdennetaan hallituksen jo tekemien sitoumusten mukaisesti myös sairaanhoitopiireille.

Lähde: Taloudellinen katsaus, kesä 2020, VM ja Kuntaliiton tiedote 16.9.2020

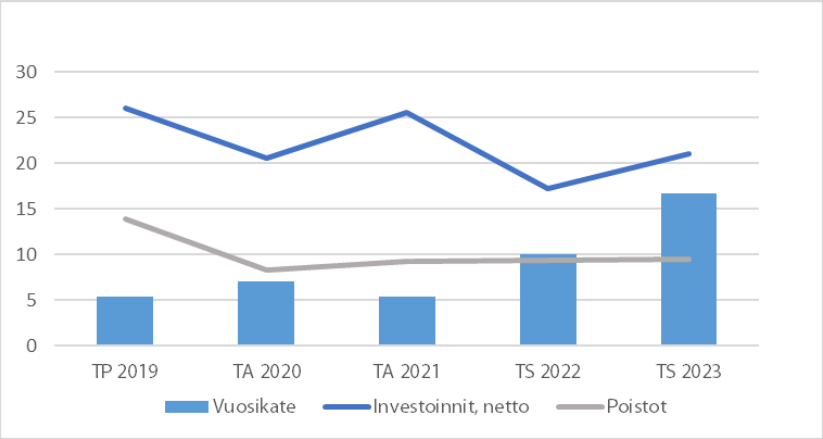
Kansantalouden ennustelukuja vuodelle 2021

Laitos	Julkaisu-ajankohta 2020	BKT, muutos %	Työttö-myys-aste, %	Ansiotaso-indeksin muutos, %	Inflaatio, %
PTT, hidas toipuminen	maaliskuu	3,0			
PT	huhtikuu	4,5	7,5	2,5	1,0
Handelsbanken	huhtikuu	5,0	8,0	2,4	1,5
Euroopan komissio	toukokuu	3,7	7,7	..	..
OP	toukokuu	3,5	9,0	2,5	1,0
ETLA	toukokuu	4,0	8,9	2,4	1,6
Nordea	toukokuu	4,0	8,0	2,0	0,5
Suomen Pankki	kesäkuu	3,0	9,3	2,5	0,7
OECD, w-skenaario**	kesäkuu	2,4	10,3	..	..
Danske Bank	kesäkuu	3,5	8,0	2,5	1,2
VM	kesäkuu	2,5	9,0	2,5	1,1
Hypo	heinäkuu	4,0	8,5	2,0	1,0

1.5.2 Sipoon kunnan talous

Keskeiset luvut 2018 - 2022 Kunta ja Sipoon vesi milj. eur	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Asukasluku	21 170	21 600	22 100	22 600	23 100
Toimintakate	- 112,7	- 117,8	- 121,3	- 121,0	- 120,9
Verotulot	103,2	110,0	109,5	115,3	120,8
Vuosikate	5,4	7,0	5,8	10,6	17,4
Poistot	13,9	8,3	9,2	9,4	9,5
Tilikauden tulos	- 0,1	- 1,3	- 3,4	1,2	7,8
Investoinnit, brutto	37,8	28,2	30,2	24,0	28,5
Toiminnan & investointien rahavirta	- 21,4	- 21,2	- 24,4	- 13,7	- 11,6
Lainamäärä	105,7	115,9	135,2	148,8	158,8
Ulkoiset toimintakulut €/asukas	6 560	6 632	- 6 642	- 6 708	- 6 776
Lainamäärä €/asukas	4 993	5 366	6 118	6 584	6 874
HTV	1 212	1 224	1 189	1 189	1 189

Vuosikatteen riittävyys poistoihin ja nettoinvestointeihin

Tilikauden 2019 vuosikate (ml. Sipoon Vesi) oli 5,4 miljoonaa euroa ja tilikauden tulos –0,07 miljoonaa euroa. Poistoero- ja varausten muutoskirjausten jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 1,09 miljoonaa euroa.

Vuosikate kattoi suunnitelman mukaisista poistoista vain 69 prosenttia ja poistoista ja arvonalentumisista vain 38,6 prosenttia, joten kunnan talous ei ollut tasapainossa vuonna 2019 ja tilikauden ylijäämä perustui pitkälti Sipoonranta Oy:n kanssa tehdystä sopimuksesta aiheutuneeseen satunnaiseen tuottoon. Suunnitelman mukaiset poistot kasvoivat 0,6 milj. euroa vuodesta 2018 ja vuodesta 2016 suunnitelmapoistot ovat kasvaneet 1,4 milj. euroa.

Kunta velkaantui lisää vuoden 2019 aikana ja lainamäärä vuoden lopussa oli 105,6 miljoonaa euroa, mikä on 36,6 milj. euroa enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Lainakannasta 50 miljoonaa euroa oli lyhytaikaisia kuntatodistusluottoja, joista noin 5 milj. euroa oli nostettu vuodenvaihteen maksuvalmiuden ylläpitämiseksi. Asukaskohtainen lainamäärä oli vuoden lopussa 4 989 euroa.

Vuoden 2020 talousarvion tilikauden tulos on –1,3 miljoonaa euroa ja nettolainanotto 27 miljoonaa euroa. Myös suunnitelmavuosien 2021 ja 2022 tulokset ovat negatiivisia, mutta nettolainanotto pienenee 10–11 miljoonaan euroon. Talousarviossa 2020 nettomenoihin on varattu 4,5 prosenttia enemmän kuin mitä tilinpäätöksen 2019 toteutuma oli, joten vuoden 2020 talousarvion on pidettävä. Kulukurin on oltava tiukkaa koko vuoden 2020 aikana ja tilivelvollisten on huolehdittava vastuualueensa ja tulosalueensa alaisten kustannuspaikkojen talouden säännöllisestä seurannasta.

Yleisen talouden ja työttömyyden positiivinen kehitys vaikuttaa tulevaan verotulokasvuun. Erityisesti koronavirusepidemiasta (COVID-19) johtuen talousennusteet ovat synkentyneet. Sipoon kunnan talouden tasapaino riippuu toisaalta verotulojen kehityksestä ja toisaalta käyttötalousmenojen hallinnasta.

Sipoonkin palvelutuotannon kustannusten kasvuun vaikuttaa myös koko kuntasektorin ennustettu 2,4 prosentin toimintamenojen kasvu vuonna 2021 ja keskimääräinen 3,1 prosentin kasvu vuosina 2022–2024. Pelkästään indeksien (kuluttajahinta-, ansiotaso- ja peruspalvelujen hintaindeksit) kasvattavat kunnan menoja ainakin 2,5 miljoonaa euroa vuodesta 2020 vuoteen 2021.

Väestön ikääntymisen myötä suurimmat paineet kunnan käyttötaloudessa tulevat kohdistumaan tulevaisuudessa sosiaali- ja terveyspalveluihin ainakin siihen saakka, kunnes sote-palvelut mahdollisesti siirtyvät sote-maakuntiin. Palvelutarpeiden merkittävin kasvu tulee keskittymään erityisesti vanhusten asumispalveluihin sekä erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon palveluihin.

Samaan aikaan väestön ikääntymisen rinnalla lasten ja nuorten määrän on arvioitu Tilastokeskuksen väestölaskelmien perusteella laskevan oleellisesti nykyisestä. Kun yli 50-vuotiaiden määrän on arvioitu nousevan 2030 vuoden loppuun mennessä 2 282 henkilöllä, samalla ajanjaksolla 0–18-vuotiaiden väestönosuuden on ennustettu laskevan 310 henkilöllä. Erityisesti matalalla syntyvyydellä on arvioitu olevan merkittävä vaikutus lasten ja nuorten määrän kehittymiseen.

Väestön ikärakenteen muutos ja sen vaikutukset palvelujen kysyntätekijöihin tulevat synnyttämään merkittäviä paineita kunnan käyttötaloudelle tulevaisuudessa. Lasten ja nuorten määrän vähentyessä paineet talouden tasapainottamisessa kohdistuvat erityisesti varhaiskasvatukseen ja koulutuspalveluihin. Ongelmallista on, että ikääntyvän väestön palvelutarpeiden kasvu välittyy nousevina kustannuksina kunnan talouteen huomattavasti nopeammin kuin lasten ja nuorten määrän vähentymisen seurauksena saavutettavat syntyvät säästöt. Tämä aiheuttaa palvelutuotannolle merkittävää kuormitusta jo lähitulevaisuudessa.

Kunnan investointien aiheuttamaa velkaantumista vähennetään investointien uudelleenjärjestelyillä. Kunnanhallituksen 24.8.2020 hyväksymässä, vuosia 2021–2023 koskevassa kehyksessä investointien määrä vähenee huomattavasti verrattuna muutamaan aikaisempaan vuoteen. Lisäksi investoinnit painottuvat rakennusten sijasta infrastruktuurin rakentamiseen, jolloin niistä aiheutuu entistä vähemmän sisäisiä vuokria ja poistoja.

Kunnan toiminnan ja talouden sopeutusohjelma

Johtoryhmä käynnisti tammikuussa 2020 talouden ja toiminnan sopeutusohjelman laadinnan, jonka tavoitteena on käyttötalouden sopeuttaminen suunnitelmakaudella 2020–2022 siten, että tilikauden tulos on vähintään +—0 ilman maanmyynti- ja vuokratuottoja viimeistään vuonna 2023. Tämä tarkoittaa vuosien 2020–2022 taloussuunnitelman tuloslaskelman mukaan 5–6 miljoonan euron sopeutusta kuluja vähentämällä ja tuottoja kasvattamalla. Sopeutusohjelma ja sen toimenpide-esitykset käsitellään vuoden 2021 talousarvioesityksen käsittelyn yhteydessä.

Koronaepidemia on tehnyt strategisen tavoitteen vähintään nollatuloksesta ilman maanmyyntituottoja käytännössä mahdottomaksi saavuttaa.

Vuosien 2021–2023 kehys

Kunnanhallitus hyväksyi 24.8.2019 talousarviokehyksen vuosille 2021–2023. Kunnan toimintakatteeksi vuodelle 2021 hyväksyttiin –123,15 miljoonaa euroa (kunta ilman Sipoon Vesi-liikelaitosta). Kehyksessä olleen teknisen virheen vuoksi kunnan toimintakatetavoite vuodelle 2021 on –124,7 miljoonaa euroa. Kunnan toimintakatteen kasvu verrattuna vuoden 2020 alkuperäiseen talousarvioon on kehyksessä 3,7 prosenttia.

Kehyksessä on huomioitu:
a) indeksikorotukset (kuluttajahinta, peruspalvelut, sopimuskorotukset)
b) sopeutusohjelmassa esitettyjä toimenpiteitä
c) väestönkasvusta, palvelutarpeen kasvusta (lähinnä ikärakenteen muutos) yms. aiheutuvat lisämäärärahatarpeet ja
d) 0,5 %:n vähennys toimintamenoihin sopeutusohjelmassa esitettävien vähennysten lisäksi.

Vuoden 2021 tulos on kehyksen mukaan negatiivinen vuosina 2021 ja 2022
(–5,8 milj. euroa/2021 ja –1,2 milj. euroa/2022). Vuonna 2023 tulos olisi positiivinen 2,5 milj. euroa.

Kunnan taseeseen kertyneet ylijäämät olivat 17,1 milj. euroa vuoden 2019 tilinpäätöksessä.

Valtuustokauden strategian mukaisella strategisella tavoitteella käyttötalouden positiivisuudesta ilman maanmyyntituottoja ei ole mitään realistisia mahdollisuuksia toteutua vuonna 2021.

	2019	2020	ENN2020	2021	2022	2023
Toimintakate	**-115 054**	**-120 229**	**-119 668**	**-123 145**	**-124 642**	**-126 754**
Verotulot	103 221	110 000	104 044	108 953	114 944	120 518
Valtionosuudet	15 114	15 496	22 050	16 192	16 512	16 842
Rahoitustuotot ja -kulut	558	35	380	337	314	299
Korkotuotot	103	50	50	50	50	50
Muut rahoitustuotot	931	895	895	931	931	931
Korkokulut	-463	-900	-555	-631	-654	-669
Muut rahoituskulut	-13	-10	-10	-13	-13	-13
Vuosikate	**3 840**	**5 302**	**6 806**	**2 337**	**7 128**	**10 905**
Suunnitelmanmukaiset poistot	-6736	-7261	-7261	-8137	-8300	-8450
Arvonalentumiset	-6133					
Satunnaiset tuotot ja kulut	8508					
Tilikauden tulos	**-521**	**-1 959**	**-455**	**-5 800**	**-1 172**	**2 455**
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	899	1339	1339	1200	1200	1200
Varausten lisäys (-) tai vähennys	257					
Pakollisten var. lis./väh.						
Rahastojen lisäys/väh.						
Tilikauden yli-/alijäämä	**635**	**-620**	**884**	**-4 600**	**28**	**3 655**

1.6 Riskit

Sipoossa tehtiin keväällä 2017 johtoryhmätyöskentelynä riskikartoitus; työtä fasilitoi BDO Oy. Riskikartoituksessa määritellyt riskit ovat edelleen ajankohtaisia.

Selvityksen mukaan strategisena riskinä pidettiin elinvoiman heikkenemistä. Tämä tyrehdyttäisi väestönkasvua sekä Sipoon kiinnostavuutta yrityksille, millä olisi vastaavasti vaikutus kunnan saamiin verotuloihin. Kunnan tulee pystyä vastaamaan riittävästi asukkaiden ja yritysten odotuksiin.

Taloudellisina riskeinä tunnistettiin mahdollinen epätasapaino suunnitellun investointiohjelman ja väestönkasvun välillä. Väestönkasvun ollessa suunniteltua pienempää käyttöasteet voisivat tehtyjen investointien osalta jäädä vajavaisiksi.

Myös kustannuskehityksen hallitseminen koettiin riskiksi.

Nuoren väestönosan osalta kasvava pahoinvointi ja siitä seuraavat vaikutukset voivat lisätä kunnan kustannuksia.

Pidemmällä tähtäimellä velkaantumisen voimakas kasvu tuo mukanaan aiempaa suuremman korkoriskin.

Investointiohjelman toteutuessa poistojen määrä kasvaa 2,5 milj. eurolla jo vuoteen 2021 mennessä, mikä vaikeuttaa osaltaan kunnan talouden tasapainossa pitämistä. Investointiohjelma kasvattaa kunnan lainakannan noin137 milj. euroon vuoden 2023 loppuun mennessä ja lisää samalla lainasalkkuun kohdistuvaa korkoriskiä.

Suomen talouden mahdollinen ajautuminen taantumaan vaikuttaa viiveellä kunnan verotuloihin sekä mahdollisesti henkilöiden ja yritysten muuttohalukkuuteen Sipooseen.

Koronaepidemian mahdollinen toinen aalto on riski kunnalle ja koko kansantaloudelle.

Koko kunnan tasoinen uusi riskikartoitus toteutetaan syksyllä 2020.

1.7 Henkilöstö

Henkilöstöpoliittiset tavoitteet

Sipoon kunnan henkilöstöpolitiikkaa ohjaa valtuuston hyväksymä strategia vuosille 2018–2021. Kuntastrategiaan sisältyvät henkilöstöpolitiikkaa linjaavat tavoitteet on valmisteltu yhteistoiminnassa ammattijärjestöjen ja henkilöstöedustajien kanssa. Linjausten mukaan Sipoon kunta toimii vastuullisena työnantajana, joka huolehtii henkilöstön hyvinvoinnista ja hyvästä johtajuudesta. Henkilöstöpolitiikan avaintekijänä on ymmärrys työelämän ja toimintaympäristön muutoksesta. Työntekijöille tarjotaan muutosten edellyttämää tukea ja koulutusta sekä osaavaa ja valmentavaa johtamista. Kunta pyrkii varmistamaan oikean henkilöstömitoituksen ja voimavarojen kohdentamisen suhteessa työn muutokseen ja kunnan kasvuun.

Tuottavuuskasvua haetaan organisaation toimintatapojen ja johtamisen kehittämisestä sekä työhyvinvoinnin ja osaamisen vahvistamisesta. Tukipalvelujen järjestämisessä hyödynnetään entistä laajemmin vaihtoehtoisia palvelujen tuottamistapoja.

Strategian mukaisesti uudistetaan työtapoja ja henkilöstöä koskevat pelisääntöjä. Tämä tarkoittaa muun muassa panostuksia henkilöstön ammatilliseen kehitykseen, kielitaitoon ja tietoteknisiin valmiuksiin laadukkaiden kaksikielisten palveluiden varmistamiseksi. Kaikessa toiminnassa tavoitellaan sosiaalista yhteishenkeä ja avointa, toimijarajat ylittävää yhteistyötä. Vireillä olevista asioista viestitään mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, ja mahdollistetaan palautteen antaminen ja vaikuttaminen.

Henkilöstöä koskevat päätökset tukevat työhyvinvointia ja niiden puitteissa on mahdollista tehdä laadukasta työtä kestävästi. Johtaminen ja esimiestyö nähdään ammattina, jossa kehittymistä tuetaan. Jokaisella on oikeus hyvään ja tasapuoliseen johtamiseen.

Henkilöstömenojen kehitys 2018–2021

Kunnan kokonaishenkilöstömenot, kun niihin sisällytetään myös jaksotetut lomapalkat, palkka- ja eläkemenoperusteiset maksut sekä sairausvakuutus- ja tapaturmakorvaukset, olivat vuonna 2019 yhteensä 58 115 633 euroa. Kokonaishenkilöstömenot kasvoivat vuodesta 2018 yhteensä 2,2 %. Vuonna 2019 palkat korottuivat järjestelyvaraerällä 1.1.2019 ja yleiskorotuksella 1.4.2019 lukien.

Vuoden 2020 talousarviossa arvioitiin henkilöstömenojen kokonaismääräksi 59 856 000 euroa. Talousarviovuoden toisen osavuosikatsauksen perusteella henkilöstömenot näyttäisivät jäävän hieman arvioitua pienemmäksi.

Kunta-alan uudet virka- ja työehtosopimukset astuivat voimaan 1.4.2020 ja sopimus on voimassa 28.2.2022 asti. Sopimuskausi pitää sisällään 1,22 % yleiskorotuksen 1.8.2020, 1,0 % yleiskorotuksen 1.4.2021 sekä lisäksi 0,8 % paikallisesti jaettavan järjestelyerän 1.4.2021. Uusien sopimusten kustannusvaikutukseksi arvioidaan vuonna 2021 keskimäärin 2,05 %. Lisäksi sopimukset sisältävät useita rakenteellisesti merkittäviä muutoksia, jotka astuvat voimaan lähivuosina. Vuonna 2021 sovellettavat työnantajamaksut ja muiden sivukulujen määrä on budjetoitu kunnille annetun arvion perusteella ja nämä täsmentyvät vasta 2020 lopussa. Talousarviovuodelle 2021 arvioidaan henkilöstömenojen kokonaismäärä 59 900 000 euroksi. Henkilöstökulujen ei siten arvioida kasvavan vuodesta 2020.

Henkilöstöresurssin käyttö 2021

Henkilöstöresurssin käyttöä tehostetaan Sipoon kunnan talouden tasapainottamisohjelman mukaisesti. Henkilöstösuunnittelun lähtökohtana on, että Sipoon kunnan henkilöstömäärä on tasapainossa kunnan tehtävien ja käytettävissä olevien määrärahojen kanssa. Palvelutarpeen kasvuun vastataan pääasiassa tuottavuutta nostamalla ja henkilöstön oikealla kohdentamisella. Kunnan kasvaessa on kuitenkin varmistettava henkilöstöresurssin riittävyys niissä tehtävissä, joissa kunnan kasvun vaikutus on suurin. Henkilöstöresurssin kokonaiskäytön arvioidaan jäävän talousarviovuotta 2019 pienemmäksi. Sipoon kunnan palvelujen tuottamiseksi varataan talousarviossa palkkamääräraha, joka vastaa 1 189 täyttä henkilötyövuotta vastaavaa työpanosta. Tämä luku sisältää myös arvioidun sijaistarpeen edellyttämät varaukset.

Kuntien eläkevakuutuksen (Keva) laatimien eläkepoistumaennusteiden mukaan vanhuuseläkkeelle arvioidaan lähivuosina jäävän noin 30 henkilöä vuosittain. Vuonna 2019 Sipoon kunnassa jäi vanhuuseläkkeelle 29 henkilöä. Vanhuuseläkkeelle jääneiden ikä oli keskimäärin 64,3 vuotta. Ennenaikaisten eläkkeiden osuus on vakiintunut verraten alhaiselle tasolle, mikä on tuonut merkittäviä säästöjä Sipoon kunnan eläkemenoihin. Eläkkeelle voi vuoden 2017 eläkeuudistuksen myötä jäädä joustavasti 63–68 vuoden ikäisenä, minkä vuoksi vuosittaista eläkepoistumaa on vaikea ennakoida.

Rekrytointitarpeesta suurin osa syntyy eläkepoistuman ja muun henkilöstön vaihtuvuuden kautta. Henkilöstön eläkkeelle siirtymisen ja muun vaihtuvuuden varalta osastoilla tulisi olla suunnitelma siitä, millä muulla tavalla ja/tai muulla osaamisella tehtävät voidaan järjestää uudelleen ilman, että kaikkia virkoja tai tehtäviä täytetään rekrytoimalla uusi henkilö tilalle. Virkojen ja tehtävien täyttö perustuu täyttölupamenettelyyn ja kaikki vakinaiset virat ja toimet täytetään julkisella hakumenettelyllä.

Talousarvion mukaisten henkilötyövuosien (HTV) kehitys 2017–2021:

Henkilöstö HTV	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TA 2020	Ennuste 2020	TA 2021
KH	**71**	**69**	**75**	**90**	**85**	**91**
Kunnan johto	2	2	1	1	2	1
Talous- ja hallintokeskus	50	48	56	52	51	53
Kehitys- ja kaavoituskeskus	19	19	18	37	32	37
Sote	**346**	**375**	**369**	**363**	**349**	**352**
Hallinto ja talous	9	10	9	10	10	11
Lapset ja nuoret	45	61	58	60	49	49
Työikäiset	129	139	133	119	126	114
Ikäihmiset	129	134	136	139	135	143
Ruokapalvelu	34	32	32	35	29	35
Sivi	**614**	**646**	**645**	**644**	**634**	**622**
Hallintopalvelut	4	3	2	2	2	3
Varhaiskasvatus	233	240	223	225	224	218
Koulutuspalvelut	332	356	370	367	358	347
Kulttuuri- ja vapaa-aika	45	46	49	50	49	54

Teky	**103**	**104**	**115**	**117**	**116**	**115**
Kehittäminen ja tuki	11	11	11	12	11	12
Rakennusvalvonta	9	11	11	12	12	12
Ympäristönsuojelu	5	5	4	7	6	7
Katu- ja viheralueet	15	15	16	16	16	17
Toimitilapalvelut	63	62	73	70	71	67
Kunta	**1134**	**1194**	**1204**	**1214**	**1184**	**1180**
Sipoon vesi	8	9	8	10	9	9
Kunta yhteensä	**1142**	**1203**	**1212**	**1224**	**1193**	**1189**
Kunnan asukasluku	20 310	20 666	21 170	21 600	21 600 e	22 300 e
Yhteensä HTV/1000 asukasta	**56,2**	**58,2**	**57,3**	**56,7**	**55,2 e**	**53,3 e**
Yhteensä asukasta/HTV	**17,8**	**17,2**	**17,5**	**17,6**	**18,1 e**	**18,8 e**

Uudet virat ja toimet sekä muut muutokset 2021

Valiokuntien taloussuunnitelmissa ei esitetä vakinaisten tehtävien lisäyksiä vuodelle 2021. Työllistämistoimenpitein palkattavien työntekijöiden määrä arvioidaan nousevan hieman. Henkilöstösuunnitelmassa on myös mukana arvioitu sijaistarve, kausityöntekijöitä ja eräitä projektiluontoisia tehtäviä. Vastuualueiden välillä tehdään joitakin vähäisiä palkkamenojen siirtoja, kuten 3 henkilötyövuoden hallinnollinen siirtäminen toimitiloista ruokapalveluihin. Henkilöstöresurssin käytön tehostaminen toteutetaan vähentämällä määräaikaisen työvoiman määrää. Suurin vähennys tapahtuu sivistysosastolla. Henkilöstöresurssin kokonaiskäyttö tulee näillä muutoksilla ja toimenpiteillä olemaan vuoden 2019 toteumaa ja vuoden 2020 ennustetta pienempi.

Mahdollisten uusien virkojen ja tehtävien perustamisesta talousarviovuoden 2020 aikana päätetään erikseen vahvistetun talousarvion puitteissa. Kaikki uudet perustettavat virat ja toimet tulevat kunnanhallituksen käsittelyyn ennen kuin ne laitetaan hakuun. Korvaavissa rekrytoinneista noudatetaan kuten aikaisemmin rekrytointilupamenettelyä.

2 TALOUSARVIO 2021 TALOUSSUUNNITELMA 2021–2023

2.1 Tuloperusteet

2.1.1 Toimintatuotot

TOIMINTATUOTOT Sipoon kunta ja Sipoon vesi, ulkoiset, 1 000 €	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TAE 2021	Ero %
MYYNTITUOTOT	9 354	8 592	8 818	7 771	-11,9 %
MAKSUTUOTOT	6 462	6 856	7 126	6 249	-12,3 %
TUET JA AVUSTUKSET	1 006	868	868	920	5,9 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	8 968	9 388	8 687	10 109	16,4 %
Pysyv. Vastaavien myyntivoitot	4 237	4 752	4 200	5 200	23,8 %
YHTEENSÄ	25 790	25 704	25 499	25 048	-1,8 %

2.1.2 Verotulot

KUNTIEN VEROTULOT YHTEENSÄ					KOKO MAA , Milj.€	
TILIVUOSI	2019	2020**	2021**	2022**	2023**	2024**
Verolaji						
Kunnallisvero	19 236	19 790	20 120	20 650	21 330	22 000
Muutos %	*2,6*	*2,9*	*1,7*	*2,6*	*3,3*	*3,1*
Yhteisövero	1 909	1 940	2 300	2 040	1 950	2 020
Muutos %	*2,8*	*1,6*	*18,6*	*-11,3*	*-4,4*	*3,6*
Kiinteistövero	1 870	1 910	1 960	1 980	2 000	2 020
Muutos %	*3,1*	*2,1*	*2,6*	*1,0*	*1,0*	*1,0*
VEROTULOKSI KIRJATTAVA	**23 015**	**23 640**	**24 380**	**24 670**	**25 280**	**26 040**
Muutos %	*2,6*	*2,7*	*3,1*	*1,2*	*2,5*	*3,0*

Veroennustekehikon lokakuun päivitys perustuu syksyn Kuntatalousohjelmassa esitettyihin arvioihin verotulojen kehityksestä. Kuluvan vuoden verotulojen kehitys on pelättyä parempi, joka myös on näkynyt viime kuukausien verotilityksissä. Talouden sulkutoimia on lievennetty suurelta osin, mutta koronavirusepidemian aiheuttama epävarmuus verotuloihin on kuitenkin yhä ilmeinen. Vaikutukset näkyvät viiveellä kunnallisveron ja yhteisöveron heikompana tuottona. Osa tästä heikennyksestä tulisi työllisyyden, ja sitä kautta palkkasumman, aiemmin oletettua heikomman kehityksen ja yritysten oletettua heikomman kannattavuuden myötä.

Kunnallisveroennuste

Ennusteessa on huomioitu toteutuneet verotilitykset syyskuuhun 2020 asti. Ennusteessa on huomioitu palkkojen, eläkkeiden, työttömyysturvaetuuksien sekä muiden veronalaisten sosiaalietuuksien muutokset verovuodelle 2019 ja ne perustuvat Verohallinnon tulokehitystilaston tietoon (11.5.2020). Tämän lisäksi ennusteessa on huomioitu Verohallinnon lokakuun alun ennakkotieto koskien koko maan maksuunpantua kunnallisveroa verovuonna 2019. Ennakkotieto vastasi hyvin kesäkuun arviota, ja näin ollen muutoksia ei tehty liittyen verovuoteen 2019.

Maaliskuussa 2020 alkaneen ja edelleen jatkuvan koronaepidemian aiheuttaman poikkeustilan arvioidaan osaltaan vaikuttavan tilitettävien verojen kertymiin siinä määrin, että jako-osuuksia muutetaan jo ennen vuoden 2019 verotuksen valmistumista. Lisäksi jako-osuusmuutostarpeeseen vaikuttavat verovuoden 2019 ennakkotiedot ja pääomatulojen ennusteen aleneminen erityisesti osinkotulojen osalta. Kunnallisveron jako-osuus verovuodelle 2020 nousee näin ollen 61,79 %:sta 62,27 %:iin ja tämä muutos lisää kunnallisveron osuutta noin 150 miljoonalla eurolla. Uusia jako-osuuksia sovelletaan lokakuussa 2020 tehtävistä tilityksistä lähtien, jolloin samalla oikaistaisiin aiemmin sovelletuista jako-osuuksista aiheutuneet tilityserot.

Yhteisö- ja kiinteistövero

Yhteisöverossa koronaviruksen vaikutus alkoi näkyä huhtikuun 2020 tilityksistä alkaen. Yritykset ovat viiden kuukauden ajan voineet hakea alennusta ennakkoveroihin Verohallinnolta ilman erillistä selvitystä niiden tulokehityksestä. Tämän seurauksena kuluvan vuoden ennakot alenivat elokuun tilityksissä 32 prosentilla. Suhteellinen lasku huhti–elokuussa 2020 on noin 30 prosenttia.

Tämän hetken kehityksen perusteella vaikuttaa siltä, että suurin pudotus maksuunpannuissa ennakkoveroissa on nähty. Kuntaliitto on hieman nostanut yhteisöveron maksuunpanoarvioita vuosille 2020–2024. Talouden, ja erityisesti vientiteollisuuden, elpymisen aikataulu ja vauhti ovat kuitenkin hyvin epävarmoja.

Kuntien yhteisöveroennuste nousee selvästi osittain siitä syystä, että arvioitu maksettava yhteisövero kasvaa verovuosina 2020–2024, sekä osittain johtuen korotetuista yhteisöveron jako-osuuksista, joista päätettiin budjettiriihessä. Osana kuntien koronatukipakettia päätettiin valtion talousarvioesityksessä korottaa myös kuntien osuuksia yhteisöveron tuotosta. Kuntien yhteisöveron jako-osuuteen tehdään näin ollen 10 prosenttiyksikön määräaikainen korotus myös vuodelle 2021. Lisäksi kunnille kompensoidaan varhaiskasvatusmaksujen alentamiset korottamalla yhteisöveron jako-osuutta pysyvästi 2 prosenttiyksiköllä verovuodesta 2021 eteenpäin.

Ensi vuonna arvioitu kunnille maksettava yhteisövero kasvaa reilulla 700 miljoonalla eurolla, josta jako-osuuskorotusten vaikutus on reilu 85 %. Verovuosina 2022–2024 kunnille maksettava yhteisövero kasvaa reilulla 200 miljoonalla eurolla per vuosi. Tästä reilu puolet selittyy varhaiskasvatusmaksujen alentamisen kompensaatiolla.

Yhteisöveron tilitysennusteessa 2020 ja 2021 huomioitiin myös päivitetyt arviot yritysten verojen maksujärjestelyistä. Niiden perusteella tilityksiä alennettiin normaalitilanteeseen nähden noin 10 miljoonalla eurolla.

Kiinteistöveron kuluvan vuoden maksuunpanoarvio perustuu Verohallinnon ennakkotietoon. Kertymäarvioissa 2020 ja 2021 olemme myös huomioineet verojen maksujärjestelyihin liittyvät muutokset ja niihin liittyvät päivitetyt vaikutusarviot. Nyt niiden vaikutuksen arvioidaan olevan –10 miljoonaa euroa vuonna 2020, kun vaikutus vielä kesäkuussa oli noin –60 miljoonaa euroa. Verovuoden 2020 kiinteistöverotus valmistuu aiemmasta poiketen vasta lokakuun lopussa. Kuntakohtaiset verotiedot saadaan todennäköisesti käyttöön siten vasta marraskuussa.

Kunnan verotulot vuosina 2018–2023:

Veroprosentit	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TAE 2021
Tuloveroprosentti	19,25	19,25	19,25	19,25
Kiinteistöveroprosentit				
Yleinen	1,00	1,03	1,00	1,00
Vakituiset asuinrake	0,50	0,50	0,50	0,50
Muut kuin vak. asuir	1,10	1,10	1,10	1,10
Rakentamattomat r	4,00	5,00	6,00	6,00

1 000 €	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Verot yhteensä	**96 897**	**103 221**	**110 000**	**106 580**	**109 513**	**113 660**	**117 940**
muutos-%	2,1	6,5	6,6	3,3	-0,4	3,8	3,8
Kunnallisvero	84 729	88 839	94 560	90 800	92 433	97 000	101 230
muutos-%	5,6	4,9	11,6	2,2	-2,2	4,9	4,4
Osuus yhteisöverosta	4 774	4 366	4 540	5 380	6 380	5 660	5 410
muutos-%	2,1	-8,5	4,0	23,2	40,5	-11,3	-4,4
Kiinteistövero	9 444	10 016	10 900	10 400	10 700	11 000	11 300
muutos-%	5,4	6,1	8,8	3,8	-1,8	2,8	2,7

Kunnan tulovero

Vuonna 2020 kunnallisveron arvioidaan toteutuvan noin 3,8 milj. euroa talousarviota heikompana erityisesti koronaepidemiasta aiheutuvasta talouden taantumasta johtuen.

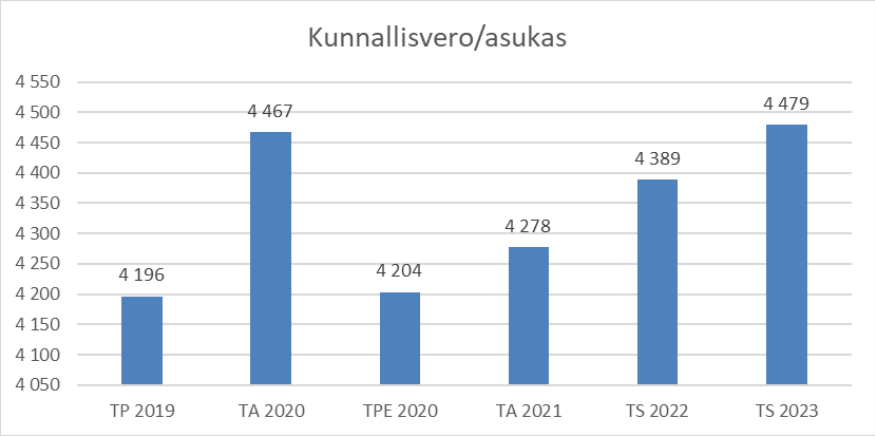
Suunnittelukaudelle 2021–2023 lähtökohtana on nykyinen kunnallisveroprosentti 19,25 %, koko maan tuloverokertymän arvioitu kasvu sekä väestönkasvun vaikutus. Vuoden 2021 kasvun ennakoidaan olevan 1,8 % verrattuna tilinpäätösennusteeseen 2020 ja sen jälkeen keskimäärin noin 4,7 % vuosina 2022 ja 2023.

Vuoden 2019 verotuloarvioita tehtäessä on ollut käytettävissä ennakkotieto vuoden 2018 verotuksesta, jonka mukaan verotettavat ansiotulot nousivat Sipoossa 3,8 % (koko maa 3,1 %).

Vuonna 2020 Sipoon ennakonpidätyksen alaisten tulojen arvioidaan kasvavan 1,8 %. Kunnallisverotilitysten arvioidaan nousevan noin 2,2 % verrattuna vuoden 2020 tilinpäätösennusteeseen ja kunnallisverokertymän arvioidaan olevan 94,6 milj. euroa.

Erilaisista verotuksesta tehtävistä vähennyksistä johtuen Sipoon kunnan todellinen veroaste on 14,69 %.

Kunnallisverotulot euroa/asukas

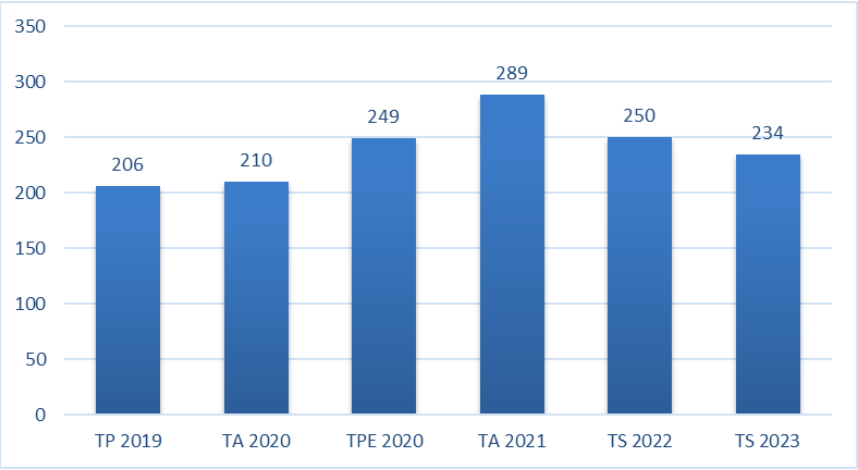

Yhteisövero

Yhteisöveron tuoton ennustetaan nousevan 1 milj. euroa vuoden 2020 ennustetusta 5,4 milj. eurosta 6,4 milj. euroon vuonna 2021. Verovuoden 2020 kuntien ryhmäosuutta korotettiin 10 prosenttiyksiköllä heinäkuun tilityksistä alkaen. Kuntaryhmän osuuden korotus jatkuu myös vuonna 2021. Yhteisöveron arvioissa verovuosille 2020–2023 on käytetty pohjana Kuntaliiton kuntakohtaista verotuloennustetta.

Tämän hetken kehityksen perusteella vaikuttaa siltä, että suurin pudotus maksuunpannuissa ennakkoveroissa on nähty. Kuntaliitto on nostanut yhteisöveron maksuunpanoarvioita vuosille 2020–2024.

Yhteisöverotulot euroa/asukas

Kiinteistövero

Vuoden 2020 ennuste (10,4 milj. euroa) perustuu verohallinnolta saatuihin ennakkotietoihin. Sen jälkeen kasvu vuosittain (0,3 milj. euroa) perustuu valmistuviin uusiin rakennuksiin.

Kiinteistövero on kiinteistöveroprosentin mukainen osuus kiinteistön arvosta. Kiinteistöverolain 11 §:n mukaan valtuusto määrää kunnan kiinteistöveroprosenttien suuruuden laissa säädettyjen

vaihteluvälien rajoissa vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa tulevan vuoden tuloveroprosentin.

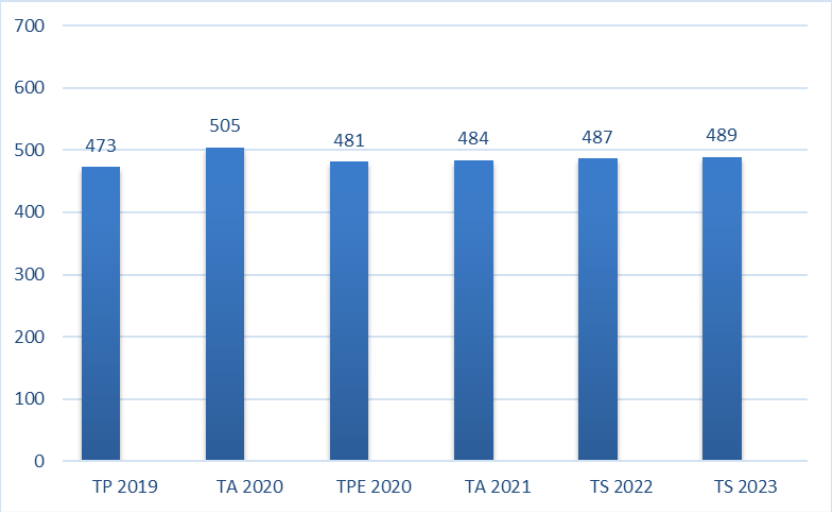
Talousarviossa kiinteistöverotuoton arvioidaan olevan 10,7 milj. euroa vuonna 2021.

Kiinteistövero on laskettu seuraavien kiinteistöveroprosenttien perusteella:

Kiinteistöveroprosentit 2021	**Vaihteluvälit 2021**	**Sipoo 2021**
Yleinen	0,93-2,00	1,00
Vakituiset asuinrakennukset	0,41-1,00	0,50
Muut kuin vakituiset asuinrakennukset	0,93-2,00	1,10
Rakentamattomat rakennuspaikat	3,93-6,00	6,00

Kiinteistövero tuottaa Sipoon kunnalle noin 2,1 kunnallisveroprosentin verran tuloja. Vuonna 2019 kiinteistöveroja kertyi 10 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 kiinteistöveron tuoton arvioidaan olevan 10,4 miljoonaa euroa ja vuosina 2021–2023 kasvavan 0,3 miljoonaa euroa vuosittain.

Kiinteistöverotulo euroa/asukas

Kuntalain 111 §:n mukaan viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista. Kunnalle suoritettavat verot muodostuvat kunnan tuloverosta, osuudesta yhteisöveron tuottoon ja kiinteistöverosta.

Vuoden 2021 tuloveroprosentti on 19,25 eli se pysyy strategian mukaisesti samana kuin edellisvuonna. Kiinteistöveroprosentit ovat myös samat kuin vuonna 2020.

2.1.3 Valtionosuudet

Kuntaliitto päivitti vuoden 2021 ennakollisia kuntakohtaisia valtionosuuslaskelmia 4.9.2020. Ensimmäinen arvio vuoden 2021 taloussuunnittelun tueksi julkaistiin 28.4.2020 ja sitä päivitettiin 18.6. ja 26.6. Valtionosuus koostuu kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Kuntaliiton ennakkolaskelman (26.6.2020) mukaan kuntien valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset vähenevät 370 miljoonaa euroa (–3,6 %; –67 €/asukas) vuodesta 2020 vuoteen 2021.

Kunnille myönnetään valtionosuutta 7 570 miljoonaa euroa ja verotulomenetysten korvauksia 2 325 miljoonaa euroa vuonna 2021. Vuodesta 2020 alkaen kunnille maksettavat verotulomenetysten korvaukset on erotettu peruspalvelujen valtionosuudesta. Kirjanpidossa korvaukset kuitenkin kirjataan valtionosuuksiin ja eritellään tilinpäätöksen liitetiedoissa. Täten kirjanpidon mukainen valtionosuus on yhteensä 9 895 milj. euroa vuonna 2021 (10 264 milj. € vuonna 2020).

Sekä vuoden 2020 että 2021 valtionosuusmaksatukseen vaikuttaa vuoden 2020 toisessa lisätalousarviossa (9.4.2020) päätetty ja 5. lisätalousarviossa (3.9.2020) tarkistettu koronavirusepidemiaan liittyvä veronmaksulykkäysten aiheuttamien verotulomenetysten tilapäinen korvaus, joka lisää valtionosuutta 118 milj. € vuonna 2020 ja vähentää valtionosuutta 123 milj. € vuonna 2021. Sipoon vuoden 2020 valtionosuudet tulevat kaiken kaikkiaan olemaan 22,1 milj. euroa verotulomenetysten korvauksesta ja verotulojen maksun lykkäysmenettelyn kompensaatiosta johtuen.

Ilman verotulomenetysten korvausten huomioon ottamista Kuntaliiton ennakkolaskelman mukaan ”oikeat” valtionosuudet vähenevät 306 miljoonaa euroa vuodesta 2020 vuoteen 2021.

Valtionosuuden muutokseen vuodesta 2020 vuoteen 2021 vaikuttavat mm.

- Kustannustason muutoksesta johtuva indeksikorotus. Vuoden 2021 kustannustason muutos (+2,3 %) lisää valtionosuutta 166 milj. euroa.
- Automaattinen määräytymistekijöiden muutos lisää valtionosuutta 29 milj. euroa.
- Lakiin perustuva valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus (perustuen vuoden 2018 toteutuneisiin kustannuksiin) vähentää valtionosuutta –13,7 milj. euroa vuonna 2021.
- Tehtävien ja velvoitteiden muutokset lisäävät valtionosuutta 67 milj. euroa.

Ennakkolaskelman mukaan kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti nousee 0,12 prosenttiyksikköä ja on 25,63 % vuonna 2021 (25,51 % vuonna 2020 elokuusta 2020 alkaen). Valtionosuusprosentin nousu johtuu kunnille lailla säädettyjen tehtävien ja velvoitteiden lisääntymisestä vuonna 2021. Tehtävien lisäyksestä aiheutuva kustannusten kasvu rahoitetaan hallitusohjelman mukaisesti täysimääräisesti (100 % valtionosuus), mikä osittain toteutetaan valtionosuusprosenttia korottamalla.

Lopulliset päätökset vuoden 2021 valtionosuudesta tehdään aivan vuoden 2020 lopussa (edell. VM 30.12.2019 ja OKM 31.12.2019).

Sipoon kunnan valtionosuuksia vähentää verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus, joka on arviolta –5,9 miljoonaa euroa vuonna 2021. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus on usealla kunnalla miinusmerkkinen erä kunnan omarahoitusosuuden suuruudesta johtuen, ja se vähentää kunnan kokonaisvaltionosuutta. Sipoon kunnan opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus on arviolta –1,87 milj. euroa vuonna 2021.

Sipoon valtionosuudet ovat valtiovarainministeriön laskelman (5.10.2020) mukaan 18,3 milj. euroa vuonna 2021, josta peruspalveluiden valtionosuus 19,1 milj. euroa, verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus –5,7 milj. euroa, opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus –1,9 milj. euroa sekä veromenetysten korvaus 6,8 milj. euroa. Suunnitelmavuosien 2022 ja 2023 valtionosuudet on arvioitu VM:n 5.10.2020 laskelmaan perustuen (Kuntatalousohjelman painelaskelma).

M€	TP 2018	TP 2019	TPE 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Valtionosuudet	13,3	15,1	22,1	18,3	18,7	21,1

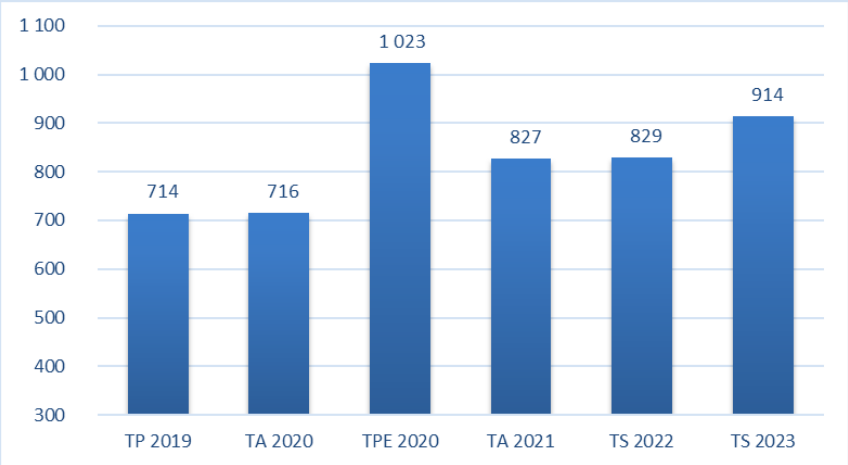
Valtionosuuden laskennallinen peruste muuttuu vuosittain ns. automaattimuutosten perusteella. Näitä ovat määräytymistekijöiden, esimerkiksi asukasmäärien, oppilasmäärien ja muiden laskennan perusteena olevien määrien muutokset. Kustannustenjaon tarkistus tehdään vuosittain.

Taloussuunnitelmakaudella valtionosuuksien määrä riippuu väestönkasvusta, valtion toimenpiteistä ja mahdollisista indeksitarkistuksista tai -jäädytyksistä.

Kuntakohtaiset valtionosuusperusteet tarkistetaan vielä loppusyksyn aikana ja lopulliset päätökset kuntien valtionosuuksista saadaan vasta loppuvuodesta. Tämä johtaa siihen, että kuntakohtainen ennustetaulukko saadaan vasta joulukuussa.

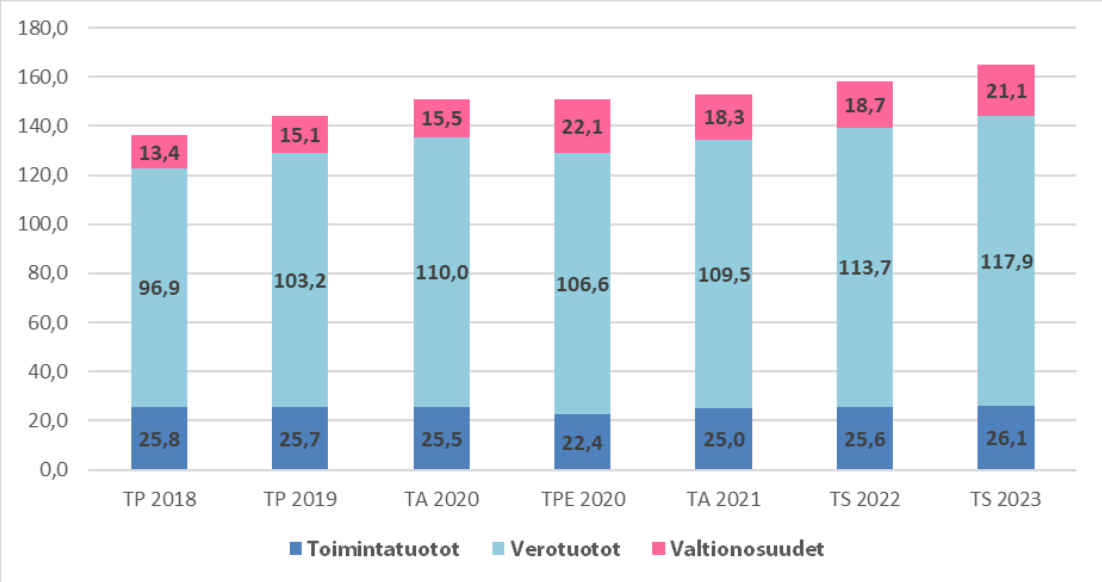
Tulevan suunnittelukauden verotulontasausta on erityisen vaikea arvioida, koska kuntien väliset verotulosuhteet muuttuvat. Suunnittelukaudella valtionosuuksien määrä riippuu väestönkasvusta, valtion toimenpiteistä ja mahdollisista indeksitarkistuksista. Valtionosuuksia arvioitaessa ovat lähtökohtina olleet kansalliset ennusteet, väestönkasvun muutos ja verontasauksen vaikutus sekä tämän lisäksi epätietoisuus uudistuvasta valtionosuusjärjestelmästä. Kuntatalousohjelman 2021–2024 valtionosuuksien on arvioitu kasvavan vuoden 2021 10, 5 mrd. eurosta 11,3 mrd. euroon vuonna 2024.

Valtionosuudet euroa/asukas

2.1.4 Toimintatuotot ja verorahoitus yhteensä

Sipoon kunta ja Sipoon vesi	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintatuotot ja verorahoitus yhteensä M€	136,1	144,0	151,0	151,1	152,8	158,0	165,2

2.2 Menoperusteet

Kuntatalouden toimintamenojen kasvun arvioidaan hidastuvan 2,4 prosenttiin vuonna 2021, kun koronapandemian hoitoon vaadittavat lisäpanostukset poistuvat. Riskinä kuitenkin on, että kuluvalta vuodelta siirtyy terveydenhuollossa hoitojonoja etenkin ensi vuodelle. Vuosina 2022–2024 kuntien nettomenot kasvavat keskimäärin 3,5 prosenttia vuodessa. Toimintamenoja kasvattavat väestön ikääntymisestä johtuva palvelutarpeen kasvu sekä kuntien laajenevat tehtävät. Hallitusohjelmaan kuntatalouteen vaikuttavien keskeisimpien toimien – vanhuspalveluiden henkilöstömitoituksen kasvattamisen ja oppivelvollisuusiän pidentämisen – kustannusten vaikutusarviot ovat tarkentuneet viime syksystä ylöspäin. Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksi on kehysvuosina keskimäärin 2,2 prosenttia.

Kunnanhallituksen 24.8.2020 hyväksymässä talousarviokehyksessä on huomioitu

a) indeksikorotukset (kuluttajahinta, peruspalvelut, sopimuskorotukset)
b) sopeutusohjelmassa esitettyjä toimenpiteitä
c) väestönkasvusta, palvelutarpeen kasvusta (lähinnä ikärakenteen muutos) yms. aiheutuvat lisämäärärahatarpeet ja
d) 0,5 %:n vähennys toimintamenoihin sopeutusohjelmassa esitettävien vähennysten lisäksi.

Indeksikorotukset vuosina 2021–2023 ja lisämäärärahaesitykset aiheuttavat sen, että sopeuttamistoimista huolimatta kunnan talous kääntyy raskaasti alijäämäiseksi.

Indeksikorotukset (= kustannustason nousu) menoihin on arvioitu Kuntaliiton ennusteiden mukaan (2,3 %/2021, 2,2 %/2022 ja 2,1 %/2023).

Sopeuttamisohjelman toimenpiteiden menoja vähentävä tai tuloja lisäävä vaikutus on suunnitelmakaudella yhteensä noin 8 milj. euroa.

Vuoden 2021 vuosikate heikkenee huomattavasti, mikä johtuu mm. siitä, että verotulojen viivästymiseen myönnetty kompensaatio (2,5 M€) poistuu vuonna 2021 ja lisäksi se vähennetään vuoden 2021 valtionosuuksista.

Valtuustokaudelle 2018–2021 laaditun strategian yhtenä tavoitteena on, että kunnan käyttötalous ilman tontinmyyntituloja on positiivinen. Tavoite on vallitsevan taloustilanteen vuoksi saavutettavissa vasta suunnitelmavuonna 2023.

2.2.1 Talousarvion keskeiset vaikutukset kunnan toimintaan vuonna 2021

Talousarvio vuodelle 2021 on tiukka, mutta sen rajoissa kunta pystyy tuottamaan sipoolaisille heidän tarvitsemansa hyvälaatuiset palvelut. Kuntalaisten maksettavaksi tulevat kunnallisverot pysyvät ennallaan.

Asiakaspalvelussa jatketaan kunnan uuden verkkopalvelun ja verkkoasioinnin kehittämistä, jotta sipoolaiset saavat hoidettua asiansa jatkossa mahdollisimman helposti silloin kun heille itselleen parhaiten sopii. Kelan Nikkilän toimipisteen sulkeuduttua on toivottu kunnalta tiloja Kelan etäpalvelua varten asiakaspalvelupisteisiin. Tämän toiveen toteuttamista kunta valmistelee.

Kunnan lastenvalvontapalvelut siirretään sosiaali- ja terveysosastolta Itä-Uudenmaan perheoikeudelliseen yksikköön. Tällä muutoksella turvataan palvelun saatavuus ja vahvistetaan palvelua. Maahanmuuttajapalveluihin tarvitaan aiempaa vähemmän henkilöstöä vuonna 2021 perheryhmäkodin lopetettua toimintansa syksyllä 2020. Ikääntyneiden kotikuntoutusta tehostetaan ja sitä tarjotaan aiempaa enemmän esimerkiksi sairaalasta kotiutumisen jälkeen. Sen tavoitteena on luoda turvallisuuden tunne kotiin palaavalle, palauttaa hänen toimintakykyään ja estää takaisin sairaalaan joutuminen.

Nikkilän Sydämen koulukeskuksen laajennuksen rakentaminen valmistuu keväällä 2021. Rakennettava liikuntasali ja muut uudet tilat otetaan kokonaisuudessaan koulukäyttöön elokuussa. Ylioppilaskirjoitukset järjestetään syksyllä ensimmäistä kertaa Nikkilän Sydämen uusissa tiloissa. Jokipuiston koulun peruskorjaus jatkuu ensi vuoden ajan.

Varhaiskasvatuksessa kunnallisen ja yksityisen varhaiskasvatuksen yhteistyötä tiivistetään, ja siten pyritään tarjoamaan entistä laadukkaampaa varhaiskasvatusta sipoolaislapsille. Esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä kehitetään myös. Tällä luodaan oppilaille eheä kasvun ja oppimisen polku esiopetuksesta perusopetukseen.

Koululaisten harrastusmahdollisuuksia lisätään. Tässä kunnan koulutuspalvelut sekä kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut tekevät yhteistyötä taiteen perusopetuksen, liikuntaseurojen ja kolmannen sektorin kanssa. Lukiokoulutus uudistuu, kun uudet opetussuunnitelmat otetaan käyttöön elokuussa 2021.

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluita tarjotaan koronapandemian aikana tarpeen mukaan joustavasti esimerkiksi etänä ja pienryhmissä. Näin kunta turvaa sipoolaisten mahdollisuudet elinikäiseen oppimiseen, hyvinvoinnin ylläpitämiseen ja aktiiviseen harrastamiseen.

Investoinnit keskittyvät etenkin uusien kaava-alueiden toteuttamiseen ja suunnitteluun. Pientalorakentamisen mahdollisuuksia parannetaan Sipoossa. Tärkein suunniteltava ja toteutettava kaava-alue on Nikkilän kartanon keskus.

Katujen ja kiinteistöjen ylläpidossa pyritään tarjoamaan kuntalaisille toimiva katuverkko ja hyvät tilat palveluille sekä samalla sopeutetaan toimintaa käytettävissä olevien rahojen vähentyessä. Kunnalle tarpeettomia rakennuksia myydään tai puretaan. Rakennus- ja ympäristövalvonnassa keskitytään käsittelemään sipoolaisten anomia lupia. Sipoolaisten odotetaan anovan ensi vuonnakin erilaisia lupia runsaasti.

Sipoo ajaa myös vuonna 2021 voimakkaasti eteenpäin henkilöjunaliikenteen käynnistämistä Keravan ja Nikkilän välille. Tätä tehdään muun muassa ajamalla Sipoon etua ja asiaa seudullisessa yhteistyössä ja kaavoittamalla Nikkilän ja Talman keskustoja. Kaavoituksessa painotetaan Nikkilän, Talman, Söderkullan ja omakotialueiden kaavoitusta. Näin mahdollistetaan sekä väestönkasvu että uusien yritysten muutto Sipooseen. Myös osayleiskaavoja edistetään vuonna 2021. Yritysten edustajia tavataan aiempaa enemmän ja Sipoota markkinoidaan.

Joukkoliikenteessä mukautetaan palveluita koronaviruksen tuomiin muutoksiin. Koronapandemian takia matkalippujen hinnat ja tarkastusmaksut saattavat nousta HSL-alueella.

Koronapandemia näkyy työllistymisen tukemisen tarpeissa. Kunta pyrkii hillitsemään työmarkkinatuen määrän kasvua tukemalla työllistämistä erilaisin toimin. Kunnan työvoimapoliittinen ohjelma valmistuu vuonna 2021, ja sen toimet otetaan käyttöön.

2.2.2 Peruskunnan talousarvion määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenveto

Käyttötalousosa **1 000 €**	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot
Keskusvaalilautakunta	B	11	
Tarkastuslautakunta	B	41	
Kunnanhallitus	N	21 663	20 818
Sosiaali- ja terveysosasto	N	70 545	9 638
Sivistysosasto	N	57 632	3 779
Tekniikka- ja ympäristöosasto	N	20 452	12 242
Kohderahoitteiset tehtävät			
IT-palvelut	N	4 768	4 768
Ruokapalvelut	N	3 615	3 615
Toimitilapalvelut	N	12 835	10 981
Tuloslaskelmaosa	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot
Verotulot	B		109 513
Valtionosuudet	B		18 276
Rahoitustulot ja -menot	N	649	974
Investointiosa	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot
Laajennusinvestoinnit	N	6 480	
Väylähankkeet, olemassa olevat alueet	N		
Laajennusinvestoinnit, rakennukset	N	1 670	
Uudelleen investoinnit	N	1 500	
Peruskorjausinvestoinnit	N	8 700	
Muut investoinnit	N	465	
Muut investoinnit	N	5 510	5 200
Atk-ohjelmat ja käyttöönotot		650	
Maa-alueet		2 500	5 200
Kiinteät rakenteet ja laitteet		580	
Irtain omaisuus		700	
Osakkeet ja osuudet		1 080	
Rahoitusosa		Määrärahat	Tuloarviot
Antolainasaamisten muutokset	N		
Pitkäaikaisten lainojen muutokset	N	12 743	30 500
Lyhytaikaisten lainojen muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Vaikutus maksuvalmiuteen		2 879	
Talousarvion loppusumma		210 940	210 940
N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B = bruttomääräraha/-tuloarvio			

2.3 Talousarvion rakenne ja sitovuus

2.3.1 Talousarvion rakenne

Talousarvio muodostuu *käyttötalous-* ja *tuloslaskelmaosasta* sekä *investointi-* ja *rahoitusosasta*. Samaa rakennetta noudatetaan taloussuunnitelmassa ja tilinpäätökseen sisältyvässä talousarvion toteutumisvertailussa.

Toimintaa ja taloutta suunnitellaan ja seurataan käyttötalouden, investointien, tuloslaskennan ja rahoituksen näkökulmista.

Käyttötalousosassa asetetaan palvelutavoitteet ja budjetoidaan niiden järjestämisen vaatimat menot ja tulot.

Investointiosassa budjetoidaan pitkävaikutteisten tuotantovälineiden kuten rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja kaluston hankinta, rahoitusosuudet ja omaisuuden myynti.

Tuloslaskelmaosassa osoitetaan tulorahoituksen riittävyys käyttömenoihin ja poistoihin. Tuloslaskelman välituloksina esitetään *Toimintakate* ja *Vuosikate*. Tuloslaskelmaosan viimeisenä rivinä esitetään *Tilikauden tulos*, tai jos kunta budjetoi tilinpäätössiirrot, viimeisenä rivinä esitetään *Tilikauden ylijäämä (alijäämä)*.

Rahoitusosassa osoitetaan yhteenvetona rahan lähteet ja käyttö. Välisummana esitetään *Toiminnan ja investointien rahavirta*. Ylijäämäinen välisumma osoittaa, että investoinnit rahoitetaan kokonaisuudessaan tulorahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen välisumma osoittaa määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella.

2.3.2 Talousarvion ja taloussuunnitelman sitovuus

Yleistä

Talousarvio sisältää kunnan strategian ja siitä johdetut toimialoittaiset valtuuston hyväksymät sitovat tavoitteet sekä euromääräiset resurssit eri toimialoille.

Kuntalain 110 § säätelee talousarvion käsittelyä, hyväksymistä, velvoittavuutta, sisältöä ja rakennetta sekä talousarvioperiaatteita.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio sitoo kunnan toimielimiä ja henkilöstöä ja on samalla näiden valvonnan väline. Talousarvion muutoksista päättää valtuusto.

Talousarvion tuloslaskelmaosa ja rahoitusosa toimivat kunnan kokonaistalouden ohjausvälineinä. Tuloslaskelmassa esitetään kokonaistalous jaettuna varsinaisen toiminnan menoihin ja tuloihin, verotuloihin, valtionosuuksiin, rahoituseriin ja suunnitelman mukaisiin poistoihin. Toiminnan menokehitys tulee sopeuttaa keskeisten tuloerien kehitykseen. Rahoitusosassa osoitetaan, miten kunnan menot varsinaisen toiminnan ja investointien osalta rahoitetaan.

Talousarvion käyttötalousosa ja investointiosa toimivat toiminnan ohjauksen välineinä.

Liikelaitoksen tulosbudjetin valtuustoon nähden sitovat erät määritellään kuntalain 120 §:ssä. Niitä ovat:

1) kunnan tai kuntayhtymän pääomasijoitus liikelaitokseen ja liikelaitoksen pääoman palautus kunnalle tai kuntayhtymälle;
2) korvaus kunnan tai kuntayhtymän sijoittamasta pääomasta;
3) kunnan ja kuntayhtymän toiminta-avustus kunnan tai kuntayhtymän liikelaitokselle.

Määräraha, tuloarvio, sisäiset erät, laskennalliset erät

Kuntalain mukaan talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

Määräraha on valtuuston toimielimelle/tulosalueelle antama euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen. Tuloarvio on valtuuston toimielimelle/tulosalueelle asettama tulotavoite. Näiden erotus on toimintakate (nettomeno tai -tulo).

Määrärahaan ja tuloarvioon sisältyvät ns. sisäisen laskutuksen kautta kirjattavat sisäiset ostot ostajapuolelle ja myynnit myyvälle puolelle. Merkittävimmät sisäisen palvelun yksiköt ovat Sipoossa Toimitilapalvelut, Ruokapalvelut ja IT-palvelut. Näiden yksikköjen osalta on talousarviokirjassa erikseen esitetty yhdistetty tuloslaskelma erotettuna budjettirahoitteisista yksiköistä.

Investointiosassa käsitellään vain poistonalaiset eli aktivoitavat hankintamenot. Aktivoinnin raja on 10 000 euroa, jota suuremmat käyttöomaisuushankinnat, ensikertainen kalustaminen ja osakkeiden ja osuuksien hankinta, käsitellään investointiosassa. Sipoon kunnan talousarviossa vyörytyserät eivät toistaiseksi ole käytössä. Kuntatieto-ohjelman mukaisessa raportoinnissa, jossa kustannuksia kohdennetaan palveluluokille, vyörytykset otetaan käyttöön.

Poistot ja vyörytyserät ovat määrärahojen ulkopuolisia eriä.

Talousarvion 2021 sitovuudet

Talousarvion valtuustoon nähden sitovat tavoitteet on esitetty talousarviokirjan alussa. Valtuuston hyväksymä sitova tavoite sitoo myös toimielimiä ja henkilöstöä samoin kuin määräraha.

Tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa noudatetaan. Tavoitteet tulee pitää ajan tasalla myös määrärahojen ja tuloarvioiden mahdollisesti muuttuessa.

1. Käyttötalousosan sitovuustasona kunnanvaltuustoon nähden on toimielimen (keskusvaalilautakunta, tarkastuslautakunta, kunnanhallitus, sosiaali- ja terveysvaliokunta, sivistysvaliokunta, tekninen valiokunta sekä rakennus- ja ympäristövaliokunta) toimintakate.

   Käyttötalousosassa on kolme kohderahoitteista yksikköä: Toimitilapalvelut, Ruokapalvelut ja IT-palvelut. Näiden sitovuustasona on toimintakate.

2. Tuloslaskelmaosassa sitovia eriä kunnanvaltuustoon nähden ovat verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuottojen ja -kulujen nettomääräraha.

3. Investointiosan sitovuutena on investointimenojen ja -tulojen välinen erotus investointityypeittäin:
    - Laajennusinvestoinnit infra
    - Laajennusinvestoinnit rakennukset
    - Uudelleeninvestoinnit
    - Peruskorjausinvestoinnit
    - Muut investoinnit.

    Investoinnit ovat sitovia hankkeita (eli jokainen investointiosassa mainittu kohde tulee toteuttaa), mutta määrärahat ovat sitovia hankeryhmäkohtaisesti kunkin toimielimen/toimialan sisällä. Valiokunnalla on siis oikeus siirtää määrärahaa investointikohteelta toiselle hankeryhmän ja toimielimen sisällä, mikäli kaikki investointikohteet toteutuvat. Uusia hankkeita ei ole oikeus aloittaa ilman valtuuston päätöstä. Kustannusarviot tarkistetaan ja hankkeille varattavat määrärahat päätetään vuosittain taloussuunnitelman käsittelyn yhteydessä.

4. Rahoitusosassa sitovia eriä kunnanvaltuustoon nähden ovat antolainauksen muutokset ja pitkäaikaisten lainojen muutokset.

    Kunnan tuloslaskelma ja rahoituslaskelma ovat sitovia ilman liikelaitosta. Liikelaitoksen laskelmat esitetään erillisinä. Laskelmat sisältävät sekä ulkoiset että sisäiset erät. Sipoon Veden sidotun oman pääoman korko kunnalle on 12,0 %. Niin sanottuun sosiaaliseen luototukseen saa olla sidottuna kunnan varoja enintään 100 000 euroa.

Lainanottoa koskevat rajoitukset
Voimassa olevan hallinto- ja toimintasäännön V luvun 23 §:ssä määritellään kunnanhallituksen päätösvalta. Kunnanhallitus päättää kunnanvaltuuston hyväksymissä rajoissa talousarviolainojen ottamista, lainojen takaisinmaksua ja lainaehtojen muuttamista koskevat asiat.

Taloudellisen tilanteen sen salliessa talousarvioon merkitty pitkäaikaisten lainojen muutos voidaan alittaa tai korvata markkinatilanteesta riippuen lyhytaikaisella luotolla. Vuonna 2021 lyhytaikaista luottoa saa olla enimmillään 60 000 000 euroa, joka voi olla kuntatodistuksia, shekkilimiittiä tai muuta lyhytaikaista luottoa.

Käyttösuunnitelmat
Talousarviokirjassa tavoitteet, määrärahat, tuloarviot ja toimintakatteet on esitetty sitovina toimielin- tai vastuualuetasolla. Lisäksi määrärahat ja tuloarviot on esitetty tulosalueittain lisäinformaationa.

Toimielimet (valiokunta ja kunnanhallitus keskushallinnon) osalta, päättävät talousarvion käyttösuunnitelmasta Tulosaluetasolla. Tässä yhteydessä toimielimet myös hyväksyvät sitovista tavoitteista johdetut alemman tason tavoitteet eri yksiköiden noudatettaviksi.

Tulosaluetta alemman tason tavoitteet ja käyttösuunnitelmat hyväksyy viranhaltija toimielimen hyväksymien valtuuksien mukaisesti.

Taloutta koskevat säännöt ja ohjeet
Kunnanvaltuusto on hyväksynyt hallintosäännön 30.1.2017. Hyväksytyssä hallinto- ja toimintasäännössä on myös kunnan taloudenhoitoa säätelevä luku IX, jota noudatetaan. Lisäksi kunnan taloudenhoidossa noudatetaan syksyn 2020 aikana kunnanhallituksessa hyväksyttävää Talousohjetta ja Hankintaohjetta.

Arvonlisävero
Arvonlisäveron verokannat ovat 24 %, 14 % ja 10 %. Lisäksi kunta saa laskennallisen 5 %:n palautuksen verottomista terveyden- ja sairaanhoitoon sekä sosiaalihuoltoon liittyvistä hankinnoista sekä tällaisen toiminnan harjoittajalle myönnetystä avustuksesta.

Kunnan toiminnat jakautuvat verolliseen ja verottomaan toimintaan. Merkittävä osa kuuluu verottomiin palveluihin. Arvonlisävero saadaan palautuksena verottomassa toiminnassa ja verollisessa toiminnassa arvonlisävero saadaan vähentää ja toisaalta myyntihintaan tulee lisätä verokannan mukainen arvonlisävero, joka tilitetään valtiolle. Toimialojen määrärahat ja tuloarviot ovat talousarviossa ilman arvonlisäveroa. Poikkeuksia verottomuuteen ovat henkilökunnan lahjat ja edustusmenojen käsittely.

Valtionosuuksien hakeminen
Rahoitusosan valtionosuudet jaetaan peruspalvelujen valtionosuuteen ja opetus- ja kulttuuritoimen muuhun valtionosuuteen. Ne ovat yleiskatteisia tuloja varsinaisen toiminnan menojen kattamiseen.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden laskemisen perusteina (valtionosuusperusteet) käytetään:

- yleisen osan määräytymisperusteita;
- sosiaali- ja terveydenhuollon laskennallisia kustannuksia;
- esi- ja perusopetuksen sekä yleisten kirjastojen laskennallisia kustannuksia;
- taiteen perusopetuksen ja yleisen kulttuuritoimen määräytymisperusteita; sekä
- erityisen harvan asutuksen, saaristokunnan sekä saamelaisten kotiseutualueen kunnan lisäosien määräytymisperusteita.

Osana kunnan peruspalvelujen valtionosuutta otetaan huomioon myös laskennallisiin verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus sisältää mm. lukioiden, ammatillisten koulujen sekä liikunnan, kulttuuritoimen ja nuorisotyön valtionosuudet.

Valtionosuuden tarkastaminen ja oikaisuvaatimuksen tekeminen opetus- ja kulttuuritoimen muun valtionosuuden osalta kuuluu sivistysvaliokunnalle. Peruspalveluiden valtionosuuden tarkastaminen eri osatekijöiden osalta kuuluu sivistysvaliokunnalle ja sosiaali- ja terveysvaliokunnalle. Oikaisuvaatimuksen tekee kunnanhallitus.

Erilliset valtionavustukset toimialoilla erilaisiin hankkeisiin ja projekteihin kirjataan ko. toimialan tuloksi, jolloin tuloja voidaan käyttää toimintamenojen katteeksi.

Investointien perustamiskustannusten valtionavustusten hakemisesta ja selvityksistä vastaa se toimiala, jonka alaisesta hankkeesta on kysymys. Valtionavustus kirjataan ko. hankkeen rahoitusosuudeksi jaksotettuna investoinnin toteutumisen mukaan. Toimitilat valvoo rakennushankkeiden valtionlainojen ja -avustusten hakemista.

Sisäiset veloitukset – kustannusten kohdentaminen
Sisäisten veloitusten tavoitteena on kustannusten kohdentaminen aiheuttamisperiaatteen mukaan. Veloituksen kohteena olevan palvelutoiminnan tulee olla säännöllistä ja toistuvaa.

2.3.3 Tilivelvollisuus

Tilivelvolliset kuntalain 125 §:n mukaan vuonna 2021

Tilivelvollisella tarkoitetaan ao. toimielimen ja vastuualueen johtavaa viranhaltijaa, jolle myönnetään vastuuvapaus. Tilivelvollisten määritteleminen liittyy sisäisen valvonnan ketjun varmistamiseen. Vaikka päätöksentekovaltaa delegoidaan organisaation alemmille tasoille, tilivelvolliset viranhaltijat eivät vapaudu alaistensa toimintaa koskevasta valvontavastuusta. Valvontavastuu koskee sekä toimintaa että taloutta. Tilivelvolliset määritellään vuosittain talousarvion täytäntöönpano-ohjeessa.

2.3.4 Toiminnallisen ja taloudellisen tuloksen seuranta

Talousarvion seuranta ja raportointi

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvion ja tunnuslukujen seuranta tulee olla jatkuvaa ja se on osa toiminnan ja talouden ohjausta johtamisessa.

Valiokuntien ja kuntakonserniin kuuluvien tytäryhtiöiden tulee raportoida toiminnastaan ja talouden kehittymisestä kolmannesvuosittain kunnanhallitukselle ja -valtuustolle. Näissä osavuosikatsauksissa informoidaan toimialan olennaisista tapahtumista sekä selvitetään tavoitteiden, tunnuslukujen ja talousarvion toteutumista. Merkittävistä poikkeamista tulee erikseen tehdä selkoa ja raportoida niistä korjaustoimenpiteistä, joihin ryhdytään talousarviossa pysymiseksi ja erityisesti selvittää ylitysuhan kohteena olevat toiminnat, ylitysten syyt ja mahdollisuudet päästä talousarvioon tai vähentää ylityksen määrää.

Sitovien tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan osavuosikatsauksissa.

Ensimmäinen osavuosikatsaus on ajalta 1.1.–30.4., toinen ajalta 1.1.–31.8. ja kolmas sekä samalla vuoden viimeinen osavuosikatsaus on yhtä kuin toimintakertomus koko vuoden toiminnasta.

Osavuosikatsausten lisäksi kunnanhallitukselle ja kunnan johdolle toimitetaan ennalta sovitun aikataulun mukaan standardimuotoiset kuukausiraportit koskien talouden toteutumista ja olennaisia tapahtumia. Välitilinpäätöskuukausina mukana ovat myös osastokohtaiset tunnusluvut.

Kuntatietojärjestelmän (KUTI) vaatimusten mukaisesti kunnan ja kunnan liikelaitoksen toteutumaraportti tulee toimittaa Valtiokonttoriin ensimmäiseltä vuosineljännekseltä 30.4., toiselta vuosineljännekseltä 15.8., kolmannelta vuosineljännekseltä 31.10. ja neljänneltä neljännekseltä 15.4. mennessä. Raportit toimitetaan automaattisesti taloushallinnon tietojärjestelmistä XBRL-muodossa.

Talousarviomuutokset

Sitoviin eriin (vastuualue) talousarviovuoden aikana tulevista muutoksista päättää kunnanvaltuusto. Muutokset voivat koskea määrärahaa, tuloarviota tai tavoitteita. Muutosta haetaan osavuosikatsausten yhteydessä muutostarpeen tultua tietoon tai vuoden lopulla niin, että se voidaan käsitellä viimeistään joulukuun kunnanvaltuustossa. Toimielimen, jossa on useita tulosalueita, tulee etsiä ensin mahdollisuudet kattaa ylitystarve toimialan sisällä määrärahasiirtoina.

Määrärahasiirroista tulosalueiden ja niiden alaisten tulosyksiköiden välillä päättää asianomainen valiokunta. Esityksissä määräraha/tuloarviosiirroista tulee riittävän selkeästi mainita tulosalueet/-yksiköt, josta siirretään ja minne siirretään. Talouspalvelut-yksikköön tulee lisäksi toimittaa yksityiskohtainen, meno/tulotilikohtainen erittely siirrettävästä summasta muutoksen kirjaamista varten. Määrärahasiirtoja ei enää tilikauden jälkeen voi tehdä.

Alijäämän kattamisvelvollisuus

Kuntalain 110 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään seuraavaa:

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Kuntalain uudistuksen myötä alijäämän kattamisvelvoite koskee myös kuntayhtymiä.

Kunnan vuoden 2019 tase osoittaa 17,1 miljoonan euron kumulatiivista ylijäämää, joten kuntalain edellä mainittu säännös ei ole ajankohtainen Sipoossa.

3 KÄYTTÖTALOUSOSA 2021-2023

Hallinnolla tarkoitetaan keskusvaalilautakuntaa, tarkastuslautakuntaa ja kunnanhallitusta. Kunnanhallitus koostuu kunnan johdosta, Talous- ja hallintokeskuksesta ja Kehitys- ja kaavoituskeskuksesta.

Sivujen lukuohje

Lyhenteiden selitykset

TP	= Tilinpäätös
TPE	= Tilinpäätösennuste
VK	= Valiokunnan esitys
KJ	= Kunnanjohtajan esitys
TAE	= Kunnanhallituksen esitys
TA	= Valtuuston hyväksymä talousarvio
TS	= Taloussuunnitelma 2022–2023

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet on laadittu lihavoidulla tekstityypillä. Muut tavoitteet ja perustelut ovat luonteeltaan toimintaa ohjaavia tai informatiivisia.

3.1 Keskusvaalilautakunta

Vastuualue: Vaalit
Vastuuhenkilö: Hallintopäällikkö

Toimintaympäristö ja sen muutokset vuosina 2021–2023

Seuraavat säännönmukaiset vaalit ovat kuntavaalit, jotka toimitetaan sunnuntaina 18.4.2021. Vuonna 2022 ei toimiteta säännönmukaisia vaaleja.

SITOVAT TALOUSTAVOITTEET VUONNA 2021 SITOVUUSTASO TOIMINTAKATE								
sis.+ ulk.erät 1 000€	**TP 2019**	**TA 2020**	**TPE 2020**	**VK 2021**	**KJ 2021**	**TAE 2021**	**TA 2021**
TULOT	68	-		-	-	-	
MENOT	- 50	-		**- 11**	**- 11**	**- 11**	**- 11**
TOIMINTAKATE	18	-	-	**- 11**	**- 11**	**- 11**	**- 11**
Menot euroa/asukas	- 2	-	-	**- 0**	**- 0**	**- 0**	**- 0**

3.2 Tarkastuslautakunta

Vastuualue: Tilintarkastus
Vastuuhenkilö: Lautakunnan puheenjohtaja

Toimintaympäristö ja sen muutokset vuosina 2021–2023

Vuonna 2021 tilintarkastuspalvelut kilpailutetaan uudeksi valtuustokaudeksi.

Keskeiset muutokset toiminnassa ja niiden taloudelliset vaikutukset vuonna 2021

Vuonna 2021 tilintarkastuspalvelut kilpailutetaan uudeksi valtuustokaudeksi.

SITOVAT TALOUSTAVOITTEET VUONNA 2021 SITOVUUSTASO TOIMINTAKATE							
sis.+ ulk.erät 1 000€	**TP 2019**	**TA 2020**	**TPE 2020**	**VK 2021**	**KJ 2021**	**TAE 2021**	**TA 2021**
TULOT							
MENOT	- 37	-	- 39	**- 37**	**- 37**	**- 41**	**- 41**
TOIMINTAKATE	- 37	-	- 39	**- 37**	**- 37**	**- 41**	**- 41**
Menot euroa/asukas	- 2	-	- 2	**-2**	**-2**	**-2**	**- 2**

3.3 Kunnanhallitus

Vastuualue: Yleishallinto ja kunnan johto, Talous- ja hallintokeskus, Kehitys- ja kaavoituskeskus
Vastuuhenkilö: Kunnanjohtaja

Toimintaympäristö ja sen muutokset vuosina 2021–2023

Toimintaympäristön muutoksista keskeisimpiä ovat pääministeri Sanna Marinin hallituksen sosiaali- ja terveyspalveluiden rakenneuudistus ja siihen liittyvä erillisratkaisu Uudellamaalla sekä valtiovarainministeriön käynnistämän Kuntien taloustiedon tilastoinnin ja tietohuollon kehittämisohjelman (Kuntatieto-ohjelma) mukaisen automaattisen talousraportoinnin käynnistyminen.

Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen muodostamisen valmistelu käynnistyy.

Keskeiset muutokset toiminnassa ja niiden taloudelliset vaikutukset vuonna 2021

Vuosia 2021–2023 koskevan toiminnan ja talouden sopeuttamisohjelman koordinointi ja seuranta. Sopeuttamisohjelman taloudellinen tavoite koko kunnan tasolla on 2,5 milj. euroa vuonna 2021.

Sitovat tavoitteet vuodeksi 2021

Sitovat tavoitteet on määritelty tuloaluetasolla.

SITOVAT TALOUSTAVOITTEET VUONNA 2021 SITOVUUSTASO TOIMINTAKATE							
sis.+ ulk.erät 1 000€	**TP 2019**	**TA 2020**	**TPE 2020**	**VK 2021**	**KJ 2021**	**TAE 2021**	**TA 2021**
TULOT	17 594	19 277	19 278	**20 318**	**20 818**	**20 818**	**20 818**
MENOT	- 16 980	- 20 599	- 20 914	**- 22 623**	**- 22 463**	**- 22 463**	**- 21 663**
TOIMINTAKATE	614	- 1 321	- 1 636	**- 2 305**	**- 1 645**	**- 1 645**	**- 845**
Menot euroa/asukas	- 842	- 954	- 968	**- 1 024**	**- 1 016**	**- 1 016**	**- 980**

TOIMINTAKTATE TULOSALUEITTAIN							
sis.+ ulk.erät 1 000€	**TP 2019**	**TA 2020**	**TPE 2020**	**VK 2021**	**KJ 2021**	**TAE 2021**	**TA 2021**
Kunnan johto	9 353	8 749	8 980	**9 708**	**10 408**	**10 408**	**10 008**
Talous- ja hallintokeskus	- 4 001	- 4 204	- 4 259	**- 4 400**	**- 4 440**	**- 4 440**	**- 4 440**
Kehitys- ja kaavoituskeskus	- 4 738	- 5 867	- 6 358	**- 7 613**	**- 7 613**	**- 7 613**	**- 6 413**

Kunnanhallitus	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TAE VK 2021	TAE 2021	TA 2021	TS 2022	TS 2023
sis.+ ulk.erät									
Tuloarvio	**17 765**	**17 594**	**19 277**	**19 278**	**20 318**	**20 818**	**20 818**	**20 765**	**21 201**
Määräraha	**-14 483**	**-16 980**	**-20 598**	**-20 914**	**-22 623**	**-22 463**	**-21 663**	**-23 121**	**-23 606**
Toimintakate	**3 282**	**614**	**-1 321**	**-1 636**	**-2 305**	**-1 645**	**-845**	**-2 356**	**-2 405**
Määrärahan muutos %	0,4	17,2	21,3	1,5	10	-1	-4	2,2	2,1
Määrärahan muutos euroina	-56	-2 497	-3 618	-316	-2025	160	960		
Toimintakatteen muutos %	221,8	-81,3	-315,1	23,9	74,6	-28,6	-63,3		
Toimintakatteen muutos euroina	-2 262	2 668	1 934	315	984	-660	-1 460		
Asukkaat	20 666	21 170	21 600	21 600	22 100	22 100	22 100	22 600	23 100
Nettomenot	159	29	-61		-104	-74	-38	-104	-104
Henkilöstö 31.12.									
Työpanos laskennallisina virkoina	69	75	90	85	95	95	95		
Toimintakulut yhteensä	-209 899	-226 400	-228 867	-246 047	-238 137	-236 453	-228 032		
Toimintakulut	**-14 484**	**-16 829**	**-16 970**	**0**	**-22 623**	**-22 463**	**-21 663**	**-23 133**	**-23 640**
Ulkoiset kulut	**-13 408**	**-15 686**	**-15 827**	**0**	**-20 958**	**-20 798**	**-19 998**	**-21 419**	**-21 869**
Sisäiset kulut	**-1 076**	**-1 143**	**-1 143**		**-1 664**	**-1 664**	**-1 664**	**-1 719**	**-1 776**
Henkilöstökulut	-4 191	-4 842	-4 842		-6 667	-6 467	-6 467	-6 887	-7 114
Palveluiden ostot	-6 330	-8 125	-8 266		-10 153	-10 193	-9 393	-10 488	-10 834
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-768	-692	-692		-818	-818	-818	-845	-873
Avustukset	-55	-80	-80		-1 243	-1 243	-1 243	-861	-889
Muut toimintakulut	-2 065	-1 947	-1 947		-2 077	-2 077	-2 077	-2 146	-2 216
Toimintatuotot	**17 765**	**19 060**	**19 857**		**20 318**	**20 818**	**20 818**	**21 336**	**21 863**
Ulkoiset tuotot	**5 414**	**5 693**	**6 493**		**5 846**	**6 346**	**6 346**	**6 545**	**6 760**
Sisäiset tuotot	**12 352**	**13 367**	**13 367**		**14 473**	**14 473**	**14 473**	**14 791**	**15 102**
Myyntituotot	9	2	2		89	89	89	91	94
Maksutuotot	188	51	51		76	76	76	78	81
Tuet ja avustukset	216	252	252		324	324	324	335	346
Muut toimintatuotot	230	-165	-20		658	658	658	679	702
Maan myynti	4 237	5 000	5 800		**4 700**	**5 200**	**5 200**	4 855	5 015
Tontinvuokratuotot	534	553	408		**490**	**490**	**490**	506	523

Kunnanhallituksen vastuualueen määrärahan kasvu tilinpäätöksestä 2018 vuoteen 2021 aiheutuu mm (milj. euroa):

- panostuksesta IT:n kehittämiseen, 0,9
- Toimintakeskus Risteyksen määrärahan siirrosta kunnanhallituksen vastuualueelle ja samalla toimintakeskuksen menojen kasvusta, 1,4
- KEVAn eläkemenoperusteisten menojen siirrosta osastoilta kunnanhallituksen vastuualueelle, 1,5
- kunnan voimakkaasta panostuksesta kasvuun, mikä näkyy Kehitys- ja kaavoituskeskuksen menojen kasvuna (mm. HSL-määräraha), 3

Kunnanhallitus

Tulosalue: Yleishallinto ja kunnan johto
Vastuuhenkilö: Kunnanjohtaja

sis.+ ulk.erät	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TAE VK 2021	TAE KH 2021	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Tuloarvio	12 918	12 983	13 429	13 430	14 262	14 762	14 762	14 576	14 882
Määräraha	-2 861	-3 630	-4 680	-4 450	-4 554	-4 354	-4 754	-4 654	-4 752
Toimintakate	**10 057**	**9 353**	**8 749**	**8 980**	**9 708**	**10 408**	**10 008**	**9 922**	**10 130**
Määrärahan muutos %	8,5	26,9	28,9	-4,9	-2,7	-4,4	4,4	2,2	2,1
Määrärahan muutos euroina	-223	-769	-1 050	230	126	200	-200		
Asukkaat	20 666	21 170	21 600	21 600	22 100	22 100	22 100	22 600	23 100
Nettomenot	487	442	405	416	439	471	453	439	439
Henkilöstö 31.12.									
Työpanos laskennallisina virkoina	2	1	1	2	1	1	1		
Toimintakulut yhteensä	-1 430 500	-3 630 000	-4 680 000	-2 225 000	-4 554 000	-4 354 000	-4 754 000		

Tulosalue: Talous- ja hallintokeskus
Vastuuhenkilö: Kunnanjohtaja

Toimintaympäristö ja sen muutokset vuosina 2021–2023

Valtiovarainministeriön johdolla toteutettavan Kuntien taloustiedon tilastoinnin ja tietohuollon kehittämisohjelman (Kuntatieto-ohjelma) mukainen automaattinen talousraportointi Valtiokonttoriin alkaa vuodesta 2021. Vuoden 2021 alusta kunnat ja kuntayhtymät toimittavat määrämuotoiset tilinpäätös-, talousarvio- ja muut taloustiedot (esim. neljännesvuosiraportit) Valtiokonttorin kuntatalouden tietopalveluun, kuitenkin niin, että vuoden 2020 talousarvion tiedot toimitetaan jo tammikuussa 2020. Automaattisen talousraportoinnin tiedonsiirron testaus ja muu valmistautuminen alkavat jo syksyllä 2019 ja jatkuvat vuonna 2020. Kunnan kirjanpidon laskentakohteet (kustannuspaikat, toiminnot jne.) on saatu pääosin kohdistettua uusille palveluluokille (JHS 200). Lokakuun loppuun mennessä on määritetty tukitoimintojen vyörytyssäännöt, joiden mukaisesti tukitoimintojen kustannukset vyörytetään kunnan varsinaisen palvelutoiminnan kustannuksiin.

Pääministeri Sanna Marinin hallitus on käynnistänyt sote-uudistuksen valmistelun. Valmistelussa otetaan huomioon edellisten vaalikausien valmistelu ja perustuslailliset reunaehdot. Uudistus tehdään hallitusti ja vaiheistaen. Jos sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäminen ja tuottaminen siirtyvät sote-maakunnille vuoden 2023 alusta, on sillä merkittävä vaikutus kuntien talouden rakenteeseen.

Uusi tiedonhallintalaki, joka astui voimaan 1.1.2020, asettaa kunnille monta uutta vaatimusta digitalisoinnin, tietopalvelun, arkistoinnin sekä suunnittelu-, kuvaus- ja tietoturvavelvoitteiden osalta. Siirtymäajat tulevat haastamaan koko kunnan seuraavien vuosien aikana. Lain vaatimat dokumentoinnit ovat laajoja ja toimintatapojen muutos pakollista. Laki digitaalisten palveluiden tarjoamisesta, sisältäen laajat saavutettavuusvaatimukset, on myös eri siirtymäaikoineen paljon resurssia vaativa kokonaisuus. Ensimmäisessä vaiheessa digitaaliset palvelut tulee tarjota henkilöasiakkaille, mutta seuraavina vuosina lain vaatimukset laajenevat myös elinkeinonharjoittajiin kaikkien asiointien osalta.

Poikkeuksellinen tilanne vuonna 2020 on ollut otollinen rikollisuuden kasvamiselle. Fyysisen turvallisuuden lisäksi kunnassa on jouduttu panostamaan myös kyberturvallisuuden parantamiseen ja siihen liittyvä työ tulee vaatimaan jatkossakin resurssia vuosittain. Erilaisiin riskienhallinnallisiin toimenpiteisiin pitää panostaa henkilöstöä kouluttamalla ja jatkuvuuteen liittyvää suunnittelua tulee parantaa. Lakimuutoksiin liittyvät työt koskevat koko kuntaa, mutta keskitettynä toimijana talous- ja hallintokeskus luonnollisesti toimivat vetureina niissä hankkeissa, jotka tulee toteuttaa lakien vaatimusten täyttämiseksi.

Keskeiset muutokset toiminnassa ja niiden taloudelliset vaikutukset vuonna 2021

Talous- ja hallintokeskuksessa keskitytään vuonna 2021 hankkeisiin, jotka koskevat kaikkia osastoja eli koko kuntaa. Uusien tiedonhallintalakiin liittyvien projektien lisäksi saatetaan loppuun loppuvuonna 2019 aloitettu hanke, jossa talouspalveluiden ja henkilöstöpalveluiden järjestelmät ja toiminta uudistetaan. Myös vuonna 2020 aloitettua verkkopalveluiden ja asiointipalvelun rakentamista jatketaan vuonna 2021, ja hankkeen projektit on allokoitu eri lakien siirtymäaikojen pohjalta.

IT-palvelut-yksikkö osallistuu kaikkiin hankkeisiin oman vastuualueensa mukaisesti ja tämän lisäksi panostaa sopimushallintaan, tavoitteena saada koko sopimuskanta uudelleen järjestettyä tiedonohjaussuunnitelman mukaisesti. Sopimushallinta on tarkoitus saada ajantasaiseksi ja toimittajien kanssa sovitaan hallintamallit. Vuonna 2020 on aloitettu monia kehittämishankkeita, jotka aikaistuivat poikkeuksellisen tilanteen vuoksi; infran kehittämistä jatketaan ja tietoturvan parantamiseen tähtääviä projekteja jatketaan vielä 2021. Kunnilla on velvoite ottaa käyttöön valtion yhteiset suomi.fi-palvelut ja kansalliset tietovarannot. KuntaÄly-hankkeessa näiden velvoitteiden täyttäminen on aloitettu jo syksyllä 2020 ja vuoden 2021 aikana hanke saadaan päätökseen.

Hallintopalvelut-yksikkö jatkaa vuonna 2020 aloitettua asiakirjahallinnon ja arkistotoimen kehittämistä. Tähän isoon kokonaisuuteen kuuluvat muun muassa tiedonohjaussuunnitelman laadinta ja kirjaamon toiminnan kehittäminen, esimerkiksi Sipoon kunnan arkistotoimen ja asiakirjahallinnon toimintatapaohjeistuksen päivittäminen. Tiedonohjaussuunnitelmaa on tehty vuonna 2020 ja sen valmistuttua on tarkoitus hakea sähköisen arkistoinnin lupaa heti alkuvuodesta 2021, asianhallinnan ohjelman version päivittämisen jälkeen. Sähköisen arkistoinnin järjestelmä ja arkistojen digitointi tullaan kilpailuttamaan yhdessä IT-palveluiden kanssa. Vuonna 2021 resursseja vaativat myös kuntavaalit, joiden järjestäminen on Hallintopalvelut-yksikön vastuulla.

Talouspalvelut-yksikkö keskittyy vuosien 2020 ja 2021 aikana talousprosessien huomattavaan kehittämiseen huomioon ottaen tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2019. Yksikön henkilötyöresursseja lisätään jo vuoden 2020 aikana, mutta samalla ostopalveluista Sarastia Oy:ltä luovutaan lukuun ottamatta vaativia laskentatoimen asiantuntijapalveluita, joiden ostoa myös vähennetään vuoden 2021 aikana oman henkilöstön tietotaidon lisääntyessä.

Asiakaspalvelu-yksikkö on mukana sekä verkkosivu-uudistuksen että sähköisen asiointiportaalin hankkeissa ja jatkaa asiakaspalvelukonseptin kehittämistä, jolla asiakkaat saavat hoidettua asiansa jatkossa niin sanotulla yhden luukun periaatteella. Asiakaspalvelussa seurataan jatkuvasti palvelun saatavuutta. Kelan Nikkilän toimipisteen sulkeuduttua on toivottu, että Sipoon kunta voisi tarjota tilat Kelan etäpalvelutoimintaa varten. Asiakaspalvelu valmistelee hanketta yhdessä kirjaston ja teknisen osaston kanssa. Toteutuessaan hankkeella on kustannusvaikutuksia.

Henkilöstöpalvelut-yksikkö jatkaa henkilöstöhallinnon prosessien kehittämistä ja suuntaa toimintaansa entistä vahvemmin henkilöstövoimavarojen kehittämiseen. Tämä edellyttää kuitenkin, että ulkoistetussa palkanlaskennassa esiintyneet ongelmat on saatu haltuun marraskuussa 2020 käyttöön otetun Populus-palkka- ja henkilöstötietojärjestelmän myötä. Esimiestyötä tuetaan kehittämällä henkilöstöhallinnon prosesseja ja lisäämällä sekä sisäistä että ulkoista koulutustarjontaa. Henkilöstön työssä jaksamisen tueksi haetaan parhaita käytäntöjä ja uusia palvelumuotoja yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Sipoon kunnan työnantajamielikuvan vahvistamista jatketaan ja rekrytointiviestinnässä käytetään entistä enemmän sähköisiä kanavia.

Strategian toteuttaminen, sitovat tavoitteet vuodeksi 2021

Valtuustokauden tavoite	Sitova tavoite 2021	Mittari
Teemme palvelupyynnön käsittelyn läpinäkyväksi.	Valtuustokauden tavoite saavutettiin 2020 kun asiointiportaali otettiin käyttöön. Vuoden 2021 tavoitteena on saavuttaa asiakaspalveluun uuden asiointipalvelun kautta tulevien yleisten palvelupyyntöjen vastausajaksi 3 työpäivää.	Vastausaika on vuoden mittausjaksolla alle 4 työpäivää.
Asiakas voi käyttää kunnan palveluita 24/7 digitaalisten välineiden avulla. Yli 50 prosenttia digitalisoitujen palvelujen asioinneista tehdään sähköisesti.	Valtuustokauden tavoite saavutettiin vuonna 2019. Vuoden 2021 tavoitteena on siirtää käytössä olevasta e-lomakepalvelusta asioinnit vahvasti tunnistautuneen asiakkaan asiointipalveluihin ja sulkea vanha e-lomakepalvelu.	E-lomakepalvelu on suljettu, palvelimet on poistettu käytöstä ja asioinnit on siirretty vahvasti tunnistautuneen asiakkaan asiointipalveluihin.
Työhyvinvointikysely tehdään vuosittain.	Vuonna 2021 toteutetaan koko henkilöstölle suunnattu Kevan sähköinen työhyvinvointikysely.	Kysely on toteutettu ja tulosten käsittelylle on laadittu malli ja ohje.

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021
E-myyntilaskujen osuus, %	17,1	20,0	21,0	22,0
E-ostolaskujen osuus, %	89,0	86,0	91,0	92,0

Talous- ja hallintokeskus	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TAE VK 2021	TAE KH 2021	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Tuloarvio	3 883	3 757	4 851	4 851	5 047	5 047	5 047	5 158	5 266
Määräraha	-7 445	-7 757	-9 054	-9 109	-9 447	-9 487	-9 487	-9 655	-9 858
Toimintakate	**-3 562**	**-4 000**	**-4 203**	**-4 258**	**-4 400**	**-4 440**	**-4 440**	**-4 497**	**-4 591**
Määrärahan muutos %	1,8	4,2	16,7	0,6	4,3	0,4	0,4	2,2	2,1
Määrärahan muutos euroina	-132	-312	-1 297	-55	-393	-40	-40		
Asukkaat	20 666	21 170	21 600	21 600	22 100	22 100	22 100	22 600	23 100
Nettomenot	-172	-189	-195	-197	-199	-201	-201	-199	-199
Henkilöstö 31.12.									
Työpanos laskennallisina virkoina	48	56	52	51	53	53	53		
Toimintakulut yhteensä	-155 104	-138 518	-174 115	-178 608	-178 245	-179 000	-179 000		

IT-toiminta	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TAE VK	TAE KH	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Tuloarvio	3 611	4 515	4 515	4 538	4 768	4 768	4 768		
Määräraha	-3 421	-4 006	-4 006	-4 315	-4 768	-4 768	-4 768		
Toimintakate	**190**	**508**	**509**	**223**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Määrärahan muutos %	26,1	17,1	0,0	7,7	19,0	0,0	0,0		
Määrärahan muutos euroina	-707	-585	0	-309	-762	0	0		

Kehitys- ja kaavoituskeskus

Tulosalue: Kehitys- ja kaavoituskeskus
Vastuuhenkilö: Kehitysjohtaja

Toimintaympäristö ja sen muutokset vuosina 2021–2023

Valtuuston hyväksymä kunnan strategia perustuu kunnan voimakkaaseen kasvuun. Valtuustoseminaari 2020 linjasi Sipoon kehityksen kokonaiskuvan vuoteen 2035. Nikkilän ja Söderkullan sekä myöhemmin Talman keskustojen tavoitellaan olevan pikkukaupunkimaisia, noin 10 000 asukkaan keskenään omaleimaisia, monipuolisia ja toiminnoiltaan sekoittuneita taajamia. Sipoo kasvaa myös Sipoolle tärkeiden omakotitaloalueiden myötä, vaikkakin kasvua ne eivät yksin mahdollista. MAL-sopimus 2020–2031 (Valtion ja Helsingin seudun kuntien välisen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus 2020–2031) hyväksyttiin Sipoossakin vuonna 2020. Sipoon kannalta MAL-sopimuksen mukaisen valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laatiminen vuosille 2021–2032 on oleellista: Sipoolle strategisesti erittäin merkittävää on Kerava–Nikkilä-radan avaaminen henkilöliikenteelle. Sipoon valtuuston tahtotila on, että ratahankkeen liikennöinti alkaa noin vuosina 2025–2026. Kyse on ratahankkeeksi pienestä investoinnista ja rata on yhteiskuntataloudellisesti kannattava hanke. Kokonaisuutena kyse on Keravan ja Sipoon suurista maankäyttöhankkeista. Sipoolla on valmiudet suunnitella Nikkilän ja Talman keskustojen kehittäminen: Nykyisen kasvuennusteen mukaisesti Nikkilässä olisi noin 10 000 asukasta vuonna 2030 ja Talmassa olisi noin 2 600 asukasta. Nyt Nikkilässä on 6 000 asukasta ja Talmassa 1 300 asukasta.

Kasvun strategia sekä kehityskuva 2035 asettavat merkittäviä paineita onnistuneelle maapolitiikan hoidolle, strategiselle suunnittelulle ja maankäytön suunnittelulle sekä joukkoliikenteen järjestämiselle. Edellytysten luominen kunnan asukasmäärän ja työpaikkaomavaraisuuden kasvattamiselle on keskeinen haaste koko kunnalle. Oman haasteensa näiden tavoitteiden toteutumiseen ovat tuoneet vaihtelevat resurssit kehitys- ja kaavoituskeskuksessa sekä vuonna 2020 jossain määrin jalkautunut KYMPin prosessi, jossa koordinoidaan maankäytön ja liikenteen suunnittelua sekä alueiden toteuttamista. Tätä työtä pitää vielä jatkaa tulevina vuosina tavoitteiden toteutumiseksi.

Jatkossa kaavoituksen resursoinnissa tulee myös keskittyä entistä paremmin keskustojen kehittämiseen sekä kunnalle asuin- ja työpaikkatonttikaavavarantoa tuottaviin kaavatöihin, sen sijaan että resursseja käytetään useisiin yksityisen edun hankkeisiin.

Keskeiset muutokset toiminnassa ja niiden taloudelliset vaikutukset vuonna 2021

Koronan taloudelliset vaikutukset olivat merkittävät jo vuonna 2020 ja jatkuvat vuonna 2021. Se vaikuttaa vuonna 2021 kaavoitukseen siten, että kaavoituksessa painotetaan vuosien 2021–2023 talouden sopeutuksen ohjelman mukaisesti okt- ja AK-alueiden sekä KeNi-radan keskustojen kaavoitusta, joilla toimilla mahdollistetaan kasvaneet tontinmyyntitavoitteet (vuonna 2021 tontinmyynnin tavoite +0,5 Meur). Keskustojen kehittymisen, kasvun sekä tontinmyynnin kasvun mahdollistamiseksi maanhankinnan rahoitusta ei leikata vuonna 2021. Myöskään kehitys- ja kaavoituskeskuksen asiantuntijapalveluiden rahoitusta ei leikata samasta syystä. Kehitys- ja kaavoituskeskuksen yleiskaavoittaja siirtyi toisen työnantajan palvelukseen vuonna 2020 ja mahdollinen uudelleenrekrytointi vie vähintään loppuvuoden 2020. Tämä viivästyttää Sipoolle muutoin tärkeiden kyläosayleiskaavojen valmistumista; Pohjois-Paippisten osayleiskaavan ehdotusta ja Gumbostrand-Västerskogin tarkistettua luonnosta. Pohjois-Paippisista saatiin kuitenkin tarkistettua – tärkeänä muutoksena –suunnitteluperiaatteet jatkoa varten vuonna 2020.

Koronalla on vaikutuksensa kaavoituksen ja maaomaisuuden kehittämisen ohella joukkoliikenteeseen. Sipoon kuntaosuus Helsingin seudun liikenteestä on jo aiemmin noussut: 473 000 euroa (3 252 000 euroa/vuosi). Koronan vuoksi tehtiin palvelutasosta säästöjä vuonna 2020. Lisäksi kunnanhallitus hyväksyi kehitys- ja kaavoituskeskuksen valmisteleman lausunnon HSL:n toiminta- ja taloussuunnitelmaan vuosille 2021–2023. Helsingin seudun joukkoliikenteen suosio ja matkustajamäärät ovat olleet pitkään kasvu-uralla. HSL ennusti vuonna 2020, että matkustajamäärät putoavat 35 % koko vuoden 2020 tasolla ja lipputulot jäävät 120 milj. euroa talousarviosta. Ennuste sisälsi poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Bussiliikenteessä jatketaan vuonna 2021 edelleen syysliikenteen 2020 alusta alkaen koronakriisin taloudellisten vaikutusten vuoksi käyttöönotettuja sopeutustoimia. Palvelutasomuutokset Sipoossa vuonna 2021 ovat:

- Varaudutaan perustamaan syysliikenteen 2021 alusta uuden liikennöintisopimuksen myötä uusi linja Itäkeskuksesta Taasjärvelle. Linja perustetaan vastaamaan Taasjärven kasvavan asuinalueen tarpeita. Linja liikennöi tunnin vuorovälillä. Uusi linja muodostaa yhdessä linjojen 841 (Itäkeskus–Söderkulla–Nikkilä) ja 842 (Itäkeskus–Söderkulla–Eriksnäs) sekä lauantaisin myös linjan 843 (Itäkeskus–Söderkulla–Kalkkiranta) kanssa 20 minuutin vuorovälin maanantaisin–lauantaisin Söderkullan ja Itäkeskuksen välille.
- Jatketaan linjat 993 (Söderkulla–Box–Gesterby–Nikkilä) ja 995 (Söderkulla–Kalkkiranta) Taasjärven alueelle koulumatkayhteyksien takia.
- Esitettyjen palvelutasomuutosten kustannusvaikutus: +140 000 € vuonna 2021 (+300 000 € vuositasolla). Liikenteen aloittaminen edellyttää, että tarvittavat katujen ja pysäkkien parannustoimenpiteet Tasbyntiellä on toteutettu.

Vuodelta 2020 kertyvää HSL:n alijäämää ja lainanottoa joudutaan rahoittamaan pitkään tulevaisuudessa. Sipoon kunta arvioi vuonna 2020, että alijäämä olisi syytä rahoittaa pitkän aikavälin kuluessa, n. 5–6 vuoden aikana. Sipoon kunta myös puolsi vuonna 2020 tarkastusmaksun ja lippuhintojen korottamista.

Lisäksi suuri osa Sipoossa liikennöitävistä linjoista kuuluu liikennöintisopimukseen, joka päättyy elokuussa 2021. Sipoon nykyinen liikennöintisopimus perustuu käyttöoikeussopimuksen kaltaiseen hankintamalliin, joka on osoittautunut olevan keskimääräistä kalliimpi. HSL:n Sipoon liikenteen kilpailutus vuonna 2013 epäonnistui myös siinä suhteessa, että tarjouksia saatiin vain yksi. Sipoon kunta edellytti vuonna 2020, että HSL huomioi edellä mainitut näkökulmat Sipoon linjojen seuraavassa kilpailutuksessa. HSL:n tulee sopimusasiakirjoissa myös huomioida tavoite käynnistää henkilöjunaliikenne Nikkilän ja Keravan välillä.

Työllisyysyksikkö siirtyi osaksi kehitys- ja kaavoituskeskusta vuoden 2020 alussa. Työllisyysyksikön TA-arvio on siten nostanut kehitys- ja kaavoituskeskuksen talousarviota vuodelle 2021. Työllisyysyksikön toiminnan tavoite ja mittarit vuodelle 2021 on myös kuvattu alla kohdassa tarkemmat tavoitteet. Osa tavoitteista liittyy myös talouteen (työmarkkinatuettavien osuuden vähentäminen ja sen taloudelliset vaikutukset, työllisyyden parantaminen eri asiakasryhmissä). Koronalla oli huomattavat vaikutukset työllisyysyksikön toimintaan sekä elinkeinoyksikön toimintaan vuonna 2020 ja tilanne jatkuu vuonna 2021. Työllisyysyksikössä ajettiin keväällä 2020 koronan vuoksi alas kaikki lähityöskentelyä edellyttävä toiminta. Vuoden 2020 aikana oli edelleen koronasta johtuen nähtävillä isona muutoksena työttömyyden kasvu sekä työmarkkinatukien rahoitustarpeen kasvu, joka nosti kunnan menoja ennakoidusta. Myös vuonna 2021 työmarkkinatukiin on arvioitu tarvittavan selvästi aiempaa enemmän rahoitusta talousarviossa, arvion ollessa noin 1,11 miljoonaa euroa.

Elinkeinoyksikön toiminta keskittyi vuonna 2020 jonkin aikaa valtiolta kunnalle siirtyneeseen uuteen toimintaan, TEM-tukien käsittelyyn ja päätöksentekoon yksinyrittäjille. Samoin yritysneuvonnan osuus kasvoi huomattavasti. Todellinen yritystonttien myynti myös selvästi laski koronavuonna 2020 verrattuna edelliseen vuoteen 2019. Vuonna 2021 elinkeinoyksikön toiminta palaa selvästi enemmän ydintehtäviin, mikäli valtiolta ei tule uusia rahoitus- tai tukimuotoja yksikön vastuulle. Elinkeinoyksikköönkin vaikuttaa se, että talouden tilanne vuonna 2021 on Suomessa synkkä koronan vaikutuksista johtuen ja yritysten näkymät vaihtelevat, ja niissä on yhä epävarmuutta. Tämä voi vaikuttaa myös yritystonttien myyntiin vuonna 2021.

Strategian toteuttaminen, sitovat tavoitteet vuodeksi 2021

Valtuustokauden tavoite	Sitova tavoite 2021	Mittari 2021
Sipoon kunnalla on noin 2 vuoden kaavavaranto eri asumismuodoille tällä valtuustokaudella.	Keskitetään kaavoitusresurssit kasvua tukevien, monipuolista asuinkaavavarantoa taajamiin tuottavien asemakaavojen eteenpäin viemiseen.	Yhteensä noin 50 000 k-m^2 asumista, josta noin 20 000 k-m^2 monipuolista kerrostalokaavavarantoa (Nikkilän Oikopolku ja Söderkullan Opintie) ja 30 000 k-m^2 pientalo- ja omakotikaavavarantoa (Itä-Taasjärvi ja osa Nikkilän kartanon keskusta). Noin 50 omakotitalotonttia.
Henkilöjunaliikenneratkaisu Nikkilä–Kerava-Helsinki on tehty valtuustokauden aikana.	Käynnistetään neuvottelut valtion kanssa hankkeen toteuttamisesta.	MAL-sopimuksen liikennejärjestelmähankkeiden osan, KeNl-ratahankkeen valtuuston tahtotilan mukaista aikataulua ja toteutusta on edistetty neuvotteluin seututasolla. Kunnan keskustojen ja valtion radan suunnittelun kokonaisuus on koordinoitu valtion ja kunnan välillä.

ARA- ja ASO-vuokratuotanto on valtuustokaudella alueittain (Nikkilä, Söderkulla, Talma) enintään 25 prosenttia kokonaisasuntotuotannosta.	Uusilla alueilla ARA- ja ASO-tuotanto ei ylitä 20 % kokonaisasuntotuotannosta.	Ara-kohteiden prosentti yksittäisellä alueella ei ylitä 20 %, ja Pähkinälehdossa ei enää myydä tontteja perinteiseen ARA-tuotantoon. Suunnittelussa ARA-korttelit hajautetaan ja valitaan sitovasti ennakolta alueella.
Vähintään 1 iso (väh. 500 työntekijää tai liikevaihto 200 M€) yritys on päättänyt etabloitua Sipooseen.	Markkinoidaan Boxin yritystonttia kansainvälisille toimijoille.	Tehdään Sipoolle markkinointisuunnitelma, jossa selvitetään sekä kansainvälisen että kansallisen markkinoinnin keinoja. Markkinointisuunnitelma esitellään kunnanhallitukselle.
Sipoon yritysten määrä kasvaa vähintään sadalla.	Yhteistyötä kunnan ja yritysten välillä tiivistetään.	Yrityskoordinaattorilla väh. 60 yritystapaamista ja sijoittumistiimillä (yleensä elinkeinopäällikkö + tonttipäällikkö) väh. 40 tapaamista.
Sipoon työpaikkaomavaraisuus nousee 70 prosenttiin.	Parannetaan monipuolista kysyntää vastaavaa yritystonttitarjontaa.	Käynnistetään Söderkullan työpaikka-alueen (K10) asemakaavoitus. K10- yrityskaavan pohjaselvitykset tehty, mm. maaperä, kaavaluonnos nähtävillä.
Sipoolaisten matkailu- ja vapaa-ajanyritysten liikevaihto kasvaa 25 prosenttia valtuustokauden aikana.	Tuotteistetaan sipoolaisia matkailutuotteita, joille löydetään oikeat jakelukanavat.	Tehdään sekä kunnan sisäisiä että kuntarajat ylittäviä matkailunedistämisen hankkeita, joilla etsitään jakelukanavia sipoolaisille matkailutuotteille.

Yllä mainittujen kaavoitusta ja elinkeinoja koskevien tavoitteiden ja mittareiden lisäksi alla on kuvattu sanallisesti mittauksen ja tonttien sekä työllisyyden tavoitteiden mittarit.

Tavoitteiden mittarit 2021, mittaus ja tontit

Tonttien luovutusten myyntituotto nousee +500 000 eur AK- ja okt-tontteja sekä yritystontteja luovuttaen.

Uusia asemakaavoitettuja okt-tontteja valmistellaan nopeutetulla aikataululla myyntiin useammalta asuinalueelta ja tontteja luovutetaan halutuilla asuinalueilla tarjouskilpailutuksella, jolloin saadaan tonttien myynneistä tuloutettua markkinahinta. AK-tontteja luovutetaan ARA-hankkeisiin strategian mukaisesti ainoastaan minimimäärä per asuinalue. Lisäksi tonttimarkkinointia toteutetaan etupainotteisesti sosiaalisessa mediassa.

Tavoitteiden mittarit 2021, työllisyys

Tavoite ”Työllisyyden edistäminen kunnan sisäisessä työllistämisessä”. Mittarit:

- Työvoimapoliittisen ohjelman valmistuminen ja toimenpiteiden käyttöönotto 2021 aikana.
- Työ- ja eläkeselvitys (Vanhuuseläke viiden vuoden sisään) ostopalvelun ja sisäisen asiakkuusprosessin käynnistäminen.
- Kunnan työmarkkinatukiosuuden vähentäminen 10 % asiakasaktivoinnilla. Aktivointivointiaste 2 %/5 asiakasta/osasto. Jokaisella osastolla käytettävissä TyöLuotsi-työntekijä. Aktivointiaste etenee vaiheittain.
- Koulutuskuntayhtymien (Keuda, Careeria) yhteistyön vahvistaminen työpajatoiminnan opinnollistamisessa (alle 29-vuotiaat).
- Työllisyyspäällikön yritystapaamiset yhteensä 20 tapaamista.

Tunnusluvut vuonna 2021

Tunnusluvut, v. 2021	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**TA2021**
Asemakaavat, k-m^2 *)	186 659	80 000	95 000	49000
.. Työpaikka-alueet	155 074	0	0	0
.. Asuinalueet	31 585	80 000	95 000	49000
Kyläosayleiskaavat	0	1	1	0
Strategiset osayleiskaavat**	1	2	1	1
Tonttien myynti- ja vuokrapäätökset	23	35	20	50
Maanhankinta, ha	39	40	35	10
Maanmyynti, ha	6,5	30	10	20
Myytävät yritystontit, km^2		25 000	15 000	50000
Myytävät asuintontit, km^2		10 000	10 000	25000

*) Vuoden 2020 TA hyväksyttävät asemakaavat: TM 2 Talman keskustan eteläosa (75 000 km^2), N 49 Nikkilän entinen linja-autoasema (6 500 km^2), T 9 Taasjärvi IV (5 000 km^2), NG 8 Nikkilän kartanon keskuksen omakotitontit (10 000 km^2)

**) Vuoden 2021 hyväksyttävä yleiskaava Sibbesborgin oyk
Muutoin vuonna 2021 hyväksyttävät kaavat
- N 60 Oikopolku 4000 k-m2 AK
- NG 8 Nikkilän kartanon keskus (osa) 12 000 k-m2 AO+AP
- T 6 Itä-Taasjärvi 18 000 k-m2 AO+AP
- S 26 Opintie 15 000 k-m2 AK+AP

Tarkastuskertomuksessa ja siitä annetussa kehitys- ja kaavoituskeskuksen vastineessa on käyty lävitse vuoden 2020 Kehitys- ja kaavoituskeskuksen toteumaa ja tunnuslukuja tarkemmin.

Vuoden 2021 tunnusluvut

Kaavoituksen tunnusluvut 2021 sekä hyväksyttävät kaavat on esitetty yllä. Kaavoitus painottuu asuinalueille mahdollistamaan okt- ja AK-tonttien tarjontaa sekä Söderkullan yritysalueen asemakaavoituksen aloittamiseen.

Vuoden 2020 toteumana kaavoitettiin asumisen rakennusoikeutta yhteensä 41 828 k-m^2 (ei mukana Jontasta) ja muuta rakennusoikeutta (palvelurakentamista yms.) yhteensä 5 200 k-m^2.

Vuonna 2020 hyväksyttyjä asemakaavoja olivat:

- NG 9 Pohjanniitty AO 5 923 k-m^2
- T 9 Taasjärvi IV AO 12 728 k-m^2
- N 39 Nikkilän pelastusasema E 3 200 k-m^2
- (E 4A Jontaksen urheilupuisto AO 500 k-m^2, Y 4 000 k-m^2 ja R 1 000 k-m^2, kaava hyväksytty v. 2019, mutta tuli voimaan v. 2020 alussa).

Vuonna 2020 asumista kaavoitettiin vuonna 2020 yhteensä 18 651 k-m^2 (ei sisällä Jontaksen kaavan 500 k-m^2) ja palvelu-/yhdyskuntateknistä rakentamista Nikkilän pelastusaseman verran 3 200 k-m^2, jossa ei taaskaan huomioida em. Jontaksen kaavaa.

Ehdotusvaiheessa olivat v. 2020:

- M 3 Massby Danielsbacka, yhteensä asumisen rakennusoikeutta tulossa noin 15 000 k-m^2 ja palvelurakentamista (Y) 2 000 k-m^2
- N 49 Nikkilän linja-autoasema, jossa yhteensä asumisen rakennusoikeutta 8 177 k-m^2.

Tonttien myynti- ja vuokrauspäätösten tavoite tunnuslukuna on vuonna 2021 50 kpl. Päätökset ylittyivät jo vuonna 2020, ollen 30 kpl 20 kpl:n tavoitteen sijasta. Maanhankinnan tavoite on vuonna 2021 10 ha, toteuma oli vuonna 2020 5,89 ha tavoitteen ollessa 35 ha. Maanhankinnan määrärahoista tehtiin vuonna 2020 iso koronasäästö. Maanmyynnin tavoite vuonna 2021 on 20 ha. Sen toteuma oli noin 2,715 ha vuonna 2020, tavoitteen ollessa 10 ha. Yritystonttien myyntitavoite on vuonna 2021 noin 50 000 k-m^2, vuonna 2020 koronan vaikuttaessa voimakkaasti toteuma oli 826 k-m^2 tavoitteen ollessa 15 000 k-m^2. Myytävien asuintonttien tavoite on vuonna 2021 25 000 k-m^2. Vuonna 2020 myytiin 15 000 k-m^2 asuintontteja tavoitteen ollessa 10 000 k-m^2.

Vuoden 2021 isommat kappalemäärätavoitteet aikaisempiin vuosiin verrattaessa perustuvat tuleviin okt-tonttien luovutuksiin. Vuoden 2021 isommat rakennusoikeusmyynnit aikaisempiin vuosiin verrattaessa perustuvat Bastukärrin, Boxin ja Sibbesborgin tp-alueiden mahdollisiin luovutuksiin sekä etenkin asuintonttien osalta vuoden 2020 ns. alustaviin varauksiin ja käynnissä olleisiin neuvotteluihin.

Kehitys- ja kaavoituskeskus (Risteys mukana 1.1.2020 alkaen)

sis.+ ulk.erät	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TAE VK 2021	TAE 2021	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Tuloarvio	964	854	997	997	1 009	1 009	1 009	1 031	1 053
Määräraha	-4 177	-5 593	-6 864	-7 355	-8 622	-8 622	-7 422	-8 812	-8 997
Toimintakate	**-3 213**	**-4 739**	**-5 867**	**-6 358**	**- 7 613**	**- 7 613**	**- 6 413**	**-7 780**	**-7 944**
Määrärahan muutos %	-6,7	33,9	22,7	7,2	25,6	0,0	-13,9	2,2	2,1
Määrärahan muutos euroina	299	-1 416	-1 271	-491	-1 758	0	1 200		
Asukkaat	20 666	21 170	21 600	21 600	22 100	22 100	22 100	22 600	23 100
Nettomenot		-155	-272	-294	-344	-344	-290	-344	-344
Henkilöstö 31.12.									
Työpanos laskennallisina virkoina	19	18	37	32	41	41	41		
Toimintakulut yhteensä	-219 842	-310 722	-185 514	-229 844	-210 293	-210 293	-181 024		

Elinkeinoasiat

sis.+ ulk.erät	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Tuloarvio	0	0	0			
Määräraha	-290	-365	-391	-372		
Toimintakate	**-290**	**-365**	**-391**	**-372**		
Määrärahan muutos %	62,9	25,8	7,3	-4,9		
Määrärahan muutos euroina	-112	-75	-27	19		

HSL

sis.+ ulk.erät	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TAE VK 2021	TA 2021	TS 2023	TS 2023	0
Tuloarvio	0	0	0					
Määräraha	-1 904	-3 155	-2 873	- 3 978	- 2 778	-2 974	-2 772	
Toimintakate	**-1 904**	**-3 155**	**-2 873**	**- 3 978**	**- 2 778**	**-2 974**	**-2 772**	
Määrärahan muutos %	-22,6	65,7	-8,9	38,5	-3,3			
Määrärahan muutos euroina	557	-1 251	282	-1 105	95			

Toimintakeskus Risteys

sis.+ ulk.erät	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Tuloarvio	256	176	297	193		
Määräraha	-714	-712	-1 560	- 2 088		
Toimintakate	**-458**	**-536**	**-1 263**	**- 1 895**	**0**	**0**
Määrärahan muutos %		-0,4	119,2	33,8		
Määrärahan muutos euroina		3	-849	-527		

3.4 Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Vastuualue: Sosiaali- ja terveydenhuolto
Vastuuhenkilö: Sosiaali- ja terveysjohtaja

Toimintaympäristö ja sen muutokset vuosina 2021–2023

Kiristynyt kuntatalous ja koronaepidemia haastavat organisaatiota Sote- ja maakuntauudistuksen valmistelun, väestönkasvun ja palvelutarpeiden lisääntymisen ohessa.

Hyvinvointikärjet, lasten, nuorten ja perheiden palveluiden sekä turvallisuuden edistäminen, ikääntyneiden määrän lisääntyminen ja palvelutarpeiden kasvuun vastaaminen sekä hyvinvointi ja terveyserojen kaventaminen edellyttävät kasvukunnassa jatkuvaa voimavarojen lisäämistä sosiaali- ja terveyspalveluihin.

Keskeiset muutokset toiminnassa ja niiden taloudelliset vaikutukset vuonna 2021

Soten tulot pienenevät merkittävästi vuodesta 2020 vuoteen 2021. Koronaepidemia vähentää asiakas- ja potilasmaksukertymää erilaisten rajoitusten vuoksi noin 0,7 milj. euroa.

Maahanmuuttopalveluiden tulot ja vastaavasti kustannukset pienenevät perheryhmäkodin sulkeuduttua syksyllä 2020, noin 0,9 milj. euroa vuositasolla.

Asumispalveluissa kilpailutusten myötä laskutuskäytännöt muuttuivat sekä päihde- ja mielenterveys- että ikääntyneiden tehostetussa palveluasumisessa siten, että palveluntuottaja laskuttaa vuokrat asiakkailta. Tämä vähentää vastaavasti kunnan kuluja. Vähennys ei näy samalla tavalla, koska palveluihin oikeutettujen asiakkaiden määrä on lisääntynyt. Tuloja vähentävä vaikutus on 0,5 milj. euroa.

Kustannuksia lisäävät ostopalveluiden ja kuntayhtymien kustannusten nousut, joihin ei voida vaikuttaa. Erikoissairaanhoitoon on varattu noin 2 milj. euroa, vammaispalveluihin 0,5 milj. euroa ja esim. tehostetun palveluasumisen kustannukset nousivat kilpailutuksen myötä 0,16 milj. euroa verrattaessa vuoden 2020 kustannuksia ja samoja paikkamääriä.

Kustannuksia lisäävät koronapandemian rauhallisessa vaiheessa myös mm. suojavarusteiden hankinta, viikonloppu- ja varallaolokorvaukset. Talousarvioesitykseen on sisällytetty sopeuttamisohjelmassa esitetyistä säästökohteista valtaosa, joidenkin kustannusvaikutukset realisoituvat suuremmassa määrin vuoden 2021 jälkeen.

Eteläsipoolaisten terveyspalveluiden turvaamiseksi neuvotellaan lisäpalveluiden ostoista. Samalla pyritään lisäämään etä- ja puhelinvastaanottoa.

Talousarvio ei sisällä uusia virkoja tai toimia, vaikka tarvetta on monissa palveluissa. Kevään hoito- ja palveluvelka tulee saada tasapainoon, etteivät pitkiksi venyneet jonot kasva. Koronapandemian seurauksena syntyneet uudet palvelutarpeet tulee hoitaa ja lisäksi huolehtia normaalitoiminnasta. Henkilöstö on erittäin kuormittunutta ja henkilöstön hyvinvointiin ja jaksamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota.

Strategian toteuttaminen, sitovat tavoitteet vuodeksi 2021

Valtuustokauden tavoite	Sitova tavoite 2021	Mittari
Asiakaskokemuksen mittaus on jatkuva. Asiakaskokemuksen mittaustulos julkaistaan kuukausittain.	Sosiaali- ja terveysosaston asiakaskokemusta mitataan Nikkilän sotetalon kolmessa pisteessä (pohja-, 1. ja 2. kerroksessa), Söderkullan neuvolassa ja suun terveydenhuollossa.	75 % vastanneista on tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä.
Määritämme palvelulupaukset keskeisille asiakaspalveluille. Asiakas voi käyttää kunnan palveluita 24/7 digitaalisten välineiden avulla.	Parannamme palveluiden 24/7 tavoitettavuutta. Otetaan käyttöön digitaalinen ruokajätteen seurantajärjestelmä.	Otetaan käyttöön OmaOlon hoidontarpeenarviointi ja siihen liittyvä sähköinen ajanvaraus. Seurantajärjestelmä on otettu käyttöön kaikkien koulujen keittiöissä.
Valmistaudutaan mahdollisiin valtakunnallisiin Sote- ja maakunta muutoksiin.	Ollaan aktiivisesti mukana Itä-Uudenmaan sote-maakunnan valmistelussa.	Sipoolla on edustaja kaikissa Itä-Uudenmaan valmisteluryhmissä.
Työtekijöiden hyvinvointiin ja johtamisen muutokseen panostetaan. Uudet tehtäväkuvaukset on tehty ja organisaatio on selkeä.	Sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiorakenne ja johtamisjärjestelmä tarkistetaan.	Sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiorakenne ja johtamisjärjestelmä on läpikäyty ja muutostarpeet tunnistettu.
Työhyvinvointikysely tehdään vuosittain.	Hyödynnetään Sosiaalisen pääoman kyselyä työhyvinvoinnin kehittämisessä.	Sosiaali- ja terveysosasto on valinnut kaksi osastotasoista kehittämiskohdetta.
Sipoon kunnan verrannolliset toimintamenot asukasta kohden laskevat joka vuosi.	Sote osallistuu Kuntaliiton Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannukset vuonna 2021 -vertailuun.	Ikävakioidut kustannukset e/asukas pysyvät vertailukuntien edullisimmassa neljänneksessä.
Vahvistamme toiminnan kaksikielisyyttä.	Perehdytyksen yhteydessä tarjotaan mahdollisuus osallistua työaikana kotimaisten kielten opetukseen.	Mahdollisuus kielten opetukseen lisätään perehdytysmateriaaliin.

SITOVAT TALOUSTAVOITTEET VUONNA 2021
SITOVUUSTASO TOIMINTAKATE

sis.+ ulk.erät 1 000€	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	VK 2021	KJ 2021	TAE 2021	TA 2021
TULOT	11 424	12 064	10 259	**9 638**	**9 638**	**9 638**	**9 638**
MENOT	- 68 562	- 68 939	- 68 085	**- 70 845**	**- 70 345**	**- 70 345**	**- 70 545**
TOIMINTAKATE	- 57 138	- 56 875	- 57 826	**- 61 207**	**- 60 707**	**- 60 707**	**- 60 907**
Menot euroa/asukas	- 3 399	- 3 192	- 3 152	**- 3 206**	**- 3 183**	**- 3 183**	**- 3 192**

TOIMINTAKTATE TULOSALUEITTAIN

sis.+ ulk.erät 1 000€	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	VK 2021	KJ 2021	TAE 2021	TA 2021
Hallinto ja talous	- 598	- 350	- 900	**- 755**	**- 755**	**- 755**	**- 755**
Lapset ja nuoret	- 4 861	- 6 028	- 5 329	**- 6 210**	**- 6 210**	**- 6 210**	**- 6 210**
Työikäiset	- 35 638	- 33 753	- 35 453	**- 36 196**	**- 35 696**	**- 35 696**	**- 35 696**
Ikääntyneet	- 16 267	- 16 998	- 16 398	**- 18 046**	**- 18 046**	**- 18 046**	**- 18 246**
Ruokapalvelu	225	254	254	**-**	**-**	**-**	**-**

sis.+ ulk.erät 1 000 €	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TAE VK 2021	TAE KH 2021	TA 2021	TS 2022	TS 2022
Tuloarvio	11 978	11 424	12 064	10 259	9 638	9 638	9 638	9 851	10 056
Määräraha	-65 236	-68 561	-68 938	-68 085	-70 845	-70 345	-70 545	-72 403	-73 923
Toimintakate Netto	**-53 258**	**-57 137**	**-56 874**	**-57 826**	**-61 208**	**-60 708**	**-60 907**	**-62 552**	**-63 867**
Määrärahan muutos %	3,7	5,1	0,5	-1,2	4	0	0	2,2	2,1
Määrärahan muutos euroina	-2 336	-3 325	-377	853	-2 760	0	-200	-1 558	-1 520
Toimintakatteen muutos %	4,7	7,3	-0,5	1,7	6	0	0	2,2	2,1
Toimintakatteen muutos euroina	2 370	3 879	-263	952	3 382	0	199	1 345	1 315
Asukkaat 31.12	20 666	21 170	21 600	21 600	22 100	22 100	22 100	22 600	23 100
Nettomenot euroa/asukas	-2 577	-2 699	-2 633	-2 677	-2 770	-2 747	-2 756	-2 768	-2 765
Henkilöstö 31.12.									
Työpanos laskennallisina virkoina htv	376	368	363	349	352	352	352	0,0	0,0
Toimintakulut yhteensä euroa/htv	-173 500	-186 307	-189 912	-195 086	-201 264	-199 844	-200 412		
Toimintakulut	**-65 237**	**-66 806**	**-67 541**	**0**	**-70 845**	**-70 345**	**-70 545**	**-72 403**	**-73 924**
Ulkoiset kulut	**-59 759**	**-61 570**	**-62 305**	**0**	**-65 608**	**-65 108**	**-65 308**	**-67 052**	**-68 460**
Sisäiset kulut	**-5 478**	**-5 236**	**-5 236**		**-5 236**	**-5 236**	**-5 236**		
Henkilöstökulut	-18 578	-18 786	-18 842		-18 067	-18 067	-18 067		
Palveluiden ostot	-34 458	-35 072	-36 371		-40 521	-40 021	-40 221		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 991	-3 109	-3 169		-3 197	-3 197	-3 197		
Avustukset	-2 899	-3 797	-3 116		-3 345	-3 345	-3 345		
Muut toimintakulut, ulkoiset	-833	-807	-807		-479	-479	-479		
Toimintatuotot	**11 978**	**11 510**	**11 810**		**9 638**	**9 638**	**9 638**	**9 849**	**10 056**
Ulkoiset tuotot	**8 702**	**8 209**	**8 509**		**6 230**	**6 230**	**6 230**	**6 367**	**6 501**
Sisäiset tuotot	**3 276**	**3 301**	**3 301**		**3 407**	**3 407**	**3 407**	**3 482**	**3 555**
Myyntituotot	3 824	2 984	3 084		1 537	1 537	1 537		
Maksutuotot	3 288	3 957	4 157		3 653	3 653	3 653		
Tuet ja avustukset	125	218	218		5	5	5		
Muut toimintatuotot	1 465	1 050	1 050		1 035	1 035	1 035		

Tulosalue: Hallinto ja talous
Vastuuhenkilö: Sosiaali- ja terveysjohtaja

Toimintaympäristö ja sen muutokset vuosina 2021–2023
Sote- ja maakuntauudistuksen valmistelulla tulee olemaan vaikutuksia myös talouden ja hallinnon henkilöstön asemaan. Henkilöstö, jonka pääasialliset tehtävät ovat sosiaali- ja terveydenhuollossa, siirtyy liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti maakuntien palvelukseen.

Vuosien varrella lisääntyneet ja edelleen vuosittain lisääntyvät talouden ja hallinnon toimistotyöt edellyttäisivät voimavarojen lisäämistä avustavaan toimistohenkilöstöön, jolloin esimiehiltä vapautuisi erittäin kipeästi tarvittavaa, nykyisin toimistotöihin menevää aikaa palvelujen kustannustehokkuuden varmistamiseen ja toimintojen johtamiseen sekä kehittämiseen.

Hallinnon ja talouden henkilöstö osallistuu lisäksi myös kunnan hallinto- ja talouspalveluiden kehittämiseen, jotta toiminnalle asetetut tavoitteet kunnassa saavutetaan.

Keskeiset muutokset toiminnassa ja niiden taloudelliset vaikutukset vuonna 2021
Toimintaan ei ole tulossa muutoksia.

Toiminnan volyymin kehitys

Tunnusluvut	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**TA 2021**
Ikävakioidut sosiaali- ja terveystoimen toimintakulut, euroa/asukas	3114	3 228	3230	3240

Hallinto ja talous sis.+ ulk.erät	**1 000 €**	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**TPE 2020**	**TAE VK 2021**	**TAE KH 2021**	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2022**
Tuloarvio			0	400	0	0	0	0	0	0
Määräraha		-677	-598	-750	-900	-755	-755	-755	-771	-788
Toimintakate	**Netto**	**-677**	**-598**	**-350**	**-900**	**-755**	**-755**	**-755**	**-771**	**-788**
Määrärahan muutos %		12,8	-11,7	25,4	20,0	11,5	0,7	0,7	29,0	5,0
Määrärahan muutos euroina		-77	79	-152	-150	-157	145	145		
Asukkaat	**31.12.**	20 666	21 170	21 600	21 600	22 100	22 100	22 100	22 600	23 100
Nettomenot	euroa/asuka	-33	-28	-16	-42	-34	-34	-34	-34	-34
Henkilöstö 31.12.										
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	10	9	10	10	11	11	11		
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-67 700	-66 422	-74 990	-90 000	-68 623	-68 623	-68 623		

Tulosalue: Lasten ja nuorten kasvun ja kehityksen tukeminen sekä lapsiperheiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen (LNP)
Vastuuhenkilö: Palvelujohtaja

Toimintaympäristö ja sen muutokset vuosina 2021–2023

Sipoon väestön kasvu aiheuttaa tulevinakin vuosina palvelutarpeen kasvua lapsiperheiden palveluissa. Osalla kuntaan muuttaneista perheistä on jo entisessä kotikunnassa ollut runsaasti palveluja, joiden järjestäminen on haasteellista Sipoon kokoisessa kunnassa. Kuntaan olisi suuri tarve saada toiminta-, ravitsemus- sekä parisuhdeterapeuttisia palveluita. Lisäksi tarvittaisiin avustavaa henkilöstöä mahdollistamaan, että työntekijät voisivat entistä enemmän keskittyä kuntouttaviin toimenpiteisiin ja sen myötä ostopalveluja voitaisiin vähentää.

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen tulosyksikössä palvelut ovat kauttaaltaan erittäin kuormittuneita. Henkilöstön uupumisvaara on todellinen. Muodollisesti pätevien, kokeneiden ja kaksikielisten ammattilaisten saatavuus on vaikeaa. Koronan vaikutukset palvelutarpeen kasvuun näkyvät arvioiden mukaan viiveellä, mikä saattaa lisätä erityisesti lastensuojelun sijaishuoltopalveluiden tarvetta.

Lasten ja nuorten ennaltaehkäisevien palvelujen kuten kouluterveydenhuollon ja neuvolapalveluiden saatavuus saattaa myös vuonna 2021 kärsiä koronatilanteen vuoksi, mikäli henkilöstöä joudutaan siirtämään koronatyöhön yhtä mittavasti kuin vuonna 2020. Ennaltaehkäisevän palveluvalikoiman monimuotoistumiseen olisi tärkeää panostaa. Kuntaan kaivataan esimerkiksi Icehearts-toimintaa, koska monilta Sipooseen muuttaneilta perheiltä puuttuu oma toimiva verkosto ja/tai arjen tuki.

Keskeiset muutokset toiminnassa ja niiden taloudelliset vaikutukset vuonna 2021

Keväällä 2020 käynnistyneen, nuorten ennaltaehkäiseviin päihde- ja mielenterveyspalveluihin panostavan pilotin arvioidaan tuovan säästöjä myös erikoissairaanhoidon kustannuksiin.

Vuoden 2021 sijaishuollon tarpeen taloudellisia vaikutuksia on haasteellista ennustaa usean lapsen ollessa sijoitusuhan alla jo syksyllä 2020.

Sipoon perheoikeudelliset palvelut siirtyvät sosiaali- ja terveysvaliokunnan päätöksen mukaisesti Itä-Uudenmaan perheoikeudelliseen yksikköön vuoden 2021 alusta.

Toiminnan volyymin kehitys

Tunnusluvut	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**TA 2021**
Kunnassa syntyneiden lasten määrä / alle 12 kk kuntaan muuttuneiden määrä	175/193	176/196	188/200	192/210
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0–17-vuotiaat vuoden aikana	35	36	37	39
Lastensuojeluilmoitukset ja SHL:n mukaiset Yhteydenotot	630	753	650	660
Lastensuojelun ikävakioidut kustannukset,	71	93	95	98

Lapset ja nuoret sis.+ ulk.erät	1 000 €	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TAE VK 2021	TAE KH 2021	TA 2021	TS 2022	TS 2022
Tuloarvio		1 563	1 606	692	692	464	464	464	474	484
Määräraha		-6 235	-6 467	-6 721	-6 021	-6 674	-6 674	-6 674	-6 821	-6 964
Toimintakate	**Netto**	**-4 672**	**-4 861**	**-6 028**	**-5 329**	**-6 210**	**-6 210**	**-6 210**	**-6 347**	**-6 480**
Määrärahan muutos %		-10,3	3,7	3,9	-10,4	-0,7	0,0	0,0	2,2	2,1
Määrärahan muutos euroina		715	-232	-253	700	46	0	0		
Asukkaat	**31.12**	20 666	21 170	21 600	21 600	22 100	22 100	22 100	22 600	23 100
Nettomenot	euroa/asuka	-226	-230	-279	-247	-281	-281	-281	-281	-281
Henkilöstö 31.12.										
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	61	58	60	49	49	49	49		
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-102 213	-111 505	-112 010	-122 878	-136 207	-136 207	-136 207		

Tulosalue: Työikäisen väestön toimintaedellytysten vahvistaminen sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
Vastuuhenkilö: Johtava lääkäri

Toimintaympäristö ja sen muutokset vuosina 2021–2023

Sipoon voimakkaana jatkuva väestönkasvu lisää jatkuvasti palveluiden tarvetta Työikäisten palveluissa. Samanaikaisesti väestön ikääntyminen muodostaa suuren haasteen erityisesti terveyspalveluille. Vuoden 2020 aikana koronapandemia on entisestään lisännyt tätä haastetta kertyneen hoitovelan muodossa. Hoitovelkaa kertyi keväällä 2020 muun muassa avosairaanhoitoon, suun terveydenhuoltoon sekä fysioterapiaan ja muuhun kuntoutukseen. Pandemian jatkumisintensiteetti valtakunnallisesti ja seudullisesti ratkaisee sen, milloin päästään hoitovelan kanssa tasapainoon niin että jonot lyhenevät enemmän kuin pitenevät. Koronapandemiasta aiheutuu rauhallisessakin vaiheessa jatkuvasti lisäkustannuksia mm. suojavarusteiden, testauskustannusten sekä viikonloppu- ja varallaolokorvausten muodossa.

Väestönkasvun lisäksi muuttoliikenteeseen liittyvät ilmiöt ja asuntokannan monipuolistuminen ovat viime vuosina lisänneet palveluiden tarvetta mm. päihde- ja mielenterveyspalveluissa sekä aikuissosiaalityössä. Tämä on aiheuttanut kuormitusta henkilöstölle ja samalla korottanut ostopalvelukustannuksia. Myös koronapandemian mukanaan tuoma lisääntynyt työttömyys on kasvattanut palveluiden tarvetta ja tämä vaikutus tulee näkymään pitkään. Koronaepidemian suoraan aiheuttamia lisäkustannuksia ei ole huomioitu tässä talousarviossa, koska ne vaikuttavat suuresti epidemiatilanteen mukaan, ja lisäksi valtio korvannee osan niistä suoraan.

Maahanmuuttajapalveluissa kunnan perheryhmäkoti lopettaa toimintansa syksyllä 2020. Sen myötä maahanmuuttajapalveluiden henkilöstömäärä vähenee runsaaseen kolmasosaan vuoden 2020 henkilöstömäärästä.

Terveyskeskuksen sairaalassa kuormitus on hiukan rauhoittunut alueellisen kotisairaalan aloitettua toimintansa. Tämä on mahdollistanut sairaalan nimellisen paikkamäärän pienen alentamisen. Samalla pitkään liian alhaisena olleet hoitajamitoituksen suhdeluvut on saatu korjattua. Tästä ennustetaan seuraavan vähenemistä potilasturvallisuusriskeissä ja tehostumista potilaiden kuntoutumisessa.

Väestön kasvu ja ikääntyminen näkyvät myös erikoissairaanhoidon kustannuksissa. Alueellisen kotisairaalan arvioidaan jossain määrin jatkossakin hidastavan erikoissairaanhoidon kustannusten kasvua. Samoin joillakin avosairaanhoidossa käyttöön otetuilla uusilla hoitomenetelmillä ja konsultaatioyhteistyömalleilla pyritään hidastamaan erikoissairaanhoidon tarpeen ja kustannusten lisääntymistä.

Söderkullan vanha terveysasemarakennus suljettiin huonokuntoisena pysyvästi alkukesällä 2020. Uuden sosiaali- ja terveysaseman rakentamista suunnitellaan osana laajempaa yksityistä rakennushanketta. Mikäli hanke etenee suunnitellusti, voisivat uudet tilat tulla sosiaali- ja terveyspalveluiden käyttöön vuonna 2022.

Itäisen Uudenmaan alueellista yhteistyötä suunnitellaan tiivistettävän lähivuosina osana sosiaali- ja terveydenhuollon uudistukseen tähtääviä hankkeita. Jos Itä-Uudenmaan alueellinen apuvälineyksikkö perustetaan suunnitellusti, siirtyy lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälinetoiminta liikkeenluovutuksena HUS Porvoon sairaalalle vuoden 2022 alussa.

Keskeiset muutokset toiminnassa ja niiden taloudelliset vaikutukset vuonna 2021

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS) on talousarviovalmisteluissaan alustavasti laskenut Sipoon erikoissairaanhoitopalveluiden vuoden 2021 kustannuksiksi 22,3 milj. euroa (ilman ensihoitokustannuksia ja kapitaatioperusteisesti laskutettavia palveluja). Tämä tarkoittaa noin 2 milj. euron nousua verrattuna Sipoon vuoden 2020 talousarviossa erikoissairaanhoitopalveluille varattuun määrärahaan, joka oli noin miljoona alle HUS:in palvelusuunnitelman vuodelle 2020. Kehyksissä vuodelle 2021 on huomioitu noin 1 miljoonan nousu erikoissairaanhoidon menoihin, mutta sekin on miljoona euroa HUS:in alustavaa laskelmaa vähemmän. Tässä talousarviossa on huomioitu HUS:in esittämät kustannukset vähennettynä sopeutusohjelmaan sisältyvillä säästöillä. Näin huomattava nousu arvioiduissa erikoissairaanhoitokustannuksissa vaikeuttaa työikäisten palveluiden mahdollisuutta laatia realistinen ja silti annetuissa kehyksissä pysyvä talousarvio.

Asiakasmaksukertymässä on huomioitu lievä aleneminen koronapandemian aiheuttamien rajoitusten takia. Muilta osin koronatilanteen vaikutuksia ei ole pääosin huomioitu talousarviossa.

Perheryhmäkodin sulkemisen ja maahanmuuttajapalveluiden tiivistämisen myötä maahanmuuttajapalveluiden kustannukset pienenevät merkittävästi (0,9 milj. euroa). Tämä näkyy kuitenkin myös vastaavana tulojen pienenemisenä, koska pois jäävät palvelut ovat olleet suoraan ELY:n korvaamia.

Asumispalveluiden kilpailutuksen myötä tullut laskutuskäytännön muutos, jossa vuokramenoja ei enää laskuteta kunnan kautta, vaan asumispalveluyksiköt laskuttavat asiakkaita suoraan, pienentää työikäistenkin palveluissa tuloja 0,2 milj. euroa. Käytäntömuutos aiheuttaa saman vähennyksen myös menoissa, mutta asumispalvelujen kasvaneen asiakasmäärän vuoksi tämä ei näy talousarviossa asumispalveluiden kokonaiskustannusten vastaavana pienenemisenä.

Työikäisten palveluiden kustannukset ovat tässä talousarvioesityksessä 1,1 milj. euroa suuremmat kuin vuoden 2020 talousarviossa, mutta tulot ovat vastaavasti 1,3 milj. euroa pienemmät, minkä takia nettokustannukset ovat 2,4 milj. euroa vuoden 2020 talousarviota suuremmat.

Toiminnan volyymin kehitys

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Perusterveydenhuollon ikävakioidut toimintakulut, euroa/asukas	609	612	610	610
Erikoissairaanhoidon ikävakioidut toimintakulut, euroa/asukas	1131	1 190	1205	1210
Toimeentuloturvan ja työllistämisen ikävakioidut toimintakulut, euroa/asukas	103	102	101	100

Työikäiset sis.+ ulk.erät	1 000 €	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TAE VK 2021	TAE KH 2021	TA 2021	TS 2022	TS 2022
Tuloarvio		3 910	3 307	4 138	3 138	2 797	2 797	2 797	2 859	2 919
Määräraha		-37 137	-38 945	-37 892	-38 591	-38 994	-38 494	-38 494	-39 852	-40 689
Toimintakate	**Netto**	**-33 227**	**-35 638**	**-33 753**	**-35 453**	**-36 196**	**-35 696**	**-35 696**	**-36 993**	**-37 770**
Määrärahan muutos %		4,2	4,9	-2,7	1,8	2,9	-1,3	-1,3	2,2	2,1
Määrärahan muutos euroina		-1504	-1808	1054	-699	-1 102	500	500		
Asukkaat	**31.12.**	20 666	21 170	21 600	21 600	22 100	22 100	22 100	22 600	23 100
Nettomenot	euroa/asuka	-1 608	-1 683	-1 563	-1 641	-1 638	-1 615	-1 615	-1 637	-1 635
Henkilöstö 31.12.										
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	139	133	119	126	114	114	114		
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-267 173	-292 822	-318 418	-306 278	-342 051	-337 665	-337 665		

Erikoissairaanhoito		TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TAE VK 2021	TAE KH 2021	TA 2021	TS 2022	TS 2022
Tuloarvio										
Määräraha		-20 983	-20 485	-21 898	-22 898	-23 994	-23 494	-23 494		
Toimintakate	**Netto**	**-20 983**	**-20 485**	**-21 898**	**-22 898**	**-23 994**	**-23 494**	**-23 494**	**0**	**0**
Määrärahan muutos %		3,2	-2,4	6,9	4,6	9,6	-2,1	-2,1		
Määrärahan muutos euroina		-647	498	-1 413	-1 000	-2 096	500	500		

Tulosalue: Ikäihmisten ja vammaisten hyvinvoinnin ja elämänlaadun edistäminen
Vastuuhenkilö: Palvelujohtaja

Toimintaympäristö ja sen muutokset vuosina 2021–2023

Ikäihmisten määrä jatkaa kasvuaan seuraavina vuosina voimakkaasti. Sipoossa yli 75-vuotiaiden määrä on kasvanut 33,45 % (380 henkilöä) vuosina 2010–2018, mikä asettaa haasteita palvelujen järjestämiselle. Saumaton kuntoutus osastolta kotiin ja kotona auttaa ikäihmisiä asumaan pidempään toimintakykyisenä turvallisesti kotona. Lisäksi erilaiset teknologiset ratkaisut, mm. kotihoidossa käytössä olevat lääkeannosteluautomaatit, lisäävät kotona asuvan turvallisuutta ja tuovat myös henkilöstölle lisäaikaa tehdä useampia kotikäyntejä rauhallisesti.

Palvelunohjaukseen tulleiden huoli-ilmoitusten määrä on kasvanut runsaasti koronatilanteen pitkittyessä. Omaishoitajat ovat myös kuormittuneita, koska usea heistä ei ole halunnut koronaepidemian aikana käyttää lakisääteisiä vapaitaan tai ostaa palveluita kotiin palvelusetelillä. Lisäksi myös ikääntyneiden palveluissa on huomioitava yhä enemmän tämän hetken ilmiöt, kuten turvattomuus, aggressiivisuus, päihteet ja yksinäisyys.

Yli 75-vuotiaiden määrän voimakas kasvu lisää myös apua tarvitsevien muistisairautta sairastavien määrää. Tämä taas vaikuttaa lisääntyvään ympärivuorokautisen hoidon tarpeeseen, koska kaikki muistisairaat ihmiset eivät suurenkaan tuen ja kuntoutuksen avulla koskaan pysty asumaan turvallisesti kotona.

Tämä kaikki tulee vaikuttamaan työntekijöiden tarpeeseen, niin kotihoidossa, ennaltaehkäisevissä palveluissa, kuntoutuksessa kuin päivätoiminnassakin. Tämän vuoksi on huolehdittava työntekijöiden hyvinvoinnista ja kuormittumisen vähentämisestä. Työntekijöiden saatavuus on jo nyt vaikeaa, mm. tällä hetkellä on muutama toimi täyttämättä hakijoiden puuttumisen takia. Rekrytointivaikeuksiin vaikuttavat mm. rajallinen julkinen liikenne ja kaksikielisyysvaatimus.

Keskeiset muutokset toiminnassa ja niiden taloudelliset vaikutukset vuonna 2021

Vammaispalveluihin on vuoden 2020 aikana tullut toistakymmentä uutta asiakasta. Asiakkuuksia on tullut lisää mm. asumispalveluihin, kodin muutostöihin, kuljetuspalveluihin ja henkilökohtaiseen apuun, mikä lisää vammaispalveluiden kustannuksia noin 0,5 milj. eurolla.

Vuoden 2020 alusta vammaisten henkilökohtaisten avustajien palkanmaksu siirtyi kunnan henkilöstötoimistosta ulkopuoliselle toimijalle. Se lisää kustannuksia noin 0,06 milj. eurolla vuodessa.

Tehostetun palveluasumisen kilpailutuksella oli vaikutusta kustannusten nousuun keskimäärin 7 %, kustannusvaikutus on vuositasolla noin 0,16 milj. euroa nykyisillä ostopalvelupaikoilla. Lisäksi kilpailutuksessa asukkaiden vuokranmaksu siirtyi palveluntuottajan hoidettavaksi. Tämän takia ostopalveluiden vuokratulokertymä väheni noin 0,3 milj. euroalla, mutta vastaavasti menot vähenivät saman verran.

Omaishoidossa määrärahan lisätarve on uusien asiakkuuksien takia noin 0,06 milj. euroa. Siitä maksetun tuen osuus on 0,04 milj. euroa ja palveluseteleiden osuus 0,02 milj. euroa.

Lisätään tehostetun palveluasumisen paikkoja vastaamaan todellista tarvetta. Vuodelle 2021 lisätään 4–6 paikkaa.

Toiminnan volyymin kehitys

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Vanhuspalveluiden ikävakioidut toimintakulut, euroa/asukas	658	712	710	720
Vammaisten ikävakioidut toimintakulut, euroa/asukas	325	346	350	352

Ikääntyneet ja vammaiset sis.+ ulk.erät	1 000 €	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TAE VK 2021	TAE KH 2021	TA 2021	TS 2022	TS 2022
Tuloarvio		3 031	3 184	3 099	3 019	2 761	2 761	2 761	2 822	2 881
Määräraha		-18 079	-19 451	-20 097	-19 417	-20 807	-20 807	-21 007	-21 265	-21 712
Toimintakate	**Netto**	**-15 048**	**-16 267**	**-16 998**	**-16 398**	**-18046**	**-18 046**	**- 18 246**	**-18 443**	**-18 831**
Määrärahan muutos %		9,3	7,6	3,3	-3,4	3,5	0,0	1	2,2	2,1
Määrärahan muutos euroina		-1545	-1372	-646	680	-710	0	-200		
Asukkaat	**31.12.**	20 666	21 170	21 600	21 600	22 100	22 100	22 100	22 600	23 100
Nettomenot	euroa/asuka	-728	-768	-787	-759	-817	-817	-826	-816	-815
Henkilöstö 31.12.										
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	134	136	139	135	143	143	143		
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-134 918	-143 022	-144 584	-143 830	-145 505	-145 505	-146 904		

Tulosalue: Ruokapalvelut
Vastuuhenkilö: Ruokapalvelupäällikkö

Keskeiset muutokset toiminnassa vuosina 2021–2023

Nikkilän koulukeskuksen keittiön saneeraus Cook & Chill -toimintaa varten valmistuu syyskuussa 2021, jolloin ruoanvalmistus keittiössä käynnistyy uudelleen. Jatkossa keittiö valmistaa ruokaa Nikkilän Sydämeen, Wessman-talon ruokasaliin sekä Sipoonlahden kouluun. Myös Jokipuiston koulun keittiösaneeraus valmistuu syksyn 2021 aikana.

Sote-aseman keittiössä siirrytään osittain hyödyntämään Cook & Chill -toimintamallia. Kesän 2021 aikana saneerataan loput niistä Pohjois-Sipoon koulujen ja päiväkotien keittiöistä, joissa Cook & Chill -toimintamalli on päätetty ottaa käyttöön.

Digitaalinen ruokajätteen seurantajärjestelmä otetaan käyttöön. Järjestelmän avulla saadaan seurattua sekä linjastojätteen määrää että valmistuksessa syntyvä hukkaa.

Kasvis- ja vegaaniruoan osalta ruokaohjeiden kehittäminen jatkuu.

Valtioneuvoston julkisiin hankintoihin hyväksytyn periaatepäätöksen mukaisesti Sipoon Ruokapalvelut-yksikössä huomioidaan edelleen tarjottavan ruuan kotimaisuusaste ottaen huomioon ympäristön kannalta hyvät viljelymenetelmät, eläinten hyvinvointi ja terveys sekä elintarviketurvallisuus.

Puistoruokailu aloitetaan Söderkullassa ja Nikkilässä kesällä 2021. Toiminnan järjestämisestä vastaa sivistysosasto ja toimintaan varataan 15 000 euroa.

Keskeiset muutokset toiminnassa ja niiden taloudelliset vaikutukset vuonna 2021

Tulot vähenevät noin 0,04 milj. e vuodessa, kun Kårkullan yksikkö ei enää osta ruokaansa kunnalta.

Sisäiset vuokrat lisääntyvät 0,105 milj. euroa vuodessa. Kuntalan keittiön ja ruokasalin osuus on noin 0,02 milj. euroa, ja loput ovat yleisiä vuokrankorotuksia.

Ostopalveluissa hinnannousua noin 0,05 milj. euroa (mm. pk keittiötunnit, kone ja laitehuollot).

Sotetalon keittiön toimintatapamuutoksen vaikutus vähentää menoja noin 0,083 milj. euroa.

Toiminnan volyymin kehitys

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Keittiöt, valmistus + jakelu	3+29	3+25	3+25	3+23
Kouluruokailuun osallistujat	555 628	617 858	591 855	614 572
Suoritteet, kaikki	1 007 343	1 125 140	1 070 578	1 014 032
Kustannus/suorite koulussa, Lukkari, euroa	2,59	2,48	2,79	2,46
Kouluruokailuun osallistujat keskimäärin/päivä	2 955	3 254	3 165	3 269
Koululounaan kustannus, euroa	2,84	2,50	2,65	2,70
Päiväkotilounaan kustannus, euroa	2,52	2,93	3,25	2,85

Ruokapalvelu sis.+ ulk.erät	**1 000 €**	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**TPE 2020**	**TAE VK 2021**	**TAE KH 2021**	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2022**
Tuloarvio		3 474	3 326	3 734	3 410	3 615	3 615	3 615	3 695	3 772
Määräraha		-3 109	-3 101	-3 480	-3 156	-3 615	-3 615	-3 615	-3 695	-3 772
Toimintakate	**Netto**	**365**	**225**	**254**	**254**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Määrärahan muutos %		-2,4	-0,3	12,2	-9,3	3,9	0,0	0,0	2,2	2,1
Määrärahan muutos euroina		75	8	-379	324	-135	0	0		
Asukkaat	**31.12.**	20 666	21 170	21 600	21 600	22 100	22 100	22 100	22 600	23 100
Nettomenot	euroa/asuka	-18	-11	-12	-12	0	0	0	0	0
Henkilöstö 31.12. Työpanos laskennallisina virkoina	htv	32	32	35	29	35	35	35		
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-97 156	-96 894	-99 417	-108 828	-103 287	-103 287	-103 287		

3.5 Sivistysvaliokunta

Vastuualue: Koulutus, varhaiskasvatus ja vapaa-ajantoiminta
Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja

Sivistysvaliokunnan tuottamien sivistys- ja hyvinvointipalveluiden keskeisenä tehtävänä on luoda ja ylläpitää kuntalaisten hyvinvointia, tarjota mahdollisuudet elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen sekä aktiiviseen kansalaistoimintaan demokraattisessa yhteiskunnassa. Samalla ne ovat yhteiskunnan keskeisimpiä syrjäytymistä ennalta ehkäiseviä palveluita.

Toimintaympäristö ja sen muutokset vuosina 2021–2023

Opetus- ja kulttuuriministeriössä valmistellaan hanketta oppivelvollisuuden laajentamiseksi. Hanke koskee perusopetuksen jälkeistä koulutusta ja tavoitteena on, että jokainen peruskoulun päättävä suorittaa toisen asteen koulutuksen. Oppivelvollisuusikää esitetään korotettavaksi 18 ikävuoteen.

Oppivelvollisuusiän noston lisäksi hankkeessa esitetään, että opetus olisi oppivelvolliselle maksutonta tutkinnon suorittamiseen asti. Myös kaikki toisen asteen opiskelussa tarvittavat välttämättömät oppimateriaalit ja välineet olisivat uudistuksen jälkeen oppivelvolliselle maksuttomia. Opetuksen maksuttomuus tarkoittaisi myös tarpeellisia koulukuljetuksia ja riittävää ravintoa sekä joissakin tapauksissa myös asumista.

Oppivelvollisuuden laajentaminen tullee asiasta annetun esityksen mukaisesti voimaan porrastetusti siten, että se koskee ensimmäiseksi vuonna 2021 perusopetuksen oppilaita, jotka suorittavat päätökseen perusopetuksen oppimäärän.

Valtakunnan hallitus on ilmoittanut, että se tulee esittämään lakimuutosta, jolla lasketaan nykyisin voimassa olevia varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja. Muutos tullee heikentämään sivistysvaliokunnan toimintatuloja.

Nikkilän sydämeen valmistuu keväällä 2021 uudet opetustilat, jotka on suunniteltu perusopetuksen vuosiluokkien 1–6 käyttöön. Kiinteistöön valmistuva uusi liikuntasali toimii syksystä 2021 alkaen ylioppilaskirjoitusten järjestelypaikkana. Jokipuiston koulun peruskorjaus jatkuu ja koulu otetaan käyttöön syksyllä 2022. Tästä syystä ainakin osa opetuksesta joudutaan järjestämään väliaikaisissa tiloissa.

Varhaiskasvatuksen tiloja tarkastellaan vuoden 2020 lopulla valmistuneen palveluselvityksen pohjalta. Sipoon kunta jatkaa vuonna 2010 käyttöön otetun kotihoidontuen kuntalisän maksamista entisellä tasollaan (200 €/kk).

Sipoon opisto tiivistää toimintaansa kunnan omistamissa kiinteistössä. Söderkullassa se siirtyy yhdessä nuorisotoimen kanssa samaan kiinteistöön. Toimenpiteellä vähennetään sisäisiä vuokramenoja ja luodaan synergiaetuja eri toimintojen kesken.

Keskeiset muutokset toiminnassa ja niiden taloudelliset vaikutukset vuonna 2021

Kunnanhallituksen KH 24.8.2020 antaman vuoden 2021 talousarvion kehyksen mukaan sivistysvaliokunnan tuloslaskelman mukainen toimintakate on 54 068 000 €.

Sisäiset erät nousevat vuonna 2021sekä sisäisten vuokrien että ruokapalveluiden osalta. Vaikka mm. kaikille perusopetuksen oppilaille ja opetushenkilöstölle on vuonna 2020 pystytty tarjoamaan henkilökohtaiset kannettavat päätelaitteet, tietohallintopalveluiden kustannukset pysyvät vuoden 2020 tasolla.

Koska valtiovalta ei ole ilmoittanut tarkemmin oppivelvollisuuden pidentämisestä aiheutuvien lisäkustannusten suuruutta, niitä ei ole huomioitu sivistysvaliokunnan vuoden 2021 talousarviossa.

Strategian toteuttaminen, sitovat tavoitteet vuodeksi 2021

Valtuustokauden tavoite	Sitova tavoite 2021	Mittari
Sivistysosasto Kehitämme palveluita yhdessä asiakasta kuunnellen.	Asiakaspalveluiden kehittämisessä hyödynnetään digitaalisuutta huomioiden esteettömyys.	Uusien ja uudistettujen digitaalisten palveluiden määrä on suurempi kuin vuonna 2020.
Varhaiskasvatus Kehitämme palveluita yhdessä asiakasta kuunnellen.	Asiakastyytyväisyyskyselyn vakiinnuttaminen ja kehittäminen.	Asiakastyytyväisyyskysely suoritettu ja sen pohjalta laadittu kehittämissuunnitelma.
Työtekijöiden hyvinvointiin ja johtamisen muutokseen panostetaan.	Esimiesten johtamistaitojen kehittäminen.	Järjestetyn johtamiskoulutuksen määrä on suurempi kuin vuonna 2020.
Sipoossa koulutus, esiopetus ja varhaiskasvatus ovat korkeatasoisia ja lähellä perheitä.	Esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä kehitetään tavoitteena lapsen eheä kasvun ja oppimisen polku.	Esi- ja alkuopetuksen kehittämissuunnitelma laadittu.
Koulutuspalvelut Teemme hyvinvointia tukevaa ennaltaehkäisevää työtä kaikilla toimialoillamme.	Oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvoinnin ja viihtyvyyden systemaattinen ja suunnitelmallinen seuranta ja kehittäminen osana koulujen yhteisöllistä oppilas- ja opiskelijahuoltoa.	Oppilaille teetetään lukuvuosittain hyvinvointia mittaava kysely ja koulun yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä valitsee tulosten perusteella kehittämiskohteet.
Sipoossa koulutus, esiopetus ja päivähoito ovat korkeatasoisia ja lähellä perheitä.	Yhteis-, samanaikais- ja tiimiopettajuutta toteutetaan jokaisessa koulussa.	Oppilaitoksessa kaikki opettajat ovat toimineet yhteis-, samanaikais- ja tiimiopettajana säännöllisesti lukuvuoden aikana lukuvuosisuunnitelmassa määritetyllä tavalla.

Teemme hyvinvointia tukevaa ennaltaehkäisevää työtä kaikilla toimialoillamme.	Oppilaiden koulupäivät ovat toiminnallisia ja oppimisympäristöjä laajennetaan luokkahuoneen ulkopuolelle.	Jokainen koulu ja oppilaitos arvioi tavoitteen toteutumista lukuvuosisuunnitelmassa määritetyllä tavalla.
Kehitämme palveluita yhdessä asiakasta kuunnellen. Kehitämme palvelujamme aktiivisesti yhdessä asukkaiden ja muiden asiakkaiden kanssa.	Asukkaat ja palveluntuottajat otetaan mukaan Söderkullan kulttuuri- ja sivistyskeskuksen toiminnan suunnittelussa.	Palveluntuottajille järjestetään palautekysely.
Työtekijöiden hyvinvointiin ja johtamisen muutokseen panostetaan.	Vuonna 2020 käyttöön otetun resurssienjakomallin käyttöä jatketaan ja jatkokehitetään, mikä lisää yhdenvertaisuutta eri toimipaikkojen välillä.	Resurssienjakomalli kommunikoidaan koulutuspalveluiden henkilöstölle, henkilöstön palautteen mukaisesti resurssienjakomallia kehitetään siten, että jatkokehityksessä näkyy lisääntynyt yhdenvertaisuus eri toimipaikkojen välillä.
Vapaa-aikapalvelut Teemme hyvinvointia tukevaa ennaltaehkäisevää työtä kaikilla toimialoillamme.	Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluyksiköt kehittävät palvelutarjontaa erityisesti etä- ja verkko-osallistumismahdollisuuksien osalta. Kehittämistoimenpiteiden tavoitteena on saavutettavuuden parantaminen, joustavuuden lisääminen sekä toimintavarmuuden takaaminen vaihtelevissa olosuhteissa.	Kirjastopalveluiden tapahtumien streamaus ja taltiointi verkkoalustalle on sujuvaa ja säännöllistä. Kulttuuripalvelut järjestävät taiteen perusopetusta myös etäpalveluna. Liikuntapalvelut tarjoavat hyvinvointineuvontaa myös etäpalveluna. Nuorisopalvelut kehittävät yhteistyötä koulujen kanssa, luoden valmiin toimintamallin etäopiskelun tukemiseksi. Opiston tuntimäärästä etäopetuksen osuus lisääntyy ja näin monipuolistamme kurssitarjontaa ja parannamme saavuttavuutta.
	Ehkäisevän päihdetyön suunnitelman laatiminen ja suunnitelman täytäntöönpano.	Suunnitelma laadittu ja suunnitelman konkreettiset toimenpiteet aloitettu.

Riskianalyysi

Suurimmat riskit liittyvät kiinteistöjen kuntoon. Erityisesti koronaepidemian eteneminen vaikeuttaa talouden toteutumisen arviointia varhaiskasvatuksen ja vapaa-aikatoiminnan tulojen osalta. Asiakasmäärät voivat heilahdella suurestikin, mikäli epidemiatilanne vaikeutuu nykyisestä. Koulukuljetusten kulujen mahdollinen kasvu aiheuttaa osaltaan merkittävän taloudellisen riskin.

SITOVAT TALOUSTAVOITTEET VUONNA 2021
SITOVUUSTASO TOIMINTAKATE

sis.+ ulk.erät 1 000€	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	VK 2021	KJ 2021	TAE 2021	TA 2021
TULOT	3 960	3 676	3 506	**3 779**	**3 779**	**3 779**	**3 779**
MENOT	- 55 936	- 57 579	- 57 259	**- 57 847**	**- 57 472**	**- 57 472**	**- 57 632**
TOIMINTAKATE	- 51 976	- 53 902	- 53 753	**- 54 068**	**- 53 693**	**- 53 693**	**- 53 853**
Menot euroa/asukas	- 2 773	- 2 666	- 2 651	**- 2 618**	**- 2 601**	**- 2 601**	**- 2 608**

TOIMINTAKTATE TULOSALUEITTAIN

sis.+ ulk.erät 1 000€	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	VK 2021	KJ 2021	TAE 2021	TA 2021
Hallintopalvelut	**- 344**	**- 260**	**- 260**	**- 420**	**- 420**	**- 420**	**- 420**
Varhaiskasvatuspalvelut	**- 15 261**	**- 16 356**	**- 16 206**	**- 16 159**	**- 15 989**	**- 15 989**	**- 16 099**
Koulutuspalvelut	**- 30 632**	**- 31 226**	**- 31 226**	**- 31 552**	**- 31 489**	**- 31 489**	**- 31 539**
Kultuuri-, vapaa-aika- ja liikuntapalvelut	**- 5 739**	**- 6 061**	**- 6 061**	**- 5 937**	**- 5 795**	**- 5 795**	**- 5 795**

sis.+ ulk.erät 1 000 €	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TAE VK 2021	TAE KH 2021	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Tuloarvio	4 235	3 960	3 676	3 506	3 779	3 779	3 779	3 862	3 943
Määräraha	-55 255	-55 936	-57 579	-57 259	-57 847	-57 472	-57 632	-59 120	-60 361
Toimintakate Netto	**-51 020**	**-51 976**	**-53 902**	**-53 753**	**-54 068**	**-53 693**	**-53 853**	**-55 257**	**-56 418**
Määrärahan muutos %	5,9	1,2	2,9	-0,6	0	-1	0		
Määrärahan muutos euroina	-3 093	-681	-1 643	320	0	-1	0		
Toimintakatteen muutos %	7,4	1,9	3,7	-0,3	-84	-239	-180		
Toimintakatteen muutos euroina	3 494	956	1 927	-149	-100	-326	-230		
Asukkaat 31.12.	20 666	21 170	21 600	21 600	22 100	22 100	22 100	22 600	23 100
Nettomenot euroa/asukas	-2 469	-2 455	-2 495	-2 489	-2447	-2430	-2437		
Henkilöstö 31.12.									
Työpanos laskennallisina virkoina htv	645	644	644	633	599	598,5	598,5		
Toimintakulut yhteensä euroa/htv	-85 667	-86 857	-89 408	-90 457	-96 572	-96 027	-96 294		
Toimintakulut	**-55 254**	**-55 936**	**-57 579**	**0**	**-57 847**	**-57 472**	**-57 632**	**-59 120**	**-60 361**
Ulkoiset kulut	**-39 130**	**-38 748**	**-38 777**	**0**	**-39 340**	**-38 965**	**-39 125**	**-40 206**	**-41 050**
Sisäiset kulut	**-16 124**	**-17 188**	**-18 802**		**-18 507**	**-18 507**	**-18 507**	**-18 914**	**-19 311**
Henkilöstökulut	-28 633	-28 865	-29 172		-29 613	-29 444	-29 604		
Palveluiden ostot	-5 630	-4 327	-4 144		-4 365	-4 365	-4 365		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 657	-1 417	-1 179		-1 104	-1 104	-1 104		
Avustukset	-2 796	-3 860	-4 072		-4 093	-3 942	-3 942		
Muut toimintakulut	-414	-280	-210		-166	-111	-111		
Toimintatuotot	**4 235**	**3 958**	**3 676**	**0**	**3 779**	**3 779**	**3 779**	**3 862**	**3 943**
Ulkoiset tuotot	**4 231**	**3 958**	**3 676**	**0**	**3 779**	**3 779**	**3 779**	**3 862**	**3 943**
Sisäiset tuotot	**4**								
Myyntituotot	1 008	1 124	934		1 120	1 120	1 120		
Maksutuotot	2 407	2 191	2 191		1 981	1 981	1 981		
Tuet ja avustukset	664	516	464		583	583	583		
Muut toimintatuotot	152	128	87		95	95	95		

Tulosalue: Hallintopalvelut
Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja

Toimintaympäristö ja sen muutokset vuosina 2021–2023

Sivistyshallinnon keskeisenä tehtävänä on tukea muiden sivistysosaston tulosalueiden toimintaa yhteistyössä kunnan talous- ja hallintopalveluiden kanssa. Hallintoa kehitetään yhteistyössä sekä sivistysosaston tulosalueiden kanssa että kunnan yleishallinnon kanssa.

Keskeiset muutokset toiminnassa ja niiden taloudelliset vaikutukset vuonna 2021

Hallintopalveluiden henkilöstömenot on tarkistettu vuoden 2021 alusta vastaamaan todellista henkilöstörakennetta. Sipoonlahden koulun rakennusprojektissa työskennellyt kiinteistön suunnitteluun ja käyttöönottoon liittyvien tehtävien hoidosta vastaava erityissuunnittelija on siirretty hallintopalveluihin. Tehtävänkuvaa on laajennettu siten, että siihen kuuluu jatkossa koko sivistysosaston käytössä oleviin kiinteistöihin liittyvät asiat. Toimenpiteellä ei ole vaikutusta koko sivistysvaliokunnan talousarvioon.

Hallintopalvelut tekevät yhteistyöstä kunnan kuntouttavan työtoiminnan kanssa vahtimestaripalveluiden kehittämisessä.

Hallintopalvelut sis.+ ulk.erät	**1 000 €**	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**TPE 2020**	**TAE VK 2021**	**TAE KH 2021**	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**
Tuloarvio		108	0	0	0					
Määräraha		-458	-344	-260	-260	-420	-420	-420	-429	-438
Toimintakate	**Netto**	**-350**	**-344**	**-260**	**-260**	**-420**	**-420**	**-420**	**-429**	**-438**
Määrärahan muutos %		6,5	-25,0	-24,2	-0,2	61,1	0,0	0,0	2,2	2,1
Määrärahan muutos euroina		-28	114	83	0	-160	0	0		
Asukkaat	31.12.	20 666	21 170	21 600	21 600	22 100	22 100	22 100	22 600	23 100
Nettomenot	euroa/asukas	-17	-16	-12	-12	-19	-19	-19	-19	-19
Henkilöstö 31.12.										
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	3	2	2	2	3	3	3		
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-152 667	-171 850	-130 200	-130 000	-139 867	-139 867	-139 867		

Tulosalue: Varhaiskasvatuspalvelut
Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatuspäällikkö

Toimintaympäristö ja sen muutokset vuosina 2021–2023

Varhaiskasvatuksessa laadittiin vuonna 2020 palveluselvitys, jossa tarkastellaan kunnan varhaiskasvatuksen palvelurakennetta. Sen pohjalta varhaiskasvatuksen palvelurakennetta kehitetään asiakaslähtöisesti. Kehittämistyön tavoitteena on palveluiden korkeatasoisuus ja kustannustehokkuus. Kunnallisen ja kunnan alueella toimivan yksityisen varhaiskasvatuksen yhteistyötä tiivistetään ja monipuolistetaan mahdollisuuksien mukaan.

Keskeiset muutokset toiminnassa ja niiden taloudelliset vaikutukset vuonna 2021

Hallitus on ilmoittanut valtion vuoden 2021 talousarvioesityksen valmistelun yhteydessä, että varhaiskasvatusmaksuja tullaan alentamaan vuonna 2021. Toimenpiteen kustannusvaikutukset selviävät vasta, kun asiaa koskeva lakimuutos (Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista) on hyväksytty eduskunnassa.

Toiminnan volyymin kehitys

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Kunnan kustantama varhaiskasvatus, lapsia päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa	794	805	740	760
Lapset, joille kunta on myöntänyt palvelusetelin varhaiskasvatukseen	153	149	180	150
Kelan yksityisen hoidon tukea saaneet lapset	139	143	120	120
Varhaiskasvatus yhteensä	1 086	1 097	1 040	1030
Varhaiskasvatuksen osuus 1–6-vuotiaista, %	73	81	80	80
Väestön 1–6-vuotiaat 31.12. (Facta, kuntarekisteri)	1 481	1 358	1 300	1290
0–6-vuotiaat kunnassa 31.12. (Facta, kuntarekisteri)	1 649	1 533	1 480	1470
Esikouluikäisiä kunnassa	245	295	220	220
Lapsipaikat kunnallisessa päivähoidossa	904	1 029	1 050	1050
Lapsipaikat palvelusetelipäiväkodeissa	179	294	250	250
Lapsipaikat ostopalvelupäiväkodeissa	0	0	0	0
Kustannukset/paikka, kunta, euroa	11 608	11 432		
Kustannukset/paikka, ostopalvelu, euroa	11 384	0		

Varhaiskasvatuspalvelut sis.+ ulk.erät	1 000 €	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TAE VK 2021	TAE KH 2021	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Tuloarvio		1 598	1 431	1 400	1 230	1 400	1 400	1 400	1 431	1 461
Määräraha		-16 929	-16 692	-17 756	-17 436	-17 559	-17 389	-17 499	-17 945	-18 322
Toimintakate	**Netto**	**-15 331**	**-15 261**	**-16 356**	**-16 206**	**-16 159**	**-15 989**	**-16 099**	**-16 515**	**-16 861**
Määrärahan muutos %		2,8	-1,4	6,4	-1,8	-1,1	-1,0	-0,3	2,2	2,1
Määrärahan muutos euroina		-469	237	-1 063	320	-123	0	-110		
Asukkaat	31.12.	20 666	21 170	21 600	21 600	22 100	22 100	22 100	22 600	23 100
Nettomenot	euroa/asukas	-742	-721	-757	-750	-731	-723	-728		
Henkilöstö 31.12.										
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	240	223	225	224	216	216	216		
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-70 538	-74 852	-78 913	-77 839	-81 292	-80 505	-81 014		

Tulosalue: Koulutuspalvelut
Vastuuhenkilö, lukiokoulutus: Sivistysjohtaja
Vastuuhenkilö, suomenkieliset koulutuspalvelut: Opetuspäällikkö
Vastuuhenkilö, ruotsinkieliset koulutuspalvelut: Opetuspäällikkö

Koulutuspalvelut vastaavat perusopetuksen ja lukiokoulutuksen lisäksi koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnasta sekä oppilas- ja opiskelijahuollosta.

Toimintaympäristö ja sen muutokset vuosina 2021–2023

Toimitiloihin liittyvät muutokset

Nikkilän Sydämen laajennus valmistuu keväällä 2021 ja ajateltu käyttöönotto on syksyllä 2021. Nikkilän Sydämeen valmistuu tilat noin 300 uudelle oppilaalle. Tilat on suunniteltu pääsääntöisesti soveltuviksi vuosiluokkien 0–6 oppilaille. Samalla valmistuu myös uusi liikuntasali, joka korvaa vanhan C-rakennuksen liikuntasalin. Jatkossa yo-kirjoitukset pidetään kyseisessä liikuntasalissa, mikä vapauttaa Blåa hallenin muulle käytölle.

Talman koulun piha-alueen perusparannus on tehty kesällä 2020 ja koulun lisätilat saadaan tämänhetkisen aikataulun perusteella käyttöön loppusyksystä 2021.

Jokipuiston koulun tilat valmistuvat kokonaisuudessaan keväällä 2022. Koulun toiminta voi siirtyä remontoituihin tiloihin syyslukukaudella 2022, jolloin Wessman-talo vapautuu muuhun käyttöön.

Toimintaan liittyvät muutokset

- Opetustoiminta

  Jokaisella oppilaalla ja opettajalla on henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitettu kannettava tietokone. Laitekanta mahdollistaa digitalisaation käytön lisäämisen opetuksessa.

  Oppilasmääriin ei odoteta suuria muutoksia koulujen osalta. Oppilasmäärän arvioidaan kasvavan noin 0–30 oppilaalla/lukuvuosi. Alueiden välille muodostuu oppilasmäärien suhteen eroa riippuen siitä, muuttaako alueelle uusia asukkaita. Kasvua odotetaan lähinnä Nikkilän ja Söderkullan taajama-alueille riippuen kaavoitustilanteesta.

  Esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä kehitetään ja lisätään. Tavoitteena on luoda lapselle eheä kasvun ja oppimisen polku.

- Oppilashuolto

  Nikkilässä että Söderkullassa on koulukeskukset, joissa samassa rakennuksessa toimii sekä suomen- että ruotsinkielinen koulu. Oppilashuollon tärkeänä tehtävänä on olla näissä uudenlaisissa kouluyhteisöissä mukana varmistamassa ja vahvistamassa oppilaiden psykososiaalista turvallisuutta ja luomassa oppilaiden osallisuutta vahvistavaa toimintakulttuuria sekä kehittämässä koulujen keskinäistä yhteistyötä.

  Oppilashuollon henkilöstöllä on valmius ja osaaminen tarjota tukipalveluja oppilaille myös etäyhteyksillä.

Keskeiset muutokset toiminnassa ja niiden taloudelliset vaikutukset vuonna 2021

Sivistysvaliokunnan määrärahaan lisätään 50 000 euroa ja näin valiokunta voi tehdä maltillisen korotuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan maksuihin.

- Opetustoiminta

  Syksyllä 2019 tehdyn perusopetuksen resurssijaon uudistuksen taloudelliset vaikutukset alkavat näkyä osittain syksyllä 2020 ja kokonaisuudessaan vuoden 2021 aikana. Perusopetuksen puolella on vähennetty opetus- ja ohjaajatunteja, jotta palkkakustannusten kasvu saadaan hillittyä.

  Sisäisten kulujen osalta kouluruokailun kokonaiskustannukset laskevat hieman johtuen siitä, että Wessman-talon ruokala ei ole käytössä ja ruokailu on keskitetty Nikkilän Sydämeen.

  Valtion hallitus valmistelee oppivelvollisuuden pidentämistä siten, että jatkossa oppivelvollisuus päättyy henkilön täyttäessä 18 vuotta. Hallituksen tavoitteena on, että uudistus tulee voimaan porrastetusti lukuvuoden 2021–2022 alussa siten, että uudistus koskee keväällä 2021 perusopetuksen päättäviä oppilaita. Uudistusten kustannusvaikutuksista ei ole vielä tarkkaa tietoa. Hallitus on ilmoittanut, että kunnille korvataan uudistuksesta aiheutuvat kustannukset. Tästä syystä talousarvioesityksessä ei ole huomioitu uudistuksesta aiheutuvia kustannuksia.

- Oppilashuolto

  Oppilashuollon toimintamalleja ja työtapoja kehitetään nykyisillä taloudellisilla resursseilla.

Toiminnan volyymin kehitys

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Peruskoulut + lukiot	15+2	15+2	15+2	15+2
Oppilaat, peruskoulu	2 612	2610	2637	2640
Opiskelijat, lukio	335	349	348	348
Kustannus/lukio-opiskelija, euroa	9 029	9 038	9 364	9420
Kustannus/peruskouluoppilas, euroa	10 530	10 857	10 172	10200
Kokonaisviikkotuntimäärä, peruskoulu	5 064	5 096	4905	4910
Kokonaisviikkotuntimäärä, lukiot	629	642	629	629
Kokonaisvuosiviikkotuntimäärä/oppilas	1,87	1,96	1,86	1,86
Kurssit/opiskelija	1,88	1,83	1,83	1,83
Opettajien sijaisten palkkakustannus, euroa	677 000	620 000	650 000	650000
Aamu- ja iltapäivätoiminta, lapset	413	375	360	360

Koulutuspalvelut sis.+ ulk.erät	1 000 €	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TAE VK 2021	TAE KH 2021	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Tuloarvio		1 943	1 903	1 674	1 674	1 660	1 660	1 660	1 697	1 732
Määräraha		-31 633	-32 535	-32 900	-32 900	-33 212	-33 149	-33 199	-33 943	-34 655
Toimintakate	**Netto**	**-29 690**	**-30 632**	**-31 226**	**-31 226**	**-31 552**	**-31 489**	**-31 539**	**-32 246**	**-32 923**
Määrärahan muutos %		7,0	2,9	1,1	0,0	0,9	-0,2	0,0	2,2	2,1
Määrärahan muutos euroina		-2 079	-902	-364	-1	-312	0	-50		
Asukkaat	31.12.	20 666	21 170	21 600	21 600	22 100	22 100	22 100	22 600	23 100
Nettomenot	euroa/asukas	-1 437	-1 447	-1 446	-1 446	-1 428	-1 425	-1 427		
Henkilöstö 31.12.										
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	356	370	367	358	325	325	325		
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-88 857	-87 933	-89 644	-91 899	-102 191	-101 997	-102 151		

Tulosalue: Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut
Vastuuhenkilö: Vt. kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö

Toimintaympäristö ja sen muutokset vuosina 2021–2023

- Yleistä

  Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden yksikköön kuuluvat Sipoon opisto sekä kulttuuri-, kirjasto-, liikunta- ja nuorisopalvelut. Yksikön toiminnan kautta kuntalainen voi kehittää itseään, lisätä osaamistaan, edistää hyvinvointiaan ja kokea yhteenkuuluvuutta. Toiminnalla on merkittävä vaikutus yksinäisyyden ja syrjäytymisen ehkäisyssä.

Kunnan asukasmäärän kasvu on haaste kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluille. Palvelujen kysyntä kasvaa ja ennaltaehkäisevän toiminnan merkitys myös taloudellisessa mielessä lisääntyy. Harrastamismahdollisuuksien lisääminen ja monipuolistaminen on siksi kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen yhteinen ja keskeinen tavoite.

Kuntatalous on nyt valtakunnallisesti poikkeuksellisen haasteen edessä myös Sipoossa. Kulttuuri- ja vapaa-aikayksiköt priorisoivat ja kohdentavat toimintaansa, jotta ne pystyvät vastaamaan kasvavaan palvelutarpeeseen.

- Kirjastopalvelut

  Kirjastot ovat kaikille avoimia ja maksuttomia kohtaamisen paikkoja monipuolisine palveluineen. Kirjastot ovat valtakunnallisesti merkittäviä lukutaidon kehittäjiä ja digitaitojen opastajia. Kirjastojen ydintehtävien merkitys sekä tehtävä monipuolisten ja laaja-alaisten palvelujen tuottajana lisääntyy.

  Lukemisen edistäminen ja digitaitojen tukeminen ovat tehtäviä, joiden toteuttaminen edellyttää riittävän määrän osaavaa henkilökuntaa. Vuonna 2020 alkanut koronaepidemia sulki kirjastotilat ja käynnisti edelleen jatkuvan palvelumuotoilun. Tämä työ värittää seuraavia vuosia. Samalla kun sekä palveluja että kykyä reagoida muuttuvaan tilanteeseen ylläpidetään erilaisin turvajärjestelyin, on palvelukehityksen jatkuttava. Tilojen merkitys on edelleen suurta, mutta rinnalle tarvitaan kehittyneempiä e-aineistoja ja verkkopalveluita. Tapahtumia pitää pystyä tuottamaan ketterästi uudella tavalla etänä ja läsnä niin, että tilaisuuksien elämyksellisyys säilyy. Yhteistyö sivistysosaston tulosalueiden, kunnan osastojen ja yksiköiden välillä sekä muiden yhteistyökumppaneiden kanssa korostuu kiristyvässä taloustilanteessa.

- Kulttuuripalvelut

  Sipoon kulttuurisuunnitelma on hyväksytty. Painopisteet toiminnassa ovat kaksikelisyys, luonto ja rakennettu ympäristö, monipuolinen kulttuuritarjonta ja niiden hyvä saavutettavuus sekä yhteistyö ja yhteisöllisyys.

  Kulttuuripalvelut toteuttaa yhdessä paikallisten yhdistysten ja muiden yhteistyötahojen kanssa näihin painopisteisiin liittyviä tilaisuuksia ja tapahtumia. Pandemian aiheuttaman poikkeustilanteen seurauksena vuosi 2021on tapahtumatuotannon, taideopetuksen ja erityisesti luovien alojen toimijoiden toimeentulon kannalta hyvin hankala. Useita vuodelle 2020 suunniteltuja tapahtumia on siirretty ensi vuodelle. On epävarmaa, voidaanko niitä turvallisesti toteuttaa. Kulttuuripalvelut pyrkivät luovasti, turvallisesti ja yhteistyössä eri tahojen kanssa järjestämään esim. ulkoilmassa tai digitaalisesti toteutettuja tapahtumia, jotka mahdollistavat kuntalaisten osallistumisen. Taiteen perusopetuksessa hyödynnettiin jo keväällä 2020 digitaalisia palveluita etäopetuksessa.

- Liikuntapalvelut

  Ulkoilubuumin myötä ulkoilu- ja virkistysalueiden ylläpidon ja perusparannuksen tarve on kasvanut voimakkaasti aiempiin vuosiin verrattuna. Toimintakatteen pienenemisen vuoksi sekä erityisesti allastilojen rajallisuuden vuoksi mahdollisuudet vastata kasvavaan kysyntään ovat heikot. Nikkilän Sydämen liikuntasali parantaa olosuhteita Nikkilässä, mutta Söderkullassa niin kunnan omat kuin urheiluseurojen toimintamahdollisuudet ovat rajalliset tilanpuutteen vuoksi. Liikuntapalvelujen oma palvelutuotanto keskittyy ikäihmisten ja toisaalta nuorten liikunnan edistämiseen. Vuonna 2018 alkanutta liikuntaneuvontaa tarvitaan myös lapsille ja nuorille, mutta nykyresursseilla palvelun laajentamiseen ei ole mahdollisuutta.

Kouluikäisten liikunta- ja harrastustoiminnan tukimuotoja laajennetaan, sekä aletaan mitata tuen jakautumista eri lajien ja sukupuolien kesken. Koulujen kanssa yhteistyössä kerätään tietoa lasten harrastuksista ja seurataan sen perusteella kehitystä.

- Nuorisopalvelut

  Nuorisopalveluiden tehtävä on parantaa sipoolaisten nuorten hyvinvointia, edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä ja yhteisöllisyyttä.

  Nuorisopalveluiden toimintaa kehitetään entistä asiakaslähtöisemmäksi asiakasryhmät huomioiden.

  Sähköisten palveluiden kehittäminen ja niiden tutuksi saaminen nuorille vaati jatkuvaa osaamisen kehittämistä. Tavoitteena on nuorten osallisuuden vahvistaminen kaikessa toiminnassa.

  Etsivän nuorisotyön tehtävänä on ehkäistä 16–29-vuotiaiden nuorten syrjäytymistä kohtaamalla ja ohjaamalla heitä yksilöllisten tarpeiden mukaisten palveluiden piiriin. Sipoossa etsivä nuorisotyö joutuu usein olemaan myös tuo jatkopalvelu, koska mm. mielenterveys- ja päihdehuoltopalveluja sekä asumisen ohjaukseen liittyviä palveluja on heikosti saatavilla. Etsivä nuorisotyö tiivistää yhteistyötä eri kumppaneiden kanssa sekä kunnan sisällä että ulkopuolisten tahojen kanssa, jotta nuorisopalvelut pystyisivät luomaan nuorten tarpeita paremmin huomioivia palveluita.

- Sipoon opisto

  Sipoon opiston tehtävänä on toimia elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta. Opisto tukee yksilöiden persoonallisuuden monipuolista kehittymistä ja kykyä toimia yhteisössä sekä edistää kansanvaltaisuuden, tasa-arvon ja monipuolisuuden toteutumista suomalaisessa yhteiskunnassa.

  Vapaan sivistystyön toimintaperiaatteeseen kuuluu, että sillä ei ole tutkintotavoitteita eikä sen sisältöjä säädellä lainsäädännössä. Sipoon opiston tehtävänä on vastata alueellisiin ja paikallisiin sivistystarpeisiin. Se tarjoaa mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiselle.

  Vuonna 2021 Sipoon opiston toiminnan kehittämisen painopisteenä on viestinnän ja markkinoinnin kehittäminen ja monipuolistaminen. Erityisesti, kun kuntatalouden näkymät ovat heikkenemässä, oikea-aikaisen ja relevantin viestinnän tavoitteena opiskelijamäärien lisääminen ilman merkittävää kurssitarjonnan lisäämistä.

  Sipoon opisto järjestää kolme työllisyyskoulutusta pitkäaikaistyöttömille ja maahanmuuttajille, joilla kotouttamisaika on ylittynyt. Opetuskielet ovat suomi ja ruotsi. Opetushallitus on myöntänyt opistolle eritysavustusta koulutusten järjestämiseen.

  Omaehtoisen ja luku-ja-kirjoitustaidon kotoutumiskoulutukset jatkuvat vuonna 2021. Tilaratkaisujen osalta opiston taito- ja taideaineiden opetus siirtyy Blåa Halleniin vuoden aikana, jolloin ko. toiminnot saavat käyttöönsä tarkoituksenmukaiset tilat. Samalla opisto luopuu huonokuntoisista tiloista. Myös Söderkullassa tilaratkaisut paranevat, kun Opintien 6A:ssa järjestettävä opetus siirtyy Punahilkkaan yhdessä nuorisotoimen kanssa. Nämä tilaratkaisut pienentävät myös opiston sisäisiä vuokria. Asukasmäärän kasvaessa toimintaa tulisi laajentaa ja monipuolistaa. Erityisesti päiväaikaan järjestettävän opetuksen kysyntä on kasvanut.

Keskeiset muutokset toiminnassa ja niiden taloudelliset vaikutukset vuonna 2021

Keskeinen taloudellinen muutos on tuottojen suurempi määrä verrattuna vuoteen 2020. Muutoksen aiheuttavat opiston ja kirjaston hankeavustukset. Ulkoiset kustannukset pysyvät vuoden 2020 talousarviossa esitettyjen lukujen tasolla. Henkilöstökulut nousevat yleiskorotusten mukaisesti. Kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluissa haetaan säästöjä uusilla tilaratkaisuilla, jotka ovat sidoksissa sivistyksen muihinkin tilaratkaisuihin. It-kustannusten arvioidaan pysyvän samalla tasolla aikaisempaan vuoteen verrattuna.

Tunnusluvut	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**TA 2021**
Kirjaston kävijämäärät	158730	176039	150000	165000
Kirjaston lainausten määrä/asukas	12,5	14,3	14,5	15
Kulttuuripalvelujen toimintakate, euroa/asukas	-33	-34	-37	-30
Taiteen perusopetuksen piirissä olevat lapset	680	696	685	690
Liikuntapalvelujen toimintakate, euroa/asukas	-101	-88	-90	-91
Liikunta-avustukset, euroa/asukas	14	13	13	14
Nuorisopalvelujen toimintakate, euroa/asukas	-31	-32	-35	-35
Sipoon opiston opetustunnit	12578	12257	12000	11880
Sipoon opiston toimintakate, euroa/asukas*)	-31	-33	-33	-32

Kultuuri- ja vapaa-aikapalvelut sis.+ ulk.erät	**1 000 €**	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**TPE 2020**	**TAE VK 2021**	**TAE KH 2021**	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**
Tuloarvio		586	626	602	602	719	719	719	735	750
Määräraha		-6 234	-6 365	-6 663	-6 663	-6 656	-6 514	-6 514	-6 803	-6 945
Toimintakate	**Netto**	**-5 648**	**-5 739**	**-6 061**	**-6 061**	**-5 937**	**-5 795**	**-5 795**	**-6 068**	**-6 195**
Määrärahan muutos %		9,0	2,1	4,7	0,0	-0,1	-2,1	-2,1	2,2	2,1
Määrärahan muutos euroina		-517	-131	-299	0	7	0	0		
Asukkaat	31.12.	20 666	21 170	21 600	21 600	22 100	22 100	22 100	22 600	23 100
Nettomenot	euroa/asukas	-273	-271	-281	-281	-269	-262	-262		
Henkilöstö 31.12.										
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	46	49	50	49	55	55	54,5		
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-122 783	-117 112	-121 218	-123 694	-107 949	-106 334	-106 334		

3.6 Tekninen valiokunta, Rakennus- ja ympäristövaliokunta

Vastuualue: Tekniikka ja ympäristö
Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Toimintaympäristö ja sen muutokset vuosina 2021–2023

Toiminnan kuvaus

Osasto tarjoaa kuntalaisille viihtyisän, turvallisen ja toimivan elinympäristön johtamalla ja toteuttamalla kunnan investoinnit, ohjaamalla ja valvomalla kunnassa tapahtuvaa rakentamista sekä ylläpitämällä Sipoon infran palveluja ja toimitiloja.

Toimintaympäristö ja sen muutokset vuosina 2021–2023

Tekniikka- ja ympäristöosaston toiminta koostuu seuraavista kokonaisuuksista:
1) kunnan investointien kokonaishallinta ja toteuttaminen sisältäen yhdyskuntarakenteen ja palveluiden kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi tarvittavat investoinnit,
2) Rakennus- ja ympäristövalvonnan viranomaistoiminta ja
3) infrastruktuurin ja kunnan kiinteistöjen käyttö ja ylläpito.

Sipoon Vesi on osa Tekniikka- ja ympäristöosastoa, mutta esitetään erikseen itsenäisenä liikelaitoksena. Sipoon Vesi kattaa oman toimintansa kustannukset sisältäen investoinnit omilla tuloillaan. Sipoon Vettä veloitetaan sen kunnalta ostamista sisäisistä palveluista.

Yhdyskuntaprosessi

Sipoon kasvaessa taloudessa ja toiminnassa kasvun hallinta on keskeinen elementti. Palveluiden laatu, kasvavan asukasmäärän palveluiden järjestäminen ja investointien, käyttökustannusten sekä palvelun laadun hallinta tulee olla mahdollisimman hyvin tasapainossa keskenään. Kasvun hallinnassa ytimessä hyvin toimiva yhdyskuntaprosessi.

Yhdyskuntaprosessi käsittää strategiasta lähtien seuraavat osat: Yleiskaavoitus - INTO - kaavoitus ja katu- ja vihersuunnittelu - TOPI - toteutussuunnittelu - toteutus - ylläpito. Palveluiden suunnitteluprosessi kulkee yhdyskuntaprosessin rinnalla. Myös viranomaistoiminta liittyy kasvuun ja sen toteutumiseen mahdollistavana elementtinä tavoitteena mm. säätelyn vähentäminen aina kun se on tarkoituksenmukaista.

Kasvun hallinnan lähtökohtana ovat muun muassa:

- Tasapainoinen kaavatalous, jossa kaava-alueiden infran ja lisäpalveluiden investoinnit katetaan tontinmyyntituloilla pitkällä tähtäimellä. Hyvä ja sujuva yhdyskuntaprosessi on tulevaisuudessa Sipoon kunnalle elintärkeä talouden ja palveluiden tasapainon ylläpitämiseksi.
- Jokainen suunnittelu- ja investointikohde nähdään toimintaa uudistavana kehittämistoimenpiteenä. Investoinnin suunnittelun yhteydessä tavoitteena on parantaa työprosessia ja pienentää toiminnasta ja investoinnista aiheutuvia kokonaiskustannuksia.

Yhdyskuntaprosessin ydintyökalut ovat 10 vuoden investointiohjelma (INTO) ja investointien toteutuksen suunnittelutyökalu (TOPI).

Vesistön parantaminen ja kunnostaminen

Sipoo panostaa suunnitelmakaudella vesistöjen parantamiseen ja kunnostamiseen. Toteutetaan Sipoonjoen vesistön parannushanke ja Brobölen padon nousuesteen poistaminen sekä Söderkullan keskeisen virkistysalueen, Taasjärven, parannuksen toimenpideohjelma yhteistyössä Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesi- ja ilmansuojeluyhdistyksen kanssa osin valtion hankerahoitusten puitteissa.

Keskeiset muutokset toiminnassa ja niiden taloudelliset vaikutukset vuonna 2021

Tekniikka- ja ympäristöosaston talousarvio vuodeksi 2021 ja taloussuunnitelma vuosiksi 2022 ja 2023 lukuina on luvun lopussa.

Toimintatuotot (ulk.) ylittävät raamin tausta-aineiston noin 600 000 eurolla. Toimintamenot (ulk.) ylittävät raamin tausta-aineiston noin 400 000 eurolla. Tekniikka- ja ympäristöosaston talousarvio alittaa raamin toimintakatteen (ulk.) noin 200 000 eurolla.

Toimintatuotot (sis. ja ulk.) alittavat raamin tausta-aineiston noin 900 000 eurolla. Toimintamenot (sis. ja ulk.) ylittävät raamin tausta-aineiston noin 300 000 eurolla. Tekniikka- ja ympäristöosaston talousarvio ylittää raamin toimintakatteen (sis. ja ulk.) noin 1 200 000 eurolla.

Hallituksen raamin ylitykset johtuvat seuraavista syistä:

1. Tekniikka ja ympäristöosasto on karsinut kaikki kunnanhallituksen hyväksymän raamin mukaiset käyttökustannukset.
2. Toimintamenot
    a. Raamin tekohetkellä ei osattu ennustaa, että Itä-Uudenmaan pelastuslaitos nostaa kuntakohtaisia veloituksia 280 000 euroa, mistä aiheutui noin 240 000 euron raamin ylitys.
    b. Lisäksi kunnanhallituksen raamiin ei ollut sisällytetty purkukustannuksia, joita talousarvioon on sisällytetty yhteensä 200 000 euroa.
    c. Sisäiset kustannukset alenevat raamin tausta-aineistosta poiketen noin 140 000 euroa.
    d. Lopputuloksena toimintamenot (sis. ja ulk.) jäävät noin 300 000 euroa raamin tausta-aineistoa suuremmaksi.
3. Toimintatuotot
    a. Kunnanhallituksen raamissa on oletettu, että sekä sisäiset että ulkoiset toimintatuotot säilyvät entisenä ja kasvavat kustannusten nousun verran. Sisäiset toimintatuotot pienenevät noin 1 500 000 euroa verrattuna raamin tausta-aineistoon. Sisäisten toimintatuottojen väheneminen johtuu luovuttavista rakennuksista ja niiden vuokratuotoista.
    b. Ulkoiset toimintatuotot kasvavat noin 600 000 euroa verrattuna raamin tausta-aineistoon. Ulkoisten vuokratuottojen kasvu on pääasiassa asuntojen myynnin aiheuttamaa ulkoisten tulojen lisääntymistä.
    c. Lopputuloksena toimintatuotot (sis. ja ulk.) jäävät noin 900 000 euroa hallituksen raamin tausta-aineostoa pienemmäksi.

Toimintakate ulkoinen alittaa raamien tausta-aineiston katteen noin 200 000 eurolla. Sen sijaan toimintakate (sis. ja ulk.) ylittää kunnanhallituksen raamien katteen noin 1 200 000 eurolla.

Yksiköiden toimintatulot ja menot on kuvattu tarkemmin jäljempänä. Koosteena yksiköiden kustannuksista voidaan todeta seuraavaa.

Kehittämisen ja tuen menot lisääntyvät, koska Pelastuslaitoksen ulkoiset kustannukset kohoavat.

Rakennusvalvonnan toiminnasta syntyvät tuotot muodostuvat pääosin väestönkasvusta ja sen mahdollistavasta lisääntyvästä rakentamisesta. Niiden ennustetaan säilyvän vuoden 2020 talousarvion tasolla. Käyttömenot nousevat hivenen, koska käyttöarkiston digitointiin on varattu noin 60 000 euroa.

Ympäristövalvonnan käyttökustannukset nousevat hivenen, koska käyttöarkiston digitointiin on varattu 50 000 euroa. Käyttötulojen ennustetaan pysyvän vuoden 2020 talousarvion tasolla.

Katu- ja viherpalveluiden käyttökustannuksia nostavat kunnan uudet käyttöön otetut kadut ja muut yleiset alueet. Arvioiden mukaan yleisten alueiden kunnossapitokustannukset kasvavat noin 70 000 euroa vuodessa. Vastaavasti toimintoja on tehostettu siten, että kustannukset pysyvät reaalisesti samalla tasolla kuin vuonna 2020.

Toimitilojen talousarvion kulujen sekä tulojen muutoksiin vaikuttavat eniten tilakustannusten muutokset. Tehdyt lämmitystapainvestoinnit uusiutuviin energiantuotantotapoihin alkavat näkyä vaiheittain energiakustannuksissa.

Talousarvioon 2020 verrattuna Toimitilat-yksikön vuoden 2021 luvut ovat noin 600 000 euroa pienemmät. Talousarvioon on uutena eränä viety purkukustannuksia Talman B-osan sekä Leppätien päiväkodin purkuihin liittyen 200 000 euroa. Vastaava kuluerä on viety uutena talousarvioon.

Henkilöstön määrä säilyy ennallaan ja nyt rekrytoinnissa olevat vapaat toimet ja virat pyritään täyttämään.

Laaditaan Taasjärven parannuksen toimenpide- ja rahoitusohjelma yhteistyössä Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesi- ja ilmansuojeluyhdistyksen sekä alueen asukasyhdistysten kanssa ja ryhdytään toteuttamaan hanketta sovittavassa laajuudessa ja aikataulussa.

Strategian toteuttaminen, sitovat tavoitteet vuodeksi 2021

Valtuustokauden tavoite	**Sitova tavoite 2021**	**Mittari**
Talousarviossa todetun osallistuvan budjetoinnin pilotin toteuttaminen (tavoite kirjattu talousarvioon).	Sipoon kunnan asukkaiden osallistaminen mukaan keskusteluun, suunnitteluun ja päätöksentekoon osallistuva budjetointi -menetelmää hyödyntäen.	Osallistuva budjetointi -pilotin ensimmäinen vaihe on toteutettu talousarvon investointiosan määrärahan puitteissa.
Yksikkökohtaiset tavoitteet Rakennamme vähintään yhden liityntäpysäköintialueen lisää Nikkilään ja yhden Söderkullaan.	Tavoite toteutunut valtuustokauden osalta.	

Lisäämme kevyen liikenteen väyliä vähintään 20 km valtuustokauden aikana.	Uusia kevyen liikenteen väyliä yli 20 km valtuustokauden alusta. Vuonna 2021 väylistä toteutetaan vähintään 3 km.	Tavoite toteutunut ja uudet väylät käytössä.
Kunnan toimitilat ovat terveet ja turvalliset. Toteutetaan säännölliset kuntotutkimukset ja oirekyselyt. Jokaiseen tiedossa olevaan sisäilmaongelmaan kunnan tiloissa on löydetty ratkaisu.	Kaikista kunnan käytössä olevista kuntaomisteisista kiinteistöistä on laadittu toimenpideohjelma ja se on viety investointiohjelmaan.	Tavoite on toteutunut.
Määritämme palvelulupaukset keskeisille asiakaspalveluille.	Käsittelykelpoisen rakennuslupahakemuksen käsittelyaika on alle 2 kk paitsi lupamenettelyjen yhteensovittamisesta käsiteltävistä lupahakemuksista. Käsittelyaika määritellään hakemuksen käsittelykelpoisuudesta päätöksen antamisen ajankohtaan.	Käsittelyaika on alle 2 kk.
Määritämme palvelulupaukset keskeisille asiakaspalveluille.	Käsittelykelpoisen suunnittelutarveratkaisu- ja poikkeamispäätöshakemuksen keskimääräinen käsittelyaika on alle 4 kk paitsi lupamenettelyjen yhteensovittamisesta käsiteltävistä lupahakemuksista. Käsittelyaika määritellään hakemuksen käsittelykelpoisuudesta päätöksen antamisen ajankohtaan.	Käsittelyaika on alle 4 kk.
Määritämme palvelulupaukset keskeisille asiakaspalveluille.	Kaivuluvat myönnetään kahden viikon kuluessa käsittelykelpoisen lupahakemuksen jättämisestä.	Käsittelyaika on alle 2 viikkoa.

Riskianalyysi

Riskit voidaan jakaa toiminnallisiin, taloudellisiin sekä ympäristöön ja terveyteen liittyviin riskeihin. Vesihuollon riskit on käsitelty erikseen Sipoon Veden talousarviossa.

Toimiva ja sujuva yhdyskuntaprosessi, jossa sekä Teky että Keke toimivat rinnakkain yhdyskuntarakennetta kehittäen, on kasvavan kunnan pärjäämisen edellytys. Jokainen investointikohde tulee nähdä uudistavana kehittämistoimenpiteenä. Tavoitteena tulee olla investointien tasapaino sekä toiminnassa että taloudessa, jolloin toiminnan laatu paranee ja kustannukset laskevat. Yhdyskuntarakenteen ja palvelurakenteen kehittämisen tulokset, niin hyödyt kuin riskit, tulevat näkymään vasta vuosien kuluttua.

Ylläpitotoiminnassa taloudellisena ja myös terveyteen liittyvänä riskinä ovat poikkeuksellisten luonnonilmiöiden, kuten rankkasateiden tai tuulten, aiheuttamat vahingot tai haitat, kuten teiden muuttuminen kulkukelvottomaksi tai kiinteistöille aiheutuneet vahingot. Tilanteen hoitamiseksi Sipoossa on varallaolojärjestelmä, jonka avulla pienennetään mm. erityistilanteissa syntyvien lisävahinkojen syntymistä ja edistetään asiakkaille syntyvien haittojen nopeaa korjaamista.

Vastaavasti taloudellisena ja myös terveyteen liittyvänä riskinä ovat rakennusten sisäilmaperusteiset äkillisesti ilmenevät tilanteet. Toimitilat-yksiköllä on valmiiksi suunniteltu prosessi sisäilmaperusteisia tilanteita varten. Se käsittää sekä tutkimukset että nopeat toimenpiteet. Mikäli pienehkö kohde, esimerkiksi yksisarjainen koulu, joudutaan sulkemaan terveyteen ja turvallisuuteen liittyvien seikkojen vuoksi, voivat kustannukset kasvaa useisiin miljooniin euroihin.

Rakentaminen käsittää sekä taloudellisia että terveyteen liittyviä riskejä. Riskejä vältetään sekä huolellisella suunnittelulla että investointihankkeisiin liittyvällä turvallisuuskoordinoinnilla. Hyvällä suunnittelulla pyritään pitämään hanke kustannusarviossa. Kustannusarvion ylitys voi olla isoissa kohteissa merkittävä.

Ympäristöön liittyvät riskit liittyvät olemassa oleviin rakenteisiin kuten lakkautettuihin kaatopaikkoihin ja riskitoimijoihin. Ympäristönsuojeluyksikkö antaa suurimman riskin omaavalle toiminnalle luvan ja lupaehdot.

SITOVAT TALOUSTAVOITTEET VUONNA 2021
SITOVUUSTASO TOIMINTAKATE

sis.+ ulk.erät 1 000€	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	VK 2021	KJ 2021	TAE 2021	TA 2021
TULOT	12 553	12 392	11 399	**12 242**	**12 242**	**12 242**	**12 242**
MENOT	- 19 087	- 20 494	- 20 086	**- 20 792**	**- 20 332**	**- 20 452**	**- 20 452**
TOIMINTAKATE	- 6 535	- 8 102	- 8 687	**- 8 550**	**- 8 090**	**- 8 210**	**- 8 210**
Menot euroa/asukas	- 946	- 949	- 930	**- 941**	**- 920**	**- 925**	**- 925**

TOIMINTAKTATE TULOSALUEITTAIN

sis.+ ulk.erät 1 000€	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	VK 2021	KJ 2021	TAE 2021	TA 2021
Kehittäminen ja tuki	- 2 894	- 3 115	- 3 116	**- 2 824**	**- 2 672**	**- 2 792**	**- 2 672**
Rakennusvalvonta	- 213	- 522	- 522	**- 607**	**- 574**	**- 574**	**- 574**
Ympäristönvalvonta	- 351	- 564	- 545	**- 622**	**- 589**	**- 589**	**- 589**
Katu- ja viheralueet	- 2 107	- 1 982	- 1 968	**- 2 054**	**- 1 944**	**- 1 944**	**- 1 944**
Toimitilat	- 969	- 1 918	- 2 536	**- 2 443**	**- 2 312**	**- 2 312**	**- 2 312**

sis.+ ulk.erät	1 000 €	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TAE VK 2021	TAE KH 2021	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Tuloarvio		11 356	12 539	12 392	11 399	12 242	12 242	12 242	12 511	12 774
Määräraha		-17 582	-19 087	-20 495	-20 087	-20 792	-20 452	-20 452	-21 250	-21 696
Toimintakate	**Netto**	**-6 226**	**-6 549**	**-8 103**	**-8 688**	**-8 550**	**-8 210**	**-8 210**	**-8 738**	**-8 922**
Määrärahan muutos %		9,3	8,6	7,4	-2,0	1,5	1,8	-1,6		
Määrärahan muutos euroina		-3 703	-3 004	-2 913	7,2	-1705	42	-365		
Toimintakatteen muutos %		70,4	15,8	30,1	-127,0	30,6	1,3	-5,5		
Toimintakatteen muutos euroina		676,5	-18,9	-3,0	-100,2	-41	488	-79		
					-521,2					
Asukkaat	31.12.	20 666	21 170	21 600	21 600	22 100	22 100	22 100	22 600	23 100
Nettomenot	euroa/asukas	-196	-309	-375	-402	-387	-372	-372	-387	-386
Henkilöstö 31.12.										
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	104	115	117	116	121	121	121		
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-169 058		-175 170	-173 164	- 171 838	- 169 028	- 169 028		
Toimintakulut		**-17 582**	**-19 088**	**-20 494**	**-20 086**	**-20 792**	**-20 452**	**-20 452**	**-21 250**	**-21 696**
Ulkoiset kulut		**-16 900**	**-18 092**	**-19 260**	**-18 782**	**-19 607**	**-19 267**	**-19 267**	**-20 038**	**-20 459**
Sisäiset kulut		**-682**	**-995**	**-1 234**	**-1 305**	**-1 185**	**-1 185**	**-1 185**	**-1 211**	**-1 237**
Henkilöstökulut		-4 932	-5 277	-5 328	-5 464	-5 603	-5 353	-5 353		
Palveluiden ostot		-5 931	-5 860	-5 972	-6 111	-6 771	-6 561	-6 561		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-3 066	-2 770	-2 638	-2 636	-2 624	-2 624	-2 624		
Avustukset		-80	-81	-81	-81	-81	-81	-81		
Muut toimintakulut		-2 891	-4 105	-5 242	-4 490	-4 528	-4 648	-4 648		
Toimintatuotot		**11 355**	**12 553**	**12 392**	**11 399**	**12 242**	**12 242**	**12 242**	**12 511**	**12 774**
Ulkoiset tuotot		**3 229**	**3 204**	**2 851**	**3 164**	**3 529**	**3 529**	**3 529**	**3 606**	**3 682**
Sisäiset tuotot		**8 126**	**9 349**	**9 542**	**8 235**	**8 713**	**8 713**	**8 713**	**8 905**	**9 092**
Myyntituotot		94	34	90		60	60	60		
Maksutuotot		591	682	539		539	539	539		
Tuet ja avustukset		2	0	8		8	8	8		
Muut toimintatuotot käyttöön		2 542	2 488	2 214		2 922	2 922	2 922		

Tulosalue: Kehittäminen ja tuki
Vastuuhenkilö: Toimialan kehittämispäällikkö

Toimintaympäristö ja sen muutokset vuosina 2021–2023

Tulosyksikkö huolehtii osaston kehittämisen ja strategiatyön koordinoinnista sekä tukipalveluista. Yksikkö vastaa investointien infran esi- ja yleissuunnitelmista sekä kaavatalouslaskemista kaavoituksen yhteydessä, tarve- ja hankesuunnitelmista palvelurakentamisen yhteydessä, kunnan henkilökunta-asunnoista sekä lyhytaikaisesta tilanvuokrauksesta (Sipoo-talo-toiminto). Yksikön määrärahaan sisältyvät myös pelastustoimintaan varatut määrärahat.

Yksikön toiminnan painopistettä ja resursseja on strategiakaudella keskitetty Sipoon kasvua tukevaan toimintaan. Asukasmäärän nousu aiheuttaa painetta koko toimialalle, jolloin toiminnan strateginen suunnittelu sekä kehittämistyön johtaminen ja koordinointi nousevat entistä merkittävämpään asemaan.

Merkittävien investointien ja lisääntyneiden yhdyskuntarakenteen kehittämishankkeiden sekä asukasluvun kasvun vuoksi investointitalouden hallinnan, laskutuksen ja projektihallinnon tehtävät ovat lisääntyneet yksikössä. Haasteeseen vastaaminen edellyttää toiminnan tarkempaa suunnittelua, ennakointia ja priorisointia.

Yksikön rooli on toimia osaston työtä ja toimintoja yhteen kokoavalla tavalla ja vahvistaa yhdessä tekemistä toimialalla. Samanaikaisesti on myös tärkeää sujuvoittaa työskentelyä osastojen välisissä rajapinnoissa ja vahvistaa yhteistyötä tavoitteena kokonaisuuden optimointi osaoptimoinnin sijaan. Yksiköllä on myös tärkeä rooli uusien ajatusten fasilitoijana, kekseliäiden toimintatapojen edistäjänä ja

yksiköiden kehittämistyön tukijana. Yhteistyö ja keskustelu muiden toimijoiden kanssa ja hyvien käytäntöjen luotaaminen myös kuntaorganisaation ulkopuolelta tukee uutta ajattelua ja haastaa kehittämään omaa toimintaa. Tämä rooli korostuu entisestään Sipoon pyrkiessä kustannustehokkuuden parantamiseen toimintaa uudistavilla tavoilla.

Keskeiset muutokset toiminnassa ja niiden taloudelliset vaikutukset vuonna 2021

Pelastuslaitoksen läpilaskutettava kustannus on suurin yksikön käyttömeno, selvästi yli puolet. Talousarviossa pelastuslaitos ennustaa huomattavaa, lähes 300 000 € nousua kustannuksiin, mikä nostaa Sipoon kunnan ja Kehittämisen ja tuen käyttökustannuksia.

Kunnan kasvu ja siihen liittyvät merkittävät rakennus- ja kehityshankkeet vaativat avointa, luotettavaa ja oikea-aikaista viestintää ja aitoa vuoropuhelua asukkaiden kanssa. Yksikössä panostetaan tähän tehtävään, sillä turvallista, viihtyisää ja toimivaa asuinympäristöä ei ole mahdollista toteuttaa ilman toimivaa vuorovaikutusta. Yksiköllä on tärkeä rooli tämän vuoropuhelun rakentamisessa osana yhdyskuntaan ja ympäristöön kohdistuvia projekteja. Vuorovaikutusta jatketaan Nikkilän keskuspuiston uudistamishankkeessa, jossa toteutetaan ensimmäinen osa suunnitelmasta yhteistyössä asukkaiden kanssa. Osallistuvasta budjetoinnista ja suunnittelusta pyritään kartuttamaan lisää kokemusta jonkin sopivan hankkeen yhteydessä. Sipoolaisille välitetään informaatiota katukuvassa näkyvistä rakennushankkeista selkeästi, ajantasaisesti ja monipuolisesti eri kanavia hyödyntäen.

Sähköisen tilavarausjärjestelmän ja teknisen tapahtumajärjestämisen toiminnan kehittämistyö jatkuu. Varausjärjestelmän pilotointivaiheesta edetään kokonaisjärjestelmän rakentamiseen ja käyttöönottoon. Tilavarausjärjestelmän uudistusprojektin tarkoituksena on päällekkäisten järjestelmien poistaminen sekä järjestelmän uudistaminen niin, että se soveltuu eri toimialojen tarpeeseen ja mahdollistaa tilojen vuokrauksen myös ulkopuolisille toimijoille. Helppokäyttöisyyteen ja käyttäjäystävällisyyteen kiinnitetään erityistä huomiota. Tämä kehittämistyö liittyy kiinteistöjen käyttöasteiden nostamiseen sekä kuntalaisille annettavaan yhdenmukaiseen asiakaskokemukseen.

Kuluvalla strategiakaudella myös kestävän kehityksen, kiertotalousajattelun ja energiaratkaisujen strategisten suuntaviivojen yhteen kokoaminen jatkuu kunnan tavoitteiden ja toiminnan entistä vaikuttavammaksi edistämiseksi. Tämän työn koordinointi on yksikön vastuulla.

Kunnan asuntostrategian tavoitteena on pienentää kunnan omistuksessa olevien vuokra-asuntojen määrää suunnitelmallisesti. Vuosittain myyntiin tulee noin 10 asuntoa, kunnes asuntojen tavoitemäärä on saavutettu. Asuntojen myynti lisää merkittävästi toimintatuottoja neljän seuraavan vuoden aikana.

Hankintaprosessien ja niihin liittyvän toiminnan määrätietoinen kehittäminen jatkuu tulevina vuosina. Hankintojen kehittämisen punaisena lankana on osaston ja kunnan toiminnan kehittäminen hankintamenettelyjen edistämisen kautta.

Henkilöstön vakanssimäärän on suunniteltu pysyvän nykyisellään.

Toiminnan volyymin kehitys

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Pelastustoimi, käyttökustannukset, euroa/asukas	103	101	102	115
Vuokrattavat asuinhuoneistot	84	76		65

Kehittäminen ja tuki	1 000 €	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TAE VK 2021	TAE KH 2021	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Tuloarvio	Tuotot	656	612	609	609	1 238	1 238	1 238	1 265	1 292
Määräraha	Kulut	- 3 529	- 3 506	- 3 724	- 3 725	- 4 062	- 4 030	- 4 030	- 4 151	- 4 238
Toimintakate	**Netto**	**- 2 873**	**- 2 894**	**- 3 115**	**- 3 116**	**- 2 824**	**- 2 792**	**- 2 792**	**- 2 886**	**- 2 947**
Määrärahan muutos %		5,6	4,9	5,5	6,2	9,1	8,2	- 0,8	2,2	2,1
Määrärahan muutos euroina		- 188	23	- 218	- 1	- 338	- 305	32		
Asukkaat	31.12.	20 666	21 170	21 600	21 600	22 100	22 100	22 100	22 600	23 100
Nettomenot	euroa/asukas	- 139	- 137	- 144	- 144	- 128	-126	-126	- 128	- 128
Henkilöstö 31.12.										
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	11	11	12	11	13	13	13		
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	- 320 818	- 318 718	- 310 358	- 338 636	- 312 446	- 309 990	- 309 990		

Tulosalue: Rakennusvalvonta
Vastuuhenkilö: Rakennusvalvontapäällikkö

Toimintaympäristö ja sen muutokset vuosina 2021–2023

Rakennusvalvonta toimii Sipoon kunnan rakennus- ja ympäristövaliokunnan alaisena rakennusvalvontaviranomaisena. Rakennusvalvonnan tehtävänä on tuottaa terveellistä ja turvallista rakentamista ja hyvää kuntakuvaa sekä viihtyisää elinympäristöä. Rakennusvalvonnan päätehtäviin kuuluvat rakentamista koskeva ohjaus, neuvonta ja lupakäsittely sekä rakentamisaikainen valvonta, sekä näiden lisänä myös jatkuva rakennetun ympäristön valvonta. Rakennusvalvonnan toimintaa ohjaavat mm. maankäyttö- ja rakennuslaki sekä -asetus, Ympäristöministeriön asetukset, Sipoon kunnan rakennusjärjestys sekä kaavat ja niiden määräykset. Rakennusvalvonnan toiminta on asiakaslähtöistä ja -myönteistä.

Varsinaisten viranomaistehtäviensä hoitamisen ohella rakennusvalvonta kehittää jatkuvana prosessina toimintaansa kohti nopeampaa, laadukkaampaa, myönteisempää ja asiakaslähtöisempää lupa- ja valvontaprosessia. Rakennusvalvonnan koko henkilöstö käyttää aktiivisesti sähköisen lupa-asioinnin välinettä (Lupapiste.fi): Lupapisteessä mahdollistuu neuvonta, luvan hakeminen, rakentamisaikainen valvonta sekä lopuksi hankkeiden sähköinen arkistointi. Poikkeusoloaika on osoittanut, että rakennusvalvonnan asiointi-, päätös- ja osin myös valvontaprosessi on sähköisyytensä ansiosta sujunut keskeytyksettä myös etäyhteyksin; tästä ajasta on mahdollista jalostaa hyviä käytäntöjä myös tulevaisuuteen. Rakennuslupien käsittelykelpoisuuden parantamiseksi tehostetaan arjessa esille tulleiden ongelmien myötä asiakkaiden ohjaamista: yhteistyössä palvelumuotoilijan kanssa rakennettu visuaalinen Rakentamisen lupapolku kehittyy jatkuvasti kotisivuillamme asiakkaiden tarpeisiin pohjautuen ja asiakkaita ohjataan myös aktiivisemmin käyttämään Lupapisteen neuvontaosiota. Käsittelykelpoisten rakennuslupahakemusten käsittelystä on tavoitteena suoriutua valtuuston meille asettamassa ja määrittelemässä kahden kuukauden määräajassa.

Suunnittelutarveratkaisujen ja poikkeamispäätösten käsittelyajan kohtuullisena pysyminen varmistetaan avustavan henkilön työpanoksella sekä hakemusmäärän oleellisesti kasvaessa osittaisella lisäresurssilla ja/tai sisäisellä tehtäväjaon uudelleenjärjestelyllä. Käsittelykelpoisten hakemusten käsittelystä on tavoitteena suoriutua valtuuston meille asettamassa ja määrittelemässä neljän kuukauden määräajassa.

Rakennusrekisterin laadunparannusprojekti etenee ja tehostuu ostopalvelun sekä rekrytoidun määräaikaisen rekisteriassistentin työpanoksen myötä. Täydentyvä rakennusrekisteri kasvattaa kunnan vuosittaisia kiinteistöverotuloja pysyvästi kertaluonteisen työn seurauksena.

Paperisen käyttöarkistoaineiston (keskeneräiset rakennushankkeet ajankohtaan 31.12.2016 saakka) digitointi ja integrointi Lupapisteeseen tulee mahdollistamaan kattavasti paperittomana myös rakentamisaikaisen valvontaosion. Päätearkiston sähköistäminen toteutetaan käyttöarkiston digitoinnista saatua kokemusta hyödyntäen. Aineistojen sähköistäminen vähentää merkittävästi arkistotilatarvetta. Sähköinen arkisto tehostaa edelleen yhteistyömahdollisuuksia, lupakäsittelyä sekä asiakaspalvelua.

Yhteistyön kehittämistä sekä ulkoisten että sisäisten sidosryhmien kanssa jatketaan. Yksikön sisällä tullaan panostamaan edelleen yhtenäisten käytäntöjen ja tulkintojen kirjaamiseen. Tavoitteena on työn kehittäminen ja tehostaminen sekä asiakkaiden yhdenvertainen kohtelu.

Keskeiset muutokset toiminnassa ja niiden taloudelliset vaikutukset vuonna 2021

Rakennusvalvonnan toiminnasta syntyvät tuotot muodostuvat pääosin väestönkasvusta ja sen mahdollistavasta lisääntyvästä rakentamisesta. Rakentamisen määrän ennustetaan pientalojen osalta oleellisesti kasvavan vuoden 2020 aikana voimaan tulleen asemakaavakaavavarannon ja myyntiin tulevien omakotitonttien myötä. Merkittävät vaihtelut rakennusvalvonnan tuottoihin syntyvät kuitenkin kerrostalohankkeista sekä yritysten toimitilojen ja tuotantorakennusten hankkeista neliöperusteisen taksan kautta. Em. toimitilojen ja tuotantorakennusten hakemusten määrää on vaikea ennustaa, minkä vuoksi tuottoarvio on varovainen. Myös laajemmin kunnan kaavavarannolla sekä varannon myyntiin avaamisella on oma vaikutuksensa rakennusvalvonnan tuottojen ajalliseen syntymiseen.

Rakennusvalvonnan menot koostuvat pääasiassa henkilöstömenoista sekä vuosikymmenten aikana syntyneiden paperisten arkistojen digitoinnista. Menot sähköisen asioinnin ja arkistoinnin osalta ovat suoraan verrannolliset lupamääriin. Henkilöstömäärän esitetään pysyvän lähtökohtaisesti nykyisellään. Säästötoimenpiteenä on pitäydytty lupatarkastajan viran täyttämisestä; virkaa tullaan esittämään täytettäväksi, mikäli rakentamisen kasvusta johtuva tarve ja sitovassa tavoitteessa pysyminen sitä edellyttävät. Osaavan henkilöstön palkkaaminen rakennusalalla on viime vuosina ollut haastavaa, mutta tällä hetkellä rakennusvalvonnan henkilöstö muodostaa tehokkaan ja asiansa osaavan yksikön; jatkossa tuleekin panostaa erityisesti nykyisen henkilöstön pysyvyyteen.

Toiminnan volyymin kehitys

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021
• Rakennusluvat	189	179	190	190
• Toimenpideluvat	74	67	70	70
• Poikkeamiset ja suunnittelutarveratkaisut	72	70	70	60
• Poikkeamisen ja suunnittelutarveratkaisun keskimääräinen käsittelyaika (käsittelykelpoisuudesta/ hakemuksen jättöpäivästä laskien), kk	5,5/9	4,5/6,2	4/5	4/5
• Rakennusluvan keskimääräinen käsittelyaika (käsittelykelpoisuudesta/hakemuksen jättöpäivästä laskien), kk	0,6/3,5	0,5/3,0	1,0/4,0	1,0/3,5
• Käyttöönotetut tai valmistuneet asunnot (uudisrakennukset)	393	553	250	300
• Asuinrakentamiseen myönnetyt luvat (uudisrakennukset)	83	85	70	80
• Asuinrakentamiseen myönnettyjen lupien sisältämä asuntomäärä (uudisrakennukset)	237	414	350	300

Rakennusvalvonta	1 000 €	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TAE VK 2021	TAE KH 2021	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Tuloarvio	Tuotot	614	625	519	519	519	519	519	530	542
Määräraha	Kulut	-985	-852	-1 042	-1 042	- 1 126	- 1 094	- 1 094	-1 151	-1 175
Toimintakate	**Netto**	**-371**	**-227**	**-523**	**-523**	**- 607**	**- 575**	**- 575**	**-621**	**-634**
Määrärahan muutos %		24,3	-13,5	22,3	0,0	8,1	4,9	-2,9	2,2	2,1
Määrärahan muutos euroina		-192	133	-190	0	-84	-52	33		
Asukkaat	31.12.	20 666	21 170	21 600	21 600	22 100	22 100	22 100	22 600	23 100
Nettomenot	euroa/asukas	-18	-11	-24	-24	-27	-26	-26	-27	-27
Henkilöstö 31.12.										
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	11	11	12	12	13	13	13		
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-89 545	-77 427	-86 833	-86 833	- 86 631	- 84 119	- 84 119		

Tulosalue: Ympäristövalvonta
Vastuuhenkilö: Ympäristövalvontapäällikkö

Toimintaympäristö ja sen muutokset vuosina 2021–2023

Ympäristövalvonta toimii Sipoon kunnan rakennus- ja ympäristövaliokunnan alaisena ympäristönsuojeluviranomaisena. Lisäksi yksikölle on annettu hoidettavaksi leirintäalueviranomaisen tehtävät. Ympäristövalvonnan tulee ohjauksen, neuvonnan, lupakäsittelyn ja valvonnan kautta huolehtia siitä, että ympäristönsuojelusta annettua lainsäädäntöä ja määräyksiä noudatetaan. Ympäristövalvonnan toimintaa ohjaavat mm. ympäristönsuojelulaki, maa-aineslaki, vesilaki, jätelaki, maastoliikennelaki, vesiliikennelaki, vesihuoltolaki, luonnonsuojelulaki, merenkulun ympäristönsuojelulaki, ulkoilulaki, ns. naapuruussuhdelaki, maankäyttö- ja rakennuslaki ja edellä mainittujen lakien nojalla annetut lukuisat asetukset sekä kunnan antamat määräykset, kuten ympäristönsuojelumääräykset, jätehuoltomääräykset ja määräykset kaavoissa. Yksikön määrärahaan sisältyy myös alueellisesti hoidetun maaseutuhallinnon tehtäviä varten varattu määräraha.

Uusiutuvan energian direktiivin (RED II -direktiivi) kansallinen toimeenpano tuo muutoksia uusiutuvaa energiaa tuottavien laitosten luvitukseen. Direktiivi on tarkoitus toteuttaa säätämällä uusi laki uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä. Laki tulisi voimaan 30.6.2021. Sähköisellä asioinnilla tulee olemaan suuri rooli ja tehtävien toteuttamiseksi perustetaan sähköinen yhteyspiste. Koordinoivana yhteysviranomaisena tullee toimimaan alueellinen ympäristökeskus ja kunnassa asia koskettaa viranomaisia, jotka käsittelevät energiatuotantolaitosten erinäisiä lupa-asioita. Ympäristövalvonnan osalta asia liittyy ympäristölupaan. Oleellista on, että sen yhteydessä tultaneen säätämään luvituksen kokonaiskestolle yhden ja kahden vuoden määräajat sekä velvoittamaan viranomaisia liittymään sähköiseen yhteyspisteeseen.

Riippumatta tuloksesta loppuvuodesta 2020 kilpailutetun sähköisen lupakäsittelyohjelman osalta, ympäristövalvonta pyrkii resurssiensa puitteissa edelleen parantamaan sähköistä asiointia. Kokonaisvaltaisen sähköisen asioinnin ehdoton edellytys on, että viranomaisen olemassa oleva paperinen materiaali saatetaan sähköiseen muotoon. Vuonna 2021 on tarkoitus käynnistää paperisen aineiston digitointiprojekti, joka tulee jatkumaan koko suunnitelmakauden. Talousarviossa 2021 on varattu tähän tarkoitukseen 50 000 € määräraha. Sähköisen asioinnin lisääntyessä erityisen haasteen ja lisätyötä aiheuttaa edelleen paperisena ylläpidettävä arkisto. Kaikki sähköisenä tuleva aineisto on jatkossa kunnassa tulostettava arkistointia varten. Yksikkö pyrkii omalta osaltaan edistämään mahdollisuutta siirtyä sähköiseen arkistointiin.

Keskeiset muutokset toiminnassa ja niiden taloudelliset vaikutukset vuonna 2021

Ympäristönvalvonnan henkilöstöresurssit pysyvät nykyisellään ja normaalista vaihtuvuudesta johtuvat auki olevat vakanssit saadaan rekrytoitua vuoden 2021 alusta. Palkkakustannukset pysyvät näin ennallaan vuonna 2021.

Jotta yksikkö kykenee vastamaan muuttuviin lupamenettelyihin ja palvelemaan asiakkaita tehokkaasti, tulee prosesseja kehittää. Käytännössä tämä tarkoittaa nykyisten prosessien päivittämistä sekä tulevien uusien prosessien suunnittelua ja laatimista. Viimeksi mainittu edellyttää uusien verkostojen luomista ja usean viranomaisen yhteistyötä.

Toiminnan volyymin kehitys

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Luvat ja päätökset	41	23	30	30
Haittailmoitukset	129	214	150	170
Lausunnot	51	30	50	30

Ympäristönvalvonta	1 000 €	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TAE VK 2021	TAE KH 2021	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Tuloarvio	Tuotot	17	57	30	30	30	30	30	31	31
Määräraha	Kulut	-405	-408	-594	-575	-652	-618	-618	-666	-680
Toimintakate	**Netto**	**-388**	**-351**	**-564**	**-545**	**-622**	**-588**	**-588**	**-635**	**-649**
Määrärahan muutos %		-1,1	0,8	45,6	-3,2	9,6	7,5	-5,1	2,2	2,1
Määrärahan muutos euroina		4	-3	-186	19	-57	-43	33		
Asukkaat	31.12.	20 666	21 170	21 600	21 600	22 100	22 100	22 100	22 600	23 100
Nettomenot	euroa/asukas	-19	-17	-26	-25	-28	-27	-27	-28	-28
Henkilöstö 31.12.										
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	5	4	7	6	7	7	7		
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-81 000	-102 025	-84 900	-95 833	- 93 071	- 88 291	- 88 291		

Tulosalue: Katu- ja viheralueet
Vastuuhenkilö: Kuntatekniikan päällikkö

Toimintaympäristö ja sen muutokset vuosina 2021–2023

Katu- ja viheralueet -yksikön työt koostuvat asiakaspalvelusta, viherhoito- ja kunnossapitotyöstä ja viranomaispäätöksistä sekä investointihankkeista aina katujen ja viheralueiden katusuunnittelusta rakennuttamiseen. Katusuunnitelman laatimisen lähtökohtana ovat kadun esi- ja yleissuunnittelu sekä kaavatalous, jotka Kehittäminen ja tuki -yksikön investointihallinta on laatinut kaavoituksen rinnalla.

Katu- ja viheralueet -yksikössä edistetään omaisuudenhallintaa prosessissa, jossa on huomioitu eri toiminta-alueet. Omaisuudenhallintaprosessissa tarvitaan keskeisiä tietoja sekä maanpäällisestä että maanalaisesta kuntainfrasta, kuten hulevesiverkostosta, kaduista, katuvalaistuksesta, puistoista ja leikkipaikoista. Nämä tiedot tallennetaan sähköisiin rekistereihin ja paikkatiedoksi. Teiden kunnossapitoon on käynnissä Kuntokierre-projekti ja uuden tieliikennelain mukaiseen liikenteenohjauslaitteiden tietojen keräämiseen ja toimittamiseen valmistellaan ratkaisua, joka hyödyttää myös niihin liittyvää kunnan omaa kunnossapitotoimintaa. Näin päästään suunnitelmalliseen ja ennakoituun pitkän aikavälin kunnossapito- ja peruskorjausjärjestelmään. Katuvalaistuksessa jatketaan led-valoihin siirtymistä osa-alue kerrallaan.

Yksikön henkilöstövakanssien määrä säilyy ennallaan. Rekrytointiin kiinnitetään huomiota, jotta vapaaksi jääneet vakanssit saadaan täytettyä.

Keskeiset muutokset toiminnassa ja niiden taloudelliset vaikutukset vuonna 2021

Vuonna 2020 alkanut koronapandemia pakotti myös Katu- ja viheralueet -yksikön tarkistamaan tulevaisuudensuunnitelmiaan. Osa vuodelle 2021 suunniteltujen investointihankkeiden toteutuksista joudutaan lykkäämään tuleville vuosille ja kunnossapidon budjettia kiristetään kunnan yleisen linjauksen mukaisesti. Samalla kuitenkin vastavalmistuneet ja vuonna 2021 valmistuvat alueet luovat kustannuspaineiden kasvua kunnossapitotoimintaan. Normaaleille vuosille tehtyjen arvioiden mukaan katujen kunnossapitokustannukset kasvavat 70 000 eurolla vuodessa. Koronajarru tulee laskemaan tuota ennustetta hieman, mutta samalla käyttötalouden kiristykset tuovat toimintaan kohdistuvat paineet vähintään samalle tasolle. Myös laadukkaaseen rakentamiseen olennaisena osana kuuluvia viheralueita rakennetaan lisää ja pinta-alojen kasvu nostaa viherhoidon kustannuksia. Julkisen ulkotilan taideteoksia on valmistunut useita. Nämä ovat hoidollisia ja kunnossapidollisia erityiskohteita ja lisäävät siten työn vaativuutta ja kustannuksia.

Toiminnan volyymin kehitys

Tunnusluvut	**TP 2017**	**TP 2018**	**TA 2019**	**TA 2020**	**TA 2021**
Kunnan kunnossapitämät tiet, km	69,5	76	75	83	84
Katuvalaistuspisteet	3 850	4 000	4 000	4200	4 300
Rakennetut ja hoidetut puistot, ha	59	60	60	62	65

Katu- ja viheralueet	**1 000 €**	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**TPE 2020**	**TAE VK 2021**	**TAE KH 2021**	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**
Tuloarvio	Tuotot	272	212	253	220	223	223	223	227	232
Määräraha	Kulut	-2 058	-2 320	-2 235	-2 188	- 2 277	- 2 167	- 2 167	-2 327	-2 376
Toimintakate	**Netto**	**-1 786**	**-2 108**	**-1 982**	**-1 968**	**- 2 054**	**- 1 944**	**- 1 944**	**-2 100**	**-2 144**
Määrärahan muutos %		12,7	12,7	-3,7	-2,1	1,9	-1,0	-4,9	2,2	2,1
Määrärahan muutos euroina		-232	-262	85	47	-42	22	111		
Asukkaat	31.12.	20 666	21 170	21 600	21 600	22 100	22 100	22 100	22 600	23 100
Nettomenot	euroa/asukas	-86	-100	-92	-91	-93	-88	-88		
Henkilöstö 31.12.										
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	15	16	16	16	17	17	17		
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	- 137 200	- 144 969	-139 663	-136 750	- 133 941	- 127 441	- 127 441		

Tulosalue: Toimitilat
Vastuuhenkilö: Tilapalvelupäällikkö

Toimintaympäristö ja sen muutokset vuosina 2021–2023

Tulosyksikkö suunnittelee, rakennuttaa, kunnossapitää ja vuokraa toimitiloja kunnan omien yksiköiden tarpeisiin sekä turvaa rakennuskannan arvon säilymistä ennakoivalla ja kestävällä kiinteistönpidolla.

Toimitilat-yksikössä jatketaan pitkäjänteisesti sekä suunnitelmallisesti oman toiminnan tehostamista. Suunnitteluttamisessa ja rakennuttamisessa jokainen investointikohde nähdään toimintaa uudistavana kehittämistoimenpiteenä. Toimitilayksikössä operatiivisen toiminnan tavoitteet on jaettu kolmeen kokonaisuuteen: palvelujen tehostaminen, kiinteistökannan tehostaminen sekä omaisuuden hallinnan optimointi.

Palvelujen tehostaminen jatkuu toimitilojen operatiivisen työn suunnitelmallisuuden lisäämisellä sekä hankintojen optimoinnilla. Operatiivisen työn suunnitelmallisuus näkyy erityisesti huollon ja siivouksen toiminnoissa, koska työ on pitkäjänteistä ja automaation määrä lisääntyy siinä asteittain. Kuntamaiseman tekemässä vertailussa siivous- ja ylläpitotoimintamme on jo nyt hyvin tehokasta verrattuna muihin vastaavan kokoisiin kuntiin.

Kiinteistökannassa keskeisin muutos vuoden 2020 aikana oli Sipoonlahden koulun laajennus- ja peruskorjauksen valmistuminen kokonaisuudessaan opetustoimen käyttöön, jolloin luovuttiin myös väistötiloina toimineista parakeista. Lisäksi toiminnallinen käyttö loppui ja tilat vapautuivat Leppätien päiväkodista ja Etelä-Sipoon terveysasemalta. Vuoden 2021 aikana valmistuu Nikkilän Sydämen koulun laajennus, joka myös otetaan koulutoimen käyttöön vuoden aikana.

Yllä mainitut kohteet ovat näkyviä muutoksia kiinteistökannassa, mutta samalla ne tarkoittavat toimintojen uudelleen järjestämistä myös päivittäisissä huolto- ja siivoustoiminnoissa. Jokipuiston koulun korjaus ja sen aiheuttama väistö jatkuvat vielä koko vuoden 2021, korjaus valmistuu vuoden loppuun mennessä.

Sisäisissä vuokrissa on otettu huomioon nämä moninaiset muutokset, mutta muuten vuokratasoihin ei ole tehty muutoksia muuten kuin indeksivaikutuksen osalta.

Omaisuuden hallinnan optimointi käsittää kiinteistöjen käytön tehostumisen kautta turhiksi jäävien kiinteistöjen myynnin ja vuokraamisen. Näitä hallinnoidaan kiinteistöstrategian ja erikseen hyväksyttyjen toimenpiteiden mukaisesti. Suunnittelukaudella 2021–2023 omaisuuden hallintaan liittyvät toimenpiteet liittyvät toimitilojen osalta pääsääntöisesti yllä mainittuihin muutoksiin ja käytöstä vapautuneisiin tiloihin. Vapautuneiden tilojen käyttötavat (esim. myynti, uudelleen käyttö tai purku) tullaan selvittämään.

Koronaviruksen vaikutukset näkyivät vuonna 2020 erityisesti siivoustoiminnassa, jossa jouduttiin toimimaan nopeasti muuttuvissa ympäristöissä ja vaatimuksissa, esimerkiksi tehostamalla siivousta ja hankkimalla puhdistusaineita, käsineitä ja suojamaskeja. Lisäksi huollon tehtävä oli turvata kiinteistöjen toiminta näissä olosuhteissa sekä reagoida nopeasti muuttuneihin käyttötarpeisiin. Korona näkyi myös ulkoisten vuokratulojen pienentymisenä touko- ja kesäkuun osalta. Koronatilanteen jatkuessa tai pahentuessa mahdollisia muutoksia aiheutuu myös kiinteistöhuollon ja siivouksen toimintaan, mikä näkyy vähintään kasvavina tarpeina ja sitä seuraavina kuluina.

Henkilöstöön ei odoteta muutoksia.

Investointien toteuttaminen

Toimitilojen investointikohteet perustuvat talousarvion investointisuunnitelmaan. Investointisuunnitelman kohteet määritetään hallintokuntien yhteistyönä perustuen kunnan kasvuun ja käytön tarpeisiin sekä niiden keskinäiseen priorisointiin. Keskeisenä työkaluna on 10 vuoden investointiohjelma ja sitä tukeva työkalu INTO.

Investointisuunnitelmassa määritetään kaikki laajennus- ja uudelleeninvestoinnit, joilla kasvatetaan palveluiden kapasiteettia tai rakennetaan uusi rakennus korvaamaan nykyistä kapasiteettia. Myös merkittävimmät peruskorjausinvestointihankkeet määritellään investointisuunnitelmassa. Sen sijaan rakennusten ylläpitämiseksi tehtävät pienet investointihankkeet (investointi suurempi kuin aktivointiraja 10 000 euroa) määrittää tekninen valiokunta investointiohjelmassa esitettyjen periaatteiden ja määrärahan puitteissa.

Uusinvestointikohteiden (laajennus- ja uudelleeninvestoinnit) osalta keskeisin rakennuskohde on Nikkilän Sydämen laajennus, joka valmistuu ja otetaan käyttöön syyslukukauden alussa 2021. Lisäksi Pelastusaseman toteutuksen suunnittelutyöt alkavat.

Peruskorjausinvestoinneissa teknisen valiokunnan päätöksellä kohdennettaviin hankekokonaisuuksiin on tullut määrärahat kyläkoulujen, päiväkotien ja taajamakoulujen sekä muiden kunnan kiinteistöjen kunnostamiseen sekä energiahankkeiden toteuttamiseen. Määrärahojen avulla on tarkoitus suunnittelukautena pitää rakennusten kunto hyvällä tasolla. Lisäksi suunnittelukaudella vuonna 2021 valmistuu Soten ruokapalveluiden kanssa Cook&Chill -keittiöiden toinen vaihe.

Vuonna 2021 valmistuu myös Jokipuiston koulun kunnostus.

Keskeiset muutokset toiminnassa ja niiden taloudelliset vaikutukset vuonna 2021

Talousarvion kulujen sekä tulojen muutoksiin vaikuttavat eniten tilakustannusten muutokset, jotka väistötilojen osilta ovat pääosin läpilaskutettavaa kulua, sekä tyhjiksi jäävien rakennusten aiheuttamat kulut ja uusien tilojen käyttöönottojen vaikutukset. Tyhjiksi jäävissä tiloissa lämmitys ja ilmanvaihto mukautetaan tilanteen mukaisesti pienemmäksi.

Tehdyt lämmitystapainvestoinnit uusiutuviin energiantuotantotapoihin alkavat näkyä vaiheittain energiakustannuksissa.

Talousarvioon 2020 verrattuna vuoden 2021 luvut ovat noin 600 000 euroa pienemmät.

Talousarvioon on uutena eränä viety purkukustannuksia Talman B-osan sekä Leppätien päiväkodin purkuihin liittyen 200 000 euroa. Vastaava kuluerä on viety uutena talousarvioon.

Vaikeasti ennakoitava kuluerä ovat mahdolliset koronapandemian vuodelle 2021 aiheuttamat ylimääräiset kulut, vuonna 2020 koronan kustannusvaikutukset jäivät alle 100 000 euron.

Toiminnan volyymin kehitys

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021
Osastojen käytössä olevat toimitilat				
(ei asunnot), htm²	85 000	90 500	92 000	94 000
Vuokratut muut kiinteistöt	23	21	19	19
Ei käytössä olevat toimitilat (passiiviset), htm²	4 000	7 500	11 000	10 000

Toimitilat	1 000 €	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TAE VK 2021	TAE KH 2021	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Tuloarvio	Tuotot	9 797	11 033	10 981	10 021	10 232	10 232	10 232	10 458	10 677
Määräraha	Kulut	-10 605	-12 002	-12 900	-12 557	- 12 676	- 12 544	- 12 544	-12 955	-13 227
Toimintakate	**Netto**	**-808**	**-969**	**-1 918**	**-2 536**	**- 2 443**	**- 2 312**	**- 2 312**	**-2 497**	**-2 550**
Määrärahan muutos %		9,2	13,2	7,5	-2,7	-1,7	-0,1	-1,0	2,2	2,1
Määrärahan muutos euroina		-891	-1 397	-898	343	224	13	131		
Asukkaat	31.12.	20 666	21 170	21 600	21 600	22 100	22 100	22 100	22 600	23 100
Nettomenot	euroa/asukas	-39	-46	-89	-117	-111	-105	-105		
Henkilöstö 31.12.										
Työpanos laskennallisina virkoina	htv	62	73	70	71	71	71	71		
Toimintakulut yhteensä	euroa/htv	-171 048	-164 412	-184 281	-176 859	- 178 534	- 176 683	- 176 683		

3.7 Kohderahoitteisten tehtävien käyttötalous

Kuntaliiton julkaiseman talousarviosuosituksen mukaan kohderahoitteisten tehtäväalueiden käyttötalous tulee erottaa budjettirahoitteisista tehtävistä. Kohderahoitteisella tehtävällä tarkoitetaan palvelun tuottajia, jotka rahoittavat toimintansa kokonaan tai osittain korvauksista palvelun tilaajilta. Organisointimuotona voi olla nettoyksikkö, muu taseyksikkö tai liikelaitos.

Seuraavassa on esitetty Toimitilapalveluiden, Ruokapalvelujen ja IT-palveluiden tehtäväalueet erillisinä. Yksiköt sisältyvät myös ao. toimialojen talousarvioesityksiin. Liikelaitoksena toimivan Sipoon Veden talousarvio on esitetty kokonaan erillään kunnan talousarviosta, koska liikelaitoksen johtokunta päättää itsenäisesti omasta talousarviostaan.

Kohderahoituksella tarkoitetaan tehtävän rahoittamista pääosin tulorahoituksella, joka muodostuu luovutettujen palvelujen ja muiden hyödykkeiden vastikkeena saaduista myynti- ja maksutuloista taikka avustuksena, tukena tai korvauksena määrättyjen tehtävien suorittamisesta aiheutuneisiin kustannuksiin. Palvelujen luovuttaminen voi olla markkinaperusteista tai sopimusperusteista.

Kohderahoitteiset tehtävät ovat tuottajatehtäviä, jotka on sidottu käyttötalouden osalta ensisijaisesti tuloarvioin kunnan talousarvioon tai tehtäviä, jotka ovat kokonaan erillään kunnan talousarviosta. Talousarviosidonnaisia kohderahoitteisia tehtäviä ovat muu taseyksikkö, sisäisen palvelun nettoyksikkö ja muut nettoyksiköt. Kunnan talousarviosta erillään olevia tuottajayksiköitä ovat kunnan liikelaitokset.

Kohderahoitteiset ja budjettirahoitteiset tehtävät yhteensä 2021

sis.+ ulk.erät 1 000€	Kunta yhteensä	Kohde-rahoitteiset yhteensä	Budjetti-rahoitteiset tehtävät
Toimintatuotot			
Myyntituotot, ulkoiset	131	161	187
Maksutuotot	87	94	21
Tuet ja avustukset	2	8	8
Muut toimintatuotot, ulkoiset	1 851	1 566	1 656
Toimintatuotot, sisäiset	15 700	17 425	16 744
Toimintatuotot yhteensä	**17 771**	**19 253**	**18 615**
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-4 939	-5 117	-4 984
Palveluiden ostot, ulkoiset	-4 454	-5 007	-5 983
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 734	-3 690	-3 658
Avustukset	-363	-574	-541
Muut toimintakulut, ulkoiset	-3 822	-4 875	-4 244
Toimintakulut, sisäiset	-1 028	-1 280	-1 404
Toimintakulut yhteensä	**-18 339**	**-20 542**	**-20 813**
Toimintakate	**-568**	**-1 289**	**720**

IT-palvelut 1 000 € sis.+ ulk.erät	TP 2019	TAM 2020	TA 2021
Toimintatuotot			
Myyntituotot, ulkoiset	1	1	0
Tuet ja avustukset	2	0	
Muut toimintatuotot, ulkoiset	78	44	54
Toimintatuotot, sisäiset	3 331	4 493	4 714
Toimintatuotot yhteensä	**3 412**	**4 538**	**4 768**
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-835	-958	-912
Palveluiden ostot, ulkoiset	-1 751	-2 260	-2 781
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-363	-574	-541
Avustukset	-83	-40	-60
Muut toimintakulut, ulkoiset	-206	-332	-360
Toimintakulut, sisäiset	-36	-151	-113
Toimintakulut yhteensä	**-3 273**	**-4 315**	**-4 768**
Toimintakate	**139**	**224**	**0**

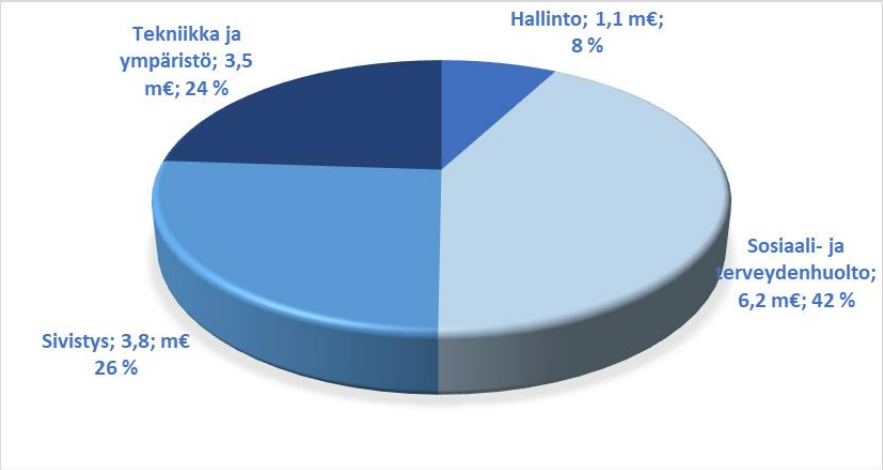
Ruokapalvelut 1 000 € sis.+ ulk.erät	TP 2019	TAM 2020	TA 2021
Toimintatuotot			
Myyntituotot, ulkoiset	124	160	187
Maksutuotot	87	94	21
Muut toimintatuotot, ulkoiset	0	0	0
Toimintatuotot, sisäiset	3 115	3 480	3 407
Toimintatuotot yhteensä	**3 326**	**3 734**	**3 615**
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-1 065	-1 323	-1 232
Palveluiden ostot, ulkoiset	-288	-345	-380
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 368	-1 460	-1 464
Muut toimintakulut, ulkoiset	-10	-4	-12
Toimintakulut, sisäiset	-370	-348	-527
Toimintakulut yhteensä	**-3 101**	**-3 480**	**-3 615**
Toimintakate	**225**	**254**	**0**

Toimitilapalvelut 1 000 € **sis.+ ulk.erät**	**TP 2019**	**TAM 2020**	**TA 2021**
Toimintatuotot			
Myyntituotot, ulkoiset	5		
Tuet ja avustukset	0	8	8
Muut toimintatuotot, ulkoiset	1 773	1 522	1 602
Toimintatuotot, sisäiset	9 254	9 452	8 623
Toimintatuotot yhteensä	**11 033**	**10 981**	**10 232**
Valmistus omaan käyttöön	**151**		
Toimintakulut			
Henkilöstökulut	-3 039	-2 836	-2 840
Palveluiden ostot, ulkoiset	-2 414	-2 403	-2 822
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 367	-2 230	-2 194
Avustukset	0		
Muut toimintakulut, ulkoiset	-3 729	-4 831	-4 172
Toimintakulut, sisäiset	-453	-600	-517
Toimintakulut yhteensä	**-12 002**	**-12 900**	**-12 544**
Toimintakate	**-969**	**-1 918**	**-2 311**

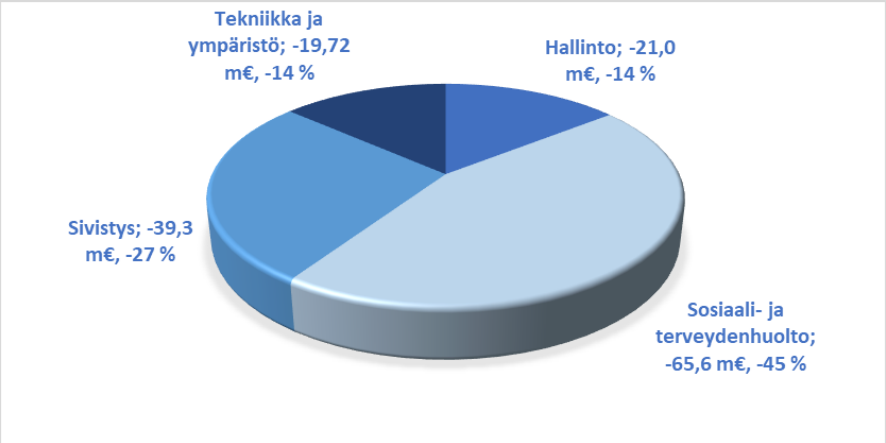
3.8 Käyttötalous toimielimittäin, yhteenveto

Sipoon kunta, sis+ulk	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TAE VK 2021	TAE KH 2021	TA 2021	TS 2022	TS 2023
1 000 €									
Keskusvaalilautakunta									
Tuotot		68							
Kulut	-86	-50			-11	-11	-11		
Netto	-86	18			-11	-11	-11		
Tarkastuslautakunta									
Tuotot									
Kulut	-45	-37		-39	-37	-41	-41	-40	-41
Netto	-45	-37		-39	-37	-41	-41	-40	-41
Kunnanhallitus									
Tuotot	17 765	17 594	19 277	19 278	20 318	20 818	20 818	20 765	21 201
Kulut	-14 483	-16 980	-20 598	-20 914	-22 623	-22 463	-21 663	-23 121	-23 606
Netto	3 282	614	-1 321	-1 636	-2 305	-1 645	-845	-2 356	-2 405
Kunnan johto									
Tuotot	14 595	14 351	12 745	12 745	14 262	14 762	14 762	13 251	14 651
Kulut	-2 397	-2 815	-2 544	-2 544	-4 554	-4 354	-4 754	-2 769	-2 769
Netto	12 198	11 536	10 201	10 201	9 708	10 408	10 008	10 482	11 882
Talous- ja hallintokeskus									
Tuotot	3 337	3 876	3 364	3 364	5 047	5 047	5 047	3 883	3 878
Kulut	-7 242	-7 740	-7 218	-7 218	-9 447	-9 487	-9 487	-7 882	-7 861
Netto	-3 905	-3 864	-3 854	-3 854	-4 400	-4 440	-4 440	-3 999	-3 983
Kehitys- ja kaavoituskeskus									
Tuotot	525	576	507	507	1 009	1 009	1 009	571	571
Kulut	-5 027	-4 125	-5 026	-5 026	-8 622	-8 622	-7 422	-3 582	-3 525
Netto	-4 502	-3 549	-4 519	-4 519	-7 613	-7 613	-6 413	-3 011	-2 954
Sosiaali- ja terveysvaliokunta									
Tuotot	11 978	11 424	12 064	10 259	9 638	9 638	9 638	9 851	10 056
Kulut	-65 236	-68 561	-68 938	-68 085	-70 845	-70 345	-70 545	-72 403	-73 923
Netto	-53 258	-57 137	-56 874	-57 826	-61 208	-60 708	-60 908	-62 552	-63 867
Sivistysvaliokunta									
Tuotot	4 235	3 960	3 676	3 506	3 779	3 779	3 779	3 862	3 943
Kulut	-55 255	-55 936	-57 579	-57 259	-57 847	-57 472	-57 632	-59 120	-60 361
Netto	-51 020	-51 976	-53 902	-53 753	-54 068	-53 693	-53 853	-55 257	-56 418
Tekniikka- ja ympäristövaliokunta									
Tuotot	11 356	12 539	12 392	11 399	12 242	12 242	12 242	12 511	12 774
Kulut	-17 582	-19 087	-20 495	-20 087	-20 792	-20 452	-20 452	-21 250	-21 696
Netto	-6 226	-6 549	-8 103	-8 688	-8 550	-8 210	-8 210	-8 738	-8 922
Yhteensä									
Tuotot	45 334	45 584	47 410	44 442	45 977	46 477	46 477	46 989	47 975
Kulut	-152 687	-160 651	-167 610	-166 384	-172 155	-170 784	-170 344	-175 933	-179 628
Netto	-107 353	-115 066	-120 200	-121 943	-126 177	-124 306	-123 866	-128 944	-131 653

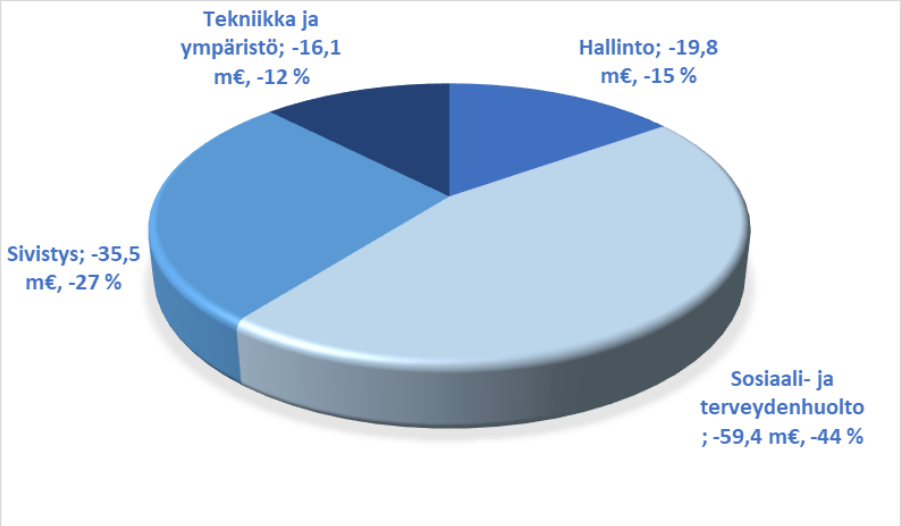
Ulkoisten toimintatuottojen jakautuminen toimialoittain 2021, ilman maanmyyntituottoja

Ulkoisten toimintakulujen jakautuminen toimialoittain 2021

Ulkoisen toiminnan nettomenojen jakautuminen toimialoittain 2021, ilman maanmyyntiä

3.9 Sisäiset erät

1 000 €	Sis. Vuokrat, ylläpito		Sis. Vuokrat, pääoma		Sis. Vuokrat, maa		It-kustannukset		Ruokapalvelu		Yhteensä	
	TA 2020	2021	TA 2020	2021	TA 2020	2021	TA 2020	2021	TA 2020	2021	TA 2020	2021
Sisäiset tuotot												
Kunnan johto			9223	9511							9 223	9 511
Talous- ja hallintokeskus							4493	4714			4 493	4 714
Kehitys- ja kaavoituskeskus					238	248					238	248
Sote									3480	3407	3 480	3 407
Sivistys												
Tekniikka- ja ympäristö	9452	8623									9 452	8 623
Yhteensä	**9452**	**8623**	**9223**	**9511**	**238**	**248**	**4493**	**4714**	**3480**	**3407**	**26 886**	**26 503**
Sisäiset kulut												
Kunnan johto	62	69	110	103	3	3	79	84			253	259
Talous- ja hallintokeskus	522	340	9	63	0	2	543	592			1 073	996
Kehitys- ja kaavoituskeskus	214	130	28	0	1	0	252	280			495	409
Kunnanhallitus yht.	798	539	147	166	4	4	873	955			1 821	1 664
Sote	1480	1559	1680	1684	44	44	1296	1395	620	555	5 120	5 236
Sivistys	6585	6028	7335	7627	189	199	1833	1801	2860	2852	18 802	18 507
Tekniikka- ja ympäristö	588	497	62	35	1	1	492	562			1 144	1 095
Yhteensä	**9452**	**8623**	**9223**	**9511**	**238**	**248**	**4493**	**4714**	**3480**	**3407**	**26 886**	**26 503**

4 SIPOON VESI

4.1 Tuloslaskelma

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Liikevaihto							
Valmistus omankäytttön							
Myyntituotot	**4 703**	**4 605**	**4 965**	**4 815**	**4 965**	**5 064**	**5 166**
Liiketoiminnan muut tuotot	**91**	**237**	**100**	**140**	**200**	**204**	**208**
Materiaalit ja palvelut	**-1 726**	**-1 904**	**-1 905**	**-1 905**	**-1 945**	**-1 985**	**-2 025**
Ostot tilikauden aikana	-776	-877	-890	-890	-910	-930	-950
Palvelujen ostot	-950	-1 027	-1 015	-1 015	-1 035	-1055	-1075
Henkilöstökulut	**-513**	**-483**	**-579**	**-579**	**-579**	**-579**	**-579**
Palkat ja palkkiot	-418	-395	-520	-520	-520	-520	-520
Henkilösivukulut	-94	-89	-59	-59	-59	-59	-59
Eläkekulut	-79	-77	-48	-48	-48	-48	-48
Muut henkilösivukulut	-15	-11	-11	-11	-11	-11	-11
Poistot ja arvonalentumiset	**-1 067**	**-1 100**	**-1 050**	**-1 100**	**-1 100**	**-1 100**	**-1 100**
Suunnitelmanmukaiset poistot	-1 067	-1 100	-1 050	-1 100	-1 100	-1100	-1 100
Arvonalentumiset							
Liiketoiminnan muut kulut	**-140**	**-113**	**-140**	**-140**	**-140**	**-140**	**-140**
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**1 347**	**1 242**	**1 391**	**1 231**	**1 401**	**1 464**	**1 530**
Rahoitustuotot ja -kulut	-756	-788	-757	-788	-982	-1 132	-1232
Muut rahoitustuotot	3	3	3	3	3	3	3
Korkokulut	-24	-55	-25	-55	-250	-400	-500
Korvaus peruspääomasta	-735	-735	-735	-735	-735	-735	-735
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	**590**	**455**	**634**	**443**	**419**	**332**	**298**
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	**590**	**455**	**634**	**443**	**419**	**332**	**298**
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**590**	**455**	**634**	**443**	**419**	**332**	**298**

4.2 Investoinnit

€	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**
Laajennusinvestoinnit, kaava-alueet	- 2 320	- 3 855	- 3 800
Laajennusinvestoinnit, runkoverkosto	- 2 150	- 2 000	- 2 000
Peruskorjausinvestoinnit	- 700	- 700	- 700
Harvaan astutut alueet	- 500	- 500	- 500
Muut investoinnit	- 250	-	-
Investoinnit yhteensä	**- 5 920**	**- 7 055**	**- 7 000**

4.3 Rahoituslaskelma

1 000 €	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
TULORAHOITUS							
Liikeylijäämä	1 347	1 242	1 391	1 231	1 401	1 464	1 530
Poistot ja arvonalentumiset	1 067	1 100	1 050	1 100	1 100	1 100	1 100
Rahoitustuotot ja -kulut	-756	-788	-757	-788	-982	-1 132	-1 232
	1 658	**1 554**	**1 684**	**1 543**	**1 519**	**1 432**	**1 398**
INVESTOINNIT							
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-3 395	-3 440	-3 440	-3 440	-5 920	-7 055	-7 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin							
Tulorahoitus ja investoinnit, netto	**-1 737**	**-1 886**	**-1 756**	**-1 897**	**-4 401**	**-5 623**	**-5 602**
RAHOITUSTOIMINTA							
Muut maksuvalmiuden muutokset							
Myyntisaamisten lisäys							
Korottomien velkojen muutos muilta	1 241	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200
Rahoitustoiminta netto	**1 241**	**1 200**	**1 200**	**1 200**	**1 200**	**1 200**	**1 200**
Kassavirta	**-496**	**-686**	**-556**	**-697**	**-3 201**	**-4 423**	**-4 402**

5 TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelmaosa osoittaa, miten tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, korkokuluihin ja muihin rahoituskuluihin sekä pitkävaikutteisiin omaisuuden jaksottamisesta aiheutuviin poistoihin ja arvonalentumisiin sekä tarvittaviin uusinvestointeihin.

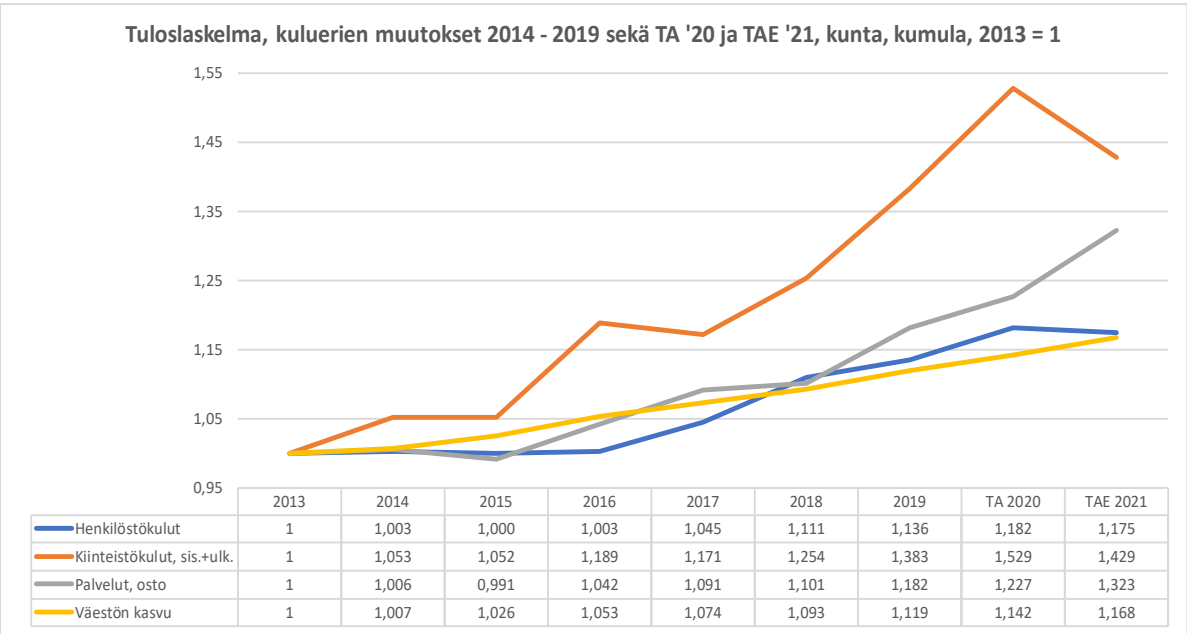
Tulorahoituksen riittävyyttä arvioidaan toiminta- ja vuosikatteen sekä tilikauden tuloksen avulla. Talousarvion tuloslaskelmaosa sisältää kaikki toiminnan menot ja tulot. Tämä tarkoittaa, että sisäiset erät, ostot ja myynnit sekä sisäiset vuokrat sisältyvät tuloslaskelmaosan menoihin ja tuloihin.

Tuloslaskelmassa esitetään myös valtuustoon nähden sitovat määrärahat ja tuloarviot toimintakatteen jälkeisistä eristä, jotka ovat verotulot, valtionosuudet, korkotuotot ja korkokulut sekä rahoitustuotot ja rahoituskulut. Talousarvion tuloslaskelmaan sisällytetään myös suunnitelmat tilikauden tuloksen käsittelystä.

Toimintakate osoittaa, paljonko toimintakuluista jää katettavaksi verotuloilla, käyttötalouden valtionosuuksilla ja rahoitustuotoilla.

Vuosikate kuvaa kunnan rahoitustulosta ja se osoittaa muun muassa riittääkö kunnan tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannontekijöistä aiheutuvat menot eli käyttöomaisuuden laskennalliset poistot.

Kun vuosikatteesta vähennetään poistot ja satunnaiset menot ja lisätään satunnaiset tulot, saadaan tilikauden budjetoitujen menojen ja tulojen erotus, eli tilikauden tulos, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat tuloksenkäsittelyeriä.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	TA 2020	TAE 2021
Henkilöstökulut	1	1,003	1,000	1,003	1,045	1,111	1,136	1,182	1,175
Kiinteistökulut, sis.+ulk.	1	1,053	1,052	1,189	1,171	1,254	1,383	1,529	1,429
Palvelut, osto	1	1,006	0,991	1,042	1,091	1,101	1,182	1,227	1,323
Väestön kasvu	1	1,007	1,026	1,053	1,074	1,093	1,119	1,142	1,168

5.1 Tuloslaskelma, kunta ilman Sipoon Vesi-liikelaitosta

Ulkoiset erät ja sisäiset **1 000 euroa**	**2019** **TP**	**2020** **TA**	**2020** **Ennuste**	**Kehys**	**2021** **TAE VK**	**2021** **TAE KH**	**2021** **TA**	**Muutos %**	**2022** **TS**	**2023** **TS**
Toimintatuotot	**45 598**	**47 410**	**44 443**		**45 977**	**46 477**	**46 477**	**-2,0**	**47 500**	**48 497**
Myyntituotot	4 141	3 853			2 806	2 806	2 806	-27,2		
Maksutuotot	6 856	7 126			6 249	6 249	6 249	-12,3		
Tuet ja avustukset	868	868			920	920	920	5,9		
Muut tuotot	9 446	8 587			9 409	9 909	9 909	15,4		
Josta myyntivoitot	*4 752*	*4 200*			*4 700*	*5 200*	*5 200*	23,8		
Muut toimintatuotot sisäiset	24 287	26 976			26 593	26 593	26 593	-1,4		
Valmistus omaan käyttöön										
Toimintakulut	**-160 651**	**-167 610**	**-166 383**		**-172 155**	**-170 784**	**-170 344**	**1,8**	**-171 188**	**-172 170**
Henkilöstökulut	-57 632	-59 973			-59 950	-59 305	-59 465	-1,1		
Palvelujen ostot, ulkoiset	-55 695	-56 462			-61 853	-61 187	-60 587	8,4		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 733	-7 853			-7 748	-7 748	-7 748	-1,3		
Avustukset	-7 883	-7 949			-8 761	-8 636	-8 636	8,6		
Muut toimintakulut, ulkoiset	-7 421	-8 397			-7 250	-7 315	-7 315	-14,3		
Muut toimintakulut, sisäiset	-24 287	-26 976			-26 593	-26 593	-26 593	-1,4		
Toimintakate	**-115 053**	**-120 200**	**-121 940**	**-123 145**	**-126 177**	**-124 306**	**-123 866**	**3,3**	**-123 688**	**-123 673**
Verotulot	103 221	110 000	105 500	108 953	109 513	109 513	109 513	-0,4	113 660	117 940
Valtionosuudet	15 114	15 467	22 050	16 192	18 276	18 276	18 276	18,2	18 700	21 100
Rahoitustuotot ja -kulut	**558**	**60**	**-350**	**337**	**325**	**325**	**325**	441,8	**-205**	**-305**
Korkotuotot	103	50		50	54	54	54	8,0		
Muut rahoitustuotot	931	870		931	920	920	920	5,7	895	895
Korkokulut	-463	-860		-631	-643	-643	-643	-25,2	- 1 100	- 1 200
Muut rahoituskulut	-13	0		-13	-6	-6	-6			
Vuosikate	**3 840**	**5 327**	**5 610**	**2 337**	**1 936**	**3 807**	**4 247**	**-26,2**	**8 467**	**15 062**
Suunnitelmanmukaiset poistot	6 479	7 261	7 211	8 137	8 137	8 137	8 137	12,1	8 100	8 900
Satunnaiset tuotot ja kulut										
Tilikauden tulos	**-2 639**	**-1 934**	**-1 601**	**-5 800**	**-6 201**	**-4 330**	**-3 890**	**117,5**	**367**	**6 162**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	1 339	1 339	1 150	1 200	1 200	1 000	1 000		1 000	1 000
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)										
Varausten lis (-) tai väh (+)		0			0	0	0		0	0
Rahastojen lis (-) tai väh (+)									0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	**-1 299**	**-594**	**-451**	**-4 600**	**-5 001**	**-3 330**	**-2 890**	**439**	**1 367**	**7 162**

Toimintakate vastuualueittain, ulk. 1000 €	**TP 2018**	**TP 2019**	**TA 2020**	**TA 2021**	**Muutos, eur 2020/2021**	**Muutos, % 2020/2021**	**Muutos, % 2019/2021**
Keskusvaalilautakunta	12	18	0	-11	-11		-162,0
Tarkastuslautakunta	-26	-36	0	-41	-41		13,4
Kunnanhallitus	-7 994	-10 016	-13 455	-13 653	-199	1,5	36,3
Sosiaali- ja terveys	-51 057	-55 341	-55 235	-58 878	-3 643	6,6	6,4
erikoissairaanhoito	-20 812	-22 604	-21 898	-23 694	-1 796	8,2	4,8
Sivistys	-34 900	-34 789	-35 100	-35 346	-246	0,7	1,6
Tekniikka- ja ympäristö	-13 123	-14 888	-16 410	-15 738	672	-4,1	5,7
Yhteensä	**-107 088**	**-115 053**	**-120 200**	**-123 667**	**-3 467**	**2,9**	**7,5**

Toimintatuotot

Peruskunnan ulkoiset toimintatuotot

Ulkoiset tuotot 1 000 €	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Keskusvaalilautakunta	33	68	-	-		
Kunnanhallitus						
Muut toimintatuotot	1 177	1 162	1 123	1 146	1 171	1 195
Maanmyynti, myyntivoitto	4 237	4 705	4 200	5 200	5 314	5 426
Sosiaali- ja terveysvaliokunta	8 702	8 215	8 584	6 230	6 367	6 501
Sivistysvaliokunta	4 231	3 958	3 676	3 779	3 862	3 943
Tekniikka- ja ympäristövaliokunta	3 229	3 204	2 850	3 529	3 606	3 682
Yhteensä	**21 608**	**21 311**	**20 434**	**19 884**	**20 321**	**20 748**

Käyttöomaisuuden myyntivoitot koostuvat pääosin tonttien hankintamenon ylittävästä myyntitulosta. Myyntituloksi arvioidaan talousarviovuonna 2021 5,2 milj. euroa ja suunnitteluvuosina 2022–2023 myös 5 milj. euroa/2022 ja 5,2 milj. euroa/2023. Myyntiä vastaavat myyntivoitot näkyvät kirjanpidossa osana muita toimintatuottoja. Ne on esitetty erikseen tuloslaskelmaosassa, koska ne ovat merkittävä osa kunnan vuosikatteesta.

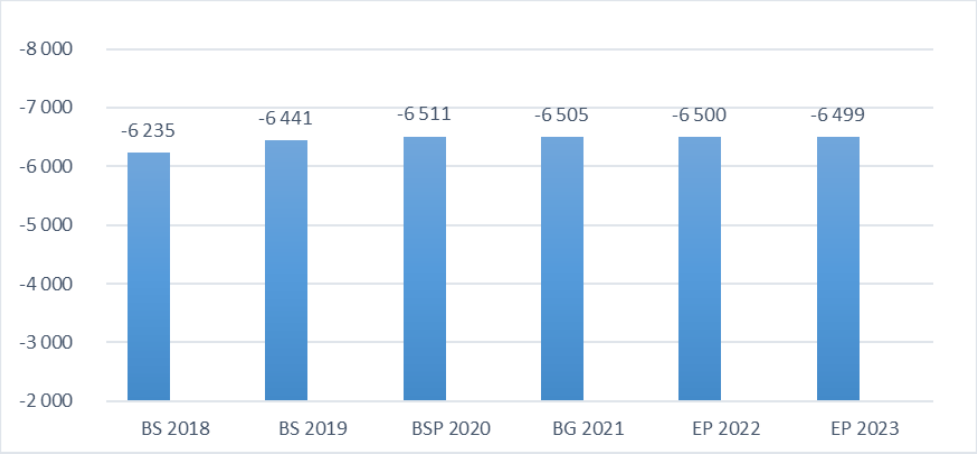
Toimintakulut

Vuoden 2021 ulkoiset toimintakulut nousevat talousarvioesityksen mukaan 144 miljoonaan euroon vuoden 2020 ennusteen mukaisesta 142,4 miljoonasta eurosta.

Peruskunnan ulkoiset toimintakulut

Ulkoiset kulut 1 000 €	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Keskusvaalilautakunta	- 21	- 49	-	- 11		
Tarkastuslautakunta	- 26	- 36	-	- 41	- 42	- 43
Kunnanhallitus	- 13 408	- 15 883	- 18 778	- 19 998	- 20 438	- 20 888
Sosiaali- ja terveysvaliokunta	- 59 759	- 63 556	- 63 820	- 65 309	- 66 746	- 68 214
Sivistysvaliokunta	- 39 130	- 38 748	- 38 777	- 39 125	- 39 986	- 40 865
Tekniikka- ja ympäristövaliokunta	- 16 503	- 18 092	- 19 260	- 19 268	- 19 692	- 20 125
Yhteensä	**- 128 847**	**- 136 365**	**- 140 634**	**- 143 752**	**- 146 903**	**- 150 135**

Peruskunnan ulkoiset toimintakulut €/asukas kehittyvät seuraavasti:

5.2 Tuloslaskelma Sipoon kunta ja Sipoon vesi

Ulkoiset ja sisäiset erät	2019	2020	2020	2021	2021	2021		2022	2023
1 000 euroa	**TP**	**TA**	**Ennuste**	**TAE VK**	**TAE KH**	**TA**	**Muutos %**	**TS**	**TS**
Toimintatuotot	**49 991**	**52 475**	**49 398**	**50 942**	**51 642**	**51 642**	**-1,6**	**52 778**	**53 887**
Myyntituotot	8 592	8 818		7 771	7 771	7 771	-11,9		
Maksutuotot	6 856	7 126		6 249	6 249	6 249	-12,3		
Tuet ja avustukset	868	868		920	920	920	5,9		
Muut tuotot	9 388	8 687		9 409	10 109	10 109	16,4		
Josta myyntivoitot	*4 752*	*4 200*		*4 700*	5 200	5 200	23,8		
Muut toimintatuotot sisäiset	24 287	26 976		26 593	26 593	26 593	-1,4		
Valmistus omaan käyttöön									
Toimintakulut	**-162 703**	**-170 233**	**-169 007**	**-174 819**	**-173 448**	**-173 008**	**1,6**	**-173 911**	**-174 950**
Henkilöstökulut	-58 116	-60 550		-60 529	-59 884	-60 044	-0,8		
Palvelujen ostot, ulkoiset	-56 415	-57 477		-62 888	-62 222	-61 622	7,2		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 547	-8 743		-8 658	-8 658	-8 658	-1,0		
Avustukset	-7 883	-7 949		-8 761	-8 636	-8 636	8,6		
Muut toimintakulut	-7 454	-8 537		-7 390	-7 455	-7 455	-12,7		
Muut toimintakulut, sisäiset	-24 287	-26 976		-26 593	-26 593	-26 593	-1,4		
Toimintakate	**-112 712**	**-117 757**	**-119 609**	**-123 876**	**-121 805**	**-121 365**	**3,1**	**-121 132**	**-121 063**
Verotulot	103 221	110 000	105 500	109 513	109 513	109 513	-0,4	113 660	117 940
Valtionosuudet	15 114	15 467	22 050	18 276	18 276	18 276	18,2	18 700	21 100
Rahoitustuotot ja -kulut	**-230**	**-700**	**-350**	**-657**	**-657**	**-657**	**-6,2**	**- 671**	**- 685**
Korkotuotot	48	50		54	54	54	8,0		
Muut rahoitustuotot	198	870		923	923	923	6,0		
Korkokulut	-463	-885		-893	-893	-893	0,9		
Muut rahoituskulut	-13	-735		-741	-741	-741	0,8		
Vuosikate	**5 394**	**7 010**	**7 591**	**3 255**	**5 326**	**5 766**	**-17,7**	**10 556**	**17 291**
Suunnitelmanmukaiset poistot	13 969	8 311	8 311	9 237	9 237	9 237	11,1	9 403	9 550
Satunnaiset tuotot ja kulut	8 508								
Tilikauden tulos	**-67**	**-1 301**	**-720**	**-5 982**	**-3 911**	**-3 471**	**166,7**	**1 153**	**7 741**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	1 339	1 339	1 150	1 200	1 000	1 000	**-25,3**	1 000	1 000
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)									
Tilikauden yli-/alijäämä	**1 272**	**38**	**430**	**-4 782**	**-2 911**	**-2 471**	**-6 640**	**2 153**	**8 741**

Ulkoiset erät	2019	2020	2020	2021	2021	2021		2022	2023
1 000 euroa	**TP**	**TA**	**Ennuste**	**TAE VK**	**TAE KH**	**TA**	**Muutos %**	**TS**	**TS**
Toimintatuotot	**25 704**	**25 499**	**22 422**	**24 349**	**25 049**	**25 049**	**-1,8**	**25 600**	**26 138**
Myyntituotot	8 592	8 818		7 771	7 771	7 771	-11,9		
Maksutuotot	6 856	7 126		6 249	6 249	6 249	-12,3		
Tuet ja avustukset	868	868		920	920	920	5,9		
Muut tuotot	9 388	8 687		9 409	10 109	10 109	16,4		
Josta myyntivoitot	*4 752*	*4 200*		*4 700*	5 200	5 200	23,8		
Valmistus omaan käyttöön									
Toimintakulut	**-138 416**	**-143 257**	**-142 031**	**-148 226**	**-146 855**	**-146 415**	**2,2**	**-146 860**	**-147 458**
Henkilöstökulut	-58 116	-60 550		-60 529	-59 884	-60 044	-0,8		
Palvelujen ostot, ulkoiset	-56 415	-57 477		-62 888	-62 222	-61 622	7,2		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 547	-8 743		-8 658	-8 658	-8 658	-1,0		
Avustukset	-7 883	-7 949		-8 761	-8 636	-8 636	8,6		
Muut toimintakulut	-7 454	-8 537		-7 390	-7 455	-7 455	-12,7		
Toimintakate	**-112 712**	**-117 757**	**-119 609**	**-123 876**	**-121 805**	**-121 365**	**3,1**	**-121 259**	**-121 320**
Verotulot	103 221	110 000	105 500	109 513	109 513	109 513	-0,4	113 660	117 940
Valtionosuudet	15 114	15 467	22 050	18 276	18 276	18 276	18,2	18 700	21 100
Rahoitustuotot ja -kulut	**-230**	**-700**	**-350**	**-657**	**-657**	**-657**	**-6,2**	**- 671**	**- 685**
Korkotuotot	48	50		54	54	54	8,0		
Muut rahoitustuotot	198	870		923	923	923	6,0		
Korkokulut	-463	-885		-893	-893	-893	0,9		
Muut rahoituskulut	-13	-735		-741	-741	-741	0,8		
Vuosikate	**5 394**	**7 010**	**7 591**	**3 255**	**5 326**	**5 766**	**-17,7**	**10 429**	**17 035**
Suunnitelmanmukaiset poistot	13 969	8 311	8 311	9 237	9 237	9 237	11,1	9403	9550
Satunnaiset tuotot ja kulut	8 508								
Tilikauden tulos	**-67**	**-1 301**	**-720**	**-5 982**	**-3 911**	**-3 471**	**166,7**	**1 026**	**7 485**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	1 156	1 339	1 150	1 200	1 000	1 000	**-25,3**	1 000	1 000
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)									
Tilikauden yli-/alijäämä	**1 089**	**38**	**430**	**-4 782**	**-2 911**	**-2 471**	**-6 640**	**2 026**	**8 485**

Vuosikate riittää kattamaan poistot suunnitelmakaudella, joten kunnan talous on tasapainossa vuosina 2021–2023. Suunnitelmavuosi 2023 tarkoittaisi toteutuessaan myös sitä, että maanmyyntituotot (5,3 milj. euroa) voitaisiin täysimääräisesti käyttää investointien rahoittamiseksi.

Investoinneista aiheutuva käyttöomaisuuden ja muiden pitkävaikutteisten menojen poistojen kasvu vaikuttaa oleellisesti kunnan talouden tasapainoon. Poistot kasvavat merkittävästi suunnitelmakaudella.

Vuoden 2021 talousarvio osoittaa kuitenkin vielä –3,5 miljoonan euron tulosta ennen tilinpäätössiirtoja, mutta vuodet 2022 ja 2023 olisivat ylijäämäisiä.

Toteutunut yli-/alijäämä lisää tai vähentää taseen omaa pääomaa. Suunnitelmakaudella taseen oma pääoma kasvaa tuloslaskelman mukaan noin 8 milj. euroa.

5.3 Sipoon veden vaikutus tilikauden tuloksen muodostumiseen

Sipoon kunta ja Sipoon vesi, ulkoiset	Talousarvio 2021		Eliminoinnit		
1 000 €	Kunnan tuloslaskelma-osa pl. Sipoon vesi	Sipoon Vesi	Kunta	Sipoon Vesi	Kunnan tuloslaskelma-osa ml. Sipoon vesi
Toimintatuotot					
Myyntituotot	2 806	4 965		-231,8	7 539
Maksutuotot	6 249				6 249
Tuet ja avustukset	920				920
Muut toimintatuotot	9 909	200		-117,9	9 991
Toimintatuotot yhteensä	**19 884**	**5 165**	**0**	**-350**	**24 700**
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-59 465	-579			-60 044
Palveluiden ostot	-60 587	-1 035	161		-61 461
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 748	-910	71		-8 587
Avustukset	-8 636				-8 636
Muut toimintakulut	-7 315	-140	118		-7 337
Toimintakulut yhteensä	**-143 751**	**-2 664**	**350**	**0**	**-146 065**
Toimintakate	**-123 866**	**2 501**	**350**	**-350**	**-121 365**
Verotulot	109 513				109 513
Valtionosuudet	18 276				18 276
Rahoitustuotot ja -kulut	325	-982	-485	485	-657
Korkotuotot	54		250		304
Muut rahoitustuotot	920	3	-735		188
Korkokulut	-643	-250		-250	-1 143
Muut rahoituskulut	-5,9	-735		735	-6
Vuosikate	**4 247**	**1 519**	**-135**	**135**	**5 766**
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-8 137	-1 100			-9 237
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
Tilikauden tulos	**-3 890**	**419**	**-135**	**135**	**-3 471**
Poistoeron lis (-) tai väh (+)	1 000				1 000
Varausten lis (-) tai väh (+)					
Rahastojen lis (-) tai väh (+)					
Tilikauden yli-/alijäämä	**-2 890**	**419**	**-135**	**135**	**-2 471**

5.4 Rahoitustuotot ja -kulut

Maksuvalmiustilanne, lainakanta ja korkotaso vaikuttavat rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Korkotuotot ja -kulut on arvioitu kunnan anto- ja ottolainakannan, maksuvalmiusarvioiden ja nähtävissä olevan korkokehityksen mukaan.

Lainakannan lisääntymisestä huolimatta korkomenojen nettomenot ovat matalampien korkojen ansiosta vähentyneet kahden viime vuoden aikana. Kunnan lainamäärän arvioidaan olevan vuoden 2020 lopussa noin 116 milj. euroa.

Korkomenoihin on talousarviossa varattu yhteensä 0,7 miljoonaa euroa. Vanhojen velkojen korot on laskettu velkakirjaehtojen mukaan. Uusia lainoja arvioidaan nostettavan 34 miljoonaa euroa vuonna 2020. Näiden uusien lainojen koroksi arvioidaan korkeintaan 1 %, koska osa rahoitustarpeesta on tarkoitus hoitaa kuntatodistuksilla, joiden korkotason oletetaan olevan lähellä 0 prosenttia. Lainasalkun keskikorko oli lokakuussa 2019 0,7 %.

Rahoitustuottoihin on kirjattu osingot ja osuuspääoman korot, verotilitysten korkotuotot, viivästyskorkotulot sekä kuntayhtymien peruspääoman korot.

Kotimaisten talletusten osalta ei ole laskettu kertyvän tuottoa lainkaan.

Kunnan rahoitustuotot/-kulut:

Rahoitustuotot ja -kulut	**-230**	**-700**	**-350**	**-657**	**-657**
Korkotuotot	48	50		54	54
Muut rahoitustuotot	198	870		923	923
Korkokulut	-463	-885		-893	-893
Muut rahoituskulut	-13	-735		-741	-741

Rahoitusmenoihin on kirjattu kurssitappiot, provisiot ja lainakustannukset, verotilitysten korkomenot, viivästyskorkomenot sekä muut rahoitusmenot.

Poistot

Kunnan (sis. Sipoon Vesi) poistojen määrä tulee kasvamaan suunnitelmakaudella 2021–2023 arviolta noin 1,7 milj. euroa verrattuna tilinpäätökseen 2019.

6 INVESTOINTIOSA

Vastuuhenkilöt ja määritelmät:

Aineettomat hyödykkeet tehtävän mukainen vastuualueen/tulosyksikön päällikkö
Maa- ja vesialueet kehitysjohtaja
Rakennukset tilapalvelupäällikkö
Kiinteät rakenteet ja laitteet
sekä koneet ja kalusto tehtävän mukainen vastuualueen/tulosyksikön päällikkö
Osakkeet ja osuudet tehtävän mukainen vastuualueen/tulosyksikön päällikkö

Investointiosaan sisältyvät määrärahat aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä käyttöomaisuusosakkeiden ja -osuuksien hankintamenoihin. Investointien aktivointiraja on 10 000 euroa.

Määrärahat sitovat teknistä valiokuntaa bruttoinvestointien eli kiinteistö- ja infra-investointien osalta. Vesihuollon investoinneista päättää Sipoon Veden johtokunta.

Teknisellä valiokunnalla on oikeus muuttaa sisäistä määrärahanjakoa rakennuskohteiden kesken. Teknisellä valiokunnalla ei ole kuitenkaan oikeutta päättää uusista rakennuskohteista. Peruskorjaushankkeiden osalta on osoitettu määrärahat ”Valiokunnan kohdentamat hankkeet”, ”Energiahankkeet”, ”Peruskorjaus kyläkoulut”, ”Peruskorjaus päiväkodit ja taajamakoulut” ja ”Katujen peruskorjaus”, jossa kohteiden lopullisen valinnan tekee tekninen valiokunta hankkeiden kohdentamisperiaatteiden perusteella.

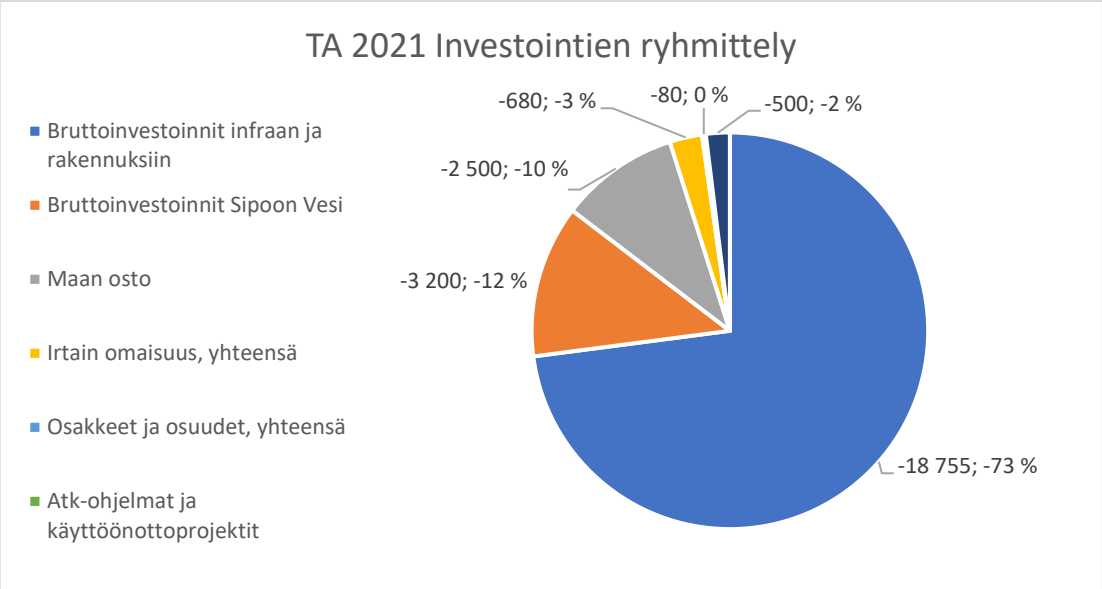
Määräraha kiinteistöjen ensikertaista kalustamista varten sisältyy laajennus- ja uudelleenrakennushankkeen kokonaismäärärahaan ja on eritelty omaksi kokonaisuudeksi hyväksytyn hankesuunnitelman jälkeen. Asianomaiset käyttäjäyksiköt vastaavat kuitenkin näistä määrärahoista sekä päättävät ko. hankinnoista.

Kunnan omistamien sote-kiinteistöosakeyhtiöiden investoinneista vastaavat ko. yhtiöiden hallitukset. Mikäli investoinnit tilataan kunnalta, näkyvät samansuuruiset tulot ja menot kunnan käyttötaloudessa.

Sipoon Veden investointihankkeet on esitetty kappaleessa 6.2.

6.1 Investoinnit (ei sis. Sipoon Vesi)

Investoinnit/kunta 2019 - 2023	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Bruttoinnvestoinnit infraan ja rakennuksiin	-26 946	-22 890	-23 338	-18 785	-13 780	-18 695
Maan osto	-2 220	-1 600	-1 600	-2 500	-2 500	-2 500
Investoinnit/Muut osastot, yhteensä	-453	-1 370	-1 370	-3 510	-1 380	-1 350
Bruttoinvestoinnit yhteensä	**-29 619**	**-25 860**	**-26 308**	**-24 795**	**-17 660**	**-22 545**
Maan myynti ja käyttöomaisuuden myynnit	4 752	4 200	5 200	5 200	5 000	5 300
Investoinnit yhteensä, netto	**-24 866**	**-21 660**	**-21 108**	**-19 595**	**-12 660**	**-17 245**

Koronajarru 2020

Kunnanhallitus päätti keväällä 2020 kokouksessaan perustaa ohjausryhmän vuoden 2020 budjetin päivittämiseksi osana kunnan talouden koronajarrua. Talouden tehostamismenetelmiä tarvittiin maailmanlaajuisen pandemian aiheuttamien taloudellisten vahinkojen tasapainottamiseksi.

Ohjausryhmä kokoontui keväällä 2020 kaksi kertaa käsitellen pääosin investointibudjettia tavoitteena investointien siirtäminen lainanoton tarpeen pienentämiseksi.

Investointien karsintaehdotuksen periaatteina olivat seuraavat kriteerit:

i) Ensimmäiseksi karsitaan kaikki kaavataloudellisesti kannattamattomat uusien kaava-alueiden investoinnit.

ii) Tämän jälkeen karsitaan kaikki viihtyvyyttä lisäävät investoinnit. Tällöin viihtyvyyttä ei lisätä mutta se ei myöskään heikkene. Tähän mennessä ympäristössä on jo saavutettu selvää paranemista.

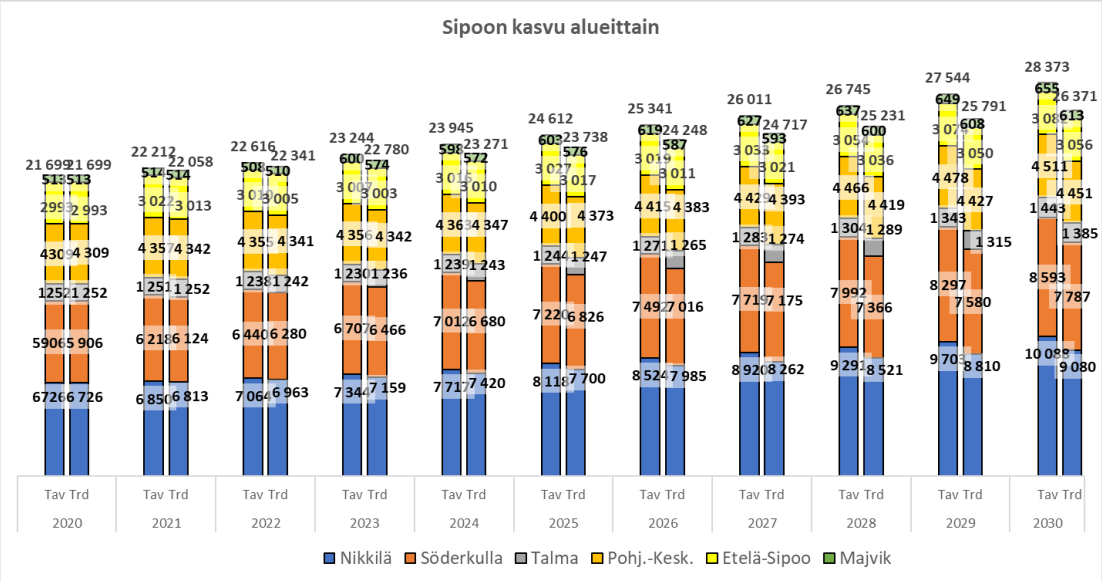
iii) Lisäksi karsitaan kaikki ne laajennusinvestoinnit, joiden tarve voidaan tyydyttää jollakin olemassa olevalla tilalla.

iv) Peruskorjausinvestointien taso pidetään kuitenkin sellaisella tasolla, että emme menettäisi olemassa olevan omaisuuden arvoa liian vähäisen hoidon takia.

Ohjausryhmä esitti ja valtuusto päätti, että vuoden 2020 investoinnit pienenevät yhteensä 8,1 miljoonan euron edestä. Tähän ehdotukseen sisältyi myös investointilisäyksiä Sipoon kasvun edistämiseksi eritoten omakotitaloalueiden ja yritysalueiden toteutuksen nopeuttamisella.

Väestösuunnite ja investointien ajoittaminen

Sipoon kunnan väestönkehityksestä on laadittu kaksi väestösuunnitetta vuosille 2020–2030 vastaamaan kuntasuunnittelun eri tavoitteisiin ja tarpeisiin. Väestösuunnitteiden pohjana toimii rakentamisennuste, joka perustuu kunnan maankäytön kymmenen vuoden toteuttamisohjelmaan. Rakentamisennuste on laadittu yhteistyössä tekniikka- ja ympäristöosaston, kehitys- ja kaavoituskeskuksen ja talouspalvelujen kanssa, ja se linjaa uusien asemakaava-alueiden toteuttamisen aikataulun ja vaikutukset kunnan väestönkasvun osalta.

Tavoitesuunnitetta on tarkoitus käyttää kunnan investointien ja maankäytön toteutuksen ohjelmoinnin suunnittelun tukena. Tämä tarkoittaa sitä, että hankkeet suunnitellaan etupainotteisesti, mutta varsinainen rakentaminen käynnistetään vuosittain seurattavan toteutuneen väestönkasvun perusteella. Väestösuunnitteita kehitetään säännöllisin väliajoin vastaamaan tarkemmin toteutunutta väestönkasvua.

Tavoitesuunnitteen pohjalta on laadittu myös ns. trendisuunnite. Siitä rakentamisen toteuma on noin 70 % tavoitesuunnitteesta. Toteumasuunnitetta käytetään kunnan verotulo- ja tonttitulokertymän sekä esim. palvelutuotantotarpeen arvioinnin pohjana.

Tavoitesuunnitteessa kunnan kasvuprosentti vaihtelee kymmenen vuoden aikajaksolla 1,8 % ja 3,0 %:n välillä, ja toteumasuunnitteessa 1,3 % ja 2,2 %:n välillä.

Vuoden 2021–2023 bruttoinvestointien yhteenveto

Taulukossa on esitetty investointien bruttomäärärahat Sipoon kunnan osalta.

BRUTTOINVESTOINNIT INFRA JA RAKENNUKSET	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Laajennusinvestoinnit, kaava-alueet	-4 200	-3 800	-3 800	-6 450	-9 320	-13 305
Laajennusinvestoinnit, rakennukset	-9 705	-10 780	-10 950	-1 670	-175	-705
Uudelleeeninvestoinnit	-6 881	-3 025	-3 200	-1 500	-35	-535
Peruskorjausinvestoinnit	-3 030	-5 165	-5 165	-8 700	-3 400	-4 100
Muut investoinnit	-3 130	-120	-223	-465	-850	-50
Bruttoinvestoinnit yhteensä infra ja rakennukset	**-26 946**	**-22 890**	**-23 338**	**-18 785**	**-13 780**	**-18 695**

Vuonna 2021 talousarvion mukaiset kunnan bruttoinvestoinnit infrastruktuuriin ja rakennuksiin ovat noin 18,76 miljoonaa euroa. Vuoden 2021 talousarvion merkittävimmät bruttoinvestoinnit, yhteensä noin 8,7 miljoonaa euroa, kuuluvat rakennusten ja infran peruskorjausinvestointeihin. Merkittävimmät yksittäiset peruskorjauskohteet ovat Jokipuiston koulu (otetaan käyttöön syyslukukauden 2022 alussa) sekä Cook and Chill -keittiöiden 2. vaihe (valmistuu 2021).

Talousarvio- ja taloussuunnitelmajaksolla ei ole enää merkittäviä rakennusten laajennusinvestointihankkeita, kun Sipoonlahden koulun ja Nikkilän Sydämen toisen vaiheen urakat valmistuvat vuonna 2021.

Uusien kaava-alueiden infran laajennusinvestointeja on arvioitu olevan vuoden 2021 talousarviossa yhteensä noin 6,45 miljoonaa euroa. Merkittävimmät infrahankkeet vuonna 2021 ovat NG 9 Pohjanniitty, T 9 Taasjärvi IV, S 24 Sipoonlahden rannan asemakaavamuutos ja M 3 Massbyn Danielsbackan asuinalue.

Uudelleeninvestointeja on vuoden 2021 talousarviossa n. 1,5 miljoonaa euroa. Merkittävin kohde on Nikkilän Sydämen liikuntasali (valmistuu 2021). Lisäksi vuonna 2021 on varattu rahaa Söderkulla skolan ja Sipoonlahden koulun uuden liikuntasalin hankesuunnitteluun. Nikkilän uusi pelastusasema suunnitellaan ja rakennetaan vuosina 2021–2022 leasing-rahoituksella.

Vuonna 2022 taloussuunnitelman mukaiset kunnan bruttoinvestoinnit infraan ja rakennuksiin ovat noin 12,88 miljoonaa euroa ja vuonna 2023 ne ovat noin 16,90 miljoonaa euroa. Investointien määrä laskee merkittävästi vuosien 2018–2020 tasosta, jolloin investoinnit olivat 27–29 miljoonaa euroa näinä vuosina toteutuneiden kouluhankkeiden takia.

Sekä kouluhankkeet että suuret kaavahankkeet ovat paloittain investointeja, joissa investoinnilla täytetään yhdellä kerralla usean vuoden kasvuntarve. Investointiosuus toteutetaan kerralla, jotta saavutetaan hankkeen taloudellisesti tehokas toteutuskokonaisuus, jota ei ole kustannusten säästön kannalta pilkottavissa pienempiin osiin.

6.1.1 Tekniikka- ja ympäristöosasto

Käsitteet ja investointien rahoittaminen

Laajennusinvestointi:
i) infran laajentaminen, joka mahdollistaa lisääntyvän asutuksen, ja
ii) uudisrakentaminen, joka lisää kunnan rakennusten palvelukapasiteettia ja kiinteistöjen pinta-alaa.

Uudelleeninvestointi:
uuden rakennuksen rakentaminen, joka korvaa aikaisempia rakennuksia ja niissä annettavaa palvelua.

Peruskorjausinvestointi:
korjaustoimenpide, jolla palautetaan olemassa oleva omaisuus alkuperäiseen kuntoon tai lähemmäksi sitä.

Yleiset investoinnit:
erityiskohteiden rakentaminen, joita tarkastellaan omana kokonaisuutenaan.

Uudelleeninvestoinnit, peruskorjausinvestoinnit ja yleiset investoinnit rahoitetaan verotuloilla. Sen sijaan laajennusinvestoinnit on tarkoitus rahoittaa muutaman vuoden viiveellä tontinmyynnistä saatavilla tuloilla, jolloin kasvu ei aiheuta lisäkustannuksia nykyisille kunnan asukkaille. Tämä edellyttää kokonaisvaltaista yhdyskuntakehitysprosessia, jota johdetaan kokonaisuutena siten, että kaavatalous ja toimiva sekä toivottu yhdyskuntarakenne saadaan aikaiseksi.

Investointien suunnittelu

Pääperiaatteena on, että jokainen investointikohde nähdään toimintaa uudistavana kehittämistoimenpiteenä. Tällöin suunnittelutyön tavoitteena on, että jokainen investointi, riippumatta onko se yhdyskuntarakennetta eli infraa tai kiinteistöä koskeva, tulee toteuttaa siten, että viihtyvyys, turvallisuus, toiminnallisuus ja monikäyttöisyys ovat tasapainossa investointi- ja elinkaarikustannusten sekä kaavatalouden kanssa. Näin toiminnan laatu paranee ja kustannukset laskevat.

Kunnan investoinnit tulee suunnitella pitkäjänteisesti kokonaisuutena, joka tukee kunnan kasvustrategiaa. Investointistrategiaa selkeyttämään otettiin käyttöön INTO-investointiohjelma vuonna 2013 kunnan investointitarpeiden suunnitteluun. Investointeja tarkastellaan ohjelman avulla sekä talousarviokauden (1–3 vuoden investointisuunnitelman) että pitkän tähtäimen (10 vuoden investointiohjelman) suunnittelua varten.

Investointiohjelmassa esitetään 10 vuoden investoinnit investointilajeittain kohdennettuina eri käyttäjille. Rakennuksia koskevat laajennusinvestoinnit perustuvat tontinmyynnin perusteella arvioituun asukasmäärän lisääntymiseen, sivistystoimen palveluverkkosuunnitelmaan, hyväksyttyihin hankesuunnitelmiin ja aikaisempiin talousarvioiden esityksiin.

Vuosien 2021–2023 investointisuunnitelma on laadittu Tekniikka- ja ympäristöosaston johdolla yhteistyössä Kehitys- ja kaavoituskeskuksen ja Sivistysosaston kanssa. Investointiohjelman laatimisen periaatteet on sovittu yhdessä toimialojen ja yksiköiden kanssa.

- **Infra-investoinnit** laaditaan tiiviissä yhteistyössä teknisen toimen ja kaavoituksen kesken. Keskeinen tavoite on kunnan kannalta kaavatalous, jossa tontinmyyntitulot kattavat kaikki laajennusinvestoinnit.
- **Palveluiden laajennusinvestointien** tarpeista käyttäjät laativat yhteistyössä teknisen toimialan kanssa tarve- ja vaihtoehtomäärittelyt ennen niiden hyväksymistä investointiohjelmaan ja -suunnitelmaan. Uudet hankkeet aloitetaan sivistyksen hyväksytyn palveluverkkosuunnitelman mukaisesti.
- **Peruskorjausinvestointien** osalta toimitilat priorisoivat korjaustoimenpiteet talousarvion periaatteiden mukaisesti ja yhteistyössä käyttäjien kanssa ja tekninen valiokunta päättää valtuuston myöntämien varojen perusteella toteutettavat hankkeet. Erityiset peruskorjausinvestoinnit, joilla tehostetaan toimintatapaa tai jotka ovat muuten suuria, esitetään talousarviossa omina hankkeinaan.
- **Investointiohjelmassa** hankkeet priorisoidaan ja sijoitetaan tarvittaessa osaksi 10 vuoden investointiohjelmaa. Investointisuunnitelma (talousarviovuosi ja kaksi seuraavaa vuotta) kootaan investointiohjelman perusteella.

Tekniselle valiokunnalle valmistellaan kunnan investointisuunnitelma käsiteltäväksi. Valiokunta käsittelee investointisuunnitelmaluonnoksen ja pyytää siitä lausunnot valiokunnilta ja jaostoilta. Tekniselle valiokunnalle valmisteltavassa uudessa investointisuunnitelmassa otetaan huomioon luottamushenkilöiden lausunnoissa esittämät asiat tai huomautukset, ja tekninen valiokunta käsittelee sen uudelleen ja lähettää osaksi talousarviota kunnanhallituksen ja edelleen valtuuston käsiteltäväksi.

Investointisuunnitelma 2021–2023, yhteenveto

Kunnan investointisuunnitelmassa on esitetty Sipoon kunnan bruttoinvestoinnit infraan ja rakennuksiin. Vesihuollon investoinnit on esitetty erikseen Sipoon Veden talousarviossa ja tytäryhtiöiden investoinnit on esitetty ko. yhtiöiden talousarvioissa.

Investoinnit voidaan jakaa investointilajien perusteella laajennus-, uudelleen- ja peruskorjausinvestointeihin sekä ja muihin investointeihin. Vaihtoehtoisesti investoinnit voidaan jakaa investointityyppien mukaan rakennusinvestointeihin, katu- ja viheralueiden laajennusinvestointeihin ja muihin infran investointeihin.

Oheisessa taulukossa on kooste kunnan investointisuunnitelman bruttoinvestoinneista edellä mainituilla jaotuksilla. Investoinnit on määritelty vuoden 2020 kustannustasossa.

BRUTTOINVESTOINNIT	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Laajennusinvestoinnit, infra	-4 200	-3 800	-3 800	-6 450	-9 320	-13 305
Laajennusinvestoinnit, rakennukset	-9 705	-10 780	-10 950	-1 670	-175	-705
Uudelleeeninvestoinnit	-6 881	-3 025	-3 200	-1 500	-35	-535
Peruskorjausinvestoinnit	-3 030	-5 165	-5 165	-8 700	-3 400	-4 100
Muut investoinnit	-3 130	-120	-223	-465	-850	-50
Bruttoinvestoinnit yhteensä infra ja rakennukset	**-26 946**	**-22 890**	**-23 338**	**-18 785**	**-13 780**	**-18 695**

BRUTTOINVESTOINNIT	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Rakennukset	-18 486	-17 865	-18 359	-9 750	-2 910	-3 840
Infrainvestoinnit	-7 930	-4 545	-4 564	-7 715	-10 770	-13 955
Liikuntatoimen investoinnit	-530	-480	-370	-1 320	-100	-900
Yhteensä (Bruttoinvestoinnit infraan ja rakennuksiin	**-26 946**	**-22 890**	**-23 293**	**-18 785**	**-13 780**	**-18 695**

Investointisuunnitelman lähtökohtana on kuntastrategia ja sen mukaisten Sipoon kunnan kasvutavoitteiden toteuttaminen, kaavavaranto, tonttien kysynnän markkinatilanne ja uusien kaavojen aikataulu.

Infran ja rakennusten laajennusinvestoinnit sekä myös raakamaan osto tulee kattaa pitkällä tähtäimellä tontinmyyntituloilla. Vesihuollon tulee pitkällä tähtäimellä kattaa kaikki kustannuksensa mukaan lukien investoinnit.

Vuosina 2021–2023 painottuvat erityisesti infran laajennusinvestoinnit. Vuosina 2021 ja 2022 palvelurakentamisen laajennusinvestoinnit loppuvat lähes täysin, kun suuret kouluhankkeet valmistuvat. Infran laajennusinvestointien esitetään olevan vuonna 2021 noin 6,42 milj. euroa, vuonna 2022 noin 9,02 milj. euroa ja vuonna 2023 noin 11,51 milj. euroa.

Suunniteltavia ja toteutettavia infrahankkeita talousarvio- ja taloussuunnitelmajaksolla ovat mm. Nikkilän kartanon ja Pohjanniityn asemakaava-alueet ja niihin liittyvä radanalitus sekä Söderkullan kartanon, Taasjärvi IV ja Massbyn Danielsbackan sekä Taasjärven itäpuolen asemakaava-alueet. Sipoon veden tekemät investoinnit merkitään vastaavasti sen talousarvioon ja -suunnitelmaan.

Laajennusinvestoinnit, Infra

	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Laajennusinvestoinnit, kaava-alueet	**-5 863**	**-3 800**	**-3 800**	**-6 450**	**-9 320**	**-13 305**

Uudet kaava-alueet ovat uusia alueita, joita kaavoitetaan ja joille toteutetaan kadut, viheralueet, vesihuolto ja muu infra. Näillä alueilla ei ole aikaisemmin ollut asemakaavaa.

Olemassa olevilla alueilla on voimassa oleva kaava, jota nyt uusitaan. Kun esim. puistometsät kaavoitetaan asuinalueiksi, muistuttaa toteutus uusien alueiden toteutusta. Mikäli alueilla on toteutettuna kadut, viheralueet, vesihuolto ja muu infra, tarkoittaa tämä nykyisen kaavan tehostamista ja lisärakentamista verrattain pienin infrainvestoinnein.

		TA 2021 €	TS 2022 €	TS 2023 €
Laajennusinvestoinnit, kaava-alueet		**- 6 450 000 €**	**- 9 320 000 €**	**- 13 305 000 €**
Nikkilä				
	NG 5 Kartanonrinne	viimeistely		
	NG 8 Nikkilän kartano	suunnittelu	maanrakennus	maanrakennus
	NG 8 Radan alitus	suunnittelu	maanrakennus	maanrakennus
	NG 9 Pohjanniitty	maanrakennus	maanrakennus	suunnittelu
	NG 11 Kylävuorentien ok-tontit	viimeistely		
	N 40 Sipoon Jokilaakso	maanrakennus	viimeistely	
	N 45 B Kuntala		suunnittelu	maanrakennus
	N 49 Korttelin 1015 asemakaavamuutos	maanrak.+viim.		
	N 52 Sipoon Jokilaakson K 5063		suunnittelu	maanrak.+viim.
	N 59 Jokipuiston kulma			suunnittelu
	N 65 Metsärinne	suunnittelu	maanrakennus	
	N 60 Oikopolku		maanrak.+viim.	
Söderkulla				
	Boxin työpaikka-alue	suunnittelu		
	Örnvikintien länsiosa + Lilörinkuja	suunnittelu		
	K 8B Taraportin työpaikka-alue	maanrakennus	viimeistely	
	K 8B Söderkullan yritysalue / Työpaikkakatu	maanrak.+viim.		
	K 8B Etelä-Pähkinälehdon kerrostaloalue		maanrakennus	
	K 10 Söderkullan työpaikka-alue 2. vaihe			suunnittelu
	M 3 Massbyn Danielsbackan asuinalue	suunnittelu	maanrakennus	maanrakennus
	S 17C Söderkullan keskustan asemakaavamuutos	suunnittelu	suunnittelu	maanrakennus
	S 20 Söderkullan kartano	suunnittelu	maanrakennus	maanrakennus
	S 24 Sipoonlahden rannan asemakaavamuutos	maanrakennus		viimeistely
	S 26 Opintien asemakaavamuutos	suunnittelu	suunnittelu	maanrakennus
	T 3 & T7A Pähkinälehto	viimeistely		
	T 6 Taasjärven itäpuoli	suunnittelu	suunnitelu	maanrakennus
	T 8 Kalliomäki		viimeistely	
	T 9 Taasjärvi IV	maanrakennus		viimeistely
Talma				
	TM 1 Laaksotien omakotitontit	suunnittelu	maanrakennus	maanrakennus
	TM 6 Talmankaari		suunnittelu	suunnittelu
	Bastukärr hulevedet	suunnittelu	maanrak.+viim.	
	Bastukärr rekkatie	suunnittelu	maanrak.+viim.	

Katujen ja puistojen laajennusinvestoinnit niin uusille kuin kaavamuutosalueille on aikataulutettu kaavoituksen valmistumisen ja kiinteistötoimen arvioimien tonttien myyntien perusteella. Mikäli kaavojen hyväksynnän aikatauluissa tai tonttien myyntien kysynnässä tapahtuu muutoksia, muuttaa se kohteiden investointien toteutusaikataulua ja kohteisiin varattuja investointimäärärahoja.

Nikkilä

Suunnittelu

Keskeisimmät suunnittelutehtävät ovat Kerava–Nikkilä-raideliikennepäätöksen valmistelu ja siihen liittyvät Nikkilän aseman jatkosuunnittelu ja aseman niveltäminen osaksi kartanon uutta asemakaavaa sekä Nikkilän kaavarunkoa.

Vuosina 2021–2023 suunnitellaan yhdyskuntatekniikkaa kaavoituksen rinnalla NG 8 Nikkilän kartanon, NG 9 Pohjanniityn, N 45 B Kuntalan ja N 65 Metsärinteen asemakaava-alueille. Tavoitteena on mahdollisimman nopeasti kasvattaa erityisesti omakotitonttien mutta myös pien- ja kerrostalojen tonttivarantoa Nikkilässä, koska nykyiset tontit on pääosin myyty ja omakotitalojen tontit ovat loppuneet. Lisäksi tärkeänä tavoitteena on muodostaa kaavavarantoa kunnan strategian mukaisesti, jolloin myydyt tontit ohjaavat uusien tonttien toteutusta menekin mukaan.

Toteutus
N 40 Sipoon Jokipuiston kaava-alueen katua, puistoa ja viimeistelyä toteutetaan vuosina 2021–2023.

NG8 Nikkilän kartanon, NG 9 Pohjanniityn, N 45 B Kuntalan ja N 65 Metsärinteen kaava-alueiden toteutuksen olisi tarkoitus käynnistyä taloussuunnitelma-ajanjaksolla.

Viimeistely
N40 Sipoon Jokipuiston, NG 9 Pohjanniityn, NG 11 Kylävuoren ja NG 5 Kartanonrinteen pienien omakotialueiden katujen maanrakennustöiden viimeistelyt toteutuvat vuonna 2021–2023.

Talma

Suunnittelu
Talman aluetta suunnitellaan kokonaisuutena. TM 2 Talman keskustan eteläosan asemakaavoitus ja siihen liittyvän kunnallistekniikan alustava suunnittelu on käynnistynyt 2018 ja tavoitteena on, että kaava saisi lainvoiman vuonna 2023.Talman asemakaava-alueen TM 2 toteutuksen aloitus on sidottu KeNi-radan investointipäätökseen ja asemakaava-alueen kynnysinvestoinnit käynnistetään vasta valtion KeNi-radan investointipäätöksen teon jälkeen. Talman yhdyskuntarakennetta aletaan uuden kaavoitusohjelman myötä kehittää ensin radan pohjoispuoliselta alueelta TM 6 Talmankaaren osalta.

Asemakaava-alueen TM 1 Laaksotien omakotitontit suunnittelun on tarkoitus käynnistyä vuonna 2021.

Toteutus
Asemakaava-alueen TM 1 Laaksotien omakotitontit toteutuksen on tarkoitus käynnistyä vuonna 2023.

Vuonna 2021 toteutetaan Bastukärrin rekkatie ja alueen itäisen hulevesijärjestelmän rakentaminen.

Söderkulla

Suunnittelu
K8B Etelä-Pähkinälehdon kerrostaloalueen toteutus suunnitellaan vuonna 2021.

M 3 Massbyn Danielsbackan asemakaava-alueen yhdyskuntatekniikan suunnittelun on tarkoitus ajoittua vuodelle 2021. Alue on omakoti- ja pientalopainotteinen.

S 17 C Söderkullan keskustan asemakaavamuutosta suunnitellaan vuosina 2021 ja 2022. Tarkoituksena on kehittää ja tehostaa Söderkullan keskustarakentamista Uuden Porvoontien alueella Tasbyntien ja Söderkullantien välillä. Alue on kerrostalopainotteista.

S 20 Söderkullan kartanon kaava-alueesta kehitetään omakoti- ja pientalopainotteinen alue. Asemakaava-alueen yhdyskuntatekniikan suunnittelua viedään eteenpäin yhteistyössä kaavoituksen kanssa vuosina 2020–2021.

T 9 Taasjärvi IV:n kaava-alueen suunnittelu käynnistyi vuonna 2020. Yhdyskuntatekniikan suunnittelun ajoittaminen koordinoidaan kaavan valmistumisen kanssa, jotta tontteja päästään myymään vuoden 2021 keväällä.

Vuonna 2021 selvitetään Söderkullantien Hansas 2:n asuinalueen kohdalla (Hansas-talon liittymä) liikenneturvallisuuden parantamista, nopeusrajoituksen laskemista ja suojatien rakentamista alustavasti vuonna 2022.

Toteutus
K 8 B Tarapotin työpaikka-alue laajentaa Työpaikkakadun aluetta. Sen rakentaminen ja viimeistely toteutetaan vuosina 2021–2022. Kaava-alueelle sijoittuu arviolta noin 5 000 kem liikerakentamista.

M 3 Massbyn Danielsbackan asuinalueen yhdyskuntatekniikan toteutus ajoittuu pääosin vuosille 2022 ja 2023.

S 20 Söderkullan kartanon yhdyskuntatekniikan toteutus ajoittuu kaavoituksen ja suunnitelmien valmistumisen jälkeen pääosin vuosille 2022–2023. Alue viimeistellään arviolta vuonna 2024.

S 24 Sipoonlahden rannan sopimuskaava on suunniteltu toteuttavaksi pääosin vuosina 2020–2021.

T 9 Taasjärvi IV asemakaava-alueen yhdyskuntatekniikka toteutetaan vuonna 2021.

Viimeistely
K 8 B Työpaikkakadun alueen viimeistely saatetaan loppuun vuonna 2022. Työpaikka-alueen kaava mahdollistaa noin 40 000 kem:n liikerakentamisen.

T 3 Pähkinälehdon viimeistely toteutetaan vuonna 2021.

T 8 Kalliomäen alueen infran viimeistelytyöt on ajoitettu vuodelle 2022.

S 24 Sipoonlahden rannan sopimuskaava-alueen viimeistely toteutetaan vuonna 2023.

Väylähankkeet, olemassa olevat alueet

	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Väylähankkeet, olemassa olevat alueet	**-1 513**	**-70**	**-173**	**-335**	**-600**	**0**
N50 Nikkilän asemak. Muutos/kiertoliittymä	- 925					
Liityntäpysäköinti Nikkilän keskusta	-					
S17 kaavatiet Söderkulla kesk. Uusi Porvoontie, Lidl	- 583					
Södekullan liikenneympyrä		- 50	- 50		- 600	
Bastukärr- Kerava kevyen liikenteen väylä	- 5	- 20	- 20	- 260		
Sipoonkorven liityntäpysäköintialue			- 3	- 75		
Lidlin liittymä			- 100			

Väylähankkeet ovat olemassa olevan väylän parantamista, kuten esim. kevyen liikenteen väylän lisääminen olemassa olevaan väylään tai liikenteen sujuvuuden parantamista olemassa olevalla pääväylällä. Lisäksi väyläinvestointeihin luetaan liityntäpysäköintipaikkojen toteuttaminen. Väylähankkeet eivät tyypillisesti kuulu laajennusinvestointeihin, vaan parantavat olemassa olevaa laatutasoa.

Taloussuunnitelmakaudella vuonna 2022 toteutetaan Söderkullantien–Uuden Porvoontien kiertoliittymä. Hanke parantaa työmatka- ja asiointiliikenteen turvallisuutta ja sujuvuutta Söderkullan kuntakeskuksessa.

Taloussuunnitelmakaudella vuonna 2021 toteutetaan Bastukärr–Kerava kevyen liikenteen väylä. Hanke parantaa turvallisuutta ja mukavuutta Bastukärrin logistiikka-alueella ja alueelle töihin kulkeville. Talousarvio- ja taloussuunnitelmajaksolle ei ajoitu muita väylähankkeita.

Laajennusinvestoinnit, rakennukset

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	Hankkeen kust.
Laajennusinvestoinnit, rakennukset	**-10 475**	**-9 705**	**-10 780**	**-10 950**	**-1 670**	**-175**	**-705**	
Nikkilän Sydän laajentaminen, vaihe 2, opetustilat	-407	-1 830	-3 850	-3 790	-1 470	-45	-45	-7 940
josta kulut ensikertaiseen kalustamiseen			-470		-470			-470
Sipoonlahden koulun laajentaminen ja muutostyöt	-10 048	-7 600	-6 930	-7 160	-200	-100		-29 015
josta kulut ensikertaiseen kalustamiseen		-1 000	-950	-1 050				-1 950
arvioidut avustukset yhteensä								17
nettoinvestoinnit								-28 998
Pikku Sydämen pihan laajentaminen						-30	-300	-330
Nikkilän varhaiskasvatusratkaisu							-180	-6 030
Etelä-Sipoon varhaiskasvatusratkaisu							-180	-6 030
Talman yhtenäiskoulu, 1-vaihe	-20	-275						-14 505

Sipoonlahden koulun laajentaminen ja muutostyöt, kokonaiskustannusarvio 29 milj. euroa. Väestönkasvun jatkuessa vuoden 2020 tasolla koulun tilojen ennustetaan riittävän laajennus- ja muutostöiden jälkeen pitkälle 2030-luvulle. Kustannusarvio sisältää ensikertaisen kalustamisen kustannukset 1,95 milj. euroa. Hankkeelle haetaan lähiliikuntapaikka- ja energia-avustuksia, joiden arvo on yhteensä 17 000 euroa.

Sipoon kunnanvaltuusto hyväksyi Sipoonlahden koulun laajentamisen ja muutostöiden hankesuunnitelman marraskuussa 2016. Sipoonlahden koulun tilasuunnittelu perustuu uuteen oppimiskäsitykseen ja uuteen opetussuunnitelmaan. Energiatehokkuus ja materiaalien vähäpäästöisyys ovat myös keskeisiä suunnittelun painopisteitä. Rakennustyöt aloitettiin maaliskuussa 2018.

Koulun laajennus- ja muutostyöt on toteutettu. Koulun laajennus on otettu käyttöön kesällä 2019 ja muutostyöt kesällä 2020. Koulun työmaan rinnalla on toteutettu Koulutien ja Taasjärventien sekä Söderkullan tasauspysäkin ja liityntäparkkipaikan rakennusprojektit. Lisäksi Sipoonlahden koulun muutostöiden rinnalla toteutetaan Söderkullan urheilukentän uudistaminen. Sipoonlahden

rakennusurakan valmistuttua Söderkullan koulutilojen ennustetaan riittävän 2030-luvulle, kuitenkin siten, että Söderkulla skolan tilat uudelleeninvestoidaan.

Vuodelle 2021 varataan hankkeelle 0,2 milj. euroa takuuaikaisiin eriin ja rakennuksen holvien taipuman korjauksesta aiheutuviin viimeistelytöihin ja vuodelle 2022 takuuaikaisiin eriin 0,1 milj. euroa. Hankkeen kokonaiskustannusarvio on 29 milj. euroa.

Nikkilän Sydämen laajentaminen, vaihe 2, toteutuksessa, kustannusarvio 7,94 milj. euroa. Kustannusarvio sisältää ensikertaisen kalustamisen kustannukset 0,47 milj. euroa.

Sipoon kunnanvaltuusto on hyväksynyt Nikkilän Sydämen laajentamisen hankesuunnitelman marraskuussa 2016. Rakentaminen aloitettiin vuonna 2019 ja rakennuksen on määrä olla valmis vuoden 2021 syyslukukaudeksi. Rakentaminen voidaan toteuttaa häiritsemättä juurikaan Nikkilän Sydämen yläkoulujen koulunkäyntiä. Rakennusurakka kilpailutettiin vuosien 2018 ja 2019 vaihteessa. Rakennustyöt aloitettiin 2019 ja ne valmistuvat vuonna 2021. Nikkilän Sydämen laajennuksen valmistuttua Nikkilän koulutilojen ennustetaan riittävän 2030-luvulle.

Nikkilän Sydämen laajentaminen on jaoteltu kahteen eri osaan eli Nikkilän Sydämen laajentamiseen (Sipoonjoen yhtenäiskoulu 1–9 ja Kungsvägens skolan yläkoulu 7–9) ja liikuntasalin rakentamiseen. Liikuntasali korvaa nykyisen, kunnoltaan huonon rakennuksen ja käsitellään tämän takia uudelleenrakennusinvestointina, vaikka ko. työt toteutetaan samassa urakassa (ks. uudelleeninvestoinnit).

Vuodelle 2021 varataan 1,47 milj. euroa ja vuosille 2021 ja 2022 takuuaikaisiin eriin 0,45 milj. euroa. Nikkilän Sydämen laajentamisen osuus on 7,94 milj. euroa. Hankeen kokonaiskustannusarvio sisältäen myös liikuntasalin pukuhuoneineen on 13,6 milj. euroa. Kokonaishankkeelle on myönnetty 750 000 euron valtiontuki liikuntasalille.

Nikkilän ja Etelä-Sipoon varhaiskasvatusratkaisut

Varhaiskasvatuksen Tekyn kanssa yhteistyössä tekemän varhaiskasvatuksen palvelutarvesuunnitelman 2019 mukaan uudet päiväkodit Söderkullaan ja Nikkilään tulee olla käytössä 2020-luvun loppupuolella. Keskeistä on, että sivistystoimi laatii käytössään olevien tilojen pohjalta yhteisen tilankäyttösuunnitelman tilojen riittävyydestä.

Varhaiskasvatukselle voidaan todennäköisesti osoittaa tarvittaessa lisätilaa esim. Nikkilän Sydämen laajennuksen hankkeen tuottamasta lisätilasta ja siten mahdollistaa varhaiskasvatuksen lisätilatarve, kunnes uudet päiväkodit saadaan investoitua 2020-luvun loppupuolella.

Sivistysosasto on laatimassa uutta palvelusuunnitelmaa ja mahdolliset nykyisten tilojen laajennushankkeet toteutetaan sivistystoimen tarkemman palvelusuunnitelman pohjalta. Asemakaavoituksen, kaavarunkotyön ja yleiskaavoituksen yhteydessä ko. hankkeille tulee osoittaa sijoituspaikat ja tontit.

Alustavien kapasiteettiarvioiden mukaan uusien päiväkotien suunnittelu käynnistetään vuonna 2023 ja niiden on tarkoitus valmistua Nikkilään ja Söderkullaan vuonna 2026.

Uudelleeninvestoinnit

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	Hankkeen kust.
Uudelleeninvestoinnit	**-3 041**	**-6 881**	**-3 025**	**-3 200**	**-1 500**	**-35**	**-535**	
Nikkilän Sydämen liikuntasali	-257	-1 370	-2 690	-2 850	-855	-35	-35	-5 660
josta kulut ensikertaiseen kalustamiseen			-75		-75			-75
arvioidut avustukset yhteensä		225						750
nettoinvestoinnit								-4 910
Nikkilän Sydämen päiväkoti	-2 366	-3 150	-60	-60				-6 020
josta kulut ensikertaiseen kalustamiseen		-180						-180
Söderkulla skolan investointi		-50	-75	-50	-125		-300	-10 200
josta kulut ensikertaiseen kalustamiseen								-950
Sipoonlahden koulu, vaihe 2, liikuntasali		-50			-170		-200	-6 100
Uusi Kuntala sis. Varikon ja Sininen halli		-2 261	-200	-200	-150			-2 461
Sipoon pelastusasema				-40	-200			-4 500

Nikkilän Sydämen laajentaminen, vaihe 2, liikuntasali, toteutuksessa, kustannusarvio 5,66 milj. euroa. Kustannukset sisältävät ensikertaisen kalustuksen kustannusarvion 75 000 euroa. Hankkeelle on myönnetty 750 000 euron valtiontuki liikuntasalille.

Sipoon kunnanvaltuusto hyväksyi Nikkilän Sydämen laajentamisen hankesuunnitelman marraskuussa 2016 sisältäen myös liikuntasalin. Rakennustöiden urakka kilpailutettiin vuosien 2018 ja 2019 vaihteessa.

Hanke ”Nikkilän Sydämen laajentaminen, vaihe 2, liikuntasali” käsittää 924 m^2 liikuntasalin ja sen vaatimien oheistilojen kuten pukuhuoneiden ja varastojen rakentamisen. Pukuhuoneiden päälle ja liikuntasaliin kiinni rakennetaan samassa yhteydessä tilat luokille 1–6 ja Nikkilän Sydän täydentyy Sipoonjoen koulun osalta yhtenäiskouluksi (ks. laajennusinvestoinnit). Hankkeen rakentaminen toteutetaan samassa urakassa. Rakentaminen aloitettiin vuonna 2019, ja rakennuksen on määrä olla valmis vuonna 2021.

Vuodelle 2021 varataan 855 000 euroa ja vuosille 2021 ja 2022 takuuaikaisiin eriin 35 000 euroa. Nikkilän Sydämen liikuntasalin rakentamisen osuus on 5,66 milj. euroa ja hankkeen kokonaiskustannusarvio, sisältäen myös Nikkilän Sydämen laajennuksen, on 13,5 milj. euroa.

Söderkulla skolan investointi, selvitykset, kustannusarvio n. 10,2 milj. euroa. Kustannusarvio sisältää ensikertaisen kalustamisen kustannukset n. 0,95 milj. euroa.

Tarveselvitys, jossa määritellään koulun sijainti sekä toiminnan laajuus ja sen järjestäminen, valmistui vuonna 2019. Myös Etelä-Sipoon kielikylvyn tilojen järjestely otettiin huomioon osana kokonaisuutta.

Laaditussa tarve- ja vaihtoehtoselvityksen pohjalta valittiin, että hankesuunnittelussa Söderkulla skola sijoittuu Sipoonlahden koulun tontille erillisenä kokonaisuutena Miilin päiväkodin eteläpuolelle. Koulu suunnitellaan kaksisarjaisena kouluna ruotsinkielisille luokille e–6.

Maailmanlaajuisen COVID-19-pandemian takia kunnanhallitus perusti kunnallisen ohjausryhmän selvittämään investointien karsimista pandemian aiheuttamien taloudellisten vahinkojen tasapainottamiseksi. Investointien karsinnan periaatteina on mm. laajennus- ja uudelleeninvestointien karsinta, joiden tarve voidaan tyydyttää olemassa olevilla tiloilla. Söderkulla skola jatkaa toimintaansa Sipoonlahden koulu -nimisessä kiinteistössä kunnes uusi Söderkulla skolan koulurakennus on valmistunut. Söderkulla skola-hankeen toteutus on mahdollista ajoittaa siten, että se valmistuu esim. vuosien 2024 ja 2026 välissä. Hankesuunnitelman hyväksymisen jälkeen hanke toteutetaan seuraavan hallituksen ja valtuuston antamien määrärahojen mukaisessa aikataulussa.

Vuodelle 2021 varataan 125 000 euroa käynnistetyn hankesuunnitelman viimeistelyyn ja vuodelle 2023 yksityiskohtaisen suunnittelun käynnistämiseen 300 000 euroa.

Sipoonlahden koulu, vaihe 2 liikuntasali, selvitykset, indeksikorotettu kustannusarvio 6,1 milj. euroa. Kustannusarvio sisältää ensikertaisen kalustamisen kustannukset 0,2 milj. euroa.

Liikuntasali on suunniteltu toteuttavaksi Sipoonlahden koulun hankesuunnitelman (2016) mukaisesti. Hankesuunnitelmaa ei ole hyväksytty liikuntasalin osalta, vaan se tulee viedä uudelleen käsiteltäväksi.

1 900 m^2:n kokonaispinta-ala sisältää liikuntasalin, noin 1 000 m^2, sekä puku- ja varastotilojen rakentamisen Sipoonlahden koulun yhteyteen. Söderkulla skolan sijoittuessa Sipoonlahden koulun yhteyteen kummatkin koulut kykenevät hyödyntämään laajennettua liikuntasalia. Salin pukuhuoneet toimivat koko sivistyskeskusalueen lisäväestönsuojina. Tällöin liikuntasalia on suunniteltu kasvatettavaksi 1 200 m^2:iin. Tällöin myös ulkopuolisten käyttäjien tarpeet on otettu huomioon liikuntasalin mitoituksessa.

Liikuntasali mahdollistaa kuntalaisille suuren salinsa ansiosta suuremman lajikirjon ja korvaa vanhan liikuntasalin, jonka tontti purettavan Söderkullan koulukeskuksen alueella käytetään Söderkullan keskustan täydennysrakentamiseen.

Liikuntatiloista on esitetty myös laajennustarpeita, mm. kuntosali ja suunnitelmassa esitettyä tanssisalia suurempi tanssisali. Mahdolliset lisätilat tulee käsitellä hankesuunnitelman yhteydessä, ja ne eivät ole tällä hetkellä mukana kustannusarviossa.

Maailmanlaajuisen COVID-19-pandemian takia kunnanhallitus perusti kunnallisen ohjausryhmän selvittämään investointien karsimista pandemian aiheuttamien taloudellisten vahinkojen tasapainottamiseksi. Investointien karsinnan periaatteina on mm. laajennus- ja uudelleeninvestointien karsinta, joiden tarve voidaan tyydyttää olemassa olevilla tiloilla. Sipoonlahden koulun liikuntatilojen tarpeet voidaan kattaa olemassa olevien ja vuokratilojen avulla. Pelastustoimelta anotaan lykkäyslupaa väestönsuojatilojen toteuttamiselle. Hankkeen toteutussuunnittelun aloittamista voidaan siirtää vuoteen 2023.

Vuodelle 2021 varataan yhteensä 170 000 euroa liikuntasalin hankesuunnitelman laatimiseen ja vuodelle 2023 yksityiskohtaisen suunnittelun käynnistämiseen 200 000 euroa.

Sipoon pelastusasema, tarkoituksena on rakentaa uusi pelastustoimen nykyisiä ja tulevia tilatarpeita palveleva pelastusasema liikenteellisesti nykyistä edullisempaan paikkaan pääliikenneväylän varrelle. Uuden pelastusaseman sijaintiin keskeisesti vaikuttavana tekijänä on 10 minuutin toimintavalmiusajan saavuttaminen koko Sipooseen, myös Söderkullaan.

Hankesuunnitelma päivitetään vuonna 2020. Rakentaminen toteutetaan vuosina 2021–2022. Hankkeen kokonaiskustannukset katetaan urakoiden kilpailuttamisen yhteydessä leasing-rahoituksella, johon myös investointisuunnitelmassa olevat suunnittelukustannukset kuuluvat. Pelastuslaitos maksaa kunnalle vuokraa, joka kattaa tilan käyttö- ja pääomakustannukset. Leasing-rahoituksen kulut ja pelastuslaitokselta saatava vuokra näkyvät kunnan käyttötaloudessa.

Peruskorjausinvestoinnit

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Peruskorjausinvestoinnit	**-6 692**	**-3 030**	**-5 165**	**-5 165**	**-8 700**	**-3 400**	**-4 100**
Liikuntatoimi	**-1 390**	**-530**	**-480**	**-370**	**-1 320**	**-100**	**-900**
Liikuntatoimi /peruskorjaukset ja ylläpito	-70	-100	-80	-80	-100	-100	-100
Neiti Miilin t. sivistyskeskusalueen liikunnan ja huollon tilat		-430	-100	-250	-740		
Nikkilän urheilukentän saneeraus					-50		-800
Söderkullan urheilukentän peruskorjaus ja maalämpö	-1 188		-300	-40	-430		
Toimitilat	**-711**	**-1 850**	**-1 950**	**-2 199**	**-1 850**	**-1 450**	**-1 250**
Valiokunnan kohdentamat peruskorjauskohteet	-652	-700	-600	-995	-700	-800	-1 100
Energiatehokkuushankkeet (valiok. ohjauksessa)	-59	-150	-150	-100	-150	-150	-150
Peruskorjaukset kyläkoulut (valiok. ohjauksessa)		-500	-700	-604	-500		
Peruskorjaukset päiväkodit ja taajamakoulut (valiok. ohj.)		-500	-500	-500	-500	-500	
Kohdennetut rakennusten peruskorjaushankkeet	**-1 833**	**-50**	**-2 110**	**-2 010**	**-4 730**	**-1 250**	**-1 350**
Cook and Chill keittiöt vaihe 2, sis. uusiutuvan energian käytön		-50	-1 400	-1 300	-1 730		
Jokipuiston koulun korjaus			-700	-700	-2 600		
Västerskogin päiväkodin saneeraus			-10	-10			
Sibbo Gymnasium					-200	-1 250	-1 350
Sininen halli					-200		
Liikenneväylät ja puistot	**-2 758**	**-600**	**-625**	**-586**	**-800**	**-600**	**-600**
Katujen ja puistojen peruskorjaus	-408	-600	-575	-575	-600	-600	-600
Nikkilän Sydämen osallistuva budjetointi 45 C			-50		-200		
Susiympyrä				-11			

Liikunnan peruskorjaukset, liikuntatoimi

Liikunnan peruskorjausinvestoinnit jakautuvat liikunnan nykyisen omaisuuden peruskorjauksen määrärahaan ja erillisiin projekteihin. Peruskorjauksen investointimäärärahalla liikuntatoimi pitää yllä nykyistä liikuntainfraa ja rakennuksia. Ko. hankkeet liikunta investoi omin voimavaroin. Suuret peruskorjausprojektit jaetaan investointisuunnitelmassa erillisiksi hankkeiksi ja niiden investointi tehdään yhteistyössä Tekyn ja liikuntatoimen kesken siten, että Tekyn rakennuttaja toimii hankkeen rakennuttajana.

Nykyisen liikuntainfran ja rakennusten pienimuotoiseen peruskorjaukseen varataan 100 000 euroa vuosille 2021–2023.

Erillisiksi hankkeiksi investointisuunnitelmassa esitetään:

Neiti Miilin tien sivistyskeskusalueen liikunta-alue huoltotiloineen: Hanke toteutetaan vuosina 2020 ja 2021, ja se palvelee omalta osaltaan myös Sipoonlahden koulun huoltoa. Hanke on esitetty Sipoonlahden koulun laajennuksen ja muutostöiden hankesuunnitelmassa erillisenä hankkeena, kuten myös Sipoonlahden koulun toisen liikuntasalin toteuttaminen. Hanketta on karsittu siten, että pukuhuonelaajennus toteutetaan 2020-luvun lopulla.

Vuoden 2021osuus on n. 740 000 euroa.

Nikkilän keskuspuiston suunnittelun osallistuva budjetointi ja toteutus 45 C: Nikkilän keskuspuiston yleissuunnittelu on toteutettu osallistuvan budjetoinnin menetelmällä. Keskuspuiston yleissuunnitelma jakautuu neljään erilliseen osaan. Suunnitellusta puistosta toteutetaan yksi osa vuonna 2021 ja se toteuttamiseen varataan 200 000 €. Loput puiston toteutuksesta siirretään talousarviosuunnitelman jälkeiselle ajanjaksolle.

Toimitilat, rakennusten peruskorjaus

Rakennusten peruskorjaus perustuu kiinteistöjen kuntoarvioihin, joiden perusteella määritetään kiinteistöjen eri osien peruskorjaus- ja kiireellisyystarve. Tekninen valiokunta priorisoi kiinteistöjen peruskorjaushankkeet kohdentamisperiaatteiden mukaan vuoden aikana hyväksymällä kohteet ja niiden määrärahat.

Toimitilat on toteuttanut kiinteistöjen tehostetun kunnon arvioinnin kaikkien kiinteistöjen osalta. Kuntoarviot on laadittu mm. kyläkoulujen, päiväkotien ja taajamakoulujen osalta. Muiden kiinteistöjen, kuten kulttuurin ja Sipoon opiston käytössä olevien kiinteistöjen kuntoarviot laaditaan vuoden 2020 aikana.

Valiokunnan priorisoimat hankkeet on jaettu talousarviossa kolmeen kategoriaan: 1) kyläkoulut, 2) taajamakoulut ja päiväkodit ja 3) muut kiinteistöt. Lisäksi Teknisen valiokunnan on mahdollisuus osoittaa määrärajoja energiatehokkuushankkeisiin.

- Peruskorjaushankkeiden kohdentamisperiaatteena on ensisijaisesti kiinteistöjen rakenteellisen ja rakennusfysikaalisen kunnon ylläpitäminen siten, että kiinteistön arvo ja käytettävyys säilyvät.
- Energiatehokkuushankkeiden kohdentamisperusteena käytetään energiansäästöä ja sen kannattavuutta ottaen huomioon nykyisen järjestelmän saneeraustarpeet. Energiatehokkuutta lisäävissä investointihankkeissa käytettäviä toimenpiteitä ovat mm. maalämpö, lämpöpumpputekniikka, tarpeenmukainen ilmanvaihto, vakiovalo- ja led-tekniikka, aurinkosähkö jne.

Merkittävimmät rakennusten peruskorjauskohteista on esitetty talousarvossa erillisinä kohdennettuina hankkeina. Kohdennetut hankkeet on esitetty eriteltynä talousarviossa ja muiden hankkeiden määrärahat tekninen valiokunta kohdentaa kohdentamisperiaatteiden mukaan vuoden aikana hyväksymällä kohteet ja niiden määrärahat.

Teknisen valiokunnan kohdentamat rakennusten peruskorjaushankkeet

Kyläkoulujen saneerauksiin on varattu vuonna 2021 0,5 milj. euron määräraha. Tämän jälkeen kyläkoulujen tärkeimpien saneeraustoimenpiteiden arvioidaan olevan sillä tasolla, että kyläkoulujen saneeraukseen varattu määräraha voidaan yhdistää muuhun teknisen valiokunnan kohdentamaan peruskorjausmäärärahaan.

Päiväkotien ja taajamakoulujen saneerauksiin on varattu vuosina 2021–2022 0,5 milj. euron vuosittainen määräraha. Valiokunta kohdentaa vuosittain tämän määrärahan toimitilojen selvitysten ja kohdentamisperiaatteiden perusteella. Tämä määräraha on osa kuntastrategian tavoitetta ylläpitää tervettä kiinteistökantaa. Vuoden 2022 jälkeen määräraha voidaan yhdistää muuhun teknisen valiokunnan kohdentamaan peruskorjausmäärärahaan.

Muiden kiinteistöjen saneeraukseen on varattu vuonna 2021 0,7 milj. euroa ja vuodelle 2022 0,8 milj. euroa. Määräraha nostetaan vuodesta 2023 eteenpäin 1,1 miljoonaan euroon vuodessa, kun se kattaa myös kyläkoulujen, päiväkotien ja taajamakoulujen saneeraukset. Muut kiinteistöt käsittävät mm. toimisto- ja kulttuurin käytössä olevat kiinteistöt ja myös mahdolliset äkilliset ennakoimattomat tarpeet saneerauksessa. Tekninen valiokunta kohdentaa määrärahoja peruskorjaushankkeisiin kohdentamisperiaatteiden mukaisesti. Valmistelu tehdään toimitilojen ja käyttäjien yhteystyönä. Vuoden 2021 osalta on suunniteltu yhtenä hankkeena toteutettavaksi Topeliussalin pintarakenteiden ja tekniikan uusiminen. AV-laitteet eivät sisälly investointiin.

Energiatehokkuushankkeet, joiden tarkoituksena on energiatehokkuuden parantaminen esimerkiksi lämmityskuluja laskemalla. Kohteet energiatehokkuuden parantamiseksi valitsee tekninen valiokunta. Nykyisen kiinteistökannan lisäksi kaikki uudet ja peruskorjauskohteet toteutetaan elinkaarikustannukset ja kannattavuus huomioon ottaen energiatehokkaiksi. Vuodelle 2021 ja sitä seuraaville vuosille varataan 0,15 milj. euroa per vuosi.

Kohdennetut hankkeet

Cook & Chill -keittiöt, vaihe 2, kustannusarvio 3,08 milj. euroa.

Keväällä 2015 laadittiin selvitys vaihtoehtoisista keittiöjärjestelyistä. Selvityksessä päädyttiin sekä laadullisista että taloudellisista syistä Cook & Chill -ruoantuotantotapaan. Selvityksessä esitettiin, että myös Keski- ja Pohjois-Sipoossa siirrytään jakelukeittiömallista Cook & Chill -lämmityskeittiöihin, vaiheessa 2. Pohjois-Sipoossa toteutetuissa koulu- ja päiväkoti-investoinneissa Cook & Chill -ruoanjakelu on otettu huomioon jo investointien suunnitteluissa ja toteutuksissa. Nykyinen Nikkilän koulukeskuksen keittiö on peruskorjauksen tarpeessa ja myös Pohjois-Sipoon ruoanjakelussa siirrytään Cook Chill -tuotantotapaan.

Cook & Chill -hankkeen rakennusvaiheen yleissuunnittelu tehtiin vuonna 2018 ja yksityiskohtainen suunnittelu käynnistyi vuoden 2019 alussa. Hankkeen rakennustyöt käynnistyivät vuonna 2020 kesällä ja hanke on valmis 2021 syksyllä.

Vuodelle 2021 hankkeelle varataan 1,73 milj. euron määräraha.

Jokipuiston koulun peruskorjaus, kustannusarvio 3,6 milj. euroa.

Jokipuiston koulun kuntokartoitus tehtiin vuonna 2018 ja koulun kellarin kuivatus on uusittu vuoden 2019 aikana. Tarkemmat kuntotutkimukset aloitettiin syksyllä 2018 ja saatiin valmiiksi syksyllä 2019. Koulun peruskorjauksen suunnittelu aloitettiin keväällä 2019 ja se valmistui marraskuussa 2019.

Jokipuiston koulu on siirtynyt väistötiloihin Nikkilän muiden koulujen tiloihin, Juhlataloon ja C-rakennukseen syyslukukauden 2019 alusta. Peruskorjauksen arvioidaan valmistuvan vaiheittain ja se otetaan käyttöön kokonaisuudessaan viimeistään syyslukukauden 2022 alussa.

Vuodelle 2021 hankkeelle varataan 2,6 milj. euron määräraha.

Västerskogin päiväkodin peruskorjaus

Teknisen valiokunnan vuonna 2020 tekemän päätöksen mukaan Västerskogin päiväkodin saneeraaminen ei ole taloudellisesti perusteltua. Hanketta ei toteuteta ja vaihtoehtoiset hankkeet määritellään sivistysosaston palvelusuunnitelman perusteella.

Sibbo Gymnasium

Vuodelle 2021 Sibbo Gymnasiumin hankkeelle varataan 200 000 euron määräraha toteutussuunnittelulle. Vuodelle 2022 saneeraukselle varataan 1 250 000 euroa ja vuodelle 2023 varataan 1 350 000 euroa.

Sininen halli

Sinisen hallin muutostyöt toteutetaan vuonna 2021 ja vuodelle 2021 hankkeelle varataan 0,2 milj. euron määräraha.

Liikenneväylät ja puistot

Peruskorjausinvestointeina tarkastelujaksolla toteutetaan huonokuntoisimpien katujen perusparannuksia Nikkilän ja Söderkullan alueilla sekä päällystetään sorapintaisia katuja. Liikenneväylien ja puistojen kohdentamisperiaatteena on pääsääntöisesti katujen ja puistojen kunto.

Katujen ja puistojen peruskorjaukseen varataan 0,6 milj. euroa vuosille 2021–2023. Valiokunta valitsee kriteerin perusteella kohteet. Uudelleenasfaltointi sisältyy määrärahaan.

Muut investoinnit

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Muut investoinnit	**-1 086**	**-880**	**-50**	**-50**	**-130**	**-250**	**-50**
HSL:n julkisen liikenteen investoinnit		-100	-50	-50	-50	-50	-50
ELY:n kanssa tehtävät liikenneinvestoinnit	**-1 049**	**-760**			**-50**	**-200**	
Nikkilä-Nikinmäki kevytliikenneväylä	-1 049	-760					
Nikkilä-Söderkulla kevytliikenneväylä					-50	-200	
Hitån uimaranta	-37	-20			-30		

HSL:n julkisen liikenteen investoinnit

HSL:n julkisen liikenteen investointeihin on varattu vuosittain 50 000 euroa.

Nikkilä–Söderkulla kevytliikenneväylä

Nikkilä–Söderkulla kevytliikenneväylän suunnittelua pyritään jatkamaan ELY-keskuksen ja Sipoon kunnan yhteistyönä. Hankkeen edistämiseksi vuodelle 2021 kevytliikenneväylän yleissuunnitelman laatimiseksi varataan 50 000 euroa ja vuodelle 2022 tiesuunnitelman laatimiseksi 200 000 euroa.

Hitån uimaranta

Hitån uimarannan suunnittelua täsmennetään. Uimarannalle on suunniteltu yksityistien rakentaminen Gumbostrandin kylän pohjoispuolitse. Yksityistie parantaa samalla alueen liikennettä ja kehittämisedellytyksiä. Tien suunnitelmaa täsmennetään sen liittymäsuunnittelun osalta ELY:n vaatimusten mukaisesti.

	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Laajennusinvestoinnit, kaava-alueet	**-5 863**	**-3 800**	**-3 755**	**-6 450**	**-9 320**	**-13 305**

	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Väylähankkeet, olemassa olevat alueet	**-1 513**	**-70**	**-173**	**-335**	**-600**	**0**
N50 Nikkilän asemak. Muutos/kiertoliittymä	- 925					
Liityntäpysäköinti Nikkilän keskusta	-					
S17 kaavatiet Söderkulla kesk. Uusi Porvoontie, Lidl	- 583					
Södekullan liikenneympyrä		- 50	- 50		- 600	
Bastukärr- Kerava kevyen liikenteen väylä	- 5	- 20	- 20	- 260		
Sipoonkorven liityntäpysäköintialue			- 3	- 75		
Lidlin liittymä			- 100			

	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	
Laajennusinvestoinnit, rakennukset	**- 11 079**	**- 10 780**	**- 10 950**	**-1 670**	**- 175**	**- 705**	**Hankkeen kus**
Sipoonlahden koulu, laajentaminen ja muutostyöt	- 8 942	- 6 930	- 7 160	- 200	- 100		- 29 015
josta kulut ensikertalaiseen kalustamiseen		- 950	- 1 050				- 1 950
Pikku Sydämen pihan laajentaminen					- 30	- 300	- 330
Nikkilän sydän laajentaminen, vaihe 2, opetustilat	- 2 137	- 3 850	- 3 790	- 1 470	- 45	- 45	- 7 940
josta kulut ensikertalaiseen kalustamiseen		- 470		- 470			- 470
Nikkilän varhaiskasvatusratkaisu						- 180	- 6 030
Söderkullan varhaiskasvatusratkaisu						- 180	- 6 030

	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023	
Uudelleeninvestoinnit	**- 6 497**	**- 3 025**	**- 3 200**	**- 1 500**	**- 35**	**- 535**	**Hankkeen kus**
Nikkilän sydämen liikuntasali	- 1 524	- 2 690	- 2 850	- 855	- 35	- 35	- 5 600
josta kulut ensikertalaiseen kalustamiseen		- 75		- 75			- 75
arvioidut avustukset yhteensä	225						750
Pikkusydän, päiväkoti	- 3 546	- 60	- 60				- 6 020
josta kulut ensikertalaiseen kalustamiseen							- 180
Söderkulla skolan investointi	- 35	- 75	- 50	- 125		- 300	- 10 200
Sipoonlahden koulu, vaihe 2, liikuntasali				- 170		- 200	- 6 100
Uusi kuntala sis. Varikon ja Sinisen Hallin	- 1 615	- 200	- 200	- 150			- 2 461
Sipoon pelastusasema, leasing-ratkaisu			- 40	- 200			- 4 500

	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Peruskorjausinvestoinnit	**- 4 088**	**- 5 165**	**- 5 165**	**- 8 700**	**- 3 400**	**- 4 100**
Liikuntatoimi	**- 185**	**- 480**	**- 370**	**- 1 320**	**- 100**	**- 900**
Liikuntatoimi/peruskorjaukset ja ylläpito	- 100	- 80	- 80	- 100	- 100	- 100
Neiti Miilin tien sivistyskeskusalueen liikunnan ja huollon tilat	- 85	- 100	- 250	- 740		
Nikkilän urheilukentän saneeraus				- 50		- 800
Söderkullan urheilukentän peruskorjaus ja maalämpö		- 300	- 40	- 430		
Toimitilat	**- 2 648**	**- 1 950**	**- 2 199**	**- 1 850**	**- 1 450**	**- 1 250**
Valiokunnan kohdentamat peruskorjauskohteet	- 1 703	- 600	- 995	- 700	- 800	- 1 100
Energiatehokkuushankkeet, (valiok. Ohjauksessa)	- 81	- 150	- 100	- 150	- 150	- 150
Persuskorjaukset, kyläkoulut (valiok. Ohjauksessa)	- 394	- 700	- 604	- 500		
Persuskorjaukset, päiväkodit ja taajamakoulut (valiok. Ohjauks	- 471	- 500	- 500	- 500	- 500	
Kohdennetut rakennusten peruskorjaushankkeet	**- 295**	**- 2 110**	**- 2 010**	**- 4 730**	**- 1 250**	**- 1 350**
Cook and Chill keittiöt	- 98	- 1 400	- 1 300	- 1 730		
Jokipuiston koulun korjaus	- 197	- 700	- 700	- 2 600		
Västerskogin päiväkodin saneeraus		- 10	- 10			
Sibbo Gymnasium				- 200	- 1 250	- 1 350
Sininen halli				- 200		
Liikenneväylät ja puistot	**- 961**	**- 625**	**- 586**	**- 800**	**- 600**	**- 600**
Katujen ja puistojen peruskorjaus	- 961	- 575	- 575	- 600	- 600	- 600
Nikkilän sydämen osallistuva budjetointi 45 C		- 50		- 200		
Susiympyrä			- 11			

	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Muut investoinnit	**- 1 108**	**- 50**	**- 50**	**- 130**	**- 250**	**- 50**
HSL:n julkisen liikenteen investoinnit	- 246	- 50	- 50	- 50	- 50	- 50
Ely:n kanssa tehtävät liikenneinvestoinnit	**- 842**	**-**	**-**	**- 50**	**- 200**	**-**
Nikkilä-Nikinmäki kevytliikenneväylä	- 842					
Nikkilä-Söderkulla kevytliikenneväylä				- 50	- 200	
Hitän uimaranta	- 20			- 30		
Laajennus- uudelleen- ja peruskorjausinvestoinnit	**- 30 149**	**- 22 890**	**- 23 293**	**- 18 785**	**- 13 780**	**- 18 695**

6.1.2 Investoinnit, muut osastot

Atk-ohjelmat ja käyttöönottoprojektit

1 000 €	TP 2019	TA 2020	TP 2020 Enn.	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Kunnanhallitus	0		0			
It-palvelut		-840	-640	-650	-200	-200
Netto		**-840**	**-640**	**-650**	**-200**	**-200**

Sarastia Oy:öön ulkoistettavien palveluiden (taloushallinto, henkilöstöhallinto) käyttöönotot sekä KuntaÄly-käyttöönottoprojekti.

Maa-alueiden ostot ja myynnit

1 000 €	TP 2019	TA 2020	TP 2020 Enn.	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Tuotot	5 000	4 200	5 200	5 200	5 000	5 300
Kulut	-2 220	-2 500	-1 600	-2 500	-2 500	-2 500
Netto	**2 781**	**1 700**	**3 600**	**2 700**	**2 500**	**2 800**

Lähinnä Nikkilän, Talman ja Etelä-Sipoon maa-alueiden ostosta neuvotellaan suunnitelmakaudella. Tontteja myydään Taasjärven, Söderkullan, Nikkilän kartanon, Jokipuiston, Vaahteramäen ja Boxin alueilta.

Kiinteät rakenteet ja laitteet

1 000 €	TP 2019	TA 2020	TP 2020 Enn.	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Kunnanhallitus	0		0			
It-palvelut		-500	-500	-580	-500	-500
Netto		**-500**	**-500**	**-580**	**-500**	**-500**

IT-palveluiden kuituverkko ja kuituputki-investointeja.

Irtain omaisuus

1 000 €	TP 2019	TA 2020	TP 2020 Enn.	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Kunnanhallitus	-295	-150	-100	-100	-50	-50
Sosiaali- ja teveysvaliokunta	0	-200	-200	-200	-100	-100
Sivistysvaliokunta	-139	-300	-400	-300	-150	-150
Tekninen valiokunta	-19	-100	-100	-100	-50	-50
Netto	**-453**	**-750**	**-800**	**-700**	**-350**	**-350**

Osakkeet ja osuudet

1 000 €	TP 2019	TA 2020	TP 2020 Enn.	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Kunnanhallitus	0	0	0	-1 000		
Sosiaali- ja teveysvaliokunta	0	-30	-30	-30		
Sivistysvaliokunta	0	-50	-50	-50		
Netto	**0**	**-80**	**-80**	**-1 080**	**0**	**0**

Varaus Kerava-Sipoon monitoimihalliosakeyhtiön osakepääoman merkintään 1,0 milj. euroa.

6.2 Sipoon veden investoinnit

SIPOON VEDEN INVESTOINNIT	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Laajennusinvestoinnit, kaava-alueet	-2320	-3855	-3800
Laajennusinvestoinnit, runkoverkosto	-2150	-2000	-2000
Laajennusinvestoinnit, harvaan asutut alueet	-500	-500	-500
Peruskorjausinvestoinnit	-700	-700	-700
Muut investoinnit	-250	0	0
Bruttoinvestoinnit yhteensä, infra ja rakennukset	**-5 920**	**-7 055**	**-7 000**

Kaava-alueiden laajennusinvestoinnit ovat uusia alueita, joita kaavoitetaan ja joille toteutetaan vesihuolto, kadut, viheralueet ja muu infra. Näillä alueilla ei ole aikaisemmin ollut asemakaavaa. Samaan investointijakeeseen kuuluvat olemassa olevat kaava-alueet, jotka on kaavoitettu jo aiemmin ja joissa kaavaa nyt uusitaan. Kun esim. puistometsät kaavoitetaan asuinalueiksi, muistuttaa toteutus uusien alueiden toteutusta. Mikäli alueilla on toteutettuna kadut, viheralueet, vesihuolto ja muu infra, tarkoittaa tämä nykyisen kaavan tehostamista ja lisärakentamista verrattain pienin infrainvestoinnein.

Runkoverkoston laajennusinvestoinneilla lisätään joko viemärin tai vesijohdon kapasiteettia tai turvataan ja parannetaan toimintavarmuutta.

Peruskorjausinvestointi on korjaustoimenpide, jolla palautetaan olemassa oleva omaisuus enintään alkuperäiseen kuntoon ja joka perustuu kuntotutkimusten perusteella tehtyyn priorisointiin investointijärjestykseksi.

Harvaan asutut alueet ovat vesihuollon kehittämissuunnitelmaan pohjautuvia investointeja, joilla laajennetaan asemakaava-alueiden ulkopuolella olevaa vesihuoltoverkostoa kyliin. Samalla määrärahalla vesihuoltolaitos laajentaa verkostoaan erillisten hakemusten ja johtokunnan päätösten perusteella vesihuollon kehittämissuunnitelman toteuttamisohjelman ulkopuolelle jääneille alueille. Nämä alueet ovat tyypillisesti hyvin pieniä, mutta kustannustehokkaita.

Muissa investoinneissa on käsitelty investointitarpeet, jotka syntyvät kolmannen osapuolen vaatimuksesta (esim. ELY-keskus) tai jotka tehdään paikallisen synergiaedun hyödyntämiseksi taikka toiminnan kehittämiseksi.

Laajennusinvestoinnit, kaava-alueet

	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Laajennusinvestoinnit, kaava-alueet	**-2 320**	**-3 855**	**-3 800**
Nikkilä			
NG 5 Kartanonrinne	-50		
NG 8 Nikkilän kartano	-100	-750	-1200
NG 8 Radan alitus	-50	-100	
NG 9 Pohjanniitty	-350		
N 45 B Kuntala			-250
N 65 Metsärinne	-50	-750	-100
N 60 Oikopolku		-130	
Itäinen Jokipuisto	-75		
Söderkulla			
B 17 Majvik		-300	
K 8B Etelä-Pähkinälehdon kerrostaloalue		-250	
M 3 Massbyn Danielsbackan asuinalue	-75	-600	
S 17C Söderkullan keskustan asemakaavamuutos	-25	-25	-500
S 20 Söderkullan kartano	-50	-350	-350
S 24 Sipoonlahden rannan asemakaavamuutos	-300		
S 26 Opintien asemakaavamuutos	-20	-50	-400
T6 Taasjärven itäpuolen asemakaava	**-30**	**-150**	**-1000**
T 9 Taasjärvi IV	-300		
Talma			
TM 1 Laaksotien omakotitontit	-25	-300	
TM 6 Talmankaari	-20	-100	
Bastukärr Vetokoukun vesihuollon alkuosuus	-200		
Bastukärr rekkatie	-600		

Sipoon Veden investointiohjelma niin uusille kuin kaavamuutosalueille on aikataulutettu kunnan investointiohjelman mukaiseksi. Mikäli kaavojen hyväksynnän aikatauluissa tai tonttien myyntien menekissä tapahtuu muutoksia, muuttaa se kohteiden investointien toteutusaikataulua ja kohteisiin varattuja investointimäärärahoja.

Valtuuston 7.12.2020 tekemän päätöksen (asia 13) mukaisesti Sipoon Veden investointisuunnitelmaan on lisätty teknisenä muutoksena T6 Taasjärven itäpuolen asemakaavahanke. Hankkeeseen on varattu investointirahaa seuraavasti: 30 000 € (v. 2021), 150 000 € (v. 2022), 1 000 000 € (v.2023).

Nikkilä

Suunnittelu
Vuosina 2021–2023 suunnitellaan yhdyskuntatekniikkaa kaavoituksen rinnalla NG 8 Nikkilän kartanon, NG 9 Pohjanniityn, N 45 B Nikkilän keskustakorttelien, N 65 Metsärinteen ja N 48 Laaksosuontien itäpuolen asemakaava-alueille.

Toteutus
NG 9 Pohjanniityn, N 45 B Nikkilän keskustakorttelien ja N 65 Metsärinteen kaava-alueiden toteutuksen olisi tarkoitus käynnistyä vuonna 2022.

Talma

Suunnittelu
Talman aluetta suunnitellaan kokonaisuutena. TM 2 Talman keskustan eteläosan asemakaavoitus ja siihen liittyvä kunnallistekniikan alustava suunnittelu on käynnistynyt 2018 ja tavoitteena on, että kaava saisi lainvoiman vuonna 2023. Talman asemakaava-alueen TM 2 toteutuksen aloitus on sidottu KeNi-radan investointipäätökseen. Talman yhdyskuntarakennetta aletaan uuden kaavoitusohjelman myötä kehittää ensin radan pohjoispuolisilta aluetta TM 6 Talmankaaren osalta.

Asemakaava-alueen TM 1 Laaksotien omakotitontit suunnittelun on tarkoitus käynnistyä vuonna 2021.

Toteutus
Asemakaava-alueen TM 1 Laaksotien omakotitontit toteutuksen on tarkoitus käynnistyä vuonna 2022.

Vuonna 2021 toteutetaan Bastukärrin Rekkatie ja Vetokoukun alkuosan vesihuolto.

Söderkulla

Suunnittelu
M 3 Massbyn Danielsbackan asemakaava-alueen yhdyskuntatekniikan suunnittelun on tarkoitus ajoittua vuodelle 2021. Alue on omakoti- ja pientalopainotteinen.

S 17 C Söderkullan keskustan asemakaavamuutosta suunnitellaan vuosina 2021 ja 2022. Tarkoituksena on kehittää ja tehostaa Söderkullan keskustarakentamista Uuden Porvoontien alueella Tasbyntien ja Söderkullantien välillä. Alue on kerrostalopainotteista ja sisältää myös aiemman Opintien asemakaava-alueen alueita.

S 20 Söderkullan kartanon kaava-alueesta kehitetään omakoti- ja pientalopainotteinen alue. Asemakaava-alueen yhdyskuntatekniikan suunnittelua viedään eteenpäin yhteistyössä kaavoituksen kanssa vuosina 2020–2021.

T 9 Taasjärvi IV:n kaava-alueen suunnittelu käynnistyy vuonna 2020. Yhdyskuntatekniikan suunnittelun ajoittaminen koordinoidaan kaavan valmistumisen kanssa, jotta tontteja päästään myymään vuoden 2021 keväällä.

Toteutus
M 3 Massbyn Danielsbackan asuinalueen yhdyskuntatekniikan toteutus ajoittuu pääosin vuosille 2022 ja 2023. Alueesta on laadittu vuonna 2020 kaavoituksen yleissuunnitelma, jota täydennetään kunnallistekniikan yleissuunnitelmalla.

S 20 Söderkullan kartanon yhdyskuntatekniikan toteutus ajoittuu kaavoituksen ja suunnitelmien valmistumisen jälkeen pääosin vuosille 2022–2023. Alue viimeistellään arviolta vuonna 2024.

S 24 Sipoonlahden rannan sopimuskaava on suunniteltu toteuttavaksi pääosin vuosina 2020–2021.

T 9 Taasjärvi IV asemakaava-alueen yhdyskuntatekniikka toteutetaan vuonna 2021.

Majvik

Majvikissä rakennetaan vuonna 2022 uusi pieni alue. Suunnittelu aloitettu.

Laajennusinvestoinnit, runkoverkosto

Laajennusinvestoinnit, runkoverkosto	-2 150	-2 000	-2 000
Viemärikapasiteetin lisäys Nikkilä - Kerava	-2 000	-1000	
Viemärikapasiteetin lisäys Box - Mellunmäki	-150	-1000	-2000

Viemärikapasiteetin lisäys Nikkilä–Kerava

Vuoden 2019 aikana käynnistettiin yleissuunnittelu koskien viemärikapasiteetin lisäämistä Pohjois- ja Keski-Sipoon jätevesille. Rakennussuunnittelu valmistuu vuoden 2020 aikana. Taajamien kasvaessa nykyisen siirtoviemärin välityskyky tulee täyteen lähitulevaisuudessa. Tällä hetkellä siirtoviemärin kapasiteetti vielä riittää, mutta uuden linjan käyttöönottoon tulee varata aikaa ainakin kaksi vuotta. Urakkaan sisältyy noin 10 km uutta siirtoviemäriä sekä kolmen suuren pumppaamon toteuttaminen. Rakentamisen alkuun on tavoitteena päästä vuoden 2021 aikana.

Viemärikapasiteetin lisäys Massby–Mellunmäki

Vuoden 2020 aikana käynnistetään yleissuunnittelu koskien viemärikapasiteetin lisäämistä Etelä-Sipoon jätevesille. Suunnittelua jatketaan vuoden 2021 ajan siirtyen yleissuunnittelusta rakentamissuunnitteluun. Nykyinen runkolinja kulkee pääsääntöisesti Mt 170 myötäisesti aina Boxista Mellunmäkeen. Taajamien kasvaessa nykyisen siirtoviemärin välityskyky tulee täyteen tulevien vuosien aikana. Suunnitteluun sisältyy noin 15 km linjasuunnittelua sekä useamman suuren pumppaamon suunnittelu. Suunnittelun yksityiskohtiin sekä suunniteltavan alueen laajuuteen vaikuttavat Helsingin seudun ympäristöpalveluiden kanssa tehtävän liiketoimintakaupan yksityiskohdat Östersundomin alueen verkosto-omaisuudesta sekä liiketoiminnasta.

Peruskorjausinvestoinnit

Peruskorjausinvestoinnit	-700	-700	-700
Peruskorjausinvestoinnit	-700	-700	-700

Vesijohtoverkon sekä jätevesiverkoston ja -pumppaamoiden saneerauksia Sipoon Vesi jatkaa kuntotutkimusten tulosten perusteella. Vesijohtosaneerauksissa keskitytään niihin osuuksiin, joissa on todettu putken kunnosta johtuvia putkirikkoja.

Sipoon Vesi vastaa Viikinmäen jätevedenpuhdistamon laajennusinvestoinneista ja peruskorjausinvestoinneista 1,5 %:n omistusosuutta vastaavalla osuudella. Em. kohteeseen varataan suunnittelukaudella vuosittain 80 000 euroa.

Muut investoinnit

Laajennusinvestoinnit, harvaan asutut alueet	-500	-500	-500
Vesihuollon kehittämissuunnitelman mukaiset alueet ja pienet jakelujohtojen laajennukset	-500	-500	-500

Muut investoinnit	-250	0	0
Box - Hangelby kevyenliikenteen väylän johtosiirrot	-200		
Nikkilä-Söderkulla kevytliikneväylä	-50		

Sipoon Vesi jatkaa harvaan asuttujen alueiden vesihuollon sekä pienten jakelujohtojen laajennusten rakentamista kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelman ja johtokunnan erillisten päätösten mukaisesti. Box–Hangelby-välille rakennettava kevyen liikenteen väylä alkoi odotettua huomattavasti myöhemmin, jonka vuoksi hanke ei tule valmistumaan vuoden 2020 aikana. Nikkilä–Söderkulla-välin kevyen liikenteen väylän hankkeeseen varataan pieni määräraha mahdollisten synergiaetujen hyödyntämiseksi.

7 RAHOITUSOSA

Rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat vähennyslaskukaavan muodossa. Toiminnan ja investointien rahavirta esitetään välisummana. Ylijäämäinen välisumma osoittaa investointien rahoituksen toteutuvan kokonaan tulorahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen välisumma kertoo määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella. Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirran yhteen laskettu määrä osoittaa budjetoitujen rahavirtojen kokonaisvaikutuksen kunnan maksuvalmiuteen.

Talousarviovuonna 2021 toiminnan ja investointien rahavirta (sis. Sipoon Vesi) on 24,4 milj. euroa negatiivinen. Lainanlyhennykset pitkäaikaisista lainoista ovat 13 milj. euroa. Investointien ja lainanlyhennysten rahoittamiseksi on budjetoitu pitkäaikaisten lainojen lisäystä 32,9 milj. euroa. Kunnan lainakannan arvioidaan olevan 133,5 milj. euroa vuoden 2021 lopussa ja 159,8 milj. euroa vuoden 2023 lopussa.

7.1 Rahoituslaskelma, Sipoon kunta

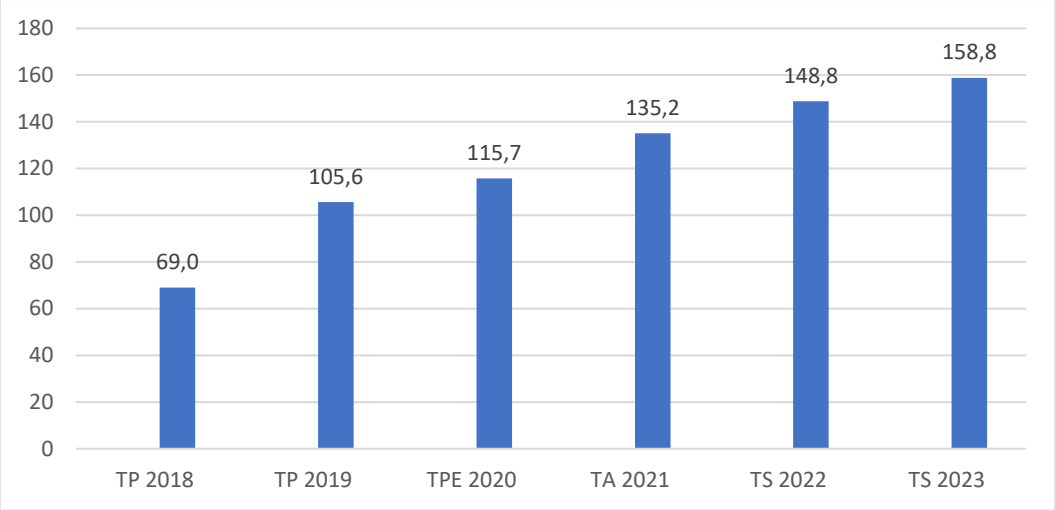
RAHOITUSLASKELMA	TA 2020	TAE 2021	TS 2022	TS 2023
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	5 327	4 247	8 144	14 732
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	-4 200	-5 200		
Tulorahoitus yhteensä	1 127	-953	8 144	14 732
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-25 860	-24 325	-17 060	-22 545
Rahoitusosuudet investointimenoihin luovutustulot	4 200	5 200	5 000	5 300
Investoinnit netto	-21 660	-19 125	-12 060	-17 245
Toiminnan ja investointien rahavirta	-20 533	-20 078	-3 916	-2 513
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	33 600	30 500	17 800	14 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-9 400	-12 743	-14 268	-13 874
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 000			
Lainakannan muutokset	27 200	17 758	3 533	626
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Rahoituksen rahavirta	27 200	17 758	3 533	626
Rahavarojen muutos	6 667	-2 321	-384	-1 887
Rahavarat 31.12.	3 083	763	379	-1 508
Lainakanta	91 700	133 458	136 990	137 616

7.2 Rahoituslaskelma, Sipoon kunta ja Sipoon vesi

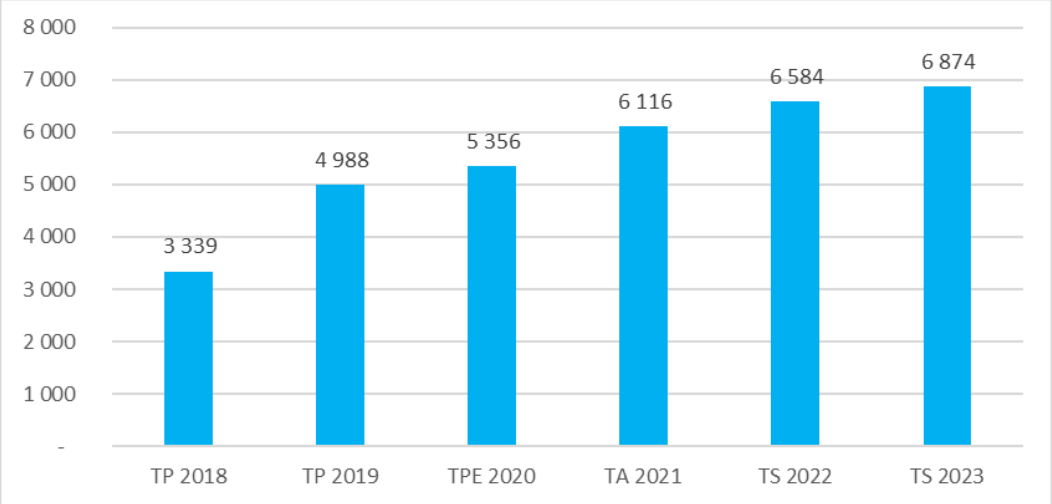
RAHOITUSLASKELMA	TP 2019	TPE 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	5 394	7 591	5 766	10 233	16 962
Satunnaiset erät	8 508				
Tulorahoituksen korjauserät	-4 780	-5 200	-5 200	-5 000	-5 300
Tulorahoitus yhteensä	9 123	2 391	566	5 233	11 662
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-37 813	-28 148	-30 215	-23 965	-28 545
Rahoitusosuudet investointimen	225				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	7 111	5 200	5 200	5 000	5 300
Investoinnit netto	-30 477	-22 948	-25 015	-18 965	-23 245
Toiminnan ja investointien rahavirta	-21 354	-20 557	-24 449	-13 732	-11 583
Rahoituksen rahavirta					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000	33 000	32 900	29 700	27 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-8 305	-9 300	-13 043	-16 055	-16 474
Lyhytaikaisten lainojen muutos	35 000	-5 000	0		
Lainakannan muutokset	36 695	18 700	19 858	13 645	11 026
Muut maksuvalmiuden muutol	-9 673	0			
Rahoituksen rahavirta	27 022	18 700	19 858	13 645	11 026
Rahavarojen muutos	5 668	-1 857	-4 592	-87	-557
Rahavarat 31.12.	7 135	5 278	687	600	43
Lainakanta	**105 600**	**115 700**	**135 158**	**148 803**	**159 829**

7.3 Kunnan lainakanta ja lainakanta/asukas

Kunnan lainakanta

Kunnan lainakanta / asukas

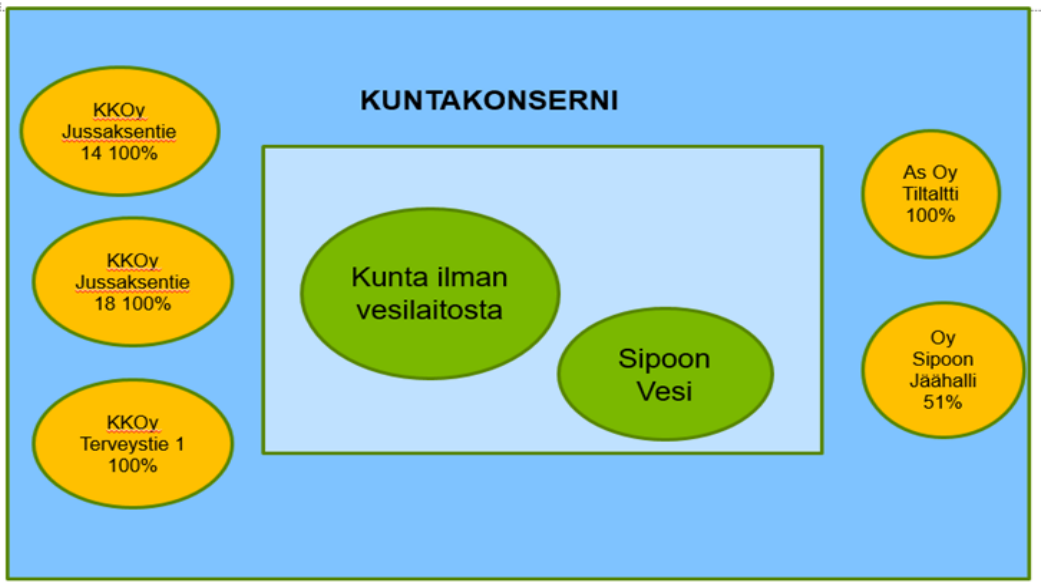
8 SIPOON KUNTAKONSERNI

8.1 Sipoon kuntakonsernin rakenne

Y-tunnus	Yhteisö	Kuntakonsernin omistusosuus
0877809-5	Asunto Oy Sipoon Tiltaltti - Bostads Ab Sibbo Gransångaren	100
1488818-6	Oy Sipoon Jäähalli - Sibbo Ishall Ab	51,6
2732804-9	Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Jussaksentie 14	100
2732807-3	Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Jussaksentie 18	100
2732810-2	Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Terveystie 1	100
1522656-3	Asunto Oy Sipoon Mäntykangas - Bostads Ab Sibbo Tallmo	50
0212887-6	Bostads Ab Sibbo Vintergröna - Sipoon Talvikki Asunto Oy	29,6
0661055-5	Bostads Ab Sato-Talma Asunto Oy	23,8
2166899-0	Kiinteistö Oy Söderkulla Tallbacka Fastighets Ab	33,51
0768908-2	Rosk'n Roll Oy	10,8
0891026-0	Keravan Energia Oy, Sipoon Energia Oy	3,5
2918298-7	Careeria Oy	7,66
1567535-0	Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä	1,32
0203300-9	Eteva kuntayhtymä	0,8
0204197-3	Kårkulla samkommun	4,37
0213834-5	Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä	4,45
0214081-6	Samkommunen för yrkesutbildning i Östra Nyland	16,33
2274586-3	Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä	1,6
0201296-1	Uudenmaan liitto -kuntayhtymä	1,19
0131665-6	Keski-Uudenmaan Vesi -kuntayhtymä	26,06

8.2 Sipoon kunnan osakonserni

Sipoon kunnan osakonserni koostuu peruskunnasta, Sipoon Vesi -liikelaitoksesta ja kolmesta kunnan omistamasta keskinäisestä kiinteistöyhtiöstä. Sipoon Vesi -liikelaitos oli vuoteen 2015 saakka osa kunnan budjettirahoitteista toimintaa ja vuodesta 2016 alkaen kunnan liikelaitos. Kolme keskinäistä kiinteistöosakeyhtiötä (Sipoon Jussaksentie 14, Sipoon Jussaksentie 18 ja Sipoon Terveystie 1) olivat vuoteen 2015 saakka sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyvinä kiinteistöinä osa kunnan budjettirahoitteista toimintaa. Vuoden 2015 aikana ko. kiinteistöistä muodostettiin kolme keskinäistä kiinteistöosakeyhtiötä. Järjestelyn tarkoituksena oli kunnan toiminnan ennakoiva organisointi sote-palveluiden todennäköisesti siirtyessä suuremman kokonaisuuden hoidettavaksi ja tähän liittyvä kiinteistöriskin hallinta sekä kiinteistöjen käypien arvojen päivittäminen. Keskinäiset kiinteistöosakeyhtiöt rahoittavat toimintansa kunnalta perittävillä vastikkeilla.

8.3 Asunto Oy Sipoon Tiltaltti – Bostads Ab Sibbo Gransångaren

Perustettu vuonna 1992, kunnan omistusosuus 100 %.

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Asunto-osakeyhtiö Tiltaltti on asiakaslähtöisesti, taloudellisesti ja suunnitelmallisesti toimiva vuokrataloyhtiö. Palveluhenkisyys ja kehitysmyönteisyys sekä kiinteistöomaisuuden hyvä hoito takaavat tyytyväiset asukkaat ja pitkäaikaiset asiakassuhteet.

Yhtiön toimiala on omistaa, hallita ja vuokrata kiinteistöjä ja maa-alueita samoin kuin omistaa osakkeita ja arvopapereita sekä käydä sanotulla omaisuudella kauppaa. Yhtiö voi myös harjoittaa rakennuttamista, vuokraustoimintaa sekä isännöintiä.

Tehtävä: Asuntojen omistaminen ja hallinta sekä niiden vuokraaminen ensisijaisesti kunnan työntekijöille sekä elinkeinopoliittisin perustein. Kunnan omistus: 100 %.

Taloudellinen tavoite: nollatulos ja kassavirta, joka riittää kiinteistön ylläpitoon ja korjauksiin sekä lainanhoitolyhennyksiin ja -kuluihin.

8.4 Oy Sipoon Jäähalli – Sibbo Ishall Ab

Perustettu vuonna 1997, kunnan omistusosuus 51,6 %.

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Yhtiön osakkaat ovat Sipoon kunta ja Sipoon Wolf ry – Sibbo Wolf rf.

Yhtiön toimiala on ylläpitää harjoitusjäähallia ja siihen liittyviä liikepaikkoja ja toimia kyseisen jäähallin ja liikepaikkojen hallinnoijana, markkinoijana ja vuokraajana jäähallin ja sen liikepaikkojen ylläpito- ja rahoituskustannusten kattamiseksi.

Sen lisäksi yhtiö tuottaa käyttäjilleen laadukasta jääaikaa ja pyrkii olemaan kannattava ja omarahoitteinen.

Tavoitteet vuonna 2021

- Jäähalli antaa mahdollisuuden laadukkaaseen jääurheiluharrastustoimintaan Sipoossa.
- Jäähalli vahvistaa erityisesti nuorison liikunta- ja urheilutoiminnan edellytyksiä.
- Käyttöastetavoite vähintään 95 % ja jäämaksut kilpailukykyisiä.
- Jäähalli pidetään hyvässä toimintakunnossa ja tarvittavat huollot sekä korjaukset suoritetaan ajallaan.

Taloudelliset tavoitteet: nollatulos, rahoituksen kannalta pystyttävä hoitamaan sovitut luottojen lyhennykset ja korot sovitun ohjelman mukaisesti, kassavirta vähintään +/– 0.

8.5 Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Jussaksentie 14

Perustettu vuonna 2016, kunnan omistusosuus 100 %, Nikkilässä.

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Yhtiön toimiala on omistaa ja hallita yhtiön Sipoon kunnassa sijaitsevasta tilasta Fridhem, 753-423-3-74 maanvuokraoikeuden nojalla hallitsemalla maa-alueella sijaitsevia rakennuksia. Yhtiö voi harjoittaa myös mainittujen rakennusten ja maa-alueen ja niihin liittyvien laitteiden vuokraustoimintaa. Yhtiö voi hakeutua toiminnastaan tai sen osasta arvonlisäveroverolliseksi.

Maa-alue on vuokrattu pitkäaikaisella vuokrasopimuksella Sipoon kunnalta.

Yhtiön hallitsemassa rakennuksessa toimii Sipoon sosiaali- ja terveystoimi. Yhtiön toimintakulut katetaan Sipoon kunnan maksamalla yhtiövastikkeella. Sipoon kunta toimii palveluntuottajana yhtiölle rakennuksen ylläpidon ja hallintopalveluiden tuottajana.

Rakennuksen ylläpidosta vastaa Sipoon Tekniikka- ja ympäristöosaston Toimitilat-yksikkö.

Nikkilän terveysaseman Sateenkaariosastolle on suunniteltu tilojen toiminnallista parantamista. Vuonna 2020 osastolle toteutetaan välttämättömät korjaukset siten, että toteutuksessa otetaan huomioon myöhemmin toteutettava toiminnallinen parantaminen. Välttämättömien korjausten toteuttamiseen tehdään investointivaraus 0,5 milj. euroa. Korjauksien suunnittelu ja toteutus tilataan Sipoon kunnalta Toimitilat-yksiköltä ja suunnittelu tehdään yhteistyössä käyttäjän kanssa.

Nikkilän terveysaseman laajennukselle toteutetaan kiinteistötekniikan ja ilmanvaihdon tehostaminen vuonna 2020. Työ tilataan Sipoon kunnan Toimitilat yksiköltä ja hankkeeseen tehdään 0,1 milj. euron investointivaraus.

Tavoitteet vuonna 2021–2023

Yhtiön taloudellinen tavoite on nollatulos.

8.6 Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Jussaksentie 18

Perustettu vuonna 2016, kunnan omistusosuus 100 %, Nikkilässä.

Toiminta-ajatus ja tehtävät

Yhtiön toimiala on omistaa ja hallita yhtiön Sipoon kunnassa sijaitsevasta tilasta Fridhem, 753-423-3-74 maanvuokraoikeuden nojalla hallitsemalla maa-alueella sijaitsevia rakennuksia. Yhtiö voi harjoittaa myös mainittujen rakennusten ja maa-alueen ja niihin liittyvien laitteiden vuokraustoimintaa. Yhtiö voi hakeutua toiminnastaan tai sen osasta arvonlisäveroverolliseksi.

Maa-alue on vuokrattu pitkäaikaisella vuokrasopimuksella Sipoon kunnalta.

Yhtiön hallitsemassa rakennuksessa toimii Sipoon sosiaali- ja terveystoimi. Yhtiön toimintakulut katetaan Sipoon kunnan maksamalla yhtiövastikkeella. Sipoon kunta toimii palveluntuottajana yhtiölle rakennuksen ylläpidon ja hallintopalveluiden tuottajana.

Rakennuksen ylläpidosta vastaa Sipoon Tekniikka- ja ympäristöosaston Toimitilat-yksikkö.

Seniorikeskukselle on suunniteltu tilojen toiminnallista parantamista. Vuonna 2020 osastolle toteutetaan välttämättömät korjaukset siten, että toteutuksessa otetaan huomioon myöhemmin toteutettava toiminnallinen parantaminen. Välttämättömien korjausten toteuttamiseen tehdään 0,5 milj. euron investointivaraus. Korjauksien suunnittelu ja toteutus tilataan Sipoon kunnalta Toimitilat-yksiköltä ja suunnittelu tehdään yhteistyössä käyttäjän kanssa.

Tavoitteet vuonna 2021–2023

Yhtiön taloudellinen tavoite on nollatulos.

8.7 Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Terveystie 1

Perustettu vuonna 2016, kunnan omistusosuus 100 %.

Yhtiön toimiala on omistaa ja hallita yhtiön Sipoon kunnassa sijaitsevasta tilasta Söderkulla, 753-419-4-1604 maanvuokraoikeuden nojalla hallitsemalla maa-alueella sijaitsevia rakennuksia. Yhtiö voi harjoittaa myös mainittujen rakennusten ja maa-alueen ja niihin liittyvien laitteiden vuokraustoimintaa. Yhtiö voi hakeutua toiminnastaan tai sen osasta arvonlisäveroverolliseksi.

Maa-alue on vuokrattu pitkäaikaisella vuokrasopimuksella Sipoon kunnalta.

Yhtiön hallitsemassa rakennuksessa on toiminut Sipoon sosiaali- ja terveystoimi. Yhtiön toimintakulut on katettu Sipoon kunnan maksamalla yhtiövastikkeella.

Rakennuksen ylläpidosta on vastannut Sipoon Tekniikka- ja ympäristöosaston Toimitilat-yksikkö.

Keskinäisen kiinteistöosakeyhtiön hallitukselle on 13.5.2020 toimitettu kirje, jolla sosiaali- ja terveysosasto irtisanoi sosiaali- ja terveysvaliokunnan 12.5.2020 tekemän päätöksen perusteella terveysaseman tilat.

Keskinäinen kiinteistöosakeyhtiö Sipoon Terveystie 1:n hallitus on aloittanut vaihtoehtoisten ratkaisujen kartoittamisen tyhjiksi jääville tiloille. Yhtiön toiminta lakkautetaan mahdollisesti jo vuoden 2020 aikana.

9 LIITE: SIPOON VESI -LIIKELAITOKSEN TALOUSARVIO VUODELLE 2021

Sipoon vesi – liikelaitoksen talousarvio vuodelle 2021

Olennaiset muutokset toiminnassa

Sipoon Vesi toimii kuntalain tarkoittamana kunnan omistamana liikelaitoksena. Sipoon Vesi vastaa kunnan vesihuoltolaitokselle kuuluvista tehtävistä. Sipoon Vesi varmistaa ja turvaa sipoolaisille korkealaatuiset vesihuollon peruspalvelut. Sipoon Vesi toimii kunnan strategian ja sen toteuttamisohjelmien mukaisesti. Sipoon Vedellä on oma johtokunta ja se toimii kunnanhallituksen alaisena liikelaitoksena.

Sipoon Veden toimintaympäristöön ei ole tulossa muutoksia laitoksen koon tai normaalitoiminnan suhteen vuoden 2021 aikana. Myytävän veden määrän arvioidaan kasvavan tasaisesti läpi koko talousarvio- ja taloussuunnitelmavuosien. Sipoon Veden liittyjämäärien arvioidaan kasvavan tasaisesti noin 150–200 uuden liittyjän vuosivauhtia. Tulevaisuudessa odotetaan, että liittyjämäärien kasvu pysyy tasaisena kunnan kasvaessa ja uuden toiminta-alueen vaikutusten realisoituessa käytäntöön.

Kasvun myötä vettä käytetään ja jätevettä muodostuu enemmän. Tämä johtaa veden osalta lisäkapasiteetin hankkimiseen ja jäteveden johtamiseksi lisäkapasiteetin rakentamiseen. Eteläisen Sipoon osalta talousveden kapasiteettia on kasvatettu Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymän (Kuvesi) kanssa yhteisinvestointina toteutetulla yhdysvesijohdolla Talmasta Söderkullaan. Yhdysvesijohto otettiin käyttöön vuoden 2019 aikana. Vuoden 2019 aikana aloitettiin yleissuunnittelu viemärikapasiteetin lisäämiseksi Nikkilästä Keravalle. Yleissuunnitelma valmistui vuoden 2020 alussa, jonka jälkeen laadittiin uuden siirtoviemärin rakennussuunnitelma loppuvuodesta 2020. Siirtoviemärilinjan rakentaminen alkaa 2021 ja sen on tarkoitus valmistua vuoden 2022 aikana. Vuoden 2020 aikana aloitettiin myös eteläisen siirtoviemärin kapasiteetin kasvattamisen yleissuunnittelu.

Yhdessä kunnan – etenkin katuyksikön – kanssa kehitetään edelleen investointiprosessia yhtenäisemmäksi ja kokonaisvaltaisemmaksi. Kehittämisen tavoitteena on edistää ja parantaa koko investointiprosessin sujumista aina suunnittelusta rakennuttamisen kautta valvontaan ja käyttöön luovuttamiseen.

Vuonna 2019 kehitettiin yhteistyössä Canon Oy:n kanssa sähköinen arkisto, jonne vuoden aikana skannattiin noin 4 500 liittymis- ja käyttösopimusta. Tämän jälkeen järjestelmään on viety Sipoon Veden muut olennaiset sopimukset. Ko. järjestelmää on tarkoitus kehittää siten, että vuoden 2020 aikana voidaan siirtyä sopimusten laadinnassa täysin sähköiseen palveluun. Edelleen kehitteillä on koko liittymisprosessin hallinta ko. järjestelmän kautta aina liittymishakemuksesta valmiiseen sopimukseen ja liitostöihin. Tavoitteena on, että asiakas voi jättää hakemuksen, tilata liitoskohtalausunnon ja tilata liittymis- ja käyttösopimuksen mihin vuorokauden aikaan tahansa verkkosivujen kautta sekä allekirjoittaa sopimuksen sähköisesti.

Talousarviovuonna 2021 sekä taloussuunnitelmavuosina 2022–2023 jatketaan ennakoivaa ja systemaattista ylläpitotoimintaa. Tätä tukemaan Sipoon Vesi on hankkinut töidenhallintajärjestelmän sekä verkkotietojärjestelmän. Vuoden 2021 aikana on jälleen tarkoitus päivittää ja parantaa pumppaamoiden kaukovalvontajärjestelmää toimintavarmuuden parantamiseksi. Alueellista yhteistyötä jatketaan lähialueen vesihuoltolaitosten ja yhteistyökumppanien kanssa. Etenkin varautumiseen liittyvää yhteistyötä pyritään lisäämään ja syventämään entisestään.

Olennaiset muutokset taloudessa

	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Liikevaihto							
Valmistus omankäytttön							
Myyntituotot	**4 703**	**4 605**	**4 965**	**4 815**	**4 965**	**5 064**	**5 166**
Liiketoiminnan muut tuotot	**91**	**237**	**100**	**140**	**200**	**204**	**208**
Materiaalit ja palvelut	**-1 726**	**-1 904**	**-1 905**	**-1 905**	**-1 945**	**-1 985**	**-2 025**
Ostot tilikauden aikana	-776	-877	-890	-890	-910	-930	-950
Palvelujen ostot	-950	-1 027	-1 015	-1 015	-1 035	-1055	-1075
Henkilöstökulut	**-513**	**-483**	**-579**	**-579**	**-579**	**-579**	**-579**
Palkat ja palkkiot	-418	-395	-520	-520	-520	-520	-520
Henkilösivukulut	-94	-89	-59	-59	-59	-59	-59
Eläkekulut	-79	-77	-48	-48	-48	-48	-48
Muut henkilösivukulut	-15	-11	-11	-11	-11	-11	-11
Poistot ja arvonalentumiset	**-1 067**	**-1 100**	**-1 050**	**-1 100**	**-1 100**	**-1 100**	**-1 100**
Suunnitelmanmukaiset poistot	-1 067	-1 100	-1 050	-1 100	-1 100	-1100	-1 100
Arvonalentumiset							
Liiketoiminnan muut kulut	**-140**	**-113**	**-140**	**-140**	**-140**	**-140**	**-140**
Liikeylijäämä (-alijäämä)	**1 347**	**1 242**	**1 391**	**1 231**	**1 401**	**1 464**	**1 530**
Rahoitustuotot ja -kulut	-756	-788	-757	-788	-982	-1 132	-1232
Muut rahoitustuotot	3	3	3	3	3	3	3
Korkokulut	-24	-55	-25	-55	-250	-400	-500
Korvaus peruspääomasta	-735	-735	-735	-735	-735	-735	-735
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	**590**	**455**	**634**	**443**	**419**	**332**	**298**
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	**590**	**455**	**634**	**443**	**419**	**332**	**298**
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**590**	**455**	**634**	**443**	**419**	**332**	**298**

Liikevaihto

Sipoon Vesi ei tule kustannustason kasvusta huolimatta nostamaan taksaansa talousarviovuoden 2021 eikä taloussuunnitelmavuosien 2022–2023 aikana. Asukaskasvun aiheuttama liikevaihdon kasvu sekä ennakoiva ylläpitotoiminta takaavat sen, että talousarviovuoden ja taloussuunnitelmavuosien aikana Sipoon Veden pääomamenot ja poistot pystytään kattamaan nykyisellä taksatasolla saatavilla tuloilla.

Palveluhinnaston on päivitetty vastaamaan tämän hetken kustannustasoa ja se astuu voimaan 1.1.2021. Hinnaston tuottama lisäliikevaihdon arvioidaan olevan noin 100 000 euroa. Liikevaihdon kasvun ennustaminen uusitun palveluhinnaston myötä on hankalaa, koska saadut tulot riippuvat liittyjien määrästä sekä asiakkaiden tilaamista töistä. Näiden etukäteen ennustaminen on hyvin hankalaa.

Vuoden 2021 liikevaihdon ennustetaan pysyvän samana kuin vuoden 2019 budjetoitu liikevaihto. Liikevaihdon kehityksessä on tehty korjaus, jonka arvioinnissa on tehty virhe vuoden 2018 aikana tapahtuneen virhekirjauksen myötä, jossa taseeseen kuuluvia tuloja oli kirjattu 150 000 euron edestä tuloslaskelmaan. Vuosina 2021–2023 liikevaihdon ennustetaan kasvavan reaalisesti noin 100 000 euroa vuosittain. Ennuste liikevaihdon kasvusta perustuu rakennusvalvonnan arvioon asukasluvun kasvusta taloussuunnitelmavuosien aikana. Vuosien 2021–2023 liikevaihdon kasvu muodostuu lisääntyvän asutuksen tuottamasta lisäliikevaihdosta.

Kulut

Yhteistyökumppaneista Keski-Uudenmaan Vesi kuntayhtymä (Kuvesi) ja Keski-Uudenmaan vesiensuojelun liikelaitoskuntayhtymä (KUVES) pitävät hintansa edellisen vuoden hintatasossa. Asiakasmäärän myötä lisääntynyt veden osto ja jäteveden käsittely nostavat kulutasoa. Kaikkiaan vuoden 2021 kuluarvio kasvaa vuoden 2020 talousarviosta yhteensä noin 40 000 eurolla.

Sipoon Vesi jatkaa tehokasta ennakoivaan huoltoon perustuvaa toimintaansa kuitenkaan palvelutasosta tinkimättä. Kulujen ennustetaan kasvavan vain edellä mainitun verran siitä huolimatta, että ylläpidettävän omaisuuden ennakoidaan kasvavan selvästi asukasmäärän kasvaessa.

Asukasmäärän ennustetaan kasvavan vuonna 2021 noin 600 asukkaalla ja vuosien 2021–2022 aikana noin 600–850 asukkaalla vuosittain. Taloussuunnitelmavuosien 2022–2023 aikana menojen ennustetaan kasvavan edelleen noin 40 000–45 000 eurolla vuosittain.

Poistot ja arvonalenemiset sekä rahoitustuotot ja -kulut

Suunnitelmapoistojen ennustetaan säilyvän koko taloussuunnitelmakauden ajan noin 1 100 000 eurossa vuosittain. Suunnitelmapoistojen ennustetaan pienenevän aavistuksen suunnitelmakauden jälkeen, vaikka investoinnit ovat taloussuunnitelmakauden aikana tavanomaista korkeammat, koska vesihuolto-omaisuuden osalta siirryttiin vuoden 2015 alusta 10 vuoden jäännösarvopoistosta yleisesti Suomessa käytettävään 30 vuoden tasapoistoon. Vuosien 2021–2023 poistotasoa nostaa KUVeden kanssa yhteisinvestointina toteutettu siirtovesijohto Talmasta Söderkullaan, joka tulee poisto-ohjelman mukaisesti poistettavaksi jo viidessä vuodessa sekä viemärikapasiteetin nostamiseen tarvittavat siirtoviemäri-investoinnit Nikkilän ja Keravan välillä ja Boxin ja Mellunmäen välillä. Rahoitustuottojen ja kulujen osalta korvaus peruspääomasta säilyy samalla tasolla kuin aikaisemmin. Talousarviovuosina ei ole arvonalenemisia tiedossa.

Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Vuoden 2021 osalta ennustetaan noin 420 000 euron tilikauden ylijäämää. Vuonna 2022 ennustetaan, että tulos on noin 330 000 euroa ylijäämäinen ja vuonna 2023 noin 300 000 euroa ylijäämäinen.

Olennaiset muutokset henkilöstössä

Henkilöstössä on vajausta, joka on näkynyt toimintaan nähden liian alhaisina kuluina sekä johtanut suoraan erityisesti kehittämisen toimenpiteiden siirtämiseen. Vuoden 2020 lopun aikana on tavoitteena saada rekrytoitua kaksi ammattimiestä ylläpitoryhmään, vesihuoltoinsinöörille sijainen sekä putkimestarille sijainen sekä osa-aikaisena toimiva vesihuollon harjoittelija. Kaikkiaan vakansseja Sipoon Vedellä on 10. Vakanssit pyritään täyttämään taloussuunnitelmavuosien aikana. Henkilöstön koulutuksessa käytetään lähinnä Vesilaitosyhdistyksen järjestämiä kursseja.

Arvio merkittävimmistä riskeistä

Sipoon Veden riskit voidaan jakaa toiminnallisiin, taloudellisiin sekä ympäristöön ja terveyteen liittyviin riskeihin. Talousveden saastuminen on toiminnallinen riski, mutta myös taloudellinen riski, koska siitä aiheutuvat taloudelliset korvaukset voivat olla merkittäviä. Tällaisessa tapauksessa riskinä on myös vedenjakeluun tarvittavan kaluston, säiliöiden, astioiden ja riittävän talousvesimäärän toimittamiseen liittyvät asiat. Toiminnallisiin riskeihin on varauduttu mm. naapurilaitoksien kanssa yhteisesti sovituilla käytännöillä, joita ovat avun ja laitteiden sekä kaluston lainaaminen erityistilanteissa. Näihin on saatavana apua myös esim. pelastuslaitokselta.

Toiminnallisena ja taloudellisena riskinä voidaan pitää myös rankkasateiden tai viemäreiden sortumisen aiheuttamia viemäritulvia, joista saattaa aiheutua ympäristöhaittoja ja korvausvaatimuksia. Näihin on varauduttu mm. tekemällä jätevesipumppaamoille varavirransyöttöpistokkeita ja kehittämällä pumppaamoiden kaukovalvontaa sekä systemaattisilla viemäriverkoston kuvauksilla ja verkoston kunnon seurannalla sekä saneerauksilla.

Taloudellinen riski ovat vesihuoltoverkostoiden yllättävät korjaukset sekä vesijohto- ja/tai viemärivuodot ja tulvimiset. Yllättävät putkirikot tulevat merkittävästi kalliimmiksi kuin suunnitellut korjaukset. Riskien pienentämiseksi on tehty selvityksiä ja parannuksia. Aikaisemmin on selvitetty pumppaamoiden automaatio- ja kaukovalvontajärjestelmän nykytila sekä laadittu etenemistapa järjestelmän kehittämiseksi. Tämän jälkeen valmistui myös Sipoon Veden varautumissuunnitelma, jossa kartoitettiin vesihuoltolaitoksen häiriötilannetoimintaa ja tehtiin toimintakortit siitä, kuinka eri häiriötilanteissa tulee toimia. Vuonna 2017 hankittiin töidenhallintajärjestelmä, jonka avulla huoltotoiminnasta saadaan entistä suunnitelmallisempaa ja järjestelmällisempää. Tämän jälkeen hankittiin verkkotietojärjestelmä, jonka avulla omaisuudenhallintaan saadaan merkittävä parannus aikaan. Verkkotietojärjestelmän avulla esim. saneerausinvestointien kohdentaminen tehostuu.

Lisäksi henkilöstön vesihuollon koulutukset, esim. vesityökorttikoulutus, vähentävät riskitilanteita. Kriisitilanneharjoituksia järjestetään säännöllisesti yhteistyössä Keski-Uudenmaan Vesi -vesilaitoskuntayhtymän, naapurikuntien vesihuoltolaitoksien, pelastuslaitoksen ja viranomaisten kanssa.

Tavoitteet

Sipoon Veden vuoden 2021 vuositavoitteet perustuvat kunnan vuositavoitteiden, toimenpiteiden ja toteutusohjelmien esityksiin. Alla on esitetty valtuuston asettamat sitovat tavoitteet Sipoon Vedelle:

- Toteuttaa ja tukee kunnan strategiaa ja sen valtuustokauden tavoitteita yhdessä kunnan muun organisaation kanssa.
- Vuosikate kattaa poistot ja kunnan päättämät pääomakustannukset ilman taksankorotuksia kasvun tuomien lisätulojen avulla.
- Laatii investointiohjelman ja -suunnitelman yhteensopivaksi kunnan investointien kanssa.

Lisäksi Sipoon Veden johtokunta asettaa Sipoon Vedelle tavoitteeksi:

- Sipoon asiakkaiden tiedottamisen kehittäminen yhteistyössä kunnan ja kumppanien kanssa.
- Raportoi talouden toteutumisesta ja toteumaennusteesta johtokunnan kokousten yhteydessä.

Tunnusluvut

	TP2017	TP2018	TA2019	TP2019	TPE2020	**TA2021**	TS2022	TS2023
Vesihuollon hintatasoa kuvaavat tunnusluvut								
Talousveden käyttömaksu (€/m3) sis. alv	1,67	1,67	1,67	1,67	1,67	**1,67**	1,67	1,67
Jäteveden käyttömaksu (€/m3) sis. alv	2,38	2,38	2,38	2,38	2,38	**2,38**	2,38	2,38
Vesihuoltomaksujen vertailuhinta(€/m3) sis. alv	6,40	6,40	6,40	6,40	6,40	**6,40**	6,40	6,40
Vesihuollon tehokkuutta kuvaavat tunnusluvut								
Laskuttamattoman talousveden osuus (%)	10	8	9	8	9	**9**	9	9
Laskuttamattoman jäteveden osuus (%)	29,7	22	17	28,9	17	**17**	22	22
Vesihuollon laatua kuvaavat tunnusluvut								
Terveysperustaiset laatuvaatimukset täyttävä								
veden laatu (%)	100	98,6	100	100	100	**100**	100	100
Putkirikkojen määrä (kpl/km/vuosi)	0,0083	0,0067	0,007	0,011	**0,007**	**0,007**	**0,007**	**0,007**
Hinnanalennukseen oikeuttavien virheiden määrä (kpl)	0	0	0	0	0	**0**	0	0
Vesihuollon kannattavuutta kuvaavat tunnusluvut								
Toiminnan tuotot/toiminnan kulut (%)	149,1	156,9	95,1	93,6	98,4	**93,9**	96,0	96,0
Tuloutus suhteessa liikevaihtoon (%)	16,5	15,3	15,3	15,2	14,6	**14,2**	14,0	13,7
Investoinnit/poistot	0,97	3,2	3,1	4,14	3	**5,5**	6,3	5,5
Investointien tulorahoitus (%)	144,7	44,4	68,0	34,1	74,8	**24,9**	20,7	23,3

INVESTOINTIOSA

SIPOON VEDEN INVESTOINNIT	**TA 2021**	**TS 2022**	**TS 2023**
Laajennusinvestoinnit, kaava-alueet	-2320	-3855	-3800
Laajennusinvestoinnit, runkoverkosto	-2150	-2000	-2000
Laajennusinvestoinnit, harvaan asutut alueet	-500	-500	-500
Peruskorjausinvestoinnit	-700	-700	-700
Muut investoinnit	-250	0	0
Bruttoinvestoinnit yhteensä, infra ja rakennukset	**-5 920**	**-7 055**	**-7 000**

Kaava-alueiden laajennusinvestoinnit ovat uusia alueita, joita kaavoitetaan ja joille toteutetaan vesihuolto, kadut, viheralueet ja muu infra. Näillä alueilla ei ole aikaisemmin ollut asemakaavaa. Samaan investointijakeeseen kuuluvat olemassa olevat kaava-alueet, jotka on kaavoitettu jo aiemmin ja joissa kaavaa nyt uusitaan. Kun esim. puistometsät kaavoitetaan asuinalueiksi, muistuttaa toteutus uusien alueiden toteutusta. Mikäli alueilla on toteutettuna kadut, viheralueet, vesihuolto ja muu infra, tarkoittaa tämä nykyisen kaavan tehostamista ja lisärakentamista verrattain pienin infrainvestoinnein.

Runkoverkoston laajennusinvestoinneilla lisätään joko viemärin tai vesijohdon kapasiteettia tai turvataan ja parannetaan toimintavarmuutta.

Peruskorjausinvestointi on korjaustoimenpide, jolla palautetaan olemassa oleva omaisuus enintään alkuperäiseen kuntoon ja joka perustuu kuntotutkimusten perusteella tehtyyn priorisointiin investointijärjestykseksi.

Harvaan asutut alueet ovat vesihuollon kehittämissuunnitelmaan pohjautuvia investointeja, joilla laajennetaan asemakaava-alueiden ulkopuolella olevaa vesihuoltoverkostoa kyliin. Samalla määrärahalla vesihuoltolaitos laajentaa verkostoaan erillisten hakemusten ja johtokunnan päätösten perusteella vesihuollon kehittämissuunnitelman toteuttamisohjelman ulkopuolelle jääneille alueille. Nämä alueet ovat tyypillisesti hyvin pieniä, mutta kustannustehokkaita.

Muissa investoinneissa on käsitelty investointitarpeet, jotka syntyvät kolmannen osapuolen vaatimuksesta (esim. ELY-keskus) tai jotka tehdään paikallisen synergiaedun hyödyntämiseksi taikka toiminnan kehittämiseksi.

Laajennusinvestoinnit, kaava-alueet

	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Laajennusinvestoinnit, kaava-alueet	**-2 320**	**-3 855**	**-3 800**
Nikkilä			
NG 5 Kartanonrinne	-50		
NG 8 Nikkilän kartano	-100	-750	-1200
NG 8 Radan alitus	-50	-100	
NG 9 Pohjanniitty	-350		
N 45 B Kuntala			-250
N 65 Metsärinne	-50	-750	-100
N 60 Oikopolku		-130	
Itäinen Jokipuisto	-75		
Söderkulla			
B 17 Majvik		-300	
K 8B Etelä-Pähkinälehdon kerrostaloalue		-250	
M 3 Massbyn Danielsbackan asuinalue	-75	-600	
S 17C Söderkullan keskustan asemakaavamuutos	-25	-25	-500
S 20 Söderkullan kartano	-50	-350	-350
S 24 Sipoonlahden rannan asemakaavamuutos	-300		
S 26 Opintien asemakaavamuutos	-20	-50	-400
T6 Taasjärven itäpuolen asemakaava	**-30**	**-150**	**-1000**
T 9 Taasjärvi IV	-300		
Talma			
TM 1 Laaksotien omakotitontit	-25	-300	
TM 6 Talmankaari	-20	-100	
Bastukärr Vetokoukun vesihuollon alkuosuus	-200		
Bastukärr rekkatie	-600		

Sipoon Veden investointiohjelma niin uusille kuin kaavamuutosalueille on aikataulutettu kunnan investointiohjelman mukaiseksi. Mikäli kaavojen hyväksynnän aikatauluissa tai tonttien myyntien menekissä tapahtuu muutoksia, muuttaa se kohteiden investointien toteutusaikataulua ja kohteisiin varattuja investointimäärärahoja.

Valtuuston 7.12.2020 tekemän päätöksen (asia 13) mukaisesti Sipoon Veden investointisuunnitelmaan on lisätty teknisenä muutoksena T6 Taasjärven itäpuolen asemakaavahanke. Hankkeeseen on varattu investointirahaa seuraavasti: 30 000 € (v. 2021), 150 000 € (v. 2022), 1 000 000 € (v.2023).

Nikkilä

Suunnittelu
Vuosina 2021–2023 suunnitellaan yhdyskuntatekniikkaa kaavoituksen rinnalla NG 8 Nikkilän kartanon, NG 9 Pohjanniityn, N 45 B Nikkilän keskustakorttelien, N 65 Metsärinteen ja N 48 Laaksosuontien itäpuolen asemakaava-alueille.

Toteutus
NG 9 Pohjanniityn, N 45 B Nikkilän keskustakorttelien ja N 65 Metsärinteen kaava-alueiden toteutuksen olisi tarkoitus käynnistyä vuonna 2022.

Talma

Suunnittelu
Talman aluetta suunnitellaan kokonaisuutena. TM 2 Talman keskustan eteläosan asemakaavoitus ja siihen liittyvä kunnallistekniikan alustava suunnittelu on käynnistynyt 2018 ja tavoitteena on, että kaava saisi lainvoiman vuonna 2023. Talman asemakaava-alueen TM 2 toteutuksen aloitus on sidottu KeNi-radan investointipäätökseen. Talman yhdyskuntarakennetta aletaan uuden kaavoitusohjelman myötä kehittää ensin radan pohjoispuolisilta aluetta TM 6 Talmankaaren osalta.

Asemakaava-alueen TM 1 Laaksotien omakotitontit suunnittelun on tarkoitus käynnistyä vuonna 2021.

Toteutus
Asemakaava-alueen TM 1 Laaksotien omakotitontit toteutuksen on tarkoitus käynnistyä vuonna 2022.

Vuonna 2021 toteutetaan Bastukärrin Rekkatie ja Vetokoukun alkuosan vesihuolto.

Söderkulla

Suunnittelu
M 3 Massbyn Danielsbackan asemakaava-alueen yhdyskuntatekniikan suunnittelun on tarkoitus ajoittua vuodelle 2021. Alue on omakoti- ja pientalopainotteinen.

S 17 C Söderkullan keskustan asemakaavamuutosta suunnitellaan vuosina 2021 ja 2022. Tarkoituksena on kehittää ja tehostaa Söderkullan keskustarakentamista Uuden Porvoontien alueella Tasbyntien ja Söderkullantien välillä. Alue on kerrostalopainotteista ja sisältää myös aiemman Opintien asemakaava-alueen alueita.

S 20 Söderkullan kartanon kaava-alueesta kehitetään omakoti- ja pientalopainotteinen alue. Asemakaava-alueen yhdyskuntatekniikan suunnittelua viedään eteenpäin yhteistyössä kaavoituksen kanssa vuosina 2020–2021.

T 9 Taasjärvi IV:n kaava-alueen suunnittelu käynnistyy vuonna 2020. Yhdyskuntatekniikan suunnittelun ajoittaminen koordinoidaan kaavan valmistumisen kanssa, jotta tontteja päästään myymään vuoden 2021 keväällä.

Toteutus
M 3 Massbyn Danielsbackan asuinalueen yhdyskuntatekniikan toteutus ajoittuu pääosin vuosille 2022 ja 2023. Alueesta on laadittu vuonna 2020 kaavoituksen yleissuunnitelma, jota täydennetään kunnallistekniikan yleissuunnitelmalla.

S 20 Söderkullan kartanon yhdyskuntatekniikan toteutus ajoittuu kaavoituksen ja suunnitelmien valmistumisen jälkeen pääosin vuosille 2022–2023. Alue viimeistellään arviolta vuonna 2024.

S 24 Sipoonlahden rannan sopimuskaava on suunniteltu toteuttavaksi pääosin vuosina 2020–2021.

T 9 Taasjärvi IV asemakaava-alueen yhdyskuntatekniikka toteutetaan vuonna 2021.

Majvik

Majvikissä rakennetaan vuonna 2022 uusi pieni alue. Suunnittelu aloitettu.

Laajennusinvestoinnit, runkoverkosto

Laajennusinvestoinnit, runkoverkosto	-2 150	-2 000	-2 000
Viemärikapasiteetin lisäys Nikkilä - Kerava	-2 000	-1000	
Viemärikapasiteetin lisäys Box - Mellunmäki	-150	-1000	-2000

Viemärikapasiteetin lisäys Nikkilä–Kerava

Vuoden 2019 aikana käynnistettiin yleissuunnittelu koskien viemärikapasiteetin lisäämistä Pohjois- ja Keski-Sipoon jätevesille. Rakennussuunnittelu valmistuu vuoden 2020 aikana. Taajamien kasvaessa nykyisen siirtoviemärin välityskyky tulee täyteen lähitulevaisuudessa. Tällä hetkellä siirtoviemärin kapasiteetti vielä riittää, mutta uuden linjan käyttöönottoon tulee varata aikaa ainakin kaksi vuotta. Urakkaan sisältyy noin 10 km uutta siirtoviemäriä sekä kolmen suuren pumppaamon toteuttaminen. Rakentamisen alkuun on tavoitteena päästä vuoden 2021 aikana.

Viemärikapasiteetin lisäys Massby–Mellunmäki

Vuoden 2020 aikana käynnistetään yleissuunnittelu koskien viemärikapasiteetin lisäämistä Etelä-Sipoon jätevesille. Suunnittelua jatketaan vuoden 2021 ajan siirtyen yleissuunnittelusta rakentamissuunnitteluun. Nykyinen runkolinja kulkee pääsääntöisesti Mt 170 myötäisesti aina Boxista Mellunmäkeen. Taajamien kasvaessa nykyisen siirtoviemärin välityskyky tulee täyteen tulevien vuosien aikana. Suunnitteluun sisältyy noin 15 km linjasuunnittelua sekä useamman suuren pumppaamon suunnittelu. Suunnittelun yksityiskohtiin sekä suunniteltavan alueen laajuuteen vaikuttavat Helsingin seudun ympäristöpalveluiden kanssa tehtävän liiketoimintakaupan yksityiskohdat Östersundomin alueen verkosto-omaisuudesta sekä liiketoiminnasta.

Peruskorjausinvestoinnit

Peruskorjausinvestoinnit	-700	-700	-700
Peruskorjausinvestoinnit	-700	-700	-700

Vesijohtoverkon sekä jätevesiverkoston ja -pumppaamoiden saneerauksia Sipoon Vesi jatkaa kuntotutkimusten tulosten perusteella. Vesijohtosaneerauksissa keskitytään niihin osuuksiin, joissa on todettu putken kunnosta johtuvia putkirikkoja.

Sipoon Vesi vastaa Viikinmäen jätevedenpuhdistamon laajennusinvestoinneista ja peruskorjausinvestoinneista 1,5 %:n omistusosuutta vastaavalla osuudella. Em. kohteeseen varataan suunnittelukaudella vuosittain 80 000 euroa.

Muut investoinnit

Laajennusinvestoinnit, harvaan asutut alueet	-500	-500	-500
Vesihuollon kehittämissuunnitelman mukaiset alueet ja pienet jakelujohtojen laajennukset	-500	-500	-500

Muut investoinnit	-250	0	0
Box - Hangelby kevyenliikenteen väylän johtosiirrot	-200		
Nikkilä-Söderkulla kevytliikenneväylä	-50		

Sipoon Vesi jatkaa harvaan asuttujen alueiden vesihuollon sekä pienten jakelujohtojen laajennusten rakentamista kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelman ja johtokunnan erillisten päätösten mukaisesti. Box–Hangelby-välille rakennettava kevyen liikenteen väylä alkoi odotettua huomattavasti myöhemmin, jonka vuoksi hanke ei tule valmistumaan vuoden 2020 aikana. Nikkilä–Söderkulla-välin kevyen liikenteen väylän hankkeeseen varataan pieni määräraha mahdollisten synergiaetujen hyödyntämiseksi.

RAHOITUSLASKELMAOSA

1 000 €	TP 2018	TP 2019	TA 2020	TPE 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
TULORAHOITUS							
Liikeylijäämä	1 347	1 242	1 391	1 231	1 401	1 464	1 530
Poistot ja arvonalentumiset	1 067	1 100	1 050	1 100	1 100	1 100	1 100
Rahoitustuotot ja -kulut	-756	-788	-757	-788	-982	-1 132	-1 232
	1 658	**1 554**	**1 684**	**1 543**	**1 519**	**1 432**	**1 398**
INVESTOINNIT							
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-3 395	-3 440	-3 440	-3 440	-5 890	-6 905	-6 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin							
Tulorahoitus ja investoinnit, netto	**-1 737**	**-1 886**	**-1 756**	**-1 897**	**-4 371**	**-5 473**	**-4 602**
RAHOITUSTOIMINTA							
Muut maksuvalmiuden muutokset							
Myyntisaamisten lisäys							
Korottomien velkojen muutos muilta	1 241	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200
Rahoitustoiminta netto	**1 241**	**1 200**	**1 200**	**1 200**	**1 200**	**1 200**	**1 200**
Kassavirta	**-496**	**-686**	**-556**	**-697**	**-3 171**	**-4 273**	**-3 402**